

JDK

STRATEGIA ROZWOJU

GMINY

JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

NA LATA 2009-2025

Juchnowiec Kościelny, 2009

Wykonywany na zlecenie:

WOJTA GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY
UL. LIPOWA 10
16-061 JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

KOMITET STERUJĄCY:

Czesław Jakubowicz – Wójt Gminy Juchnowiec Kościelny

Wykonawca:

Jarosław Danowski Konsultant.
Kol. Porosły 19B
16-070 Choroszcz
e-mail: 12jarek@wp.pl
tel. (085) 6626845

Główni autorzy opracowania:

Jarosław Danowski

Spis treści

I. Wstęp	5
I.1. Cel opracowania strategii – horyzont czasowy	6
I.2. Metodologia opracowania strategii rozwoju	7
I.3. Organizacja prac nad strategią rozwoju	9
II. Diagnoza stanu istniejącego	11
II 1. Lokalizacja Gminy Juchnowiec Kościelny w układzie przestrzennym województwa, kraju	11
II.1.1. Sytuacja administracyjna gminy	11
II.1.2. Sytuacja demograficzna gminy	15
II 2. Analiza sytuacji Gminy Juchnowiec Kościelny w układzie sferowym	17
II.2.1. Sfera infrastruktury społecznej	17
II.2.2. Sfera infrastruktury technicznej	31
II.2.3. Sfera gospodarcza	47
II 3 Charakterystyka środowiska przyrodniczego	53
II.3.1. Warunki klimatyczne i krajobrazowe	53
II.3.2. Warunki glebowe i formy użytkowania	55
II.3.3. Szata roślinna i zwierzęca	57
II.4 Analiza SWOT	60
II.4.1. Uwarunkowania wewnętrzne	60
II.4.2. Uwarunkowania zewnętrzne	63
II.5. Mierniki	65
II.5.1. Infrastruktura techniczna	67
II.5.2. Infrastruktura społeczna	68
II.5.3. Infrastruktura gospodarcza	68
III Finanse	71
III.1. Uwarunkowania	71
III 2. Analiza struktury dochodów i wydatków gminy	72
IV. Misja i cele strategii rozwoju	76
IV.1. Misja rozwoju	76
IV 2 Cele strategiczne I rzędu	76
IV 3 Cele strategiczne II rzędu	77
V. Programy strategii rozwoju	79
V.1. Program rozwoju gospodarczego gminy	80
V.2. Program rozwoju infrastruktury technicznej i ochrony środowiska	85
V.3. Program rozwoju infrastruktury społecznej	92
V.4. Program rozwoju budownictwa mieszkaniowego	98
V.5. Program współpracy i promocji oraz zarządzania realizowaną strategią gminy	105
VI Warianty strategii	108
VI.1 Periodyzacja okresów rozwojowych	108
VI.2 Scenariusze rozwoju	110
VI.3 Zadania strategii rozwoju	115
VI.4 Warianty strategii rozwoju	118
VII Zestawienie zadań strategii rozwoju	121
VIII Mapy	187

I. Wstęp

Współczesny świat, na skutek zachodzących procesów globalizacji, podlega dynamicznym zmianom, a zjawiska gospodarcze dokonujące się w jednym zakątku świata mają swoje przełożenie na sytuację gospodarczą w drugim zakątku świata. Dokonujące się we współczesnym świecie przemiany społeczne i gospodarcze oraz polityczne powodują, że tempo niesionych przez nie zmian i dokonującego się rozwoju gospodarczego jest różne w różnych regionach świata. Prowadzi to do nierównomiernego rozwoju i powstania centrów rozwoju charakteryzujących się dużą dynamiką rozwojową i peryferii, które nie nadążają za tempem rozwoju centrów. Między centrami i peryferiami rozciąga się duży obszar przejściowy. Sytuacja taka prowadzi do coraz większych dysproporcji rozwojowych. O tempie rozwoju decydują różne czynniki charakterystyczne dla poszczególnych obszarów i trudno jest wskazać jednoznacznie, że to te, a nie inne czynniki. Można stwierdzić, że wszystkie z nich opiera się na bardzo dużym skumulowaniu wiedzy ludzkiej zmateriałizowanej w nowoczesnych technologiach i produktach.

We współczesnym świecie nie można zdać się na ślepy przypadek i na bycie niesionym przez dokonujące się trendy rozwojowe. Jak pokazuje praktyka, aby przyspieszyć rozwój swojej gminy, powiatu, województwa, kraju trzeba wychodzić naprzeciw zachodzącym trendom rozwojowym. Wyjść im można naprzeciw poprzez kreowanie na poziomie gminy odpowiednich warunków do wyzwalań wszelkiego rodzaju aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców. Władza lokalna w gminie wybierana przez ogół uprawnionych do tego mieszkańców, ciesząc się poparciem społeczeństwa, stwarzając warunki do przyspieszenia rozwoju swojego terenu. Od jej pomysłowości i stosowanych niekonwencjonalnych rozwiązań zależy, czy obszar przez nią zarządzany będzie miejscem kumulowania czynników rozwojowych, czy stanie się obszarem regresu.

Praktyka tego typu działań pokazuje, że rozwijają się przede wszystkim te społeczeństwa i te społeczności gminne, które **potrafią programować swoją przyszłość, wiedzą, jakie cele chcą osiągnąć i potrafią wytyczyć drogę do ich osiągnięcia.**

Zainicjowane w Polsce zmiany ustrojowo-gospodarcze przybliżają kraj do rozwiązań występujących w rozwiniętych krajach demokratycznych Europy Zachodniej. Dokonane w ostatnim okresie reformy umocniły samorząd terytorialny w systemie zarządzania krajem, stwarzając tym samym coraz bardziej solidne fundamenty nowego systemu.

Umocnienie się procedur samorządności na najniższym poziomie administracji owocuje kreowaniem warunków do rozwoju przedsiębiorczości, rozbudowy infrastruktury technicznej i społecznej adekwatnej do potrzeb i możliwości

W toczącej się rywalizacji samorządów gminnych na arenie kraju wygrają te, które możliwie najszybciej opanują umiejętność dobrego zarządzania i gospodarowania posiadanymi zasobami ludzkimi, przyrodniczymi i finansowymi. Umiejętne gospodarowanie oznacza podejmowanie działań **efektywnych ekonomicznie**, czyli zapewniających maksymalizację zainwestowanych środków, **skutecznych ekologicznie**, a więc zapewniających maksymalne tempo rozwoju przy minimalizacji obciążenia środowiska przyrodniczego oraz **aktywnych społecznie**, a więc przynoszących wzrost jakości życia możliwie jak największej części lokalnej społeczności.

Dokonujące się procesy integracyjne z Unią Europejską wymuszają wzrost efektywności zarządzania na poziomie gminy. Gmina efektywnie zarządzana cechuje się dużą elastycznością w działaniu i osiąganiu założonych celów. Przekłada się to na pozyskiwanie środków finansowych na realizację tych celów, zwłaszcza pochodzących z funduszy unijnych.

Celem „Strategii rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny do 2025 roku” jest możliwie najpełniejsze rozpoznanie uwarunkowań rozwojowych gminy oraz skorelowanie ich z oczekiwaniami mieszkańców gminy i na podstawie tego określenie akceptowalnych kierunków rozwoju.

I.1. Cel opracowania strategii – horyzont czasowy

Sprostanie nadchodzącym wyzwaniom przyszłości przez władze gminy Juchnowiec Kościelny wymaga podejmowania długofalowych działań o charakterze strategicznym. Cechą charakterystyczną obecnej rzeczywistości jest stale wzrastająca złożoność wszelkich procesów, zjawisk występujących oraz brak ich długookresowej stabilności, a także poszerzający się zakres uczestnictwa społeczeństwa w procesach decyzyjnych i rozwojowych. Koniec 2008 roku i początek 2009 roku rysują się na horyzoncie pod znakiem kryzysu gospodarczego. Skala i zasięg nadchodzącego kryzysu gospodarczego obecnie są trudne do oszacowania, niemniej zawsze po okresie kryzysu i spowolnienia rozwoju gospodarczego następuje ożywienie koniunktury gospodarczej i przyspieszenie rozwoju. W opracowanej strategii założono, że w nadchodzących latach nastąpi ożywienie gospodarcze i przyspieszenie rozwoju gospodarczego. Wszystko to spowodowało, że wprost niezbędna stała się potrzeba harmonijnego, uporządkowanego kształtowania przyszłości przez władze lokalne.

Zachodzące przemiany polityczno-ustrojowe i gospodarcze zmuszają władze Gminy Juchnowiec Kościelny do poszukiwania odpowiedzi na pytanie: jak działać w nadchodzącej przyszłości, aby przyspieszyć rozwój społeczno-gospodarczy swojej gminy, wykorzystując optymalne czynniki wzrostu w zmieniających się warunkach. Przy opracowaniu strategii rozwoju poszukiwano odpowiedzi na pytanie: jak powinna wyglądać Gmina Juchnowiec Kościelny w 2025 roku, jak powinna być rozwinięta gospodarka, jak powinno wyglądać środowisko przyrodnicze i jaki powinien być osiągnięty poziom życia mieszkańców?. Aby odpowiedzieć na tak postawione pytanie, Wójt Gminy Juchnowiec Kościelny podjął decyzję o opracowaniu strategii rozwoju, która jest najważniejszym programem działania zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku.

Celem opracowanej „**Strategii rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny**” jest przyspieszenie rozwoju gminy, a w konsekwencji podniesienie poziomu życia mieszkańców. Aby to osiągnąć, trzeba tak zarządzać wszystkimi (finansowymi, ludzkimi, materialnymi itp.) zasobami gminy, aby maksymalnie je wykorzystać przy realizacji celów oraz zadań realizacyjnych poprzez wieloletnie plany inwestycyjne.

Opracowanie i przyjęcie strategii rozwoju to tylko wstęp do zmiany sposobu zarządzania gminą. Chodzi o wdrożenie procedur zarządzania strategicznego oraz zaangażowanie lokalnej społeczności w ten proces.

Niniejsza strategia została opracowana do roku 2025 i cechuje się (dającymi się wyróżnić) dwoma podokresami. Podokresy te zostały wyróżnione ze względu na okres programowania Unii Europejskiej. Pierwszy podokres obejmuje lata 2009-2015 i pokrywa się z podokresem wykorzystania środków unijnych do 2013 roku + 2 lata na dokończenie rozpoczętych projektów i ich rozliczenie. Drugi podokres obejmuje lata 2016-2025. Jest to okres nowego planowania i wydatkowania środków unijnych na programy prorozwojowe. Kierunki wydatkowania i obszary wsparcia unijnego są obecnie negocjowane i w trakcie przygotowania. Przy opracowaniu strategii rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny kierowano się wspólnotową polityką regionalną, która wywiera bardzo duży wpływ na realizowaną politykę regionalną i na poziomie gmin przez władze rządowe Polskie.

I.2. Metodologia opracowania strategii rozwoju

Przy opracowaniu strategii rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny przyjęto kilka fundamentalnych zasad. Pierwszą z nich, która legła u podstaw tworzonej strategii była **zasada uspołecznienia** procesu jej powstawania. Zasada ta przełożyła się na przyjęte rozwiązania organizacyjne w ramach opracowania strategii rozwoju. Drugą zasadą była **zasada konsensusu** przy pracy nad strategią rozwoju.

Opracowując strategię rozwoju przestrzegano zasady, aby władzom gminy nie przypisać roli **centralnego planisty** w warunkach samodzielności i niezależności różnych podmiotów działających na terenie gminy.

Zasadę pomocniczości stosowano w trzech głównych obszarach. Po pierwsze - do wspomagania w gminie przedsięwzięć będących w gestii jednostek działających na terenie gminy i niezależnych od władz gminy. Po drugie - do działań pozostających w bezpośredniej gestii województwa, państwa np. rozwój układu drogowego, specjalistycznej opieki medycznej, itp. Po trzecie - do podjęcia działań oddolnych nakierowanych na instytucje państwowe i europejskie, które mają wpływ na rozwój lokalny i regionalny.

Kolejną zasadą przestrzeganą przy opracowaniu tejże strategii była zasada **kreatywności i innowacyjności** spojrzenia na uwarunkowania. Kreatywne podejście oparte na znajomości istniejących uwarunkowań formalno-prawnych daje możliwość określenia własnej drogi rozwoju dostosowanej do specyficznych uwarunkowań rozwoju gminy.

Przy opracowaniu strategii założono, że powinna być ona zgodna ze schematem „SMART”. Oznacza to, iż wyznaczone strategią cele muszą być specyficzne (Specific), mierzalne (Measurable), uzgodnione (Agreed), wykonalne (Real) oraz określone w czasie (Timed).

Opracowana strategia rozwoju zawiera cele strategiczne pierwszego rzędu, które zostały rozwinięte w celach (bardziej szczegółowych) drugiego rzędu. Zadania zawarte w strategii rozwoju służą realizacji określonych celów strategicznych. Cele strategiczne wraz z zadaniami stanowią podstawę do sformułowania programów rozwojowych na poziomie gminy. Przyjętą procedurę opracowania strategii rozwoju obrazuje poniższy schemat:

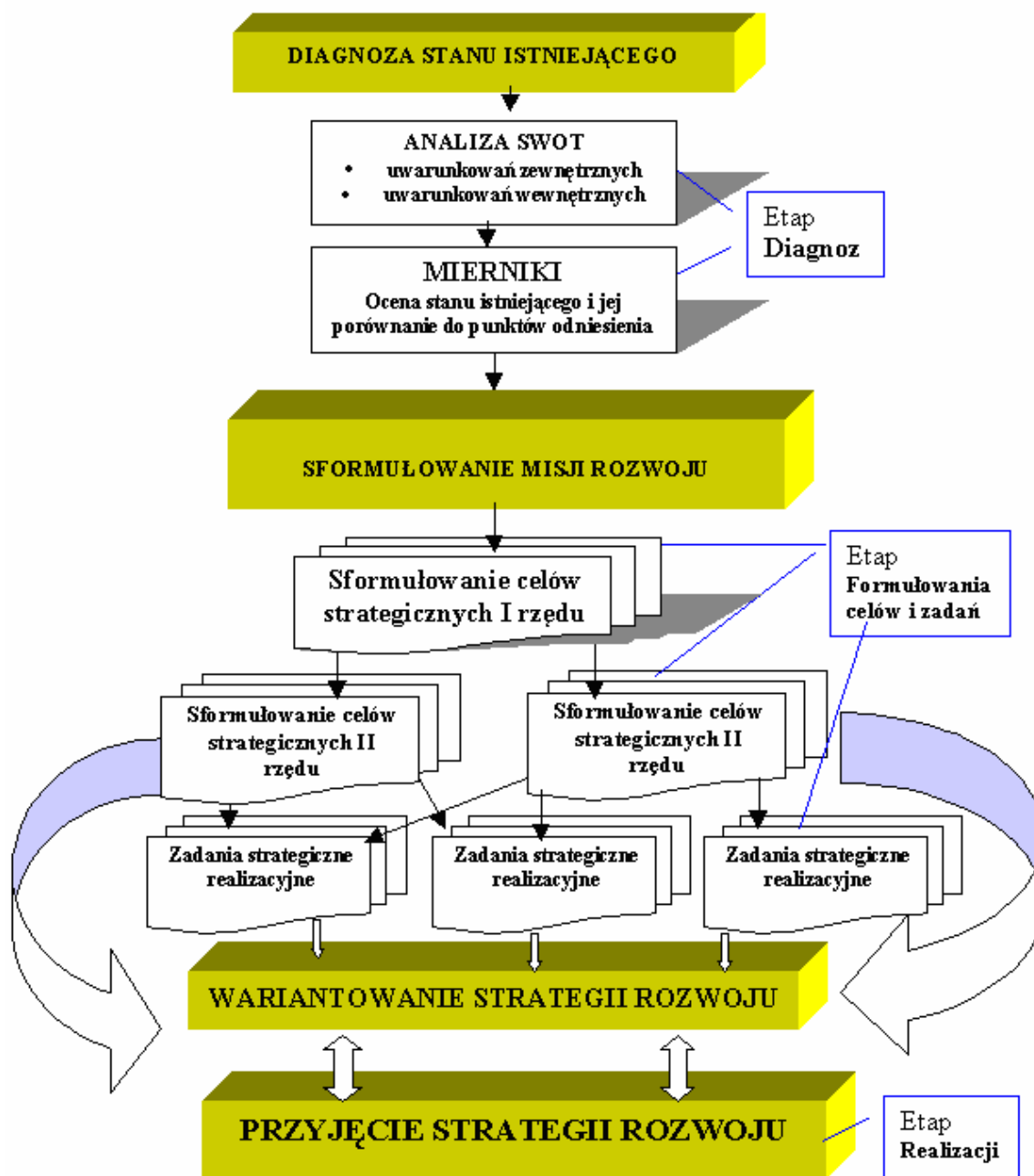
Realizacja opracowanej strategii rozwoju będzie przebiegać w trzech zasadniczych etapach:

- I etap - planowanie strategiczne,
- II etap - zarządzanie strategiczne,
- III etap - monitorowanie realizowanej strategii.

Schemat 1. Procedura opracowania strategii rozwoju

PROCEDURA OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

Etapy te są wzajemnie ze sobą powiązane i oddziałują na siebie modyfikująco. Tak skonstruowany model pozwala na planowanie strategiczne na poziomie gminy z uwzględnieniem dynamiki przemian zachodzących w jej otoczeniu.

Opracowanie strategii zostało poprzedzone analizą obecnej sytuacji występującej na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny oraz w powiecie białostockim, a także w całym województwie i kraju. Dokonano oceny oddziaływania aktualnych uwarunkowań rozwojowych - wewnętrznych i zewnętrznych. Do najważniejszych elementów składowych

opracowanej strategii należy: diagnoza stanu istniejącego wraz z dokonaną analizą możliwości rozwoju, określenie kierunków i priorytetów rozwoju, sformułowanie celów strategii rozwoju oraz zadań realizacyjnych.

Analizując możliwości rozwoju, brano pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne. Uwarunkowania te będą oddziaływały dodatnio i ujemnie na rozwój gminy przez cały okres realizacji opracowanej strategii. Określając uwarunkowania rozwoju, analizowano trendy rozwojowe i scenariusze rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny.

Planowanie strategiczne objęło pięć etapów:

1. **Diagnoza uwarunkowań rozwoju** dokonana w ujęciu uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju.
2. **Określenie celów** strategicznych realizowanych w ramach strategii rozwoju z uwzględnieniem wyników analizy i możliwości ich realizacji w zależności od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.
3. **Określenie sposobów realizacji przyjętych** celów strategii poprzez zadania.
4. **Uzgodnienie interesów** poszczególnych grup społeczno-zawodowych i terytorialnych.
5. **Projekcja montażu środków finansowych** na realizację uzgodnionych celów i zadań.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż w przyjętej metodologii opracowania strategii rozwoju można wyróżnić następujące podstawowe etapy prac:

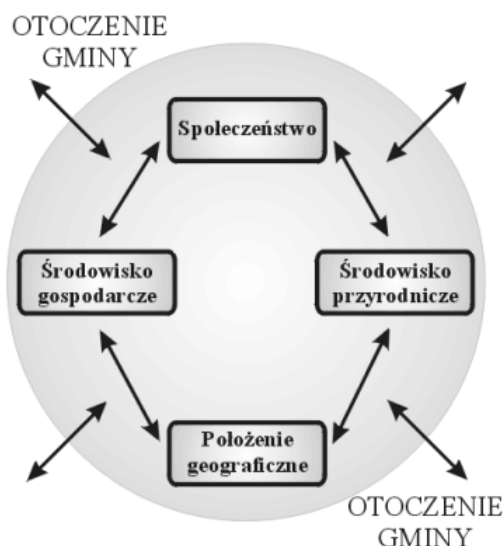
- analiza uwarunkowań zewnętrznych rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny, (szanse, zagrożenia rozwojowe obecne i potencjalne)
- analiza uwarunkowań wewnętrznych rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny, (mocne i słabe strony obecne i potencjalne)
- ocena dziedzin życia społeczno-gospodarczego istotnych dla rozwoju,
- sformułowanie celów strategicznych I rzędu,
- sformułowanie celów strategicznych II rzędu, (cele strategiczne II rzędu są rozwinięciem celów strategicznych I rzędu)
- sformułowanie zadań strategicznych realizacyjnych w ramach celów II rzędu, które służą realizacji celu II rzędu i I rzędu; przy formułowaniu zadania podano następujące parametry:
 - nazwa zadania,
 - miejsce realizacji zadania,
 - oczekiwany efekt po realizacji zadania,
 - rodzaj realizowanego zadania,
 - czas realizacji zadania w latach,
 - szacowane nakłady finansowe na realizację zadania,
 - instytucje, organizacje realizujące zadanie,
- sformułowanie wariantów strategii rozwoju – rekomendacja wariantu zalecanego do realizacji.

I.3. Organizacja prac nad strategią rozwoju

Przyjęte założenia metodologiczne określiły rozwiązania organizacyjne. Przy pracach nad strategią rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny przyjęto zasadę planowania partnerskiego opartego na osiąganiu konsensusu przy podejmowaniu decyzji. Integralnie była ona związana z zachowaniem otwartości przygotowywanych koncepcji rozwojowych, co zwiększyło społeczną akceptację proponowanych rozwiązań. Przyjęto również model oparty na czterech elementach: społeczeństwie, środowisku gospodarczym, położeniu geograficznym, środowisku przyrodniczym.

Schemat 2. Model poglądowy strategii rozwoju

Opracowanie strategii zostało poprzedzone analizą obecnej sytuacji występującej na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny oraz w województwie i kraju. Dokonano oceny oddziaływania aktualnych uwarunkowań rozwojowych - wewnętrznych i zewnętrznych. Najważniejszymi elementami składowymi opracowanej strategii była diagnoza stanu istniejącego wraz z dokonaną analizą możliwości rozwoju, określenie kierunków i priorytetów rozwoju, sformułowanie celów strategii rozwoju i zadań realizacyjnych z określonymi środkami na ich realizację i czasem realizacji.

Opracowana strategia rozwoju, aby była skutecznie realizowana, musi być nierozdzielnie powiązana z zarządzaniem strategicznym. Nawet najlepiej opracowana strategia jest bezużyteczna, jeżeli nie znajdą się ludzie, którzy będą ją realizować poprzez zarządzanie strategiczne. Etap realizacji strategii jest najtrudniejszym do wykonania w praktyce. Niesie on dla gminy i jej urzędników szereg wyzwań i trudności.

II. Diagnoza stanu istniejącego

II 1. Lokalizacja Gminy Juchnowiec Kościelny w układzie przestrzennym województwa, kraju

II.1.1. Sytuacja administracyjna gminy

Położenie i podział administracyjny gminy.

Gmina Juchnowiec Kościelny jest położona we wschodniej części Polski w środkowej części województwa podlaskiego oraz południowej części powiatu białostockiego (południowa granica gminy stanowi granicę powiatu białostockiego z powiatem bielskim) w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego drogowego Białystok – Lublin (droga krajowa po modernizacji ma przebiegać przez teren gminy). Gmina Juchnowiec Kościelny sąsiaduje z miastem Białystok, znajduje się w obrębie gmin tworzących Aglomerację Białostocką.

Gmina Juchnowiec Kościelny znajduje się w dogodnej odległości od dużych ośrodków miejskich położonych we Wschodniej Europie. W linii prostej Juchnowiec Kościelny znajduje się w odległości 215 km od Wilna, od Warszawy - w odległości 154 km i od Lwowa - w odległości 358 km, co powoduje, że gmina staje się atrakcyjnym miejscem do lokalizacji baz logistycznych. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa prowadząca z Białegostoku do Bielska Podlaskiego

Stolica gminy - Juchnowiec Kościelny posiada dogodne bezpośrednie połączenia drogowe z siedzibami ościennych gmin, które graniczą z gminą. Sprzyja to rozwojowi gospodarczemu i powoduje, że gmina, staje się atrakcyjnym miejscem do lokalizacji przedsięwzięć gospodarczych.

Tabela 1. Odległość miejscowości Juchnowiec Kościelny od stolic gmin ościennych

Stolica gminy	Stolice gmin ościennych	Odległość po drogach w km
Juchnowiec Kościelny	Białystok	10
	Bielsk Podlaski	30
	Zabłudów	14
	Turośń Kościelna	7
	Choroszcz	24
	Wyszki	28
	Suraz	16

Źródło: Obliczenia własne na podstawie mapy elektronicznej „Samochodowa mapa Polski 2008”

Gmina Juchnowiec Kościelny jest jedną z najrozleglejszych gmin w województwie podlaskim (jej obszar wynosi 17 178 ha, co stanowi 5,8% powierzchni powiatu białostockiego i 0,8% powierzchni województwa podlaskiego) Administracyjnie należy do powiatu białostockiego, zajmując tereny w południowej jego części.

Gmina graniczy z miastem Białystok, które jest stolicą województwa. Gmina, z racji swojego położenia, jest gminą podmiejską o wszelkich cechach dla tego typu gmin. Z tytułu położenia gmina zaczyna przejmować funkcje lokalizacyjne dotychczas przypisane miastu Białystok. Efektem tego jest ulokowanie na terenie gminy Wydziału Zarządzania Politechniki Białostockiej, sklepów wielkopowierzchniowych, osiedli mieszkaniowych wielorodzinnych.

Gmina Juchnowiec Kościelny (według planów rozwoju województwa podlaskiego) znajduje się częściowo w wyodrębnionym centralnym obszarze funkcjonalnym tworzącym obszar metropolitalny. W obszarze metropolitalnym Białegostoku znajdują się wsie północnej części gminy Juchnowiec Kościelny: Stanisławowo, Olmonty, Hryniewiczze, Księżyno, Horodniany, Ignatki, Ignatki Osiedle, Śródlesie, Kleosin, Kopłany, Brończany.

Juchnowiec Kościelny jest gminą podmiejską sąsiadującą od północy z miastem Białystok. Południową, naturalną granicą gminy jest rzeka Narew. Od wschodu graniczy z gminą Zabłudów; od południa z gminą Bielsk Podlaski; od południowego – zachodu z gminami Wyszków i Surazów; od zachodu z gminą Turośl Kościelna; od północnego zachodu z gminą Choroszcz.

Na system osadniczy gminy Juchnowiec Kościelny składa się 47 wsi, z których 46 są wsiami sołectwami. Wśród wsi gminnych znajduje się Kleosin - jedna z największych w Polsce wsi, licząca 4,7 tysiąca mieszkańców. Siedzibą gminy jest Juchnowiec Kościelny – miejscowość wiejska licząca 149 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia gminy na 1 km² wynosi 80,4 osób i jest większa od przeciętnej wojewódzkiej wynoszącej 59,2 osób oraz przeciętnej powiatu białostockiego 46,4 osób, a także od przeciętnej gmin wiejskich województwa podlaskiego - 25,0 osób.¹

System osadniczy gminy jest zróżnicowany przestrzennie i charakteryzuje się dużą różnorodnością. W systemie osadniczym gminy można wyróżnić trzy strefy funkcjonalne:

- strefa podmiejska miasta Białystok w części północnej,
- strefa rolno-osadnicza w środkowej części gminy,
- strefa przyrodniczo-rekreacyjna z obszarem chronionego krajobrazu doliny rz. Narwi w południowej części obszaru gminy.

Strefa podmiejska miasta Białystok obejmująca obszary wsi: Kleosin, Horodniany, Księżyno, Ignatki, Hryniewiczze, Olmonty oraz Stanisławowo, które mogą się znaleźć między miastem Białystok a planowaną południową obwodnicą miasta Białystok. W strefie tej dominuje rozwój działalności gospodarczej produkcyjno-usługowej oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne i wielorodzinne. Zanika funkcja rekreacyjna i produkcja rolna.

Rozwój tej strefy uzależniony jest w dużym stopniu od rozwoju infrastruktury technicznej i rozbudowy powiązań komunikacyjnych, w tym komunikacji zbiorowej. Odnotowuje się bardzo dużą presję na środowisko naturalne połączoną z bardzo dużymi zmianami w tym środowisku. Lasy istniejące w tej sferze powinny zachować charakter lasów ochronnych miasta Białystok i funkcje rekreacyjne.

Niedorozwój infrastruktury technicznej, zwłaszcza systemu kanalizacji sanitarnej i systemu ciepłowniczego może mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne. Wraz z postępującym wzrostem ilości budowanych domów i powstających zakładów produkcyjno-usługowych będzie następował rozwój systemu dróg gminnych.

Duże niedogodności dla mieszkańców może powodować rozbudowa lotniska na Krywlanach, która ma doprowadzić do powstania regionalnego portu lotniczego. Przelatujące samoloty mogą powodować znaczne nasilenie hałasu i wzrost zanieczyszczeń powietrza. Wzrośnie również zagrożenie wypadkami lotniczymi.

Nastąpi wzrost znaczenia zwartych terenów zajmowanych przez zakłady produkcyjne, które tworzą tereny Południowego Zespołu Przemysłowego (w rejonie wsi Kleosin, Księżyno, Ignatki i Hryniewiczze). Istniejący system elektroenergetyczny i planowane z nim inwestycje związane będą oddziaływały prorozwojowo. W zakresie utylizacji odpadów stałych pochodzących z miasta Białystok i aglomeracji białostockiej przewiduje się utrzymanie funkcji składowiska w Hryniewiczach. Planowana modernizacja technologiczna połączona być może z budową zakładu termicznego zagospodarowania odpadów stałych powinny doprowadzić do ograniczenia uciążliwości oddziaływania na środowisko istniejącego składowiska.

¹ Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS za 2007 rok

Strefa rolno – osadnicza znajduje się w środkowej części gminy. Ograniczona jest od wschodu i zachodu granicami gminy; od północy granicą strefy podmiejskiej miasta Białostok, a od południa granicą Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”:

W sferze tej dominuje osadnictwo o charakterze wiejskim z elementami charakterystycznymi dla budownictwa podmiejskiego, które coraz intensywniej się rozwija. W centrum tego obszaru znajduje się siedziba gminy - Juchnowiec Kościelny, która wraz z Juchnowcem Dolnym i Górnym oraz Ogrodnickami tworzą administracyjne i usługowe centrum gminy i miejsce rozwoju budownictwa jednorodzinne. Gminny ośrodek pełni funkcje obsługi ludności na poziomie podstawowym w zakresie: administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, edukacji, kultury, sportu oraz zabezpieczenia usług komunalnych.

W sferze tej znajdują się takie wsie, jak: Szerenosy, Hołówki Duże i Małe, Simuny, Baranki, Rostoły, Bogdanki, Dorożki, Tryczówka, Złotniki, Biele, Klewinowo, Janowicze, Hermanówka, Lewickie, Niewodnica Nargilewska, Solniczki, w których dominuje produkcja rolna z elementami działalności gospodarczej pozarolniczej.

Obszar ten charakteryzuje się rozwojem nowoczesnych towarowych gospodarstw rolnych zajmujących się produkcją zwierzęcą (hodowla krów mlecznych, fermy drobiu, fermy tuczu trzody chlewnej) oraz roślinną (uprawa użytków zielonych, produkcja zbóż, uprawa roślin okopowych, produkcja warzywna), która daje utrzymanie - dużej ilości rodzin zamieszkających w tym rejonie. Na obszarze tym występują niewielkie rozproszone prywatne kompleksy leśne, które dostarczają surowca na potrzeby lokalne - budownictwa, produkcji mebli i cele grzewcze. Istnieje możliwość rozwoju produkcji leśnej na potrzeby energetyczne.

Na terenie tej strefy istnieje możliwość rozwoju agroturystyki jako działalności wspomagającej gospodarstwa rolne i rekreacyjnej działalności usługowej w postaci usług specjalistycznych. Rozwój tej działalności jest odnotowywany m. in. we wsi Hermanówka, Solniczki, Niewodnica Nargilewska.

Strefa przyrodniczo-rekreacyjna znajduje się w południowej części gminy ograniczona jest od południa, zachodu i wschodu granicami gminy i od północy strefą rolno-osadniczą. W strefie tej znajdują się takie wsie, jak: Wojski, Pańki, Zajączki, Dorożki, Czerewki, Zalewskie położone w bliskim sąsiedztwie rzeki Narew. Wsie tej strefy charakteryzują się najmniej zmienionym układem przestrzennym i zachowaniem tradycyjnych form.

W wymienionej strefie dominuje produkcja rolna prowadzona na terenach o niskiej wartości rolniczej, połączona z funkcjami rekreacyjno-turystycznymi w oparciu o walory przyrodnicze dorzecza rzeki Narew. Rzeka Narew jest zaliczona do wielkorzestrzennych elementów systemu ekologicznego kraju.

Rolnictwo w tej strefie bazuje na praktykach rolnictwa tradycyjnego, ekologicznego prowadzącego produkcję rolną w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym. W strefie tej rozwija się agroturystyka, turystyka weekendowa i pobytowa.

Opierając się na danych GUS, można stwierdzić, że na terenie gminy w końcu 2007 roku zamieszkiwało 13 812 osób, z tego 6 929 kobiet i 6 883 mężczyzn.² Dane ewidencji ludności Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny z 1 października 2008 roku określają liczbę mieszkańców gminy na 13 795 mieszkańców, w tym 6 938 kobiet i 6 857 mężczyzn. Obliczenia na podstawie ilości osób w poszczególnych wsiach (tymczasowo zameldowane i przebywające) wskazują liczbę 14 087 mieszkańców gminy.

Największym - pod względem liczby ludności - sołectwem w gminie, a także w województwie podlaskim jest Kleosin, liczący 4 752 osób. Pięć sołectw posiada więcej niż 350 mieszkańców (Księżyno - 773, Ignatki Osiedle 686, Olmonty - 536, Hryniewiczze - 430,

² Dane Banku Danych Regionalnych GUS za 2007 rok

Juchnowiec Dolny - 378). Sołectwa te położone są w północnej i środkowej części gminy, blisko Białegostoku.

Na 1 km² w gminie przypada średnio 82 mieszkańców. W 12 sołectwach wskaźnik gęstości zaludnienia jest wyższy od przeciętnej dla gminy. Są to sołectwa: Brończany, Hryniewicze, Ignatki-Osiedle, Juchnowiec Górny, Juchnowiec Kościelny, Księżyno, Księżyno-Kolonia, Lewickie, Solniczki, Stanisławowo, Śródlesie.

Najwyższą gęstość zaludnienia ma sołectwo Kleosin, gdzie na 1 km² przypada 13 213,9 osób oraz Księżyno - 1 577,6 osób. W najsłabiej zaludnionym sołectwie, Zaleskie, na 1 km² przypada tylko 6,2 mieszkańców.

Tabela 2. Zmiany w rozmieszczeniu ludności w latach 1970-2008

Lp.	Nazwa sołectwa	Powie rzchnia w ha	Liczba ludności				Gęstość zaludnienia	Zmiany w zaludnieniu
			1970	2008			2008	1970 - 2008
				Ogółem	Kobiety	Mężczyźni		
1.	Baranki	584	269	109	55	54	0,19	-160
2.	Biele	550	231	151	72	79	0,27	-80
3.	Bogdanki	295	142	89	46	43	0,30	-53
4.	Brończany	191	272	247	127	120	1,29	-25
5.	Czerewki	290	178	162	80	82	0,56	-16
6.	Dorożki	619	253	145	73	72	0,23	-108
7.	Hermanówka	668	238	137	66	71	0,21	-101
8.	Hołówki Duże	416	314	163	73	90	0,39	-151
9.	Hołówki Małe	356	172	100	56	44	0,28	-72
10.	Horodniany	290	202	230	108	122	0,79	28
11.	Hryniewicze	337	242	430	226	204	1,28	188
12.	Ignatki	400	201	304	152	152	0,76	103
13.	Ignatki - Osiedle	89	-	686	358	328	7,71	-
14.	Leśna		-	223	113	110	-	-
15.	Zalesie		-	113	60	53	-	-
16.	Janowicze	524	208	123	63	60	0,23	-85
17.	Janowicze – Kolonia	187	85	59	30	29	0,32	-26
18.	Juchnowiec Górny	120		326	157	169	2,72	326
19.	Juchnowiec Dolny	530	522	378	193	185	0,71	-144
20.	Juchnowiec Kościelny	105	273	149	76	73	1,42	-124
21.	Kleosin	36	801	4757	2 413	2 344	132,14	3956
22.	Klewinowo	969	430	267	123	144	0,28	-163
23.	Koplany	282	259	210	99	111	0,74	-49
24.	Koplany Kolonia	242	124	146	77	69	0,60	22
25.	Księżyno	49	403	773	371	402	15,78	370
26.	Księżyno - Kolonia	90	305	147	83	64	1,63	-158
27.	Kożany	110	73	24	11	13	0,22	-49
28.	Lewickie	393	279	338	168	170	0,86	59
29.	Lewickie Kolonia	367	108	155	75	80	0,42	47
30.	Niewodnica Nargilewska	110	59	79	40	39	0,72	20

Lp.	Nazwa sołectwa	Powie rchnia w ha	Liczba ludności				Gęstość załudnienia	Zmiany w załudnieniu
			1970	2008			2008	1970 - 2008
				Ogółem	Kobiety	Mężczyźni		
31.	Niewodnica Nargilewska Kolonia	564	112	106	51	55	0,19	-6
32.	Ogrodniczki	113	60	86	42	44	0,76	26
33.	Olmonty	822	452	536	273	263	0,65	84
34.	Pańki	264	94	37	24	13	0,14	-57
35.	Rostołty	699	320	129	67	62	0,18	-191
36.	Rumiejki	358	164	157	73	84	0,44	-7
37.	Simuny	317	167	100	50	50	0,32	-67
38.	Solniczek	242	125	296	149	147	1,22	171
39.	Lewickie Stacja	204	-	140	78	62	0,69	-
40.	Stanisławowo	152	108	205	103	102	1,35	97
41.	Szerenosy	738	203	168	83	85	0,23	-35
42.	Śródlesie	47	-	249	134	115	5,30	-
43.	Tryczówka	464	254	118	54	64	0,25	-136
44.	Wojszki	1226	525	222	117	105	0,18	-303
45.	Wólka	290	158	140	70	70	0,48	-18
46.	Zajączki	550	122	46	24	22	0,08	-76
47.	Zaleskie	308	47	19	9	10	0,06	-28
48.	Złotniki	561	246	113	49	64	0,20	-133
	Ogółem	17 177	9 800	14 087	7 094	6 993	0,82	4287

Źródło: Opracowano na podstawie danych ewidencji ludności Gminy Juchnowiec Kościelny

II.1.2. Sytuacja demograficzna gminy

Struktura ludności gminy

Według danych statystycznych GUS, w końcu 2007 roku gminę zamieszkiwało 13 812 osób, w tym 6 929 kobiet. Na podstawie danych ewidencji ludności Urzędu Gminy z 1 października 2008 roku, gminę zamieszkiwało 13 795 osób, w tym 6 938 kobiet. Ludność gminy na przestrzeni ostatnich lat cechuje się stabilnym stanem wzrostowym, w przeciwieństwie do innych podobnych gmin województwa podlaskiego, gdzie jest odnotowywany spadek liczby ludności. Analizując stan liczebny mieszkańców gminy, można stwierdzić, że ludność gminy na przestrzeni lat 1995-2007 uległa zwiększeniu o 2 433, czyli 17,6%.

Analizując strukturę ludności gminy można stwierdzić, że na terenie gminy jest odnotowywany przyrost liczebności mieszkańców we wsiach położonych blisko granic administracyjnych Białegostoku lub bezpośrednio z nim sąsiadujących. Liczba ludności ulega również zwiększeniu we wsiach położonych w środkowej części gminy. Wskaźnik gęstości zaludnienia w gminie jest wyższy niż w województwie i wynosi 82 osoby na 1 km². W gminie na 100 mężczyzn przypada średnio 101 kobiet. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 63,4% i jest grupą dominującą. Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 14,3%, a w wieku przedprodukcyjnym 22,3%. Udział procentowy mieszkańców gminy w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym systematycznie (w strukturze mieszkańców gminy) maleje.

Tabela 3. Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania i płci w latach 1995-2007

Rok	Ludność			Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Liczba	Procent	Liczba	Procent	Liczba	Procent
1995	11 379	5 612	5 767	3 313	29,12%	6 215	54,62%	1 851	16,27%
1996	11 537	5 715	5 822	3 353	29,06%	6 316	54,75%	1 868	16,19%
1997	11 694	5 792	5 902	3 363	28,76%	6 449	55,15%	1 882	16,09%
1998	11 833	5 880	5 953	3 351	28,32%	6 574	55,56%	1 908	16,12%
1999	12 240	6 074	6 166	3 463	28,29%	6 829	55,79%	1 948	15,92%
2000	12 415	6 156	6 259	3 423	27,57%	7 053	56,81%	1 939	15,62%
2001	12 518	6 208	6 310	3 353	26,79%	7 224	57,71%	1 941	15,51%
2002	12 634	6 244	6 390	3 282	25,98%	7 421	58,74%	1 931	15,28%
2003	12 830	6 354	6 476	3 210	25,02%	7 694	59,97%	1 926	15,01%
2004	12 987	6 470	6 517	3 164	24,36%	7 893	60,78%	1 930	14,86%
2005	13 292	6 630	6 662	3 142	23,64%	8 217	61,82%	1 933	14,54%
2006	13 555	6 733	6 822	3 104	22,90%	8 496	62,68%	1 955	14,42%
2007	13 812	6 883	6 929	3 079	22,29%	8 757	63,40%	1 976	14,31%

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS

Analizując wskaźniki obciążenia demograficznego można stwierdzić systematyczną poprawę (na przestrzeni lat 1995-2007) wskaźników przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 4. Wskaźniki obciążenia demograficznego w latach 1995-2007

Rok	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
1995	83,09	55,87	29,78
1996	82,66	55,71	29,58
1997	81,33	55,96	29,18
1998	80,00	56,94	29,02
1999	79,24	56,25	28,53
2000	76,02	56,65	27,49
2001	73,28	57,89	26,87
2002	70,25	58,84	26,02
2003	66,75	60,00	25,03
2004	64,54	61,00	24,45
2005	61,76	61,52	23,52
2006	59,55	62,98	23,01
2007	57,73	64,18	22,56

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS

Analizując wskaźniki opisujące stan ludności gminy, można stwierdzić bardzo duży wpływ migracji wewnętrznych i zagranicznych. Wskaźniki opisujące stan migracji w ostatnich latach cechowały się wartością dodatnią. W wyniku migracji (rocznie) liczba mieszkańców gminy wzrastała od 212 do 260 osób przy migracjach wewnętrznych i o 2-4 osoby przy migracjach zagranicznych. Na przestrzeni lat 1995-2007 ludność (w wyniku migracji) zwiększyła się o 2 136 osób. Drugim czynnikiem, który wpływa na stan liczebny mieszkańców gminy jest przyrost naturalny. Na przestrzeni lat 1995-2007 odnotowano wzrost liczby mieszkańców gminy o 15 osób. Średnio w gminie na przestrzeni lat 1995-2007 było zawieranych 53,6 małżeństw rocznie.

Tabela 5. Wskaźniki ludności w latach 1995-2007

Rok	Kobiety na 100 mężczyzn	Małżeństwa na 1000 osób	Urodzenia żywe na 1000 osób	Zgony na 1000 osób	Przyrost naturalny na 1000 osób	Saldo migracji w ruchu wewnętrznym na 1000 osób	Saldo migracji w ruchu zagranicznym na 1000 osób
1995	102,76	5,27	13,27	11,42	1,85	6,68	0,00
1996	101,87	3,64	14,91	12,31	2,60	9,79	0,61
1997	101,90	4,36	10,69	11,97	-1,28	11,63	-0,26
1998	101,24	4,31	11,32	10,39	0,93	10,82	0,00
1999	101,51	4,41	10,78	11,03	-0,25	9,80	0,16
2000	101,67	4,19	10,39	10,55	-0,16	15,55	0,08
2001	101,64	3,51	8,71	8,39	0,32	11,58	-1,04
2002	102,34	4,35	9,02	8,86	0,16	8,55	0,08
2003	101,92	3,74	9,74	10,13	-0,39	12,63	0,08
2004	100,73	2,93	8,39	10,63	-2,23	19,17	0,46
2005	100,48	4,29	9,25	8,43	0,83	15,95	0,15
2006	101,32	4,87	9,00	9,66	-0,66	16,38	0,44
2007	100,67	5,72	8,98	9,05	-0,07	18,82	0,14

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS

Podsumowując sytuację demograficzną gminy można stwierdzić, że nie dostrzega się w niej żadnych niepokojących tendencji i zjawisk. Ponadto należy zaznaczyć, że istnieją warunki sprzyjające rozwojowi demograficznemu dzięki:

- bliskiemu sąsiedztwu z miastem. Białystok,
- dobrym warunkom skomunikowania gminy z miastem Białystok,
- walorom przyrodniczym i kulturowym,
- planowanemu przebiegowi drogi krajowej Białystok- Lublin (po nowym śladzie) przez teren gminy,
- planowanej południowej obwodnicy Białegostoku, która ma przebiegać przez teren gminy,
- dobrym warunkom do rozwoju budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego i jednorodzinne.

II 2. Analiza sytuacji Gminy Juchnowiec Kościelny w układzie sferowym

Ważnym czynnikiem wpływającym na funkcjonowanie Gminy Juchnowiec Kościelny i na warunki życia mieszkańców jest poziom rozwoju i funkcjonowania trzech sfer, w których obszarze funkcjonuje gmina. Na obszary te składa się sfera infrastruktury społecznej, technicznej i rozwoju gospodarczego. Wzajemne ich przenikanie się w obszarach swojego oddziaływania powoduje, że występuje zjawisko harmonizacji odnotowywanych procesów rozwojowych.

II.2.1. Sfera infrastruktury społecznej

Sfera ta obejmuje szereg obszarów życia codziennego, w których zaspokojenie potrzeb ma istotny wpływ na komfort życia mieszkańców gminy. Sfera ta tworzy szeroko rozumiany klimat do rozwoju gospodarczego i do wnoszenia różnego rodzaju innowacji istotnych przy wytyczaniu nowych kierunków rozwoju.

Oświata i wychowanie w gminie.**A. Przedszkole samorządowe**

Od 1991 r. organem prowadzącym przedszkole jest gmina, natomiast nadzór pedagogiczny sprawuje Kuratorium Oświaty w Białymstoku. Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny funkcjonuje Samorządowe Przedszkole w Kleosinie, które posiada 5 oddziałów w tym 4 oddziały 9-godzinne i 1 oddział 5-godzinny. Ponadto przy szkołach podstawowych funkcjonują 4 oddziały przedszkolne zerówki. Przedszkole samorządowe dysponuje 5 salami do prowadzenia zajęć o powierzchni 254 m². W roku budżetowym 2008 wydatki na przedszkola zaplanowano na poziomie 773 042 zł.

Tabela 6. Dane przedszkola samorządowego

Przedszkole Samorządowe w Kleosinie ul. Kruczkowskiego 4	Nauczyciele	Oddziały	Dzieci
Rok szkolny 2007/2008	10	4	110
Rok szkolny 2008/2009	10	5	116

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS

Tabela 7. Dzieci w przedziałach wiekowych

Przedszkole Samorządowe w Kleosinie ul. Kruczkowskiego 4	3 lata	4 lata	5 lat	6 lat	Razem
Rok szkolny 2007/2008	20	42	38	10	110
Chłopcy	11	32	21	3	67
Dziewczeta	9	10	17	7	43
Rok szkolny 2008/2009	27	29	40	20	116
Chłopcy	7	14	23	10	54
Dziewczeta	20	15	17	10	62
Dzieci w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych w roku szkolnym 2007/2008	32			81	113
Chłopcy	16			40	56
Dziewczeta	16			41	57
Dzieci w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych w roku szkolnym 2008/2009	24			75	99
Chłopcy	13			32	45
Dziewczeta	11			43	54
SP w Kleosinie	6			31	37
Chłopcy	3			17	20
Dziewczeta	3			14	17
SP w Juchnowcu Górnym	16			21	37
Chłopcy	10			6	16
Dziewczeta	6			15	21
SP w Bogdankach	2			1	3
Chłopcy	0			0	0
Dziewczeta	2			1	3
SP w Księżynie	0			22	22
Chłopcy	0			9	9
Dziewczeta	0			13	13

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS

B. Publiczne szkoły podstawowe i gimnazjalne

Rada Gminy Juchnowiec Kościelny przejęła z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1996 r. prowadzenie szkół podstawowych na terenie gminy. Od momentu przejęcia szkół nastąpiła radykalna poprawa warunków nauczania w tych placówkach. Dokonano licznych remontów i rozbudowy placówek szkolnych, wykonano m.in. modernizację systemów grzewczych,

dokonano termomodernizacji obiektów, zakupiono wyposażenie do prowadzenia zajęć dydaktycznych. W minionych latach w wyniku dokonanej reformy oświaty utworzono szkoły gimnazjalne na poziomie gmin.

Na terenie gminy w roku szkolnym 2007/2008 roku funkcjonowało 4 szkoły podstawowe (SP Juchnowiec Górny, SP Kleosin, SP Księżyno, SP Bogdanki) i 2 gimnazja (Gimnazjum Juchnowiec Górny, Gimnazjum Kleosin), w których uczyło się 1493 uczniów. W szkołach tych znajdowało się 70 oddziałów i 98 pomieszczeń szkolnych.

Tabela 8. Podstawowe dane o placówkach szkolnych w roku szkolnym 2007/2008

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe	Gimnazja
Liczba placówek szkolnych	4	2
Liczba pomieszczeń szkolnych	75	23
Oddziały w szkołach	43	27
Uczniowie	852	641
Mężczyźni	455	342
Kobiety	387	299
Absolwenci	156	198
Komputery w szkołach	102	70
Pracownice komputerowe	6	2
Komputery podłączone do Internetu	72	70
Uczniowie przypadający na 1 komputer	12,91	15,26

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS

W roku szkolnym 2008/2009 roku, podobnie jak w poprzednim, w gminie funkcjonowało 4 szkoły podstawowe (SP Juchnowiec Górny, SP Kleosin, SP Księżyno, SP Bogdanki) i 2 gimnazja (Gimnazjum Juchnowiec Górny, Gimnazjum Kleosin), w których uczyło się łącznie 1415 uczniów. W szkołach tych znajdowało się 64 oddziałów i 68 sal lekcyjnych. W szkołach było zatrudnionych 195 nauczycieli prowadzących zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne.

Tabela 9. Podstawowe dane o szkołach podstawowych w roku szkolnym 2008/2009

Wyszczególnienie	SP Księżyno	SP Juchnowiec Górny	SP Kleosin	SP Bogdanki	Razem
Liczba placówek szkolnych	1	1	1	1	4
Liczba sal lekcyjnych	5	24	18	6	53
Oddziały w szkołach	6	13	15	6	40
Uczniowie	96	277	427	21	821
Mężczyźni	50	154	214	12	430
Kobiety	46	123	213	9	391
Komputery w szkołach do dyspozycji uczniów	18	24	31	17	90
Pracownice komputerowe	1	2	2	1	6
Komputery podłączone do Internetu	15	20	30	0	65
Uczniowie przypadający na 1 komputer	5,33	11,54	13,77	1,24	9,12

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Tabela 10. Podstawowe dane o gimnazjach w roku szkolnym 2008/2009

Wyszczególnienie	Gimnazjum w Juchnowcu Górnym	Gimnazjum w Kleosinie	Razem
Liczba placówek szkolnych	1	1	2
Liczba pomieszczeń szkolnych	4	11	15
Oddziały w szkołach	9	15	24
Uczniowie	192	402	594
Mężczyźni	105	213	318
Kobiety	87	189	276
Komputery w szkołach do dyspozycji uczniów	14	28	42
Pracownie komputerowe	1	1	2
Komputery podłączone do Internetu	10	28	38
Uczniowie przypadający na 1 komputer	13,71	14,36	14,14

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Tabela 11. Dożywianie uczniów w roku szkolnym 2008/2009

Szkoła	Liczba uczniów korzystających z posiłków		
	ogółem	pełnopłatnych	dofinansowanych, refundowanych
Gimnazjum w Kleosinie	120	110	10
Gimnazjum w Juchnowcu Górnym	52	35	17
SP Kleosin	180	168	12
SP Księżyno	55	35	20
SP Juchnowiec Górny	134	91	43
SP Bogdanki	0	0	0
Razem	541	439	102
Procent	38%	31%	7%

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Tabela 12. Nauczyciele w roku szkolnym 2008/2009

Szkoła	Nauczyciele				
	dypłomowani	mianowani	kontraktowi	stażyści	razem
Gimnazjum w Kleosinie	20	17	8	1	46
Gimnazjum w Juchnowcu Górnym	11	13	2	2	28
SP Kleosin	27	9	9	2	47
SP Księżyno	5	5	6		16
SP Juchnowiec Górny	17	16	4		37
SP Bogdanki	4	3		1	8
Przedszkole w Kleosinie	5	1	5	2	13
Razem	89	64	34	8	195
Procent	46%	33%	17%	4%	100%

Źródło: Dane Urzędu Gminy

W strukturze wydatków na utrzymanie szkół widać systematyczny wzrost kwot ponoszonych na ten cel przez budżet gminy. Nakłady te wynoszą obecnie ok. 35% wszystkich wydatków. Wydatki na utrzymanie zerówek utrzymują się na zbliżonym poziomie procentowym i wynoszą ok. 2% ogólnych wydatków. Wydatki bezpośrednie na szkoły podstawowe wyniosły ok. 20%, a na gimnazja ok. 10%. Dowóz uczniów stanowił ok. 1% ogółu wydatków. Przeciętne wydatki na jednego ucznia w szkole (szkoły podstawowe + gimnazja) wyniosły w roku szkolnym 2007/2008 6 589,99 zł, a na jednego ucznia w klasie 0 5 228,12 zł.

Tabela 13. Wydatki na utrzymanie szkół w latach 2006 - 2008.

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2006	2007	2008*
1	Dochody budżetu ogółem	27 809 952,65	30 014 602,67	29 501 945,00
2	Subwencja oświatowa	7 578 659,00	8 043 878,00	
3	Subwencja oświatowa %	27,25%	26,80%	
4	Wydatki z budżetu ogółem	27 442 485,76	29 880 322,64	31 992 058,00
5	Wydatki na oświatę i wychowanie	9 125 459,69	10 429 628,08	10 627 152,00
6	Wydatki na oświatę i wychowanie %	33,25%	34,90%	33,22%
7	wydatki majątkowe ogółem	458 311,68	1 182 785,97	
8	dowożenie uczniów do szkół	300 651,72	345 962,87	
9	szkoły podstawowe	4 936 337,31	5 960 311,33	5 441 294,00
10	gimnazja	2 800 011,30	2 980 477,53	3 241 686,00
11	przedszkola przy szkołach podstawowych	473 681,00	590 777,00	432 774,00

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS * plan do wykonania

C. Biblioteki.

Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny funkcjonuje jedna Gminna Biblioteka Publiczna w miejscowości Juchnowiec Kościelny oraz jej filia w Kleosinie. Biblioteka jako samodzielna placówka, została utworzona po przekształceniach w 2007 roku. Dysponuje ona księgozbiorem składającym się z 28 120 książek, z których korzystało w ciągu roku 1 223 czytelników. W bibliotece i w jej filii znajdują się komputery podłączone do Internetu, z których mogą korzystać nieodpłatnie czytelnicy biblioteki. W roku budżetowym wydatki na bibliotekę zaplanowano na 162 009 zł.

Tabela 14. Gminna Biblioteka Publiczna w latach 2005 - 2007.

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2005	2006	2007
1	biblioteki i filie	2	2	2
2	pracownicy bibliotek	3	3	3
3	księgozbiór	26 369	27 032	28 120
4	czytelnicy w ciągu roku	1 281	1 271	1 223
5	wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	17 808	18 941	17 227
6	punkty biblioteczne na wsi	2	2	1
7	ludność na 1 placówkę biblioteczną	3 323,00	3 388,75	4 604,00
8	księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	1 983,82	1 994,25	2 035,91
9	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	97,80	94,70	89,49
10	wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	13,90	14,90	14,09

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS

Tabela 15. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w latach 2005 - 2007.

Lp.	Wyszczególnienie	Lata			
		2005	2006	2007	2008*
1	ogółem	203 185,00	245 405,00	367 652,00	432 425,00
2	biblioteki	90 761,00	91 609,00	156 109,00	162 009,00
4	domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	112 424,00	153 796,00	211 543,00	270 416,00

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS i Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny, * wydatki planowane.

Biblioteka organizuje co roku spotkania z pisarzami, obchody Światowego Dnia Książki oraz konkursy czytelnicze. W roku 2004 Filia Biblioteki w Kleosinie, w konkursie ogłoszonym przez Książnicę Podlaską i Starostwo Powiatowe w Białymstoku, uzyskała tytuł najlepszej filii bibliotecznej w powiecie.

D. Kultura i sztuka.

Działalność kulturalną na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny koordynuje Ośrodek Kultury. Prowadzi on szeroko zakrojoną działalność, która jest skierowana do mieszkańców gminy. Do zadań ośrodka należy m. in:

- a) organizowanie spektakli, koncertów, występów, festiwali, przeglądów, wystaw oraz imprez plenerowych o charakterze rozrywkowym, sportowym, turystycznym;
- b) prowadzenie zespołów, sekcji i kół zainteresowań, warsztatów artystycznych, świetlic wiejskich;
- c) prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej;
- d) świadczenie usług w zakresie wynajmu lokali i sprzętu;
- e) prowadzenie innej działalności wynikającej z potrzeb środowiska.

Corocznie Ośrodek Kultury organizuje szereg imprez skierowanych do mieszkańców gminy i na zewnątrz gminy. Poprzez prowadzoną działalność informacyjną, wydawniczą, turystyczną, sportową Ośrodek Kultury promuje gminę.

Do ważnych wydarzeń kulturalnych należą obchody „Święta Ziemi Juchnowieckiej” oraz imprezy organizowane okazjonalnie na terenie gminy. W ostatnim okresie zorganizowano między innymi „Galę Olimpijską”, podczas której dokonano podsumowania sportowych osiągnięć mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny, ogłoszono wyniki „Gminnego Turnieju Wiedzy Olimpijskiej”, wręczono dyplomy wyróżniającym się animatorom sportu w Gminie Juchnowiec Kościelny, ogłoszono wyniki konkursu rysunkowego „Tak wyobrażam sobie Igrzyska Olimpijskie Pekin – 2008”. Było to podsumowanie działalności prowadzonej w 2008 roku. Ponadto w ramach zajęć prowadzonych w ośrodku zorganizowano cykl wystaw fotograficznych i malarskich, m.in. wystawę pt. „pomiędzy niebem ...” Tomasza Matysa, wystawę „oblicza pejzażu podlaskiego” w malarstwie Kazimierza Jurgielanica,

Ośrodek Kultury zainaugurował w końcu 2008 roku działalność Klubu Filmowego „BABARABAR”, zorganizowano kurs tańca towarzyskiego, zajęcia sekcji tenisa stołowego.

Cyklicznie, w listopadzie każdego roku, są organizowane imprezy związane z obchodami „Święta Niepodległości” w formie festynu, w którym uczestniczą licznie mieszkańcy gminy. Ośrodek Kultury wydaje także bezpłatny biuletyn informacyjny Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny „Wieści” na którego łamach, publikowane są informacje o tym, co dzieje się w gminie.

Na terenie gminy działa również amatorski zespół ludowy „Koplanianki”, który jest jednym z najstarszych zespołów ludowych na terenie województwa podlaskiego. Śpiewaczy zespół folklorystyczny "Koplanianki" to kilkanaście pań i jeden rodzynek - Ryszard Maliszewski, który akompaniuje na akordeonie. W ciągu długoletniej swojej działalności Koplanianki śpiewały na przeglądach, imprezach gminnych i wojewódzkich, startowały w konkursach, w całej Polsce, na Litwie i Białorusi, przypominały ginące z roku na rok obrzędy kołędnicze, weselne, dożynkowe, pokazywały jak dawniej wypiekano chleb i uczyły tradycji ludowej młodszych. Efektem takiej działalności jest Dziecięcy Zespół Folklorystyczny "Jarzębinki", który działa przy Zespole Szkół w Juchnowcu Górnym.

Ośrodek Kultury udostępnia także organizacjom pozarządowym z terenu gminy pomieszczenia do organizacji wszelkiego rodzaju imprez.

E. Opieka zdrowotna.

Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny znajdują się cztery zakłady opieki zdrowotnej lekarzy pierwszego kontaktu. Usługi podstawowej opieki zdrowotnej są wspomagane poprzez przychodnie specjalistyczne znajdujące się w Białymstoku. Podstawową opiekę medyczną uzupełnia sieć szpitali, które znajdują się w Białymstoku i szpital w Łapach, dla którego organem założycielskim jest powiat białostocki.

Na przestrzeni lat 2004-2007 liczba zakładów opieki zdrowotnej jest stabilna i liczy 4 placówki. W 2007 roku pojawiła się 1 przychodnia medycyny pracy. W 2007 roku udzielono 45 385 porad lekarskich.

Tabela 16. Opieka zdrowotna w latach 2004 - 2007.

Wyszczególnienie	J. m	2004	2005	2006	2007
Zakłady opieki zdrowotnej					
ogółem	ob.	3	4	4	4
niepubliczne	ob.	3	4	4	4
służby medycyny pracy	ob.	0	0	0	1
praktyki lekarskie na wsi	osoba	1	3	3	2
Porady ogólnodostępne					
ogółem	jed.	38 627	42 108	40 250	45 385
Apteki					
apteki	ob.	2	2	1	2
punkty apteczne	ob.	1	1	1	1
mgr farmacji	osoba	6	5	5	5
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	6 494	6 646	13 555	6 906
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej					
domy pomocy społecznej	ob.	1	1	1	1
miejsca (łącznie z filiami)	miejsce	106	106	103	103
mieszkańcy (łącznie z filiami)	osoba	102	95	104	101

Źródło: Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS

Tabela 17. Praktyki lekarskie.

Lp.	Nazwa	Kierownik	Miejscowość	Adres
1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDFIL	Ryta Filipkowska	16-061 Juchnowiec Dolny	Juchnowiec Dolny
2	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej	Barbara Sokołowska-Juźwiuk	16-001 Kleosin	ul. Zambrowska 18
3	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Rodzinna	Janina Skobodzińska	16-005 Księżyno	ul. Alberta 2
4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej POZ Bogdanki	Elżbieta Krzyśpiak Rudy	16-061 Bogdanki	Bogdanki 10

W gminie Juchnowiec Kościelny funkcjonują 2 apteki oraz 1 punkt apteczny, w których było zatrudnionych 5 farmaceutów. Średnio jedna apteka przypada na 6 906 mieszkańców gminy.

Na terenie gminy w miejscowości Czerewki, funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej, którego organem założycielskim jest powiat białostocki. Miejscowość Czerewki leży 24 km na południowy wschód od Białegostoku, przy drodze wojewódzkiej do Doktorc, Łap i Bielska Podlaskiego (przez Strablę) nad malowniczą doliną Narwi, która słynie z czystego powietrza.

Dom wybudowany został w latach 1983-1988 (na bazie nieczynnej szkoły podstawowej) wielkim staraniem działaczy Wojewódzkiego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych. Powstał z dużym udziałem czynów społecznych i zbiorów pieniężnych pośród samych rolników. Do życia został powołany 1 października 1988 roku

pod nazwą "Państwowy Dom Rencisty". Początkowo został przeznaczony dla 87 pensjonariuszy, ale w związku z rosnącymi potrzebami opieki nad osobami starszymi, po dwóch latach istnienia zwiększono liczbę miejsc do 101. Rozbudowa i modernizacja całego obiektu w latach 1995-1998 spowodowała dogodniejsze warunki lokalowe oraz wydadne rozgęszczenie poszczególnych pomieszczeń mieszkalnych.

Dom jest samodzielną jednostką budżetową, a organem prowadzącym jest Powiat Białostocki. Wpisany on został do rejestru domów pomocy społecznej województwa podlaskiego w dniu 10 maja 2001r. pod pozycją WS.I.9013/8/01. Nadzór merytoryczny nad instytucją sprawuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku, natomiast za właściwe funkcjonowanie Domu odpowiedzialny jest dyrektor.

Dom charakteryzuje się wysokim standardem wykończeniowym, wysokim poziomem techniki i bezpieczeństwa. Dom jest instytucją otwartą zarówno wewnątrz jak i zewnątrz. Mieszkańcy swobodnie przemieszczają się pomiędzy poszczególnymi oddziałami, mają swobodne możliwości wyboru uczestnictwa w różnorodnych zajęciach rehabilitacyjnych czy też terapii zajęciowej w różnych pracowniach Domu. Duży nacisk położono na stworzenie właściwych warunków czynnego wypoczynku, sportu i rekreacji. Powierzchnia działki, na której jest dom wynosi 1,2 ha

F. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna w nowych strukturach funkcjonuje od 1990 r. Uchwalona wówczas ustawa o pomocy społecznej wprowadziła podstawowy system, nakładający na organy administracji rządowej i samorządowej obowiązek niesienia pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji bytowej i nie są w stanie samodzielnie rozwiązać problemu przy pomocy własnych środków, możliwości i uprawnień. Realizację zadań z zakresu pomocy społecznej wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej utworzony na podstawie uchwały Nr VI/13/1990 Rady Gminy w Juchnowcu Dolnym z dnia 29 lipca 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Juchnowcu Dolnym z późniejszymi zmianami do uchwały. Godziny pracy Ośrodka są dostosowane do godzin pracy Urzędu Gminy: od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-15.30 oraz raz w tygodniu dyżur pracownika w siedzibie GOK-u od 9.00 do 17.00.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym posiada siedzibę w miejscowości Księżyno przy ul Alberta 2. Ośrodkiem kieruje kierownik wraz ze swoim zastępcą - Kierownikiem Referatu Świadczeń Społecznych. W skład Ośrodka wchodzi następujące stanowiska pracy: Kierownik, główny księgowy, pracownicy socjalni, pracownik wykonujący zadania z zakresu dodatków mieszkaniowych, pracownik od spraw administracyjnych, pracownik od spraw kadrowych oraz sprzątaczką. W strukturach ośrodka znajduje się również wydzielona komórka organizacyjna pod nazwą „Referat Świadczeń Społecznych”, która realizuje świadczenia rodzinne, sprawy związane z postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych oraz pomoc osobom uprawnionym do alimentów. W skład referatu wchodzi następujące stanowiska: Kierownik Referatu oraz pracownicy do spraw świadczeń rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Pracownicy posiadają odpowiednie przygotowanie zawodowe i kwalifikacje do pracy na zajmowanych stanowiskach.

Finansowanie zadań pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej podzielone zostały na:

- zadania zlecone finansowane z budżetu centralnego,
- zadania własne finansowe z budżetu gminy,
- zadania własne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Zadania zlecone gminie m.in. obejmują i są udzielane w następujących formach pomocy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin po zapewnieniu odpowiednich środków, tj. np. pomoc finansowa kombatanom, zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne oraz pomoc osobom uprawnionym do alimentów.

Zadania własne gminy m.in. obejmują i są udzielane w następujących formach pomocy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- udzielanie pomocy rzeczowej, dożywianie dzieci,
- udzielenie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, w szczególności osób bezdomnych i innych, które nie mają żadnych źródeł utrzymania i nie są objęte ubezpieczeniem zdrowotnym,
- prowadzenie spraw z zakresu dodatków mieszkaniowych,
- sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym
- inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, szkołami, kuratorami sądowymi i policją.

Zasady udzielania pomocy społecznej

Pomocy społecznej, na zasadach określonych w ustawie, udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu³: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, alkoholizmu lub narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W ramach prowadzonej działalności ośrodek skierował 10 osób do domów pomocy społecznej, za których pobyt w 2007 roku zapłacono 164 114 zł.

³ według art. 3 ustawy o pomocy społecznej

Tabela 18. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminie

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Razem	47	X	151 551	47	86
Zasiłki stałe - ogółem	46	451	147 411	46	82
w tym przyznany dla osoby: samotnie gospodarującej	34	324	132 904	34	34
pozostającej w rodzinie	12	127	14 507	12	48
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	1	1	4 140	1	4

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym za 2007 rok

Tabela 19. Udzielone świadczenia – zadania własne gminy

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Razem	1 197	X	632 172	825	2 609
Zasiłki okresowe - ogółem	312	1 424	198 819	312	683
w tym przyznany: środki własne	X	X	0	X	X
dotacja	X	X	198 819	X	X
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	224	992	159 397	224	418
długotrwałej choroby	65	349	29 734	65	215
niepełnosprawności	23	83	9 688	23	50
Posiłek	554	42 946	300 903	188	942
w tym dla dzieci	552	42 859	289 219	188	938
Ubranie	36	62	5 800	36	102
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych	5	5	8 340	5	18
Sprawienie pogrzebu	2	2	1 970	2	2
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	288	X	116 340	282	862
w tym zasiłki specjalne celowe	89	138	39 704	89	262
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	X	68	199
Praca socjalna	X	X	X	179	569

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym za 2007 rok

Tabela 20. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1 244	872	2 695
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	47	47	86
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1 197	825	2 609
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	179	569
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	87	412

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym za 2007 rok

Tabela 21. Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	872	2 695
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	86
w tym wielodzietności	8	56
Bezrobocie	254	738
Niepełnosprawność	16	68
Długotrwała lub ciężka choroba	63	145
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	179	723
w tym rodziny niepełne	44	132
w tym rodziny wielodzietne	53	212
Alkoholizm	11	48
Zdarzenia losowe	5	18
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	1	4

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym za 2007 rok

G. Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Stosownie do aktualnie obowiązującej struktury organizacyjnej Policji w mieście Choroszcz powołany został Komisariat Policji w składzie etatowym 1+32 funkcjonariuszy, który podzielony jest na:

Ogniwo Prewencji – stan etatowy 1+8

Ogniwo Kryminalne –stan etatowy 1+7

I Rewir Dzielnicowych – stan etatowy 1+6, obejmujący gminy:

Dobrzyniewo Kościelne (dwa rejony dzielnicowego)

Tykocin (dwa rejony dzielnicowego)

Zawady (dwa rejony dzielnicowego)

II Rewir Dzielnicowych – stan etatowy 1+7, obejmujący gminy:

Choroszcz (cztery rejony dzielnicowego)

Juchnowiec Kościelny (trzy rejony dzielnicowego)

Rejon działania Komisariatu Policji w Choroszczy zamieszkuje około 43 tysięcy mieszkańców na obszarze około 82 tysięcy hektarów. Komisariat Policji realizuje na podległym terenie zadania w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, życia i zdrowia ludzkiego oraz dorobku materialnego i kulturalnego społeczeństwa przed bezprawnymi zamachami naruszającymi ich dobra. Ponadto Komisariat realizuje inne czynności przekazywane przez jednostki nadrzędne, działając w ramach przysługujących im kompetencji.

W roku 2008 na terenie działania Posterunku Policji w Juchnowcu Kościelnym odnotowano 175 przestępstw. Wykrywalność ich wynosiła 68,2% a w roku 2007 odnotowano 181 przestępstw, których wykrywalność wyniosła 58,8%. W 2008 roku na terenie gminy przeprowadzono 155 postępowań sprawdzających, 294 interwencje, stwierdzono 105 wykroczeń.

Pomimo niskiego stanu etatowego, braku pełnej obsady, od początku 2008 roku na terenie gminy Juchnowiec Kościelny i na terenach pozostałych gmin obserwuje się systematyczny spadek zaistniałych przestępstw i wykroczeń przy jednoczesnym wzroście wykrywalności – co świadczy o poprawie ładu i porządku w rejonie działalności Komisariatu Policji w Choroszczy.

H. Ochrona przeciwpożarowa.

Na terenie gminy Juchnowiec Kościelny funkcjonuje 10 jednostek OSP. Jednostka OSP z Juchnowca Dolnego jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W strukturach jednostek OSP na terenie gminy działa czynnie 74 strażaków uczestniczących w akcjach. Sieć jednostek OSP na terenie gminy jest dostosowana do systemu osadniczego i występujących zagrożeń. Jednostka OSP z Juchnowca Dolnego dysponuje potencjałem do akcji ratowniczych na terenie gminy i poza gminą. Jednostki OSP z terenu gminy wymagają doposażenia, zwłaszcza w specjalistyczny sprzęt do ratownictwa drogowego i chemicznego.

Tabela 22. Sieć jednostek OSP i samochody gaśnicze

Jednostka	Ilość pojazdów	Typ pojazdu	Rok produkcji	Wiek
Juchnowiec Dolny	3	GCBA 6/32-JELCZ	1987	21
		GCBA 6/32-JELCZ	1984	24
		GLM 8-ŻUK	1974	34
Hermanówka	1	GBA 2,5/16- STAR	1980	28
Lewickie	1	GBA 2,5/16- STAR	1982	26
Tyczówka	1	GCBA 6/32 - TATRA	1971	37
Czerewki	1	GBAM 2/8+8 - STAR	1972	36
Kopłany	1	GBM 3/8 - STAR	1973	35
Wojszki	1	GCBM 10/8-JELCZ	1986	22
Dorożki	1	GCBA 5/16-JELCZ	1987	21
Szerenosy	1	GBA 1,6/8 MERCEDES	1984	24
Złotniki	1	GBA 1,7/8 MERCEDES	1977	31

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku listopad 2008 rok

Tabela 23. Sprzęt ratowniczy OSP w gminie Juchnowiec Kościelny

Rodzaj sprzętu	Ilość	Uwagi
Narzędzia hydrauliczne	Brak	-
Piły do drewna	8	W tym 2 w OSP Juchnowiec Dolny
Piły do betonu i stali	1	OSP Juchnowiec Dolny
Zestawy medyczne	Brak	OSP Złotniki W jednej torbie medycznej posiadają komplet rurek ustnogardłowych, kołnierze ortopedyczne, worek samorozprężniowy
Sprzęt oświetleniowy	1) agregat prądotwórczy HONDA z najaśnicą 1000 W 2) agregat prądotwórczy 2,3 kW bez masztu i najaśnic	1) OSP Juchnowiec Dolny GLM 8 2) OSP Szerenosy

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku listopad 2008 rok

Teren gminy jest narażony na szereg zagrożeń, które powstają w toku prowadzonej działalności gospodarczej, transportu drogowego i kolejowego oraz czynności dokonywanych w gospodarstwach domowych i zdarzeń losowych. Jednostki OSP z terenu gminy, wspólnie z PSP, uczestniczą w akcjach ratowniczych na terenie gminy. W 2008 roku odnotowano na terenie gminy 112 różnego rodzaju zdarzeń. W porównaniu do lat minionych liczba zdarzeń utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W 2008 roku jednostki OSP z terenu gminy uczestniczyły w 15 zdaniach samodzielnie. W 24 zdarzeniach jednostki OSP uczestniczyły wspólnie z PSP i 73 razy PSP uczestniczyła samodzielnie w akcjach na terenie gminy. Najwięcej zdarzeń odnotowuje się w miesiącach letnich (czerwiec-sierpień).

Tabela 24. Ilość zdarzeń w gminie Juchnowiec Kościelny w latach: 2006, 2007, 2008

Rok	Ogółem zdarzeń	Rodzaj zagrożenia		
		Pożar	Miejscowe zagrożenie	Alarm fałszywy
2005	109	73	36	0
2006	137	105	32	0
2007	92	50	40	2
2008*	112	64	46	2

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku 2008 rok, * stan na 13.11.2008 r.

Tabela 25. Ilość zdarzeń w gminie Juchnowiec Kościelny w 2008 w poszczególnych miesiącach

Rodzaj zagrożenia	Miesiąc										
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Pożar	7	3	2	5	0	22	9	4	8	1	3
Miejscowe zagrożenie	3	1	2	1	4	5	12	11	4	2	2
Alarm fałszywy			1	1							
Razem	10	4	5	7	4	27	21	15	12	3	5

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku 2008 rok, * stan na 13.11.2008 r.

Tabela 26. Ilość poszkodowanych osób w gminie Juchnowiec Kościelny w latach 2006-2008

Rodzaj zdarzenia	Rok	Osoby śmiertelne inni	Osoby śmiertelne dzieci	Osoby ranne inni	Osoby ranne dzieci
Pożar	2006	0	0	0	0
	2007	4	0	4	0
	2008*	0	0	2	0
Miejscowe zagrożenie	2006	2	0	23	1
	2007	0	0	15	0
	2008*	1	0	20	2
RAZEM	2006	2	0	23	1
	2007	4	0	19	0
	2008*	1	0	22	2

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku 2008 rok, * stan na 13.11.2008 r.

Tabela 27. Ilość pożarów wg rodzaju obiektów w gminie Juchnowiec Kościelny w latach 2006-2008

Rodzaj obiektu	2006 r.	2007 r.	2008 r.*
Użyteczności publicznej	0	3	0
Mieszkalne	12	10	10
Produkcyjne	0	2	0
Magazynowe	0	1	0
Środki transportu	1	3	1
Lasy państwowe i prywatne	59	8	22
Uprawy, rolnictwo	13	4	2
Inne obiekty	20	19	29
Razem	105	50	64

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku 2008 rok, * stan na 13.11.2008 r.

Tabela 28. Ilość miejscowych zagrożeń wg rodzaju obiektów w gminie Juchnowiec Kościelny w latach 2006-2008

Rodzaj obiektu	2006 r.	2007 r.	2008 r.*
Użyteczności publicznej	2	1	8
Mieszkalne	10	4	10
Produkcyjne	0	0	0
Magazynowe	1	0	0
Środki transportu	12	12	12
Lasy państwowe i prywatne	0	0	0
Uprawy, rolnictwo	2	0	3
Inne obiekty	5	23	13
Razem	32	40	46

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku 2008 rok, * stan na 13.11.2008 r.

Tabela 29. Ilość zdarzeń wg rodzaju obiektów w gminie Juchnowiec Kościelny w latach 2006-2008

Przyczyny miejscowego zagrożenia	2006 r.	2007 r.	2008 r.*
Silne wiatry	0	12	9
Przybory wody	0	0	0
Opady śniegu	0	0	0
Opady deszczu	0	3	1
Chemiczne	0	0	0
Ekologiczne	7	2	4
Radiologiczne	0	0	0
Budowlane	0	0	1
Infrastruktury komunalnej	1	1	0
W komunikacji drogowej	14	12	12
W komunikacji kolejowej	0	0	0
W komunikacji lotniczej	0	0	0
Na obszarach wodnych	1	0	3
Medyczne	3	9	4
Inne przyczyny	6	1	12
Razem	32	40	46

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku 2008 rok, * stan na 13.11.2008 r.

Tabela 30. Czas trwania akcji ratowniczych, uratowane mienie i straty w mieniu w gminie Juchnowiec Kościelny w latach 2006-2008

Rodzaj zdarzenia	Rok	Ilość zdarzeń	Czas trwania akcji (godz.)	Straty w mieniu (tys. zł)	Wartość uratowanego mienia (tys. zł)
Pożary	2006	105	219	293	3418
	2007	50	75	363	5717
	2008*	64	91	161	3427
Miejscowe zagrożenia pożary	2006	32	71	198	24
	2007	40	57	201	58
	2008*	46	75	104	5
Razem	2006	137	290	491	3442
	2007	90	133	564	5775
	2008*	110	166	265	3432

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku 2008 rok, * stan na 13.11.2008 r.

Całością prac operacyjnych jednostek OSP z terenu gminy kieruje Komendant Gminny OSP. Nadzór merytoryczny i operacyjny sprawuje Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, która corocznie dokonuje inspekcji gotowości bojowej jednostek oraz kontroluje sprzęt i przygotowanie logistyczne.

Utrzymanie jednostek OSP z terenu gminy oraz zabezpieczenie odpowiedniego sprzętu dla potrzeb działań gaśniczo – ratunkowych wymaga stosunkowo wysokich nakładów z budżetu gminy, które są ponoszone przez gminę systematycznie. Wydatki na jednostki OSP z terenu gminy stanowią ok. 1,5% ogółu wydatków gminy. W 2009 wydatki te zostały zaplanowane na poziomie 509 tys. zł.

II.2.2. Sfera infrastruktury technicznej

Rozwój tej sfery zaspokaja bezpośrednie potrzeby mieszkańców gminy. Wpływa bezpośrednio na poziom życia mieszkańców i określa standard rozwoju cywilizacyjnego gminy. Rozwój elementów infrastruktury technicznej determinuje możliwości rozwoju gospodarczego i jest bezpośrednim czynnikiem decydującym o rozwoju działalności gospodarczej.

A. Drogi publiczne

Na terenie gminy Juchnowiec Kościelny znajduje się 1,4 km odcinek drogi krajowej (droga nr 19) oraz 4,36 km odcinek drogi wojewódzkiej (droga nr 679). Droga krajowa biegnie za wschodnią granicą gminy z Białegostoku w kierunku Lublina i dalej. Droga wojewódzka przebiega z Białegostoku poprzez Sokoły do Wysokiego Mazowiecka w zachodniej części gminy i przecina najbardziej zurbanizowane obszary gminy.

Na terenie gminy znajduje się 119,51 km dróg powiatowych, z tego 99,74 km o nawierzchni twardej (w tym 77,39 km o nawierzchni ulepszonej) i 19,77 km dróg gruntowych. Drogi gminne liczą 72,34 km długości, w tym jest 32,37 km dróg o nawierzchni twardej, 12,99 km dróg o nawierzchni żwirowej i 24,60 km o nawierzchni gruntowej.

Łącznie na terenie gminy znajduje się 243,60 km dróg, w tym 138,71 km dróg o nawierzchni utwardzonej, które stanowią 56,94% ogółu dróg, a bez dróg rolnych i leśnych drogi utwardzone stanowią 69,77% ogółu dróg.

Tabela 31. Stan ilościowy dróg

Wyszczególnienie	Drogi ogółem w km	W tym drogi utwardzone	Wskaźnik gęstości dróg km/100km ²
Drogi krajowe	1,40	1,40	0,81
Drogi wojewódzkie	4,36	4,36	2,53
Drogi powiatowe	119,51	99,74	69,48
Drogi gminne	72,34	32,37	42,06
Drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych	45,99	0,84	26,74
Razem drogi	243,60	138,71	141,63
Razem bez dróg dojazdowych rolnych i leśnych	197,61	137,87	114,89

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny

Gęstość sieci drogowej na obszarze gminy jest zadowalająca. Udział dróg o twardej nawierzchni (w ostatnich latach) znacznie wzrósł, choć sytuacja nie jest jeszcze idealna. Wzrost intensywności ruchu pojazdów wywołany z jednej strony wzrostem tranzytu, z drugiej strony zwiększeniem liczby mieszkańców strefy podmiejskiej Białegostoku, wymagać będzie korekty układu sieci i poprawy standardu dróg.

Wzrost rangi dróg tranzytowych i przebudowa ich układu wymagać będzie dostosowania dróg powiatowych i gminnych do wzmożonego ruchu lokalnego, który wobec ograniczonej dostępności dróg tranzytowych odbywać się będzie wyłącznie po drogach powiatowych i gminnych. Zadanie, które stanie przed powiatem i gminą w tym zakresie wymagać będzie korekty przebiegu dróg, uzupełnienia brakujących odcinków układu i poprawy ich standardu oraz budowy skrzyżowań. Poprawie ulegnie również sytuacja związana z bezpieczeństwem ruchu na odcinkach, gdzie występują niestrzeżone przekroczenia torów kolejowych. Z analizy układu dróg publicznych, prawnie usankcjonowanych wynika, że nadal nie zapewnia on dogodnej obsługi niektórych jednostek osadniczych, choć sytuacja pod tym względem uległa poprawie.

Planowana budowa południowej obwodnicy Białegostoku w ciągu drogi krajowej nr S19, która ma przebiegać przez teren gminy z zachodu na wschód i dalej po nowym śladzie przy wschodniej granicy gminy zmieni radykalnie dotychczasowy układ komunikacyjny gminy. Na obecnym etapie są rozpatrywane dwa warianty jej przebiegu⁴: jeden nazwany czerwony, bliżej miasta Białystok (zgodny z obecnymi planami zagospodarowania przestrzennego gmin Choroszcz, Turośń Kościelna, Juchnowiec Kościelny) i drugi - niebieski

⁴ Warianty przebiegu przedstawione przez GDDKiA 13 czerwca 2008 roku podczas konsultacji społecznych.

bardziej oddalony od miasta Białystok. Wariant czerwony przecina rzekę Czapliniankę i narusza cenne przyrodniczo siedliska przy wariacie niebieskim nie ma tego zagrożenia i jest on korzystniejszy, jeśli chodzi o ochronę środowiska naturalnego i rozwój gospodarczy gminy Juchnowiec Kościelny.

Planowany nowy przebieg drogi krajowej S19 przy wschodniej granicy gminy powoduje, że droga ta przetnie rzekę Turoślankę, Onilę, Mieńkę i Narew (graniczną rzekę), co spowoduje konflikty przyrodnicze. Ponadto nowy przebieg drogi S19 będzie wymagał wykonania szeregu nasypów w bagiennych dorzeczach rzecznych i wycinki zagajników leśnych, zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych. Budowa drogi doprowadzi do zmiany uwarunkowań środowiskowych na dużą skalę na terenie gminy i wpłynie ujemnie na stan środowiska przyrodniczego. Planowana inwestycja drogowa (dla zmniejszenia ujemnego oddziaływania na środowisko naturalne) powinna być wyposażona we wszelkiego rodzaju rozwiązania umożliwiające przemieszczanie się zwierząt tak, aby wybudowana droga nie stanowiła przeszkody liniowej. Pas drogowy i sama droga powinny być zabezpieczone przed możliwością wtargnięcia dzikich zwierząt i domowych zwierząt gospodarczych na jezdnię poprzez system siatek ochronnych.

B. Linia kolejowa

Przez obszar gminy Juchnowiec Kościelny przebiega jednotorowa linia kolejowa Białystok – Bielsk Podlaski – Czeremcha – granica państwa, zaliczona do linii kolejowych o znaczeniu państwowym. Linia przebiega w dużej części po nasypach na terenie gminy. Linia kolejowa stanowi sztuczną przeszkodę liniową w przemieszczaniu się ludzi i zwierząt. Długość linii na terenie gminy wynosi ok. 19 km. Obsługa podróży odbywa się na stacjach Lewickie, Hołówki Duże i Zimnochy.

Zły stan techniczny torów linii kolejowej Białystok – Bielsk Podlaski – Czeremcha – granica państwa obniża standard obsługi i konkurencyjność w stosunku do transportu drogowego. Mimo że transport kolejowy w ostatnich latach traci na znaczeniu, ranga podmiejskiej linii kolejowej z trzema przystankami na trasie w obrębie gminy ma duże znaczenie rozwojowe. Wzmocnienie jej rangi sprawi budowa nowej infrastruktury drogowo – kolejowej w miejscu przecięcia projektowanej południowej obwodnicy Białegostoku z linią kolejową. Planuje się tu budowę dwupoziomowego skrzyżowania, co powinno wyeliminować kolizyjne drogowe przekroczenie torów.

C. Lotnisko

W sąsiedztwie gminy Juchnowiec Kościelny znajduje się lotnisko Białystok Krywlany, które w jednym z wariantów koncepcyjnych ma być przekształcone w lotnisko regionalne. Lotnisko Białystok Krywlany jest lotniskiem trawiastym z nieczynną betonową drogą startową. Lotnisko jest położone w południowej części miasta Białystok i w sąsiedztwie wsi Olmonty i Stanisławowo w odległości około 5 km od centrum miasta. Teren lotniska jest otoczony lasem Soleckim, który stanowi część lasów ochronnych miasta Białystok. Lotnisko dysponuje czterema trawiastymi drogami startowymi na kierunku:

- 08/26 (rozmiary: 950 m x 200 m),
- 01/19 (880 m x 200 m),
- 14R/32L (830 m x 10 m),
- 14L/32R (830 m x 40 m).

Betonowa droga startowa na kierunku 14/32 jest wyłączona z użytku z powodu złego stanu technicznego.

Rozbudowa lotniska sportowego do wielkości portu lotniczego regionalnego łączy się z koniecznością budowy 2450 m pasa startowego. Budowa tej wielkości pasa startowego

wiąże się z wycinką ok. 180 ha lasu. Pojawi się również zakaz rozwoju budownictwa mieszkaniowego na terenie wsi Olmonty i Stanisławowo, które znajdują się w pasie dolotowym. Wycinka ok. 180 ha lasu zmieni w sposób radykalny mikroklimat na terenie gminy Juchnowiec Kościelny i spowoduje znaczne pogorszenie warunków bytowych ludności zamieszkałej w północnej części gminy.

Funkcjonujące lotnisko będzie bardzo uciążliwe pod względem hałasu dla środowiska przyrodniczego i ludzi. Funkcjonowanie lotniska w tej lokalizacji będzie stanowiło duże zagrożenia dla mieszkańców zamieszkałych w jego sąsiedztwie. W pobliżu lotniska znajdują się tereny gęsto zaludnione miasta Białystok i gminy Juchnowiec Kościelny.

W kwietniu 2009 roku odbyła się prezentacja 7 koncepcji lokalizacji Regionalnego Portu Lotniczego na terenie województwa podlaskiego. Spośród opracowanych koncepcji 3 znajdują się na terenie gminy Zabudów, która sąsiaduje ze gminą Juchnowiec Kościelny. Wybór któregoś spośród wariantów lokalizacji portu lotniczego na terenie gminy Zabudów może oddziaływać dodatnio na rozwój gospodarczy gminy Juchnowiec Kościelny i przyczynić się do napływu nowych inwestorów.

Tabela 32. Warianty lokalizacji lotniska regionalnego

Wariant	Lokalizacja	Gmina	Odległość od stolicy gminy Juchnowiec Kościelny w linii prostej
1	Protasy – Kaminka – Kuriany	Zabudów	11 km
2	Nowosady – Żuki – Pasynki	Zabudów	5 km
3	Żuki – Pasynki – Kudrycze	Zabudów	6 km
4	Sawino – Sanniki- Bagienki	Tykocin	26 km
5	Topolany	Michałow	28 km
6	Krywlany	Białystok	9 km
7	Targonie – Krytuły – Nowe Chlebotki	Zawady	39 km

Źródło: Opracowano na podstawie danych zawartych w „Analizie wielokryterialnej lokalizacji lotniska regionalnego dla województwa podlaskiego”

W sąsiedniej gminie Turośń Kościelna znajduje się małe trawiaste lotnisko, sportowe. Lotnisko jest administrowane przez Towarzystwo Lotnicze Białystok i wykorzystywane przez małe samoloty silnikowe oraz szybowce. Z terenu lotniska startują również motolotnie i balony. Lotnisko posiada 500 m pas startowy o szerokości 100 m.

D. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie miejscowości Gminy Juchnowiec Kościelny posiadają sieć wodociagową. Sukcesywnie dokonywane jest wodociagowanie gospodarstw domowych, które znajdują się w zabudowie kolonijnej. Na przestrzeni lat 2002-2007 liczba odbiorców wody wzrosła z 11 143 osób (88,5%) do 12 447 osób (90,1%). Wzrosła również liczba podłączonych budynków mieszkalnych do sieci. W analogicznym okresie lat 2002-2007 liczba podłączeń budynków mieszkalnych wzrosła z 2 335 do 2 813. Dla porównania, w gminach wiejskich województwa podlaskiego wskaźnik zwodociagowania na przestrzeni analizowanych lat był niższy w porównaniu do Gminy Juchnowiec Kościelny i wynosił od 73,7% (2002 rok) do 76,3% (2007 rok). Najlepsza sytuacja pod względem zwodociagowania występuje w strefie podmiejskiej Białegostoku (północna część gminy), gdzie wiejska zabudowa siedliskowa stopniowo zastępowana jest nową o wyższym standardzie wyposażenia.

Tabela 33. Sieć wodociągowa

Wyszczególnienie	J.m.	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	126,7	134,8	144,7	148,6	149,7	152,8
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	2 335	2 422	2 567	2 667	2 726	2 813
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	325,2	321,9	402,0	449,6	444,6	427,7
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	11 143	11 350	11 537	11 938	12 191	12 447
Sieć rozdzielcza wodociągowa na 100 km ² obszaru gminy	km	73,6	78,3	84,1	86,4	87,2	89,0
Korzystający z sieci wodociągowej % ogółu ludności gminy	%	88,2	88,5	88,8	89,8	89,9	90,1
Zużycie wody na 1 mieszkańca w gminie	m ³	25,9	25,3	31,2	34,3	33,1	31,3
Sieć rozdzielcza wodociągowa na 100 km ² województwo podlaskie, gminy wiejskie	km	44,6	46,9	49,3	51,1	52,6	53,3
Korzystający z sieci wodociągowej % ogółu ludności województwo podlaskie, gminy wiejskie	%	72,8	73,7	74,7	75,4	76,0	76,3
Zużycie wody na 1 mieszkańca w gminach wiejskich województwa podlaskiego	m ³	23,8	26,1	26,2	29,4	31,5	31,3

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy odbywa się poprzez eksploatację czterech ujęć i stacji uzdatniania wody stanowiących własność gminy Juchnowiec Kościelny. Zasobami tymi administruje Gospodarstwo Pomocnicze przy Wojewódzkim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych – Eksploatacja Wodociągów w Białymstoku. Poniżej podano miejsca ujęć wody i zakres ich obsługi.

Ujęcie wody **Juchnowiec Kościelny** – zaopatruje w wodę 31 miejscowości w gminie. Są to wsie: Biele, Bogdanki, Czerewki, Dorożki, Hermanówka, Hołówki Duże, Janowicze, Janowicze – Kolonia, Juchnowiec Kościelny, Juchnowiec Dolny, Juchnowiec Dolny Kolonia, Juchnowiec Górny, Klewinowo, Kożany, Lewickie–Stacja, Niewodnica Nargilewska, Niewodnica Nargilewska Kolonia, Ogrodniczki, Pańki, Rumejki, Rostoły, Simuny, Solniczki, Stanisławowo, Szerenosy, Tryczówka, Wólka, Złotniki, Hołówki Małe, Zaleskie, Zajączki oraz wieś Lubejki w gminie Turośl Kościelna i wieś Kudrycze w gm. Zabłudów.

Ujęcie wody **Kleosin** – zaopatruje w wodę 8 miejscowości: Kleosin, Horodniany, Księżyno, Księżyno – Kolonia, Ignatki, Śródlesie, Hryniewiczze, Olmonty.

Ujęcie wody **Wojszki** – zaopatruje w wodę wieś Wojszki.

Ujęcie wody **Ignatki Osiedle** - wieś Ignatki Osiedle i docelowo po rozbudowie Olmonty, Hryniewiczze, Śródlesie,

Ze stacji wodociągowej Pomigacze w gminie Turośl Kościelna zaopatruje się w wodę pięć miejscowości: Lewickie, Lewickie Kolonia, Brończany, Kopłany, Kopłany Kolonia. Wieś Baranki zaopatrywana jest ze stacji wodociągowej w Surazu (położonej na terenie gminy Suraz).

Tabela 34. Wodociągi w gminie

Nazwa wodociągu	Miejscowości podłączone do wodociągu	Długość sieci wodociągowej bez przyłączy (w km) grudzień 2008	Długość sieci wodociągowej bez przyłączy (w km) marzec 2009	Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych grudzień 2008	
				Budynki (szt)	Mieszkania w tych budynkach
Wodociąg wiejski Juchnowiec Kościelny	Bogdanki	3,3	3,0	47	47
	Czerewki	3,0	1,7	21	21
	Dorożki	1,7	2,36 w tym 0,85 lm z AC (azbest)	34	34
	Hermanówka	1,3	2,8	31	31
	Hołówki Duże	2,8	1,9	21	21
	Janowicze + Kol.	1,9	7,0	55	55
	Juchnowiec Kościelny	2,4	4,1	44	44
	Juchnowiec Dolny	4,5	5,3	64	64
	Juchnowiec Górny + Kol.	5,3		97	113
	Klewinowo	3,8	10,9	57	57
	Kożany	2,0	2,0	10	10
	Lewickie – Stacja	1,6	1,6	36	36
	Niewodnica Nargilewska	3,0	4,4	23	23
	Niewodnica Nargil. Kol.	1,4		15	15
	Ogrodniczki	1,1	1,1	15	15
	Kol. Olmonty	1,4	1,4	39	39
	Pańki	1,1	1,1	15	15
	Rumejki	1,8	1,8	33	33
	Rostoły	2,9	2,9	47	47
	Simuny	1,9	1,9	40	40
	Solniczki	2,8	2,8	40	40
	Stanisławowo	6,0	6,6	41	41
	Szerenosy	1,6	1,6	31	31
	Tryczówka	3,4	3,4	50	50
	Wólka	1,5	1,5	26	26
	Złotniki	3,2	3,2	44	44
	Zaleskie	1,7	1,66	5	5
	Biele		3,3		
	Hołówki Małe		3,3		
	Kolo. Bogdanki		2,21		
Razem		66,4	86,83	981	997
Wodociąg wiejski Kleosin	Horodniany	2,8	3,2	58	58
	Hryniewiczze + Śródlesie	5,8	7,2	74	74
	Ignatki	2,9	3,2	63	63
	Kleosin	5,4	9,17	280	876
	Księżyno + Kol.	7,8	8,07	193	212
	Olmonty	4,6	6,05	113	113
Razem		29,3	36,89	781	1396
Wodociąg wiejski Wojszki	Wojszki	2,3	2,3	116	116
Wodociąg wiejski Pomigacze gm.	Lewickie	3,7	6,2	60	60
	Lewickie Kolonia	1,5		33	33
	Brończany	3,8	3,8	51	51

Nazwa wodociągu	Miejscowości podłączone do wodociągu	Długość sieci wodociągowej bez przyłączy (w km) grudzień 2008	Długość sieci wodociągowej bez przyłączy (w km) marzec 2009	Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych grudzień 2008	
				Budynki (szt)	Mieszkania w tych budynkach
Turośń Kościelna	Kopłany w tym	3,3	3,3	59	59
	Kopłany Kolonia*	1,3*	0,63	6*	6*
Razem		15,9	16,23	325	325
Wodociąg w Ignatkach Osiedlu	Ignatki Osiedle	2,0		40	110
Wodociąg wiejski Suraż (gm. Suraż)	Baranki	3,6	3,6	61	61
Ogółem zwodociągowanie miejscowości		119,2	146,35	2188	2889

Źródło: Dane Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny

Charakterystyka ujęć i stacji uzdatniania wodociągów komunalnych wiejskich Wodociąg wiejski w Juchnowcu Kościelnym

Ujęcie wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w Juchnowcu Kościelnym składa się z dwóch studni wierconych znajdujących się na działce stacji wodociągowej SW 1 o głębokości 112 m. i SW 2 o głębokości 114 m. i zatwierdzono w kategorii „B” zasobach eksploatacyjnych ujęcia $Q = 71 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 6,0 \text{ m}$. Stacja wodociągowa pracuje w układzie dwustopniowego pompowania. Gmina Juchnowiec posiada pozwolenie wodno-prawne na eksploatację i pobór wody wydane przez Starostwo Powiatowe w Białymstoku, które ustanowiło strefę ochrony bezpośredniej ujęcia o promieniu 8 m wokół każdej studni, uznając wygrodzony teren stacji za teren ochrony bezpośredniej. Ze względu na korzystne warunki hydrogeologiczne w aspekcie ochrony wód nie zachodzi konieczność ustanawiania strefy ochronnej pośredniej.

Wodociąg w Kleosinie

Ujęcie wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w Kleosinie składa się z dwóch studni wierconych: SW 1 o głębokości 62,5 m i wydajności eksploatacyjnej $Q = 50 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 16 \text{ m}$ i oddległej od niej o 238 m studni SW 2A o głębokości 71 m. i wydajności $Q = 70 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 6,8 \text{ m}$. wykonanej w czerwcu 1999 r. jako zastępcza studnia SW 2 o głębokości 62 m. i $Q = 103,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 13,4 \text{ m}$, która została zlikwidowana oraz studni awaryjnej SW 3 o wydajności 43 m^3 przy głębokości 153 m, depresji $S = 25,5 \text{ m}$. Gmina Juchnowiec posiada pozwolenie wodno-prawne na eksploatację i pobór wody wydane przez Starostwo Powiatowe w Białymstoku, które ustanowiło strefę ochrony bezpośredniej ujęcia o promieniu 10 m wokół każdej studni, licząc od jej środka. Ze względu na korzystne warunki hydrogeologiczne w aspekcie ochrony wód nie zachodzi konieczność ustanawiania strefy ochronnej pośredniej.

Wodociąg w Wojszkach

Ujęcie wód podziemnych w Wojszkach składa się z dwóch studni wierconych: SW 1, zlokalizowanej na terenie należącym do Urzędu Gminy, o głębokości 90 m. (awaryjna) i SW 2 na terenie stacji wodociągowej, o głębokości 157,5 m. (podstawowa) na terenie stacji wodociągowej, o głębokości 157,5 m. Zatwierdzone w kat. „B” zasoby eksploatacyjne ujęcia wynoszą $45 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 16,6 \text{ m}$. Stacja wodociągowa pracuje w układzie jednostopniowego pompowania wody. Gmina Juchnowiec posiada pozwolenie wodno-prawne na eksploatację i pobór wody wydane przez Starostwo Powiatowe w Białymstoku, które ustanowiło strefę ochrony bezpośredniej ujęcia o promieniu 8 m wokół każdej studni

uznając wygradzony teren stacji za teren ochrony bezpośredniej studni SW 2, a wygradzony teren budownictwa komunalnego za teren ochrony bezpośredniej studni SW 1. Ze względu na korzystne warunki hydrogeologiczne w aspekcie ochrony wód nie zachodzi konieczność ustanawiania strefy ochronnej pośredniej. Ponadto w Wojszkach znajduje się ujęcie wody wraz z hydrofornią - jedna studnia o głębokości 78 m, $Q = 54 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 7,4$. Obecnie nie jest ona eksploatowana.

Wodociąg w Ignatkach – Osiedle

Pobór wody odbywa się z dwóch studni wierconych SW 2 o głębokości 65,5 m i wydajności $36 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 14,9$ m oraz SW 3 o głębokości 65,5 m i wydajności eksploatacyjnej $48,0 \text{ m}^3/\text{h}$, przy $s = 8,5$ m. Zasoby eksploatacyjne ujęcia $Q = 48 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 8,5$ m. Gmina Juchnowiec posiada pozwolenie wodno-prawne na eksploatację i pobór wody wydane przez Starostwo Powiatowe w Białymstoku, które ustanowiło strefę ochrony bezpośredniej ujęcia o promieniu 8 m wokół każdej studni uznając wygradzony teren stacji za teren ochrony bezpośredniej studni SW 2, a wygradzony teren budownictwa komunalnego za teren ochrony bezpośredniej studni SW 1. Ze względu na korzystne warunki hydrogeologiczne w aspekcie ochrony wód nie zachodzi konieczność ustanawiania strefy ochronnej pośredniej

Zakładowe i prywatne ujęcia wody głębinowej

Na terenie gminy ujęcia wody oparte o studnie wiercone znajdują się w:

- **Czerewkach** – RSP Dorozki - 2 studnie wiercone SW 1 o głębokości 64 m. i SW 2 gł. 61 m. i łącznej wydajności ujęcia $Q = 65 \text{ m}^3/\text{h}$ i $s = 29,5$
- **Dorozkach** – RSP Dorozki - 2 studnie SW 1 gł. 66m. i $Q = 10 \text{ m}^3/\text{h}$ i SW – 2 gł. 77,4 m. i $Q = 20 \text{ m}^3/\text{h}$,
- **Holówkach Małych** – Agencja Nieruchomości Rolnych w Suwałkach – studnia o głębokości 92,0 m. i $Q = 7,2 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 16,5$ m.,
- **Hryniewiczach** - Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych - 1 studnia o gł. 84,3 m. i $Q = 25 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 6,3$ m.
- **Ignatkach** — spółdzielnia Warex - 1 studnia o gł. 75m.i $Q = 53 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 21,0$ m.,
- **Ignatkach** - 2 studnie SW 2A - o głębokości 138 m. i SW 4 o głębokości 129,5 i zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych $135 \text{ m}^3/\text{h}$,
- **Ignatkach** – Jan Puchaja - 4 studnie: SW 1 o gł. 137 m., SW 2 o gł. 72,4 m., SW 3 o gł. 170,1 m., SW 4 o gł. 129,5 i łącznej wydajności ujęcia $Q = 149 \text{ m}^3/\text{h}$,
- **Juchnowcu** – była Baza GS - 1 studnia o gł. 71,7 m. i wydajności $Q = 45 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 10,5$ m.,
- **Juchnowcu** – Andrzej Brzozowski - 1studnia o. gł.72m.i wydajności $Q = 60 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 6,8$ m.,
- **Koplanach** – Cegielnia - 1 studnia o gł.85m. i $Q=37 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 17,0$ m.,
- **Kozłowszczyźnie** – Kazimierz Zalewski - 1 studnia o gł. 69 m. i $Q = 37 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 5,6$ m.,
- **Lewickich** – Michał Szerenos – 1 studbua o gł.118m.i wydajności $Q = 18 \text{ m}^3/\text{h}$ z $s=11,0$ m.,
- **Lewickich** – Mikołaj Charkiewi - 1 studnia o gł. 67 m. i wydajności $Q = 30 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 3,3$ m.,
- **Olmontach** – Zakład przetwórstwa Owocowo-Warzywnego - 3 studnie SW 1 o gł. 73 m. i wydajności $Q=25 \text{ m}^3/\text{h}$, SW 1A o gł.136,7 i $Q = 23 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 7,4$ m. i SW 2 o gł. 122 m. i wydajności $25 \text{ m}^3/\text{h}$,
- **Solniczках** - Janusz Szczuk - 1 studnia o gł. 80 m. i $Q = 15 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 15,0$ m.,

- **Stanisławowie** – Janusz Wiązowski i Jan Trusiewicz - 1 studnia o gł. 26,8 m. i $Q = 2 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 7,9 \text{ m}$,
- **Wojszkach**- teren gminne - 1 studnia o gł. 78 m. i $Q = 54 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 7,4 \text{ m}$,
- **Zajączkach** - RSP Dorożki - 2 studnie: SW 1 o gł. 61 m. i wydajności $14 \text{ m}^3/\text{h}$, SW 1A o gł. 67 m. i $Q = 27 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 24,0 \text{ m}$. i SW 2 o gł. 142 m. i $Q = 32 \text{ m}^3/\text{h}$ z $s = 19,2 \text{ m}$.

Rozwój scentralizowanego systemu zaopatrzenia w wodę ludności w Gminie Juchnowiec Kościelny doprowadził do pełnego pokrycia zapotrzebowania. Poza systemem sieci wodociągowej została rozproszona zabudowa kolonijna. Stanowi to około 1% systemu osadniczego.

Wydajność wodociągów wiejskich znacznie przekracza aktualne pobory wody. Rezerwa w poszczególnych elementach systemu (w zatwierdzonych zasobach) wynosi:

- w Juchnowcu Kościelnym – około 45%
- w Kleosinie – około 36%
- w Wojszkach około 95%

Jednak w okresie letnim, przy dużym poborze wody, występują braki w dostawach wody miejscowościach zasilanych z wodociągu Juchnowiec Kościelny i z ujęcia wody w Kleosinie.

E. Kanalizacja sanitarna i oczyszczalnie ścieków

Gmina Juchnowiec Kościelny systematycznie rozbudowuje sieć kanalizacji sanitarnej. Obecnie kanalizacją sanitarną jest objętych 16 miejscowości. Sieć kanalizacji sanitarnej obejmującej północną część gminy skupia obecnie 10 miejscowości (Horodniany, Hryniewiczze, Ignatki, Ignatki Osiedle, Kleosin, Księżyno, Księżyno Kolonia, Olmonty, Stanisławowo, Śródlésie), z których ścieki są odprowadzane do systemu kanalizacyjnego miasta Białystok.

W środkowej części gminy funkcjonuje komunalna oczyszczalnia ścieków w Juchnowcu Dolnym, do której jest podłączonych 7 miejscowości (Juchnowiec Górny, Juchnowiec Dolny, Juchnowiec Kościelny, Wólka, Romejki, Ogrodniczki, Lewickie - Stacja).

Dostęp do kanalizacji sanitarnej w gminie posiada 67,8% ogółu mieszkańców gminy. W części północnej gminy graniczącej z miastem Białystok, 88,5% mieszkańców tam zamieszkałych posiadało dostęp do kanalizacji sanitarnej. W części środkowej gminy 36,6% mieszkańców posiadało dostęp do kanalizacji sanitarnej i w części południowej 100% mieszkańców jest pozbawionych dostępu do kanalizacji sanitarnej zbiorczej.

Tabela 35. Kanalizacja

Wyszczególnienie	J.m.	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	31,4	46,5	47,3	53,4	57,9	69,9
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	634	810	912	964	1 000	1 267
Ścieki odprowadzone	dam ³	219,5	239,0	273,0	307,2	328,0	332,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	5 850	6 149	6 377	6 602	6 785	0
Sieć kanalizacji sanitarnej na 100 km ² obszaru gminy	km	18,2	27,0	27,5	31,0	33,7	40,7
Korzystający z sieci kanalizacyjnej % ogółu ludności gminy	%	46,3	47,9	49,1	49,7	50,1	0,0
Sieć kanalizacji sanitarnej na 100 km ² województwo podlaskie, gminy wiejskie	km	3,0	3,9	4,2	4,6	5,2	5,4
Korzystający z sieci wodociągowej % ogółu ludności województwa podlaskie, gminy wiejskie	%	11,8	13,1	14,2	15,4	16,1	0,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

W miejscowościach będących poza systemem kanalizacji sanitarnej zbiorczej ścieki gromadzone są w urządzeniach lokalnych i wywożone do punktu zlewnego przy oczyszczalni ścieków w Juchnowcu Dolnym lub do punktu zlewnego oczyszczalni w Białymstoku. Część gospodarstw domowych posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków na swoje potrzeby.

Na gruntach wsi: Ignatki, Księżyno i Horodniany ułożony jest kanał tłoczny 2 x o 600 mm wybudowany dla potrzeb byłego Południowego Zespołu Przemysłowego miasta Białystok.

Opis istniejącej sytuacji dopełnia kanalizacja deszczowa. Wraz ze wzrostem udziału powierzchni utwardzonych, w tym głównie ulic następuje wzrost długości kanalizacji deszczowej. Kanalizacja deszczowa liczy 8,92 km długości. Sieć kanalizacji deszczowej obejmuje następujące odcinki:

- w Kleosinie – 6,43 km,
- Księżyno – 1,71 km,
- w Śródllesiu - 0,28 km,
- w Osiedlu Ignatki – 0,22 km,
- w Juchnowcu Górnym – 0,20 km.
- Lewickie – 0,08 km.

Oczyszczalnie ścieków

Komunalne oczyszczalnie ścieków znajdują się w **Juchnowcu Dolnym** i **Śródllesiu**. Oczyszczalnia ścieków w Śródllesiu została wyłączona z eksploatacji w 2001 roku, po wybudowaniu kanału tłoczego łączącego Śródllesie z kanałem w Ignatkach Osiedlu.

Oczyszczalnia ścieków w Juchnowcu Dolnym została oddana do eksploatacji w 1998 roku. Gmina Juchnowiec Kościelny posiada pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń oczyszczających i odprowadzanie oczyszczonych ścieków do zbiornika – rowu melioracyjnego, a następnie do rzeki Turośnianki (decyzja Starostwa Powiatowego Nr RL. IV. 62230/15/03 z dnia 30 maja 2003 roku, ważna do 31 maja 2013 roku. W decyzji określono dopuszczalną ilość ścieków odprowadzanych do zbiornika: Qdśr = 125 m³/d, Qdmax = 160 m³/d i Qhmax = 11,4 m³/h oraz dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach). Analizy ścieków wykazały, że stężenia zanieczyszczeń w

ściekach oczyszczonych są niższe od dopuszczalnych, co świadczy o dobrej pracy oczyszczalni.

Oczyszczalnia ścieków w **Ignatkach Osiedlu** wybudowana dla potrzeb osiedla mieszkaniowego PGR – Ignatki została przejęta przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Krokus” w Dobrzyniówce. Obecnie stanowi ona własność gminy Juchnowiec Kościelny. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna ze złożami biologicznymi o przepustowości 55 m³/d. Oczyszczalnia ta w roku 2000 została przez Urząd Gminy w Juchnowcu Kościelnym wyłączona z eksploatacji, zaś sieć kanalizacyjna miejscowości Ignatki Osiedle włączona do wybudowanego przez "AGROS" - Fortuna " kanału tłocznego, którym ścieki odprowadzane są przez Kleosin do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej Białegostoku.

Zakładowe oczyszczalnie ścieków posiadają:

- Dom Pomocy Społecznej w **Czerewkach** (mechaniczno – biologiczną, typu "ELJOT" o przepustowości 150 m³/d), z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych do rowu dopływającego do rz. Narwi;
- Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych w **Hryniewiczach** (mechaniczno – biologiczną ze złożami filtracyjnymi o przepustowości 30 m³/d), z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych do rz. Horodnianki;
- Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej w **Koplanach** (mechaniczno - biologiczna typu "Hydrocentrum" o przepustowości 10 m³/d), z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych do rowu melioracyjnego dopływającego do rzeki Niewodnica – Czaplinianka;

Wybudowanie kanalizacji sanitarnej z przepompownią i kanałem tłocznym do miasta Białegostoku w Kleosinie, kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Juchnowcu znacznie poprawiło gospodarkę ściekową w gminie. W miejscowościach, gdzie rozpoczęto proces przyłączania gospodarstw domowych do kanalizacji sanitarnej podłączonej do oczyszczalni ścieków mieszka około 67,8 % ogółu ludności gminy. Uzyskiwane efekty są zadowalające. Są to atuty dla rozwoju tych miejscowości. Na pozostałym terenie gminy stan gospodarki ściekowej należy ocenić jako niezadowalający. Ścieki gromadzone w zbiornikach, które często nie są szczelne mogą powodować negatywny wpływ na środowisko w postaci skażenia gleby i wód podziemnych. Zważywszy, że w gminie zwodociagowanych jest 100 % miejscowości, dysproporcja w wyposażeniu w instalacje do poboru wody i odprowadzenia i oczyszczenia ścieków może stanowić barierę w dalszym rozwoju gminy.

F. Odpady stałe.

Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych. Na terenie gminy znajduje się Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych miasta Białystok, do którego odpady z terenu gminy są dostarczane i poddawane procesom utylizacji. Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych zagospodarowuje odpady z terenu wszystkich miejscowości gminy poprzez ich segregację, odzysk surowców wtórnych, kompostowanie odpadów biodegradowalnych i deponowanie na składowisku odpadów pozostałych.

Gmina wydała zezwolenia na świadczenie usług w zakresie wywozu odpadów stałych przedsiębiorstwom specjalistycznym z Białegostoku: „MPO”, „Czyściuch” i „Astwa”. Wszystkie miejscowości gminy objęte są systemem selektywnej zbiórki odpadów.

Rada Gminy w Juchnowcu Kościelnym podjęła w dniu 14 sierpnia 1997 roku uchwałę Nr XXVII/201/97 w sprawie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. W ramach realizacji uchwały ustalono zasady usuwania i utylizacji odpadów stałych:

- usuwanie odpadów komunalnych poprzez gminny system usuwania odpadów w oparciu o pojemniki na śmieci i selektywną zbiórkę odpadów oraz bezpośredni wywóz na wysypisko śmieci;

- usuwanie odpadów technologicznych w zależności od ich charakteru – zagospodarowanie zgodne z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. Nr 62 poz.628 z późniejszymi zmianami z 1 października 2001 r.)

Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów w gminie jest znacznym postępem, który dokonał się w gminie w ostatnich latach, jednak gospodarka odpadami nie spełnia jeszcze wszystkich wymogów ochrony środowiska. W gminie nie ma „dzikich wysypisk”, ale obszarami najbardziej na nie narażonymi są okoliczne lasy.

Zakład Utylizacji Odpadów znajdujący się w miejscowości Hryniewicze składa się z zespołu działek o powierzchni całkowitej 39,26 ha, stanowiącej własność gminy Białystok. W granicach ogrodzenia powierzchnia wysypiska wynosi 26,87 ha. Tereny nie zagospodarowane wokół wysypiska zajmują powierzchnię 12,39 ha. W zamierzeniach Gminy Białystok, zgodnie z Wojewódzkim i Miejskimi Planami Gospodarki Odpadami, jest pełne wykorzystanie powierzchni posiadanych działek do celów związanych z zagospodarowaniem stałych odpadów komunalnych.

Funkcjonujący zakład stanowi przy obecnie stosowanej technologii zagospodarowania odpadów, bardzo dużą uciążliwość dla osób mieszkających w pobliżu, a szczególnie dla mieszkańców miejscowości Hryniewicze. Brak norm w zakresie emisji uciążliwych zapachów (odorów) powoduje, że nie można określić obszaru i zakresu skażenia środowiska. W celu odgraniczenia uciążliwego oddziaływania zapachowego na środowisko wskazana jest zmiana technologii zagospodarowania odpadów. Pożądaną technologią byłoby zagospodarowanie odpadów poprzez ich utylizację termiczną. Ograniczyłoby to możliwość oddziaływania zapachowego odpadów na środowisko, a jednocześnie zapobiegłoby nadmiernemu rozrostowi obszarowemu pól składowych. Produktem ubocznym procesu spalania byłoby ciepło możliwe do wykorzystania przez mieszkańców na cele ogrzewcze w miejscowości Hryniewicze.

Bardzo duże utrudnienie powodują również samochody transportujące odpady na składowisko. Ze względu na uciążliwość dla mieszkańców istnieje potrzeba urządzenia drugiej drogi z Białegostoku do wysypiska z ominięciem wsi Hryniewicze. Droga ta mogłaby przebiegać po istniejącym śladzie drogi prowadzącej od drogi nr 438, po przecięciu drogi nr 447 przez odcinek lasu do drogi nr 448.

G. Ciepłownictwo.

Gmina nie posiada scentralizowanego systemu zaopatrzenia budynków w ciepło. Jak wynika z analizy posiadanych danych w zakresie ciepłownictwa, główny do niedawna surowiec do opalania kotłowni - węgiel kamienny – zastępowany jest stopniowo przez inne surowce, jak olej opałowy i gaz ziemny.⁵ Paliwa stałe (węgiel, koks) przyczyniające się do zanieczyszczenia środowiska mają niewielki udział w ogrzewaniu dużych podmiotów gospodarczych, instytucji publicznych i budownictwa wielorodzinnego.

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Białymstoku przesyła ciepło do szeregu budynków użyteczności publicznej i budynków wielorodzinnych⁶ znajdujących się w strefie podmiejskiej - Kleosin.

Istniejące źródła ciepła pokrywają zapotrzebowanie odbiorców. Należy podkreślić zbyt małe wykorzystanie istniejącego na terenie gminy systemu gazowniczego. Stacje

⁵ W Księżynie – szkoła podstawowa, w Juchnowcu Kościelnym – budynki administracyjne UG i szkoła podstawowa, w Księżynie, Ignatkach, Olmontach, Lewickich, Hryniewiczach, Śródlesiu, Juchnowcu Kościelnym i Dolnym - nowe osiedla mieszkaniowe mają ogrzewanie olejowe. Obiekty produkcyjne w Ignatkach (pozostałe po likwidacji Zakładu Mleczarskiego) ogrzewane są gazem ziemnym.

⁶ W Kleosinie – szkoła podstawowa, Politechnika Białostocka, spółdzielcze budynki wielorodzinne, w Księżynie – szkoła podstawowa podłączone są do sieci ciepłej Białegostoku

redukcyjno – pomiarowe I° w Stanisławowie, w okolicach wsi Lewickie – dają możliwości rozbudowy systemu, a co za tym idzie poboru gazu do celów grzewczych.

Na terenie gminy należy również rozbudowywać urządzenia do pozyskiwania energii ze środowiska naturalnego w postaci kolektorów słonecznych, wiatraków i pomp ciepłych. Wspierać należy również rozwój produkcji roślinnej na cele energetyczne na terenie gminy i wykorzystywać pod ten cel grunty rolne wypadające z produkcji rolnej.

H. Mieszkania.

W 2007 roku na terenie gminy było 4 860 mieszkań, które posiadały 19 553 izb o łącznej powierzchni 393 759 m². Najwięcej mieszkań należało do osób fizycznych 76,6% (3 722 mieszkań) do spółdzielni mieszkaniowych należało 21,9% (1 065 mieszkań). Zasoby mieszkaniowe zakładów pracy stanowiły 0,7% (36 mieszkań) i najmniej mieszkań należało do zasobu komunalnego gminy stanowiły one 0,6% (27 mieszkania).

Na przestrzeni ostatnich lat 2005-2007 odnotowywano systematyczny wzrost ilości mieszkań na terenie gminy. Ilość mieszkań wzrosła w analizowanym okresie o 4% (z 4 656 do 4 860 lokali). Ilość izb w analizowanym okresie wzrosła o 6% a powierzchnia mieszkań o 7%. W analizowanym okresie przeciętna powierzchnia mieszkania wzrosła z 78,9 m² do 81,0 m². Zwiększyła się także powierzchnia przypadająca na 1 osobę z 27,6 m² do 28,5 m².

Opis stanu mieszkalnictwa na terenie gminy dopełniają dane o ilości wypłaconych dodatków mieszkaniowych i dane o zaległościach czynszowych. W 2007 roku wypłacono 1 373 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 210 527 zł. Porównując rok 2007 do 2005, można stwierdzić 30% spadek ilości wypłaconych dodatków mieszkaniowych. Zaległości czynszowe w 2007 roku posiadało 7 najemców mieszkań.

Tabela 36. Opis mieszkań na terenie gminy

Wyszczególnienie	J. m.	2005	2006	2007
Zasoby mieszkaniowe wg form własności				
ogółem				
mieszkania	miesz.	4 656	4 742	4 860
izby	izba	18 529	18 967	19 553
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	367 517	377 855	393 759
zasoby gmin (komunalne)				
mieszkania	miesz.	27	27	27
izby	izba	73	73	73
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	1 113	1 113	1 113
zasoby spółdzielni mieszkaniowych				
mieszkania	miesz.	1 036	1 068	1 065
izby	izba	3 564	3 668	3 657
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	51 688	53 294	53 437
zasoby zakładów pracy				
mieszkania	miesz.	36	36	36
izby	izba	113	113	113
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	1 900	1 900	1 900
zasoby osób fizycznych				
mieszkania	miesz.	3 515	3 560	3 722
izby	izba	14 579	14 862	15 671
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	307 863	315 514	336 441
zasoby pozostałych podmiotów				
mieszkania	miesz.	42	51	10
izby	izba	200	251	39
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	4 953	6 034	868
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne				

Wyszczególnienie	J. m.	2005	2006	2007
wodociąg	miesz.	4 208	4 294	4 413
ustęp splukiwany	miesz.	3 499	3 585	3 704
łazienka	miesz.	3 546	3 632	3 751
centralne ogrzewanie	miesz.	3 154	3 240	3 359
gaz sieciowy	miesz.	1 627	1 676	1 730
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań				
wodociąg	%	90,4	90,6	90,8
łazienka	%	76,2	76,6	77,2
centralne ogrzewanie	%	67,7	68,3	69,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania				
1 mieszkania	m ²	78,9	79,7	81,0
na 1 osobę	m ²	27,6	27,9	28,5
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych				
ogółem				
mieszkania	miesz.	9	-	9
wysokość zaległości	tys. zł	2,0	-	5,8
ponad 3 miesiące				
mieszkania	miesz.	4	-	7
wysokość zaległości	tys. zł	1,7	-	5,6
Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych				
ogółem				
ogółem (liczba)	szt	1 963	1 846	1 373
kwota	zł	259 944	250 871	210 527
w zasobie gminnym				
ogółem (liczba)	szt	21	26	19
kwota	zł	2 298	2 560	2 514
w zasobie spółdzielczym				
ogółem (liczba)	szt	1 877	1 766	1 341
kwota	zł	253 358	243 727	206 904
w zasobie prywatnym				
ogółem (liczba)	szt	53	39	10
kwota	zł	3 563	2 230	672
w zasobie innym				
ogółem (liczba)	szt	12	15	3
kwota	zł	725	2 354	437

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

I. Telekomunikacja

Sieć telekomunikacyjna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta, niemniej występują braki w rozwoju tej sieci, jeżeli chodzi o łącza szerokopasmowe wykorzystywane w technologiach transmisji danych komputerowych. Niedorozwój tego typu łączy, zwłaszcza w południowej części gminy powoduje, że obszar ten jest pozbawiony szans rozwojowych, a ludzie tam mieszkający mają duże trudności w korzystaniu z Internetu jako środka dostępu do informacji.

W skład urządzeń telekomunikacyjnych wchodzi:

- kanalizacja teletechniczna wraz z kablami światłowodowymi i kablami miedzianymi,
- kable telekomunikacyjne doziemne światłowodowe, miedziane, szafki kablowe, studnie kablowe telekomunikacyjne, słupki i słupy telekomunikacyjne,
- kable telekomunikacyjne doziemne magistralne, rozdzielcze, abonenskie i napowietrzne.

Na system telekomunikacyjny gminy składa się:

- linia światłowodowa relacji Białystok – Hryniewicze – Juchnowiec Kościelny;
- linia światłowodowa relacji Białystok – Kleosin – Łapy (Turośń Kościelna – Trypucie) i dalej kierunek Warszawa;

Centrale RDLU Juchnowiec (pojemność 864) i Kleosin (pojemność 2464) obsługiwane są linią kablową światłowodową, natomiast centrala w Bogdankach (moduł wyniesiony DCS 20 o pojemności 360) – obsługiwana jest kablem miedzianym doziemnym i podwieszonym na słupach telekomunikacyjnych. W miejscowości Hryniewicze (osiedle Śródlésie) postawiono w 2004 roku jednostkę ONU obsługiwaną kablem światłowodowym relacji Białystok – Juchnowiec Kościelny.

J. Energetyka

System elektroenergetyczny istniejący na terenie gminy jest częścią wojewódzkiego i krajowego systemu. Zaopatrzenie województwa podlaskiego w energię elektryczną opiera się na krajowym systemie sieci WN 400 KV we współpracy z systemem energetycznym Białorusi i Litwy. Zasilanie województwa w energię elektryczną z krajowego systemu elektroenergetycznego dokonywane jest linią WN 400 KV relacji Miłosna k/Warszawy – G.P.Z Narew 400/110 KV k/ Turośni Kościelnej oraz linią WN 220 KV Białoruś „Roś” – Białystok G.P.Z. 1 i linią 220 KV Ostrołęka – Elk. Transformacja energii z w/w linii na napięcie 110 KV następuje w stacjach transformatorowo – rozdzielczych: z 400/110 KV z 220/110 KV w G.P.Z 1 Białystok za pośrednictwem transformatorów 2 x 160 MVA oraz z 220 /110 KV w Elku za pośrednictwem autotransformatorów jw⁷.

Na terenie gminy wstępują linie przesyłowe elektroenergetyczne WN 110 KV relacji:

- GPZ „NAREW” – RPZ – 5 (2 tory)
- GPZ „NAREW” – RPZ – 4 (2 tory) tzw. „pierścień” m. Białystok
- GPZ „NAREW” – RPZ Bielsk Podlaski

W/w linie są częścią systemu krajowego i wojewódzkiego. Ich obecność daje ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym w postaci pasa ochronnego (szer. dla 1-nej linii min – 14,5 m. do istniejącej zabudowy mieszkaniowej). Bliskie sąsiedztwo GPZ „NAREW” w Turośni Kościelnej powoduje, że ilość wyjść liniowych 110 KV może wzrastać w miarę potrzeb województwa. Przez teren gminy Juchnowiec Kościelny przebiega linia kablowa SN 15 KV z RPZ –5 do GPZ „Narew”.

Źródłem zasilania w energię elektryczną gminy są stacje transformatorowo – rozdzielcze 110 /15 KV RPZ – 5, RPZ – 8 i RPZ – 4 w Białymstoku i RPZ w Łapach. Istniejące źródła zasilania w pełni pokrywają zapotrzebowanie mocy i energii elektrycznej gminy.

Rozprowadzenie energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców odbywa się poprzez układ sieci SN 15 KV. Główne linie zasilające to:

- RPZ – 8 – Trypucie – Łapy
- RPZ – 4 – Dojlidy Górne – Solniczki – Ryboły
- RPZ – 4 – Dojlidy Górne – Stanisławowo – Hryniewicze – Ignatki – Kleosin,
- Łapy – Turośń Dolna – Turośń Kościelna – Simuny – Dorożki – Ryboły

Oprócz w/w linii istnieją jeszcze linie SN 15 kV kablowe z RPZ – zasilające osiedla mieszkaniowe i innych odbiorców na terenie Kleosina. Poza w/w liniami istnieje szereg odgałęzień od istniejącej linii SN 15 kV napowietrznych głównych – do poszczególnych stacji transformatorowych na terenie całej gminy.

⁷ wg danych z Planu Zagospodarowania Województwa Podlaskiego 2002.

Zakład Energetyczny Białystok S.A. rezerwuje, zgodnie z obowiązującym prawem energetycznym, tereny pod projektowane przez ZEB S.A. następujące inwestycje:

- linie 400 kV relacji Narew – granica RP (wariant I przebiegu),
- linie 110 kV zasilające stację 110/15 kV RPZ Przemysłowy,
- linie 110 kV Narew – Zimnochy – Brańsk,
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- linie 15 kV zasilające w/w stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- linie niskiego napięcia.

Podstawowym problemem w zakresie elektroenergetyki jest zsynchronizowanie potrzeb wynikających z rozwoju gminy z możliwościami systemu. Dotyczy to w szczególności rozwoju zurbanizowanych terenów strefy podmiejskiej miasta Białystok.

K. Gazownictwo

Na terenie gminy istnieje sieć gazociągów tranzytowych (DN 1499) wysokiego ciśnienia „Jamal”. Wzdłuż jego przebiegu wyznaczono strefę bezpieczeństwa 100 m po jednej i drugiej stronie od przewodu.

Przebiegająca przez obszar gminy trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 250 – relacji Białystok – Łapy – Łomża pozwala na zasilenie w gaz przewodowy odbiorców gminy Juchnowiec Kościelny. Według programu gazyfikacji, gminy istniejąca stacja redukcyjna w Lewickich jest w stanie obsłużyć obszar rozciągający się od miejscowości Biele – Rostołty – Simuny do granicy miasta Białystok. Druga stacja redukcyjno-pomiarowa pierwszego stopnia znajduje się w okolicach wsi Stanisławowo. Odbiorcy zamieszkali w Kleosinie, Horodnianach i Ignatkach czerpią gaz z sieci miejskiej Białegostoku. Osiedle domków jednorodzinnych w Kleosinie posiada stację redukcyjno-pomiarową drugiego stopnia i czerpie gaz o niskim ciśnieniu.

Mieszkania wyposażone w gaz sieciowy stanowiły w 2007 roku niemal 35,6% wszystkich mieszkań w gminie Juchnowiec Kościelny. Wyposażenie w gaz sieciowy posiadało w tym czasie 1704 mieszkań znajdujących się w Horodnianach, Ignatkach, Kleosinie, Solniczках i Stanisławowie (sołectwa strefy podmiejskiej Białegostoku). Sołectwa zaopatrzone w sieć gazową znajdują się w północnej części gminy.

Tabela 37. Sieć gazowa

Wyszczególnienie	J.m.	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Długość czynnej sieci gazowej	m	-	21 500	39 800	54 700	44 668	44 668
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	-	0	18 900	32 100	22 039	22 039
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	30 232	21 500	20 900	22600	22 629	22 629
Czynne połączenia do budynków	szt.	390	408	433	473	463	476
Odbiorcy gazu	gosp.dom.	1 026	1 473	-	1 665	1 677	1 704
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.dom.	416	-	-	540	519	528
Zużycie gazu	tys. m ³	933,00	-	-	997,20	1 085,10	998,50
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	792,9	-	-	858,5	933,8	861,2
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	-	4 876	4 415	4 637	4 793	4 913
Korzystający z sieci gazowej % ogółu ludności gminy	%	-	38,0	34,0	34,9	35,4	35,6
Sieć gazowa rozdzielcza na 100 km ²	km	17,6	12,5	12,1	13,1	26,0	26,0
Zużycie gazu w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	74,2	70,8	62,1	76,1	80,9	73,1

Zużycie gazu w gospodarstwach domowych na 1 korzystającego / odbiorcę	m ³	909,4	611,0	500,0	598,9	647,0	586,0
Sieć rozdzielcza gazowa na 100 km ² , województwo podlaskie, gminy wiejskie	km	2,4	1,2	1,3	1,3	3,2	3,2
Korzystający z sieci gazowej, % ogółu ludności województwa podlaskie, gminy wiejskie	%	-	2,4	2,1	2,1	2,2	2,2

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Istniejące źródła ciepła pokrywają zapotrzebowanie odbiorców. Należy podkreślić zbyt małe wykorzystanie istniejącego na terenie gminy systemu gazowniczego. Stacje redukcyjno – pomiarowe I^o w Stanisławowie, w okolicach wsi Lewickie – dają możliwości rozbudowy systemu, a co za tym idzie poboru gazu do celów grzewczych.

II.2.3. Sfera gospodarcza

Poziom rozwoju gospodarczego danego terenu decyduje o warunkach życia ludności zamieszkującej ten teren. Zamożność gminy jest związana pośrednio z efektywnością prowadzonej działalności gospodarczej przez podmioty gospodarcze na terenie gminy oraz wykorzystaniem bogactw naturalnych i środowiska przyrodniczego. Stan wykorzystania środowiska naturalnego i podejście do jego zasobów określa współcześnie zaawansowanie technologiczne danego kraju, regionu. Prowadzona działalność gospodarcza obecnie na terenie gminy cechuje się niską inwazyjnością.

Wzrost zamożności każdej gminy jest nierozdzielnie związany z przedsiębiorczością i aktywnością gospodarczą jej mieszkańców. Racjonalnie prowadzona polityka gospodarcza gminy zmierza do maksymalizacji szans rozwoju gospodarczego swojego terenu i do tworzenia przewagi miejsca do inwestowania przy staraniu się o pozyskanie inwestorów.

Charakter i przedmiot działalności gospodarczej wywiera wpływ na wyposażenie techniczne podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, zwłaszcza związaną z szeroko rozumianą produkcją. Wpływa to na rozwój produkcyjnej infrastruktury technicznej i powoduje konieczność dostosowania jej do potrzeb prowadzonej i rozwijanej działalności.

A. Struktura zatrudnienia ludności.

Ilość pracujących zarobkowo (bez rolników indywidualnych) według stanu na koniec 2007 r wyniosła ogółem na terenie gminy 2 291 osób, w tym 874 kobiet. Porównując dane na przestrzeni lat 2005-2007, można stwierdzić systematyczny wzrost ilości osób zatrudnionych.

Tabela 38. Zatrudnienie na przestrzeni lat 2005-2007

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
ogółem	1 711	2 007	2 291
mężczyźni	1 000	1 228	1 417
kobiety	711	779	874

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

B. Wielkość i struktura bezrobocia.

Trudnym problemem będącym zjawiskiem przemian strukturalnych dla znacznej ilości społeczeństwa jest brak pracy. Analiza liczby bezrobotnych wskazuje na systematyczny jej spadek. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku (zamieszkałych na terenie gminy Juchnowiec Kościelny w latach 1995 – 2008)

kształtowała się na poziomie od 8,3% do 4,5%: Bezrobotni z terenu gminy stanowili 3,1% wszystkich bezrobotnych z terenu działania PUP Białystok.

Tabela 39. Bezrobocie na terenie gminy Juchnowiec Kościelny

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008*
Bezrobotni zarejestrowani wg płci					
ogółem	osoba	679	542	426	393
mężczyźni	osoba	363	277	229	183
kobiety	osoba	316	265	197	210
Udział bezrobotnych zarejestrowanych do ludności w wieku produkcyjnym					
ogółem	%	8,3	6,4	4,9	4,5%
mężczyźni	%	8,5	6,3	5,1	4,1%
kobiety	%	8,0	6,5	4,6	4,9%

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS i PUP Białystok, * dane na koniec września 2008 r

C. Działalność gospodarcza pozarolnicza

Na koniec 2007 roku w bazie REGON było zarejestrowanych 1090 podmiotów gospodarczych. Ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą systematycznie (od 1995 roku) wzrasta. Na przestrzeni lat 1995-2007 wzrosła ona o 576, to jest o 52,8%. Podmioty gospodarcze należące do sektora prywatnego stanowiły 98,6% ogółu wszystkich podmiotów gospodarczych. Większość spośród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (872 - 80,0%), spółki handlowe (75 - 6,9%), spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (7 - 0,6%), spółdzielnie (7 - 0,7%), fundacje (1 - 1%), stowarzyszenia i organizacje społeczne (27 - 2,5%).

Podmioty zarejestrowane z terenu gminy Juchnowiec Kościelny stanowiły 12,4% ogólnej liczby podmiotów działających w skali powiatu białostockiego i 1,2% w skali województwa.

Tabela 40. Podmioty gospodarcze

Wyszczególnienie	Rok												
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ilość ogółem	514	662	742	800	855	938	1 013	1 032	1 059	1 015	1 017	1 040	1 090
Sektor publiczny	12	12	12	12	14	14	15	14	14	14	14	14	15
Sektor prywatny	502	650	730	788	841	924	998	1 018	1 045	1 001	1 003	1 026	1 075

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Regionalnych.

Najwięcej podmiotów gospodarczych prowadziło działalność w handlu i naprawach - 385. Działalność przetwórczą przemysłową prowadziło 120 podmiotów. Znaczna była liczba podmiotów zajmujących się budownictwem (135) i obsługą nieruchomości i firm (117) oraz transportem i gospodarką magazynową (93). 42 firmy prowadziły pośrednictwo finansowe, a 22 firmy -hotele i restauracje. 34 podmioty gospodarcze działały w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie.

Porównując dane na przestrzeni lat 1995-2007, można stwierdzić wzrost procentowy podmiotów działających w obszarze budownictwa, pośrednictwa finansowego, edukacji, ochronie zdrowia i pomocy społecznej.

Tabela 41. Zarejestrowane podmioty gospodarcze w układzie branżowym

Lp.	Sekcja	Opis	1995		2007	
			Liczba	Procent	Liczba	Procent
1		Ogółem	514	100%	1090	100%
2	A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	13	2,53%	34	3,12%
3	B	Rybołówstwo	0	0,00%	0	0,00%
4	C	Górnictwo	1	0,19%	2	0,18%
5	D	Przetwórstwo przemysłowe	86	16,73%	120	11,01%
6	E	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	0,00%	1	0,09%
7	F	Budownictwo	60	11,67%	135	12,39%
8	G	Handel i naprawy	221	43,00%	385	35,32%
9	H	Hotele i restauracje	9	1,75%	22	2,02%
10	I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	57	11,09%	93	8,53%
11	J	Pośrednictwo finansowe	3	0,58%	42	3,85%
12	K	Obsługa nieruchomości i firm	35	6,81%	117	10,73%
13	L	Administracja publiczna i obronność narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	1	0,19%	11	1,01%
14	M	Edukacja	5	0,97%	14	1,28%
15	N	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	6	1,17%	45	4,13%
16	P	Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	0	0,00%	0	0,00%
17	Q	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	0,00%	0	0,00%

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Regionalnych. Stan na koniec 2007 roku.

Poziom przedsiębiorczości w gminie jest relatywnie wysoki. W 2007 r. na 1 000 mieszkańców przypadało 76,7 zakładów osób fizycznych, podczas gdy w całym województwie podlaskim wskaźnik ten wynosił 74,2, a w powiecie białostockim 61,2.

Działalność gospodarcza pozarolnicza koncentruje się w strefie podmiejskiej miasta Białostok, w części północnej gminy, na terenach położonych w sąsiedztwie miasta Białostok. Największa liczba podmiotów gospodarczych posiada siedzibę w następujących wsiach; Kleosin – 392, Księżyno – 66, Śródlucie – 47, Olomonty 34, Ignatki Osiedle – 34, Hryniewecze – 33, Horodniany – 27, Solniczki – 27, Ignatki 26,

Do ważniejszych jednostek gospodarczych zlokalizowanych w gminie Juchnowiec Kościelny należy zaliczyć:

- firmę KAN w Kleosinie, produkującą nowoczesne systemy grzewcze i wodne,
- Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej w Koplanach, produkujące cegłę,
- LECH zakład w Ignatkach Osiedlu,
- Zakład Akcesoriów Meblowych AS w Kleosinie, ul. Zdrojowa,
- firmę SUPERBRUK w Hryniewiczach, produkującą kostkę brukową,
- firmę WIPROBET w Hołówkach Małych, produkującą kostkę brukową,
- PPHU VEGA MEBLE w Księżynie, prowadzące produkcję i sprzedaż mebli,
- Firmę CHM w Lewickich, produkującą sprzęt medyczny (chirurgiczny),
- Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych w Hryniewiczach, prowadzące budowę i naprawę dróg,
- Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną w Dorożkach, zajmującą się tuczem trzody chlewnej,
- Spółdzielnię Usług Rolniczych w Juchnowcu Górnym, prowadzącą usługi dla rolników
- firmy powstałe po likwidacji mleczarni w Ignatkach.

Ważną rolę w gospodarce gminy odgrywają podmioty gospodarcze należące do otoczenia agrobiznesu. Na terenie gminy Juchnowiec Kościelny, na rzecz obsługi rolnictwa, działały następujące jednostki gospodarcze:

- Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Juchnowcu Kościelnym,
- Spółdzielnia Producentów Mleka "Turośnianka" w Juchnowcu Kościelnym,
- Baza Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Dorożkach,
- Baza Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Czerewkach,
- Lecznica zwierząt w Juchnowcu Górnym.

Spółdzielnia Producentów Mleka, która jest grupą producencką utworzoną przez miejscowych rolników w celu utrzymania opłacalności produkcji mleka, dzięki prowadzeniu negocjacji w sprawie cen mleka z ich odbiorcami, odgrywa znaczącą rolę w rolnictwie gminy.

Obraz gospodarczy gminy uzupełniają podmioty, które działają w turystyce i agroturystyce na terenie gminy. W branży turystycznej i agroturystycznej na terenie gminy działają następujące podmioty gospodarcze: hotel "Trzy sosny" w Ignatkach, hotel "Kleosin" w Kleosinie, Dworek Tryumf w Księżynie, pensjonat "Nad Potokiem" w Klewinowie, gospodarstwo agroturystyczne "Wodnik" w Horodnianach oraz Ośrodek Hodowlano-Jeździecki "Malwid" w Stacji Lewickie i Klub Jeździecki "Białystok" w Ignatkach

D. Działalność gospodarcza rolnicza

Gmina Juchnowiec Kościelny posiada przeciętne warunki do rozwoju rolnictwa na swoim terenie. Działalność rolnicza jest prowadzona na większości terenu gminy, a w szczególności w strefie rolno-osadniczej w środkowej części gminy i w strefie przyrodniczo-rekreacyjnej w południowej części gminy.

Gmina usytuowana jest w dwóch regionach glebowo-rolniczych; **regionie zabłudowskim** (część północna i środkowa gminy) - o znacznym zróżnicowaniu gleb, w którym wśród gruntów ornych przeważają gleby kompleksów żytniego słabego z dużym udziałem gleb kompleksu pszennego dobrego, a wśród użytków zielonych przeważają łąki i pastwiska średniej jakości oraz w **regionie narwiańskim** (część południowa gminy) - typowo dolinnym z przewagą użytków zielonych.

W strukturze powierzchni gminy użytki rolne zajmują obszar 12 542 ha, który stanowi 73% ogółu powierzchni gminy. Lasy i grunty leśne zajmują 17%, czyli 2 952 ha i ok. 10% to pozostałe grunty 1 689 ha. Średnie plony zbóż wynoszą około 25,8 dt z ha, ziemniaków około 177 dt z ha.

Tabela 42. Struktura gruntów rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Procent
Powierzchnia gminy ogółem	17 177	100%
Powierzchnia użytków rolnych	12 542	73,02%
grunty orne	8 047	46,85%
sady	68	0,40%
łąki	2 581	15,03%
pastwiska	1 846	10,75%
Lasy i grunty leśne	2 952	17,19%
Pozostałe grunty i nieużytki	1 689	9,83%

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Regionalnych. Stan na koniec 2005 roku.

Ponad połowa ogółu użytków rolnych, to gleby III i IV klasy bonitacyjnej, w większości występujące w środkowej części gminy. Grunty o najwyższych walorach produkcyjnych (klasy III) stanowią jedynie 14% ogółu gruntów ornych. Gleby o małych walorach produkcyjnych, zaliczone do V i VI klasy bonitacyjnej, występują głównie w południowej części, na słabo zaludnionych nadnarwiańskich terenach, gdzie dominują łąki, pastwiska i bagienne nieużytki. Juchnowiec Kościelny należy do gmin słabo zalesionych (jedynie 17% powierzchni zajmują lasy). Występujące na całym terenie małe skupiska lasów, to w większości lasy iglaste. Największe obszary leśne znajduje się w północnej części gminy. Równinny, urozmaicony luźno rozrzuconymi pagórkami krajobraz gminy sprzyjał rozwojowi rolnictwa. Ostatnio, w północnej pagórkowatej i częściowo zalesionej części gminy, rolnictwo ustępuje pod naporem urbanizacyjnej presji Białegostoku.

Na terenie gminy (według spisu powszechnego z 2002 roku) funkcjonowało 1 286 gospodarstw domowych posiadających indywidualne gospodarstwo rolne oraz 241 gospodarstw domowych, które były użytkownikami działek rolnych. Na podstawie danych Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny można stwierdzić, że jest 5 705 płatników, którzy posiadają działki i płacą podatek gruntowy. Wśród tych płatników jest 1 333 płatników, którzy mają 3 i więcej hektarów gruntu. Są to w większości płatnicy, którzy prowadzą produkcję rolną. Dla 346 gospodarstw głównym źródłem utrzymania była praca we własnym gospodarstwie rolnym. Pracujący w wieku 15 lat i więcej wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie rolnym liczyli 1 036 osób. W tabeli poniżej dokonano zestawienia podmiotów płacących podatek gruntowy.

Tabela 43. Płatnicy podatku gruntowego

Zakres powierzchni w ha	Ilość płatników	Procent
0,0 - 0,4999 ha	2 495	43,73%
0,5 - 0,9999 ha	571	10,01%
1,0 - 1,4999 ha	518	9,08%
1,5 - 1,9999 ha	330	5,78%
2,0 - 2,9999 ha	458	8,03%
3, 0-4, 9999 ha	467	8,19%
5, 0-6, 9999 ha	293	5,14%
7,0 - 9,9999 ha	269	4,72%
10,0 - 14,9999 ha	187	3,28%
15,0 - 19,9999 ha	70	1,23%
20, 0-29, 9999 ha	32	0,56%
30, 0-49, 9999 ha	10	0,18%
50,0 - 99,9999 ha	1	0,02%
100,0 ha i powyżej	4	0,07%

Źródło: Dane Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny. Stan na sierpień 2008 roku.

Na terenie gminy funkcjonują dwie spółdzielnie rolnicze: Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Dorożkach i Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Czerewkach, które prowadzą produkcję na większym areale.

W gminie dominują indywidualne gospodarstwa rolne. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 r. w ich posiadaniu znajdowało się 11 899 ha gruntów (93,4% powierzchni gospodarstw rolnych w gminie) i 9 965 ha użytków rolnych (93,0% ogółu użytków rolnych w gminie).

W stosunku do 1996 r. liczba indywidualnych gospodarstw rolnych wzrosła o 81 (z 1 498 do 1 579). Ich powierzchnia zwiększyła się z 11 676 ha do 11 899 ha (o 1,9%), a powierzchnia użytków rolnych w indywidualnych gospodarstwach rolnych wzrosła z

9 523 ha do 9 965 ha (o 4,6%). Średnia wielkość gospodarstw indywidualnych wynosiła w 2002 r. 7,5 ha i była nieznacznie niższa niż w 1996 r. (7,8 ha).

W gminie przeważają małe gospodarstwa rolne. W 2002 r z ogólnej liczby 1 579 indywidualnych gospodarstw rolnych, 264 (16,7%) mieściło się w grupie obszarowej do 1 ha, a 665 (42,1%) w grupie 1-5 ha. Gospodarstw średniej wielkości było 341 (21,6%), a dużych 309, w tym o powierzchni 10 - 15 ha - 174 (11,0%) i o powierzchni większej niż 15 ha - 135 (8,5%). W stosunku do 1996 r. zwiększył się udział - w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych - gospodarstw małych o powierzchni 1 ha - 5 ha (z 30,4% do 42,1%) oraz gospodarstw dużych o powierzchni większej niż 15 ha (z 7,5% do 8,5%).

Na podstawie spisu można stwierdzić, że w 2002 roku w gospodarstwach rolnych znajdowały się następujące ilości zwierząt:

- bydło ogółem - 3 953 sztuki
- trzoda chlewna - 7 575 sztuk
- owce - 162 sztuki
- kozy - 140 sztuk
- konie - 197 sztuk
- króliki - 284 sztuki
- drób ogółem - 206 165 sztuk

W 2002 r. na 100 ha użytków rolnych przypadało w gminie 33,1 sztuk bydła (w woj. podlaskim - 59,9) i 63,5 sztuk trzody chlewnej.

Stan wyposażenia technicznego gospodarstw rolnych był dostosowany do potrzeb prowadzonej produkcji rolnej. Spośród wszystkich gospodarstw rolnych w 2002 roku 1 371 gospodarstw (63,9%) posiadało na swoim wyposażeniu budynki i budowle gospodarcze.

Tabela 44. Budynki i budowle gospodarcze w gospodarstwach rolnych

Wyszczególnienie	Ilość	Procent
stodoły	1 036	48,3%
obory	570	26,6%
chlewnie	418	19,5%
budynki wielofunkcyjne	376	17,5%
kurniki	323	15,1%

Źródło: Narodowy Spis Powszechny w 2002 roku, GUS

Według danych GUS, lasy i grunty leśne w 2007 roku w gminie Juchnowiec Kościelny zajmowały powierzchnię 2 952 ha, tj. 17,2% powierzchni ogólnej. Przeważają lasy prywatne (82,8 %), będące w większości elementami gospodarstw rolnych. Lasy publiczne stanowią tylko 17,2% powierzchni ogólnej lasów. Lesistość gminy Juchnowiec Kościelny (15,9%) jest mniejsza niż przeciętna w powiecie białostockim (39 %) i w województwie podlaskim (29,7%).

W drzewostanie lasów dominuje sosna z niewielką domieszką brzozy, świerka i dębu. Na siedliskach olsowych występuje głównie olcha z domieszką świerka, osiki i brzozy. Gospodarka leśna (w tym produkcja surowca drzewnego) prowadzona jest w oparciu o plany urządzenia lasów i gospodarstw leśnych.

F. Mienie komunalne

Gmina Juchnowiec Kościelny posiada mienie komunalne⁷ o wartości ewidencyjnej 84 288 903,78 zł⁸ będące w ewidencji następujących jednostek:

⁷ Mienie komunalne obejmuje środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne.

1. Urząd Gminy - 72 244 309, 39 zł.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - 63 428,19 zł.
3. Ośrodek Kultury w Gminie Juchnowiec Kościelny - 167 781,45 zł.
4. Gminna Biblioteka Publiczna w Juchnowcu Kościelnym - 55 664,34 zł.
5. Przedszkole Samorządowe w Kleosinie - 60 650,95 zł.
6. Zespół Szkół im. Ks. Jerzego Popiełuszko w Juchnowcu Górnym - 3 361 361,77 zł.
7. Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Kleosinie - 6 219 969,15 zł.
8. Szkoła Podstawowa im. Ks. Michała Sopoćko w Księżynie - 1 891 837,42 zł.
9. Szkoła Podstawowa im. Adolfa Kaweckiego w Bogdankach - 223 901,10 zł.

Gmina jest właścicielem gruntów o łącznej powierzchni 512,9908 ha, na które składają się grunty rolne o powierzchni 59,8863 ha, grunty pod drogami o powierzchni 328,9252 ha, grunty rekreacyjne o powierzchni 21,1955 ha, grunty zaewidencjonowane jako grunty kopalni piasku, żwiru, gliny – 39,1392 ha, grunty pod grzebaliskami zwierząt – 5,99 ha, grunty pod budynkami komunalnymi - 10,6584 ha, grunty nie wyszczególnione rodzajowo, traktowane jako pozostałe zajmują - 19,9349 ha.

W bezpośrednim zarządzie gminy znajduje się 52 budynki. W zarządzie OSP znajduje się 15 budynków. Sieć wodociągowa gminna liczy 154 km, sieć kanalizacji sanitarnej gminnej liczy 70,9 km, a kanalizacji deszczowej 10,673 m⁹.

II 3 Charakterystyka środowiska przyrodniczego.

Środowisko przyrodnicze jest odbierane jako byt istniejący od zawsze w świadomości człowieka. Jest ono rozumiane jako miejsce życia i działalności człowieka. Jest ono polem wzajemnego oddziaływania na siebie człowieka i różnorodnych sił przyrody; podlega ono stale ewolucyjnym zmianom.

II.3.1. Warunki klimatyczne i krajobrazowe.

Teren, który obejmuje gmina Juchnowiec Kościelny charakteryzuje się równinnym mało zróżnicowanym krajobrazem. Płaski teren, na którym znajdują się nieliczne wzniesienia, nie przekraczające 160 m n. p. m., jest poprzecinany dolinami rzek tworzącymi tereny bagienne. Najwyżej położone tereny znajdują się w środkowej części gminy, osiągające wysokość 157,3 m n. p. m. okolice wsi Hermanówka. W okolicy wsi Wojszki występują najniższe położone tereny (126,3 m n. p. m.). Różnica wysokości na terenie gminy wynosi 31,0 m. Na krajobraz gminy duży wpływ wywierają kompleksy bagien, które znajdują się w południowej części gminy w dolinie Narwi. Środkowa część gminy cechuje się występowaniem w krajobrazie pól uprawnych i rozproszonych lasów poprzecinanych gęstą siecią dróg i wsi wtopionych w teren. Północna część gminy charakteryzuje się zwartymi kompleksami leśnymi i koncentracją terenów najbardziej zurbanizowanych.

Obecnie występująca rzeźba terenu została ukształtowana przez ostatnie zlodowacenie środkowopolskie. Lodowiec, zanikając powierzchniowo, nadbudowywał wysoczyznę moreną, a w obniżeniach podłoża pozostawały bryły martwego lodu. Wytapianie się największych brył dało początek dolinie Narwi, kształtując w ten sposób krajobraz gminy. O wytopiskowej genezie doliny świadczy obecność na jej zboczach form pochodzenia glacialnego: kemów, nisz i dolinek wytopiskowych. Zabagnienie doliny Narwi nastąpiło po zmianie koryta rzeki z meandrującego na wielokorytowe, które miało miejsce na przełomie okresu atlantyckiego oraz subborealnego (ok. 4500 lat temu).

⁸ Dane na dzień 30.09.2008r.

⁹ Bank Danych Regionalnych GUS stan na koniec 2008 roku

Obszar gminy cechuje się elementami klimatu kontynentalnego umiarkowanego ciepłego i umiarkowanego wilgotnego. Nizina Północnopodlaska cechuje się najniższymi temperaturami powietrza spośród wszystkich nizinnych obszarów Polski. W ramach podziału Polski północno-wschodniej na krainy klimatyczne obszar gminy znalazł się w obrębie Wysoczyzny Północnopodlaskiej.

Teren gminy, podobnie jak województwo podlaskie znajduje się w dominacji zachodniej cyrkulacji mas powietrza. Z kierunku zachodniego napływa około 36% mas powietrza, a z kierunku wschodniego około 29%. Z napływem mas powietrza wiąże się ciśnienie atmosferyczne. Pomiar ciśnienia prowadzone w Białymstoku oddają stan występujący na terenie gminy. Ciśnienie wynosiło średnio 997 hPa i wahało się w przedziale od 954 hPa do 1031 hPa.

Zachmurzenie średnie roczne na terenie gminy w 2007 r. wyniosło 5,2 (w skali 8-stopniowej). Największe średnie zachmurzenie występuje od listopada do lutego, a najmniejsze od maja do września. Na terenie gminy odnotowuje się średnio w roku około 160 dni pochmurnych i około 30 dni pogodnych. Odnotowane usłonecznienie w 2006 r wyniosło 1766 h/rok. Województwo i gmina pod względem usłonecznienia są porównywalne do terenów nadmorskich i pogórza. W miesiącach od listopada do stycznia wyniosło ono średnio 1,2 h, a w okresie od maja do sierpnia 7,3 h. Średnio w skali roku docierało około 3512 MJ/m² energii słonecznej. Na miesiące grudzień-styczeń przypadało 6%-7% energii całkowitej; na miesiące letnie: czerwiec-sierpień przypadało 47% całkowitej energii docierającej. W ciągu roku średnio notuje się 50-60 dni mroźnych i od 110 do 138 dni z przymrozkami.

Tabela 45. Średnie miesięczne temperatury powietrza i ilości opadów atmosferycznych.

Lata	Miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura w °C												
1996-2000	-3,4	-1,0	1,0	8,2	12,9	16,8	17,2	16,7	11,7	7,8	2,1	-2,3
2001-2005	-2,7	-2,3	1,3	7,65	13,8	15,3	19,3	17,8	12,4	7,5	2,7	-2,8
2006	-8,5	-5,8	-2,7	7,3	12,5	16,0	20,8	17,0	14,0	9,2	4,3	3,3
Opady w mililitrach												
1996-2000	19	32	37	54	61	57	79	56	44	41	41	30
2001-2005	33	35	29	24	70	55	71	63	52	54	35	37
2006	4	25	10	24	70	30	37	209	41	52	54	38

Źródło: Ochrona środowiska 2007, tab. 17 s.99, tab.18 s. 101 GUS

Wielkość opadów na terenie gminy jest zróżnicowana w zależności od roku. W 2006 roku roczna suma opadów wyniosła 598 mm. Na przestrzeni ostatnich lat średnioroczna suma opadów w latach 2001-2005 wyniosła 555 mm. Najwięcej opadów przypada na miesiące letnie (od maja do sierpnia). Stanowią one średnio ok. 40% wszystkich opadów rocznych. Wilgotność względna wynosi pomiędzy 55% a 57%. Średnia roczna temperatura dla rejonu Juchnowca Kościelnego wynosi 7,4 °C, ze średnim miesięcznym maksimum w lipcu 19,3 °C i minimum w styczniu -2,7 °C. Pokrywa śnieżna występuje tu średnio przez 90 dni.

Średnia roczna prędkość wiatru na terenie gminy wyniosła 2,5 m/s w 2006 roku. Na sierpień przypada najwyższa średnia wartość wiatru, a w marcu jest notowana najniższa. W terenie dominują wiatry wiejące z kierunku południowo-zachodniego. Omawiany obszar jest dobrze przewietrzany i nie wykazuje tendencji do inwersji termicznych. Brak jest lokalnych, znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń. Ze względu na przeważające zachodnie kierunki wiatrów, obszar nie jest narażony na zanieczyszczania atmosferyczne pochodzące z Białegostoku.

Lokalne zróżnicowanie klimatu wynika między innymi z urozmaicenia rzeźby terenu, zróżnicowania utworów przypowierzchniowych, i co za tym idzie pokrywy roślinnej. Tereny zalesione łagodzą ostry w tych rejonach klimat. Obecność dolin rzecznych, wód powierzchniowych i terenów podmokłych wywiera istotny wpływ na zwiększenie wilgotności powietrza.

Ogół przedstawionych czynników opisujących klimat gminy Juchnowiec Kościelny powoduje, że warunki te są charakterystyczne dla klimatu kontynentalnego cechującego się długą zimą i krótkim przedwiośniem. Warunki klimatyczne kształtują faunę i florę występującą na terenie gminy.

II.3.2. Warunki glebowe i formy użytkowania

Morfologia gleb gminy Juchnowiec Kościelny została ukształtowana bezpośrednio przez zlodowacenia. Podłoże krystaliczne (tak zwane podczwartorzędowe) zalega na głębokości około 800 m i reprezentują je zespoły skał osadowych. Pokrywa osadów polodowcowych sięga około 200 m. Są to głównie piaski i żwiry osadzone przez odpływające w kierunku północnym wody topniejącego lodowca (z okresu zlodowacenia środkowopolskiego), a także gliny moreny czołowej ciągnącej się w południowej części gminy. W obniżeniach między pasami moren występują wypełnienia piaszczyste (tworzące miejscami formacje wydmore), wirowe oraz obszary intensywnej depozycji organogenicznej (torfy). Proces osadzania się tego typu osadów jest charakterystyczny dla dolin większych i mniejszych rzek występujących na omawianym terenie.

Na obszarze gminy występuje cała gama gleb powstałych w procesie glebotwórczym z utworów polodowcowych. Gleby występujące w gminie wykazują stosunkowo dużą przydatność rolniczą. Gleby najlepsze należą do 2 kompleksu przydatności rolniczej (kompleks pszenno-dobry), występują w południowo-zachodniej części gminy: na zachód od Juchnowca Dolnego, w rejonie wsi Szerenosy, Hołówki Małe, na północny wschód od wsi Simuny oraz w mniejszych kompleksach w rejonie wsi Tryczówka i w północnej części gminy – w okolicach wsi Solniczki. Gleby te są wytworzone z glin pylastych o różnej zawartości pyłów. Często są to gleby brunatne właściwe i czarne ziemie właściwe.

Gleby nieco słabsze, zaliczane do 4 kompleksu przydatności rolniczej (kompleks żytni bardzo dobry) dominują w południowej części gminy, na południe od wsi Biele. W rozdrobnionych płatach występują w północno-wschodniej części omawianego terenu w rejonie wsi Stanisławowo. Są one wytworzone z piasków gliniastych, często z dużymi domieszkami pyłów położonych na glinach lekkich lub średnich. Są to najczęściej gleby bielice i pseudobielice lub brunatne wylugowane i brunatne kwaśne, rzadziej brunatne właściwe.

Słabsze gleby należące do pozostałych kompleksów rolniczych znajdują się na pozostałej części terenu. Wytworzone są one z piasków i glin o różnej zawartości części pylastych. W północnej części gminy gleby te są poprzedzielane kompleksami gleb zalesionych.

Na całym terenie gminy znajdują się użytki zielone zaliczane do 2 lub 3 kompleksu trwałych użytków zielonych (odpowiednio: użytki zielone średnie oraz użytki zielone słabe i bardzo słabe). Największe ich skupiska znajdują się w dolinie Narwi, w dolinach innych cieków, na terenach podmokłych oraz w rejonie wsi Złotniki. Są one wytworzone z piasków najczęściej lekkich lub słabogliniastych i w tym przypadku dominują wśród nich gleby murszowo-mineralne i murszowate, mady oraz czarne ziemie zdegradowane i szare ziemie lub z torfów niskich, z których wytworzyły się gleby torfowe i murszowo-torfowe.

Ponad połowa ogółu użytków rolnych, to gleby III i IV klasy bonitacyjnej, w większości występujące w środkowej części gminy. Grunty o najwyższych walorach

produkcyjnych (klasy III) stanowią jedynie 14% ogółu gruntów ornych. Gleby o małych walorach produkcyjnych, zaliczone do V i VI klasy bonitacyjnej, występują głównie w południowej części, na słabo zaludnionych nadnarwiańskich terenach, gdzie dominują łąki, pastwiska i bagienne nieużytki.

Określenie zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi ze względu na brak kompleksowych badań jest utrudnione, jednak z uwagi na brak zakładów przemysłowych powodujących skażenie należy domniemywać, iż jest ono minimalne. Istnieje natomiast zagrożenie w rejonie wysypiska śmieci w Hryniewiczach powodowane przez odcieki wód powierzchniowych z terenu składowiska, które zatrują wody gruntowe. Zagrożenie wiąże się również ze drogą wojewódzką Białystok-Wysokie Mazowieckie, wzdłuż której występują zanieczyszczenia gruntów związkami ołowiu.

Na omawianym obszarze występują surowce ilaste (iły warstwowe, pylaste i piaszczyste oraz mułki i piaski zapyłone) w rejonie wsi Horodniane, Ignatki, Księżyno i Koplany oraz okruchowe (piaski i pospółki) w wielu miejscach gminy. Eksploatacja surowców mineralnych (przede wszystkim ilastych) odbywa się w pięciu obszarach górniczych w oparciu o koncesje na wydobycie surowców metodą odkrywkową. Są to obszary górnicze:

- obszar górniczy „Baranki” (eksploatacja złoża kruszyw naturalnych);
- obszar górniczy „Koplany-pole B” (eksploatacja złoża ilów budowlanych);
- obszar górniczy „Koplany-pole C” (eksploatacja złoża ilów budowlanych);
- obszar górniczy „Koplany III-pole E” (eksploatacja złoża ilów budowlanych);
- obszar górniczy „Ignatki II” (eksploatacja złoża ilów budowlanych).

Na terenie gminy występują duże złoża torfu, które można wykorzystać jako surowiec energetyczny lub rolniczo – ogrodniczy (nawóz, ściółka). Złoża te występują w większości w dorzeczu Narwi – objęte są zakazem eksploatacji (*Natura 2000* - jest to obszar o nazwie „Dolina Górnej Narwi” o symbolu PLC200002, wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313; art. 2, ust. 35) oraz są w strefie chronionego krajobrazu).

Opierając się na danych GUS za 2007 rok, można stwierdzić, że powierzchnia gminy wynosi 17 177 ha, co stanowi 0,85% powierzchni województwa i 5,77% powierzchni powiatu białostockiego. W strukturze powierzchni dominują użytki rolne (73,02%) i lasy (17,19%). Kierunki użytkowania powierzchni szczegółowo przedstawia tabela poniżej.

Tabela 46. Kierunki wykorzystania powierzchni gminy Juchnowiec Kościelny według stanu ewidencyjnego

Kierunki wykorzystania	Powierzchnia w ha	Udział % powierzchni
Ogółem	17 177	100%
Użytki rolne	12 542	73,02%
grunty orne	8 047	46,85%
sady	68	0,40%
łąki	2 581	15,03%
pastwiska	1 846	10,75%
Lasy i grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	2 952	17,19%
Pozostałe grunty	1 689	9,83%
Grunty gminne	512,19	2,98%
grunty pod budynkami komunalnymi	11,07	0,06%
grunty budowlane	69,19	0,40%
grunty rolne	26,05	0,15%
grunty rekreacyjne	21,00	0,12%
drogi	320,09	1,86%

Kierunki wykorzystania	Powierzchnia w ha	Udział % powierzchni
kopalnie (piasku, żwiru, gliny)	39,14	0,23%
grzebowiska zwierząt	5,99	0,03%
pozostałe	19,66	0,11%

Źródło: Dane GUS Bank Danych Regionalnych. Stan na koniec 2005 roku.

II.3.3.. Szata roślinna i zwierzęca

Obszar gminy Juchnowiec Kościelny cechuje się korzystnymi walorami przyrodniczymi. Teren gminy przynależy do tzw. „Zielonych Płuc Polski” - północno-wschodniego fragmentu Polski o najmniej zmienionym i zanieczyszczonym środowisku naturalnym. Szata roślinna na terenie gminy jest zróżnicowana. Na obszarze gminy można wyróżnić dwa dominujące ekosystemy. Pierwszy jest związany z dorzeczem Narwi i występującymi licznymi rozgałęzieniami (odnogami). Kompleks ten cechuje się bogatym środowiskiem naturalnym mało zmienionym przez człowieka. Drugi tworzy kompleks wyżej położonych terenów znajdujących się w środkowej i północnej części gminy zmienionych przez człowieka w dużym stopniu w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i osadnictwa.

Flora na terenie gminy jest zróżnicowana. W gminie dominującą roślinnością naturalną są grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (Tilio-Carpinetum), odmiana subborealna ze świerkami oraz odmiana środkowopolska - seria uboga i seria żyzna. W północnej części, w rejonie wsi Ignatki i Księżyno oraz wsi Stanisławowo i Solniczki potencjalnie występują kontynentalne bory mieszane (Pino-Quercetum auct. polon. = Quercu roboris – Pinetum i Serratulo – Pinetum). W południowo-wschodniej części gminy w rejonie wsi Wojszki i Tryczówka potencjalna roślinność naturalna to kontynentalne śródładowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego (Peucedano-Pinetum), bory suchego (Cladonio-Pinetum) i boru wilgotnego (Molinio-Pinetum) „odmiana sarmacka”.

W dolinie Narwi potencjalnie występują niżowe nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe w strefie zalewów periodycznych (kompleks dynamiczny: Salici-Populetum. Salicetum triandro-viminalis i inne), a w dolinach innych cieków niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych (Circae-Alnetum).

Roślinność obecnie występująca została zmieniona pod wpływem działalności człowieka i użytkowania terenu. Poprzez uprawę ziemi nastąpiła zmiana i zubożenie składu gatunkowego w stosunku do potencjalnej roślinności naturalnej. Obecnie dominują monokultury roślin uprawnych i łąkowych oraz monokultury leśne.

Na terenach użytkowanych rolniczo występują zbiorowiska trawiaste łąk i pastwisk o różnej żyzności i wilgotności lub monokultury upraw polowych.

Na terenach ogrodów przydomowych występują rośliny ozdobne i użytkowe. Zieleń wysoka reprezentowana jest głównie przez drzewa owocowe oraz przez pospolite gatunki rodzime.

Zbiorowiska roślinności ruderalnej z wtórną sukcesją występują na terenach odłogowanych, na przydrożach, nasypach kolejowych i innych terenach nieużytkowanych.¹⁰. Dominują tam gatunki chwastów łąkowych, polnych i ogrodowych.

Północna część omawianego terenu charakteryzuje się większą lesistością niż południowa. Największe kompleksy leśne znajdują się na zachód od wsi Solniczki oraz w rejonie wsi Hermanówka. W południowej części omawianego obszaru większy teren zalesiony znajduje się pomiędzy wsią Baranki a wsią Simuny. Inne tereny zalesione w części południowej to lasy w okolicach wsi Tryczówka i Janowicze oraz niewielkie kompleksy leśne

¹⁰ Szafer W., Zarzycki K., 1972, Szata roślinna Polski. Tom I, PWN, Warszawa;

nad Narwią i miejscami wzdłuż innych cieków. Są to głównie bory sosnowe lub sosnowo-brzozowe, z podrostami dębów, z runem zdominowanym przez gatunki chwastów polnych. Lasy mają przeważnie 20-40 lat oraz 40-60 lat.

Na siedliskach wilgotnych – w dolinie rzeki Narew, w otoczeniu innych cieków i na terenach podmokłych występują zbiorowiska wodno-błotne. Obszarom podmokłym towarzyszą zadrzewienia – olchy, wierzy i jesiony.

Na terenach sąsiadujących z miastem Białystok i wzdłuż drogi wojewódzkiej Białystok-Wysokie Mazowieckie (droga nr 678) oraz drogi powiatowej (droga nr 1483B) tworzącej oś komunikacyjną gminy, rozwinęło się osadnictwo ludzkie, które zmieniło szatę roślinną tych terenów, dostosowało ją do swoich potrzeb. Roślinność tych terenów charakteryzuje się wprowadzeniem przez człowieka licznych gatunków roślin, w tym i drzew wykorzystanych w celach gospodarczych. Na tym obszarze ulokowały się także gospodarstwa rolne prowadzące intensywną produkcję roślinną i zwierzęcą. Obszar ten charakteryzuje się szachownicą pól i różnorodnością upraw roślinnych na nich prowadzonych. Znajdują się tu również liczne sady prowadzące przemysłową produkcję owoców. Liczne zadrzewienia śródpolne i małe kompleksy leśne sprzyjają występowaniu na tym terenie drobnej zwierzyny dziko żyjącej. W północnej części gminy na granicy z miastem Białystok znajdują się zwarte kompleksy leśne stanowiące strefę ochronną dla miasta Białystok. Kompleksy te składają się z lasów, w których dominują drzewa iglaste (świerki, sosny) nasadzone w wyniku gospodarczej działalności człowieka. Na pozostałym terenie gminy lasy stanowią drobnoprzestrzenne elementy systemu przyrodniczego o znaczeniu lokalnym. Lasy na terenie gminy pełnią funkcje ekologiczne, gospodarcze, krajobrazowe i rekreacyjne (głównie w sąsiedztwie Białegostoku i rzeki Narew).

Południowa część gminy, w dorzeczu rzeki Narew, różni się charakterem od pierwszej. Obejmuje ona tereny bagienno-łąkowe oraz liczne zadrzewienia znajdujące się w dolinie Narwi. Teren ten charakteryzuje się gęstą siecią odnóg i starorzeczy Narwi. Składają się one na rzekę płynącą licznymi korytami, zalewającej olbrzymie tereny przy wiosennych roztopach. W dnie doliny występują przełomy z progami hamujące przepływ wód, jak również baseny z dnem znacznie obniżonym w porównaniu do rozdzielających je porogów. Baseny te są miejscem gromadzenia się namulów rzecznych i gruntowych, co jest przyczyną zabagnienia i akumulacji torfu.

Warunki wodne i geologiczne wpłynęły na wytworzenie się 46 zespołów roślinności w dorzeczu Narwi. Można wyróżnić następujące zbiorowiska roślinności: wodne, szuwarowe, łąkowe, zarośli wierzbowych, psamofilne, kserotermiczne, leśne. Szczególnie bogata jest roślinność wodna i szuwarowa, stanowiąca około 50% wszystkich tego typu zespołów roślinnych w Polsce. Stanowią one również dominujący składnik szaty roślinnej doliny.

Rzeka Narew, jej rozlewiska i dopływy to strefa występowania roślinności wodnej. Reprezentowana jest ona przez 12 zespołów. Rośnie tu m.in.: rzęsa wodna, rdestnica połyskująca, przeszyta, grzebieniasta i pływająca, moczarka kanadyjska, rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, okrzemka bagienna, żabiściek pływający, grzybień biały, grązel żółty i drobny oraz rzadka osoka aloesowata i łączeń bałdaszkowy.

W bezpośrednim sąsiedztwie z wodami występuje roślinność szuwarowa reprezentowana przez 18 zespołów, a wśród nich: pałka wąskolistna i szerokolistna, rzepicha, kropidło, jeżogłówka, kosaciec, turzycza zastrzona, dziobkowa, pęcherzykowata, sztywna, błotna, prosowata, okrzemka bagienna, manna fałdowała i jadalna, szuwar trzcinowy, tatarakowy, skrzypowy i móżgowy.

Roślinność zarośli wierzbowych reprezentowana jest przez 2 zespoły: wierzy przęcikowej i wiciowej, oraz zespół wierzy pięciopręcikowej i szarej.

Zbiorowiska zaroślowe i leśne zaliczyć można tu do 2 typów siedlisk. Siedliska mokre i wilgotne, położone na obszarach okresowo podtapianych. To m.in.; łęg topolowo-wierzbowy, wiklina nadrzeczna, ols, łożowisko, bór bagienny. Siedliska świeże i suche to m.in.: bór mieszany, świeży i suchy, nasadzenia sosnowe, młodnik świerkowy, grąd i zarośla śródpolne. Spośród rzadkich roślin występujących w lasach wyróżnić można: czyścieca prostego, sasankę łąkową, ciemiężyka białokwiatowego i dąbrówkę kosmatą.

Roślinność łąkowa reprezentowana jest przez 4 zespoły i występuje na obrzeżach dolin. Łąki mają w swoim składzie szereg rzadkich zanikających w kraju gatunków roślin w związku z zagospodarowywaniem tego typu zbiorowisk na uprawiane łąki kośne. Z drugiej strony, wymagają one koszenia, aby nie doprowadzić do sukcesji roślinności.

Roślinność psamofilna występuje na obrzeżach doliny, na piaskach luźnych i wydmach. Reprezentowana jest przez zespół sporka wiosennego i szczotliczy siwej.

Roślinność kserotermiczna występuje na mineralnych wysepkach położonych wśród bagien. Zawiera ona w swym składzie szereg gatunków rzadkich, jak: przetacznik pagórkowaty, tymotka Boehmera i oman wierzbolistny.

Do gatunków chronionych należą: kosaciec syberyjski, grązel żółty i drobny, storczyk krwisty i szerokolistny, wielosilnik błękitny, goździk pyszny, widłak jałowcowaty, goździk spłaszczony, podkołan biały, arnika górską, pomocnik baldaszkowaty i konwalia majowa.

Roślinność odgrywa ważną rolę w całokształcie środowiska przyrodniczego. Jest ona miejscem schronienia zwierząt, zakładania gniazd przez szereg gatunków ptaków, dla których dolina rzeki jest głównym miejscem żerowania.

Fauna na terenie gminy cechuje się występowaniem licznych gatunków ptaków charakterystycznych dla terenów łąkowych i bagiennych. Dorzecze Narwi w okresie wiosennych i jesiennych przelotów jest miejscem występowania ok. 132 gatunków ptaków. Spośród nich 113 to gatunki lęgowe. Na tym terenie można spotkać 31 gatunków ptaków umieszczonych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt oraz 67 zagrożonych. Spośród nich ptakami obecnie lęgowymi są: bąk, bocian czarny, błotniak zbożowy i łąkowy, kropiatka, zielonka, dubelt, kulik wielki, sowa błotna, kraska, wodniczka, wąsatka.

Ptaki wodno-błotne reprezentowane są przez 48 gatunków. Najliczniejsze są ptaki z grupy błaszkodziobych, jak: krzyżówki, cyraneczki, cyranki, płaskonosy. Występują tu również 3 gatunki perkozowatych, 4 gatunki brodzące, tj. bąk, bączek, bocian biały i czarny. Spotyka się również gatunki drapieżne, takie jak: błotniaki stawowe, zbożowe, jastrzębie, krogulce. Ponadto z grupy żurawiowatych występują: łyska, wodnik, żuraw. Przedstawicielami siewkowatych na terenie dorzecza są: czajka, mewa, śmieszka, rybitwa, batalion i dubelt. Z wróblowatych występują: rókietniczka, wodniczka, trzcinaczek, piecuszek, pierwiosnek, raniuszek, remiz i inne. W ostatnich latach pojawiły się jako ptaki lęgowe: pustułka, sowa błotna, dudek, pokrzewka, sójka, gawron i gil. Dużą liczebność wykazują ptaki rzadko spotykane w kraju, a mianowicie: brzęczka, rybitwa czarna, wodnik, kropiatka, błotniak stawowy, derkacz, podróżniczek i bąk z absolutną dominacją rókietniczka.

Świat zwierzęcy w dolinie Narwi jest reprezentowany przez 34 gatunki ssaków, w tym przez wydrę i bobra. Spośród dużych ssaków spotyka się łosia i jelenia. Ponadto występują dziki, sarny, lisy, jenoty, tchórze, kuny domowe, piżmaki, krety, jeże i zające. Z drobnych gryzoni: myszy, badylarki, nornice.

Stwierdzono występowanie na terenie gminy kilkunastu gatunków płazów. Ochroną objęte są: traszka grzebieniasta i zwyczajna, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, zielona i paskówka, rzekotka drzewna. Z innych płazów występują tu żaby: wodna, śmieszka, jeziorkowa, trawna i moczarowa.

Ozdobą bagien narwiańskich są ważki. Wśród 24 gatunków występuje tu m.in.: świtezianka dziewica i błyszcząca, pałatka pospolita, tęznica wytworna, żagnica wielka i mniejsza, gadziogłówka zwyczajna, miedziopiers metaliczna, ważka płaskobrzucha i czarnoplama, szablak zwyczajny.

Stwierdzono również występowanie 34 gatunków skorupiaków planktonowych, 4 gatunków bentosowych i 1 gatunku pasożytniczego. Natomiast bardzo bogaty świat bezkręgowców, w tym najliczniej reprezentowanych owadów jest zupełnie nie zbadany. Świat zwierząt, mimo że nie do końca jeszcze zbadany, uznawany jest za bardzo bogaty.

W wodach Narwi żyje ponad 20 gatunków ryb. Znacznie więcej występuje ich w rozlewiskach, starorzeczach i drugorzędnych korytach rzeki silnie zarośniętych, niż w korycie głównym. Są to następujące gatunki: szczupak, karaś złocisty i srebrzysty, lin, karp, boleń, jelec, różanka, krap, leszcz, jaz, kielb, ukleja, płoć, wzdreğa, śliz, piskorz, sum, miętus, ciernik, jazgarz i okoń. Ocenia się, że przeciętna zasobność ryb wynosi około 33 kg na 1 ha powierzchni rzeki.

II.4 Analiza SWOT

W trakcie prac nad strategią rozwoju dokonano identyfikacji ograniczeń i stymulatorów rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny. W wyniku tych prac sformułowano słabe i mocne strony wykorzystując metodę analizy SWOT. Metoda ta pozwala określić atuty i słabości, szanse i zagrożenia. Analiza SWOT wywodzi swoją nazwę od skrótu słów angielskich: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Analiza SWOT obejmuje analizę uwarunkowań rozwojowych **zewnętrznych** (szans i zagrożeń), które są poza bezpośrednimi kompetencjami gminy, wpływają one na funkcjonowanie gminy i nad którymi gmina nie ma kontroli oraz analizę uwarunkowań rozwojowych **wewnętrznych** (mocne i słabe strony), na które gmina ma wpływ i może je współkształtować częściowo lub całkowicie.

Przedstawiona analiza SWOT ukazuje atuty i słabe strony gminy Juchnowiec Kościelny. Wykorzystując tę metodologię analizy, wskazuje się kierunki działań zmierzające do poprawy istniejącej sytuacji. Analiza została wykonana w formie tabelarycznej, w ujęciu uwarunkowań rozwojowych wewnętrznych i zewnętrznych.

Przedłożona analiza SWOT stała się punktem wyjściowym do opracowania strategii rozwoju gminy. W tabelach przedstawiono nie tylko poszczególne mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia, ale także siłę ich obecnego oddziaływania na rozwój gminy (w skali od +1 do +5 w przypadku uwarunkowań pozytywnych oraz w skali od -5 do -1 w przypadku uwarunkowań negatywnych) oraz trend (rosnący ↑, malejący ↓, ustabilizowany →). Analizowane czynniki podzielono na trzy sfery (1 społeczna, 2 ekologiczno-przestrzenna, 3 gospodarcza), według których pogrupowano je w tabelach. W tabelach poniżej znajdują się opisy poszczególnych czynników oddziałujących na rozwój gminy.

II.4.1. Uwarunkowania wewnętrzne.

A. Mocne strony

Średnia ocena mocnych stron gminy na skali pięciopunktowej wyniosła 2,70 punktu. Średnia ocena gminy w sferze społecznej wyniosła 2,75 punktu; w sferze ekologiczno-przestrzennej infrastruktury 3,00 punktu i w sferze gospodarczej 2,45 punktu. Do mocnych stron gminy (o najwyższych wartościach) zostało zaliczone położenie gminy na ważnych szlakach tranzytowych, otwarta i życzliwa ludność gminy oraz wskazano na rezerwy terenów pod rozwój działalności gospodarczej. Wskazano także na wzrost poziomu wykształcenia ogólnego społeczeństwa jako atutu rozwojowego oraz na posiadanie na terenie gminy uczelni

wyższej w postaci wydziału zarządzania Politechniki Białostockiej. Atutem rozwojowym jest także rozwój usług telefonii przewodowej i bezprzewodowej, a także dostęp do Internetu szerokopasmowego.

W analizie uwarunkowań wewnętrznych wskazano na potencjalne możliwości rozwoju rolnictwa produkującego w oparciu o metody ekologiczne produkcji rolnej. Wskazano również na możliwość powstania specjalistycznych gospodarstw mleczarskich w dorzeczu Narwi i na produkcję mleka w oparciu o kompleksy użytków zielonych. Wskazano również na szansę rozwoju produkcji roślin energetycznych.

Podkreślono również możliwość rozwoju różnego rodzaju form wypoczynku dla mieszkańców Białegostoku i gości krajowych i zagranicznych. Wskazano na szansę rozwoju agroturystyki i turystyki kwalifikowanej w dorzeczu rzeki Narew.

W wykonanej analizie atutem rozwojowym jest również przebiegająca przez obszar gminy droga ekspresowa Białystok-Lublin po nowym śladzie we wschodniej części gminy oraz budowa południowej obwodnicy Białegostoku.

Mocne strony wewnętrzne:

Lp.	Sfera	Kluczowe mocne strony	Siła oddziaływania mocnej strony od +1 do +5	Trend
1.	społeczna	Otwartość i życzliwość mieszkańców	+4	→
2.		Wzrost poziomu wykształcenia ogólnego społeczeństwa	+3	↑
3.		Wzrost liczby mieszkańców gminy w wyniku napływu nowych mieszkańców	+2	↑
4.		Dobrze przygotowana i doświadczona kadra pedagogiczna	+3	→
5.		Dobrze rozwinięty sport szkolny	+2	→
6.		Rozwój stowarzyszeń i organizacji pozarządowych	+3	↑
7.		Duża aktywność mieszkańców w działaniach prospołecznych	+3	↑
8.		Poprawa estetyki budynków	+2	→
9.	ekologiczno-przestrzenna	Położenie przy drogach tranzytowych	+5	→
10.		Posiadanie cennych przyrodniczo terenów w południowej części gminy	+4	→
11.		Prowadzenie w sposób uporządkowany gospodarki przestrzennej	+3	→
12.		Posiadanie terenów uzbrojonych w media (woda, prąd, kanalizacja, gaz itp.) do wykorzystania pod działalność gospodarczą i budownictwo mieszkaniowe	+4	↑
13.		Termomodernizacja budynków komunalnych poprzez ocieplanie zewnętrzne	+1	↑
14.		Prowadzenie polityki ochrony obszarów cennych przyrodniczych	+3	↑
15.		Lokalizacja wysypiska śmieci na terenie gminy	+2	↓
16.		Selektywna zbiórka i zagospodarowanie odpadów	+2	↑
17.	gospodarcza	Rezerwy terenu pod rozwój działalności gospodarczej	+4	↑
18.		Duże rezerwy terenów pod budownictwo mieszkaniowe	+2	↑
19.		Rozwój telekomunikacji i telefonii komórkowej oraz szerokopasmowych łącz internetowych	+3	↑
20.		Dobrze rozwinięta baza turystyczna	+3	→
21.		Rozwój lokalnego przetwórstwa żywności	+2	↑
22.		Rozwój usług	+2	↑
23.		Posiadanie na terenie gminy uczelni wyższej w postaci Wydziału Zarządzania Politechniki Białostockiej	+4	→
24.		Przebieg drogi ekspresowej Białystok-Lublin po nowym śladzie przez teren gminy oraz budowa południowej obwodnicy Białegostoku.	+3	↑
25.		Rozwój rolnictwa ekologicznego i produkcji roślin energetycznych	+2	↑
26.		Posiadanie wielkopowierzchniowego sklepu meblarskiego	+1	↑

Lp.	Sfera	Kluczowe mocne strony	Siła oddziaływania mocnej strony od +1 do +5	Trend
27.		Podaż mieszkań na rynku wtórnym	+1	↑

Trend: wzrost ↑, stabilizacja →, regres ↓

Siła oddziaływania: 1 – bardzo mała, 2 – mała, 3 – przeciętna, 4 – duża, 5 – bardzo duża

B. Słabe strony

Średnia ocena słabych stron na skali ujemnej pięciopunktowej wyniosła -2,82 punktu gminy. Średnia ocena w sferze społecznej wyniosła -2,50 punktu; w sferze ekologiczno-przestrzennej infrastruktury technicznej -3,33 punktu i w sferze gospodarczej -2,70 punktu. Do najsłabszych stron zaliczono: niekorzystne oddziaływanie wysypiska odpadów w Hryniewiczach, spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Ponadto wskazano na odpływ wykształconej młodzieży do innych ośrodków miejskich i zagranicę oraz na dużą liczbę funkcjonujących nieekologicznych kotłowni. Wskazano także na małą liczbę całorocznych miejsc noclegowych.

Wskazano również na zagrożenia związane ze wzrostem przestępczości i szerzeniem się różnego rodzaju patologii społecznych, w tym szczególnie alkoholizmu.

Do minusów rozwojowych zaliczono również niedorozwój infrastruktury technicznej, w tym szczególnie dróg (duża ilość dróg o nieutwardzonej nawierzchni), brak kanalizacji sanitarnej, szczególnie w południowej części gminy, co m. in. przyczynia się do zanieczyszczenia ściekami bytowymi rzek i cieków wodnych znajdujących się na obszarze gminy. Wskazano również na zagrożenie związane z pozostawianiem licznych gospodarstw domowych poza zorganizowanym systemem wywozu odpadów stałych na wysypiska. Zagrożenia wystąpiły również ze strony istniejących dzikich wysypisk śmieci.

Brak możliwości zbycia wyprodukowanych produktów rolnych i towarzyszący temu spadek poziomu życia mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozszerzanie się obszarów ubóstwa zostały wskazane jako duże zagrożenie wewnętrzne rozwoju gminy.

Słabe strony wewnętrzne:

Lp.	Sfera	Kluczowe słabe strony	Siła oddziaływania słabej strony od -1 do -5	Trend
1.	społeczna	Spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym	-4	↑
2.		Znaczny odpływ wykształconej młodzieży do większych ośrodków miejskich	-4	↑
3.		Problem alkoholizmu	-2	→
4.		Problem bezpańskich psów	-2	↑
5.		Zagrożenia pospolitą przestępczością kryminalną	-3	→
6.		Brak mieszkań socjalnych i komunalnych	-2	→
7.		Uboga baza sportowo-rekreacyjna	-3	↑
8.		Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa	-3	→
9.		Słabe wyposażenie szkół w obiekty i urządzenia do lekcji wychowania fizycznego	-3	→
10.		Uboga oferta dla młodzieży kulturalnego spędzania czasu	-3	↓
11.		Bariera ekonomiczna w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych	-2	↑
12.		Zjawisko długotrwałego wysokiego bezrobocia	-2	↑
13.		Wzrost liczby osób pobierających zasiłki mieszkaniowe	-1	↑
14.		Zagrożenia patologiami społecznymi, jak np. alkoholizm, nikotynizm	-2	↓

Lp.	Sfera	Kluczowe słabe strony	Siła oddziaływania słabej strony od -1 do -5	Trend
15.		Niskie nakłady budżetowe na kulturę, sport i rekreację	-2	→
16.		Spadająca liczba urodzeń	-2	↓
17.	ekologiczno-przestrzenne	Niekorzystne oddziaływanie wysypiska odpadów w Hryniewiczach na środowisko naturalne (odory, odcieki wód opadowych, rozwój populacji gryzoni)	-5	↑
18.		Uciążliwy dla mieszkańców samochodowy transport śmieci na wysypisko	-4	↑
19.		Duża liczba nieekologicznych kotłowni w budynkach jednorodzinnych	-3	↓
20.		Nieadekwatne do potrzeb rozwiązania komunikacyjne	-4	→
21.		Zły stan nawierzchni dróg, ulic i chodników	-4	→
22.		Wyeksploatowana sieć elektroenergetyczna	-3	↑
23.		Niedorozwój kanalizacji sanitarnej na terenie gminy	-4	→
24.		Brak oczyszczalni przydomowych w zabudowie rozproszonej wiejskiej	-4	→
25.		Pozostawianie gospodarstw domowych poza zorganizowanym systemem zbiórki odpadów	-2	→
26.		Brak zasobu gruntów komunalnych przeznaczonych do realizacji celów publicznych	-3	↑
27.		Brak ścieżek rowerowych	-2	→
28.		Znacząca dekapitalizacja mieszkaniowych zasobów komunalnych	-2	→
29.	gospodarcza	Mała liczba miejsc noclegowych i niski standard całorocznych obiektów noclegowych	-4	→
30.		Zaniechanie na terenie gminy uprawy buraka cukrowego	-3	↑
31.		Mała aktywność gospodarcza i przedsiębiorczość mieszkańców	-3	→
32.		Niski poziom dochodów ludności	-3	↑
33.		Niedorozwój działań promujących gminę w kraju i zagranicą	-2	↑
34.		Niedorozwój infrastruktury technicznej utrudniający rozwój gospodarczy	-3	↑
35.		Trudności w zbyciu produktów rolnych, niska opłacalność produkcji rolnej	-2	→
36.		Niska mobilność bezrobotnych mieszkańców gminy	-3	→
37.		Brak terenów przygotowanych pod przyszłe inwestycje (uzbrojenia)	-2	→
38.		Niskie kwalifikacje siły roboczej	-2	↑

Trend: wzrost ↑, stabilizacja →, regres ↓

Siła oddziaływania: -1 – bardzo mała, -2 – mała, -3 – przeciętna, -4 – duża, -5 – bardzo duża

II.4.2. Uwarunkowania zewnętrzne

A. Szanse

Średnia ocena szans rozwojowych to 2,85 punktu w skali gminy. W sferze społecznej (w skali gminy) średnia ocena wyniosła 2,50 punktu, w sferze ekologiczno-przestrzennej infrastruktury technicznej 3,17 punktu i w sferze gospodarczej 2,88 punktu. Za największe szanse rozwojowe uznano przynależność gminy do Białostockiej Aglomeracji Miejskiej, plany budowy południowej obwodnicy Białegostoku, rozwój transportu kołowego samochodowego. Wskazano ponadto na korzystne położenie gminy w sąsiedztwie Białegostoku. Dużą rolę rozwojową przypisano członkostwu Polski w Unii Europejskiej.

Szanse zewnętrzne tkwiące w otoczeniu:

Lp.	Sfera	Kluczowe szanse	Siła oddziaływania szansy od +1 do +5	Trend
1.	społeczna	Przynależność gminy do Białostockiej Aglomeracji Miejskiej	+5	→
2.		Członkostwo Polski w Unii Europejskiej	+4	↑

Lp.	Sfera	Kluczowe szanse	Siła oddziaływania szansy od +1 do +5	Trend
3.		Położenie w obszarze Zielonych Płuc Polskich	+2	→
4.		Ponowne uruchomienie funduszu alimentacyjnego dla samotnie wychowujących dzieci rodziców	-2	↑
5.		Funkcjonowanie uczelni wyższej na terenie gminy	+4	→
6.		Bliskość uczelni akademickich Białegostoku i Warszawy	+2	↑
7.	ekologiczno-przestrzenna	Plany przebiegu południowej obwodnicy Białegostoku przez teren gminy połączone z korektą drogi krajowej nr 19	+5	↑
8.		Korzystne położenie komunikacyjne	+4	↑
9.		Rozwój obszarów chronionych NATURA 2000	+3	↑
10.		Dogodne warunki przestrzenne do lokalizacji regionalnego lotniska	+3	↑
11.		Przebieg przez teren gminy gazociągu	+2	→
12.		Położenie na szlaku tranzytowym z północy na południe	+2	↑
13.	gospodarcza	Rozwój tranzytowego towarowego ruchu kołowego	+5	↑
14.		Wzrost zainteresowania inwestorów zagranicznych terenami do inwestycji na wschód od Wisły	+3	↑
15.		Emigracja zarobkowa mieszkańców gminy do USA i Europy Zachodniej	+2	↑
16.		Bliskość miasta Białystok	+4	↑
17.		Rozwinięte kontakty handlowe z innymi regionami kraju w zakresie zbytu produktów rolnych	+3	↑
18.		Posiadanie przez gminę atrakcyjnych terenów rekreacyjnych	+3	↑
19.		Możliwość budowy na terenie gminy lotniska	+2	↑
20.		Niski wskaźnik inflacji	+1	→

Trend: wzrost ↑, stabilizacja →, regres ↓

Siła oddziaływania: 1 – bardzo mała, 2 – mała, 3 – przeciętna, 4 – duża, 5 – bardzo duża

B. Zagrożenia

Średnia ocena wskazanych zagrożeń osiągnęła wartość -3,00 punktu. Średnia ocena w sferze społecznej wyniosła -3,80 punktu, w sferze ekologiczno-przestrzennej infrastruktury technicznej -2,75 i w sferze gospodarczej -2,78 punktu. Największego zagrożenia upatruje się w niedostatecznych środkach finansowych na oświatę, zawiłych i długotrwałych procedurach przyznawania środków unijnych na inwestycje, w braku stabilnej polityki prorodzinnej ze strony państwa, w niskich nakładach na działalność kulturalną i sportową, niespełnieniem przez zasiłki funkcji motywacyjnej w zakresie uaktywnienia bezrobotnych.

Zagrożenia zewnętrzne tkwiące w otoczeniu:

Lp.	Sfera	Kluczowe zagrożenia	Siła oddziaływania zagrożenia od -1 do -5	Trend
1.	społeczna	Niedostateczne środki subwencji oświatowej dla samorządów (brak środków na zajęcia pozalekcyjne, na naukę jęz. obcych, na wyposażenie pracowni przedmiotowych, na prowadzenie świetlic, na pomoc psychologiczno-pedagogiczną, na doradców metodycznych, na stypendia socjalne i zasiłki dla uczniów, na dokształcanie nauczycieli)	-4	↑
2.		Brak stabilnej polityki prorodzinnej ze strony państwa	-4	↑
3.		Zbyt małe środki na pomoc społeczną	-2	↑
4.		Niedostateczna liczba miejsc w przedszkolach białostockich dla dzieci spoza miasta Białystok, których rodzice pracują w Białymstoku	-2	→
5.	ekologiczno-przestrzenna	Zły stan techniczny drogi krajowej, wojewódzkiej i powiatowych	-4	↑
6.		Brak południowej obwodnicy Białegostoku	-4	↑

Lp.	Sfera	Kluczowe zagrożenia	Siła oddziaływania zagrożenia od -1 do -5	Trend
7.		Brak możliwości złożenia wniosków do RPOWP na realizację inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej dla terenów przynależących do Białostockiej Aglomeracji (przyjęta norma 15 tys. RLM)	-2	→
8.		Nie wykorzystana linia kolejowa	-2	→
9.		Niedopracowana koncepcja lokalizacji Zakładów Zagospodarowania Odpadów w Hryniewiczach i obszaru jego działania	-3	↑
10.		Brak wsparcia finansowego ze strony państwa dla terenów objętych ochroną przyrodniczą i żyjących tam mieszkańców	-2	→
11.		Brak środków na modernizację dróg	-3	↑
12.		Zagrożenia awariami chemicznymi w transporcie drogowym	-2	→
13.	gospodarcza	Brak motywacyjnej funkcji zasiłków do podejmowania zatrudnienia	-4	→
14.		Położenie w regionie słabo rozwiniętym gospodarczo	-3	→
15.		Zawile i długotrwałe procedury przyznawania środków unijnych na projekty inwestycyjne	-4	↑
16.		Brak rozwiązań prawnych w zakresie przepisów kształtujących Białostocką Aglomerację Miejską	-3	→
17.		Brak systemów wsparcia socjalnego budownictwa mieszkaniowego	-2	→
18.		Niestabilność uregulowań prawnych związanych z gospodarką	-2	→
19.		Monopolistyczna pozycja producentów mediów (woda, co, gaz)	-2	→
20.		Niestabilność polityczna i gospodarcza na Wschodzie	-3	→
21.		System prawny powodujący długotrwałą procedurę rozpoczęcia realizacji inwestycji	-2	↑

Trend: wzrost ↑, stabilizacja →, regres ↓

Siła oddziaływania: -1 – bardzo mała, -2 – mała, -3 – przeciętna, -4 – duża, -5 – bardzo duża

Przedstawiona analiza SWOT uwzględniła wszystkie istotne uwarunkowania rozwojowe gminy Juchnowiec Kościelny, jakie występowały i potencjalnie mogły wystąpić w czasie jej opracowania. Znajomość tych faktów była bardzo pomocna w wariantowaniu strategii rozwoju i w opracowaniu zaleceń do programów realizacyjnych występujących na etapie realizacji strategii rozwoju. Średnia ocena przedstawiona w tabeli poniżej ukazuje siłę oddziaływania uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych na rozwój gminy.

Tabela 47. Ocena średniej siły oddziaływania w poszczególnych sferach (w punktach)

Wyszczególnienie	Średnia ocena	Sfera		
		społeczna	ekologiczno-przestrzenna	gospodarcza
Mocne strony	+2,70	+2,75	+3,00	+2,45
Słabe strony	-2,82	-2,50	-3,33	+2,70
Szanse rozwojowe	+2,85	+2,50	+3,17	+2,88
Zagrożenia rozwojowe	-3,00	-3,80	-2,75	-2,78

II.5. Mierniki

Przy opracowaniu strategii rozwoju dokonano pozycjonowania gminy Juchnowiec Kościelny w odniesieniu do 14 gmin województwa podlaskiego. Gminy z terenu województwa podlaskiego zostały dobrane w oparciu o kryterium lokalizacyjne i przestrzenne. Na terenie województwa podlaskiego występuje jeden ośrodek o zasięgu metropolitalnym w postaci miasta Białystok i otaczających go gmin tworzących Białostocką Aglomerację Miejską oraz dwa ośrodki miejskie o znaczeniu regionalnym; Łomża i Suwałki

tworzone przez te miasta i gminy je otaczające. Ponadto w analizach uwzględniono trzy ośrodki subregionalne; Grajewo, Hajnówka i Bielsk Podlaski oraz gminy wiejskie położone w sąsiedztwie tych ośrodków.

W strukturze systemu osadniczego województwa są to ośrodki, które tworzą podstawową sieć rozwoju. Rozmieszczenie ośrodków oraz pełnione przez nie funkcje, szczególnie w zakresie funkcji społecznych i gospodarczych powodują, że gminy tworzące te ośrodki cechują się przyspieszonym rozwojem.

Do białostockiego ośrodka metropolitalnego przynależy analizowana gmina Juchnowiec Kościelny. Wskazane ośrodki cechują się zbliżonymi parametrami rozwojowymi gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, które znajdują się w sąsiedztwie dominującego miasta. Wybór powyższych gmin jako punktu odniesienia dla gminy Juchnowiec Kościelny pozwolił na dokonanie oceny parametrów rozwojowych opisujących stan obecny i w przeszłości gminy Juchnowiec Kościelny.

W wykonanych analizach przedstawiono również dane zebrane dla wszystkich gmin powiatu białostockiego w układzie całego powiatu. Zebrano również dane w odniesieniu do gmin województwa podlaskiego jako całości i w przekroju gmin: miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich. Podobne dane zebrano również w odniesieniu do gmin całej Polski w przekroju gmin; miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich.

Do wykonanych analiz wykorzystano dane statystyczne gromadzone przez GUS z lat 1995-2007. Dane gromadzone przez GUS cechują się powtarzalnością na przestrzeni lat i ujednoliconą metodologią ich gromadzenia. Pozwala to na ich analizy na przestrzeni kolejnych lat. Oparcie się na tych danych pozwoli również w przyszłości na wykonanie podobnych analiz, które zobrazują stan rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny w nadchodzących latach.

Analizę wykonano w przekroju 10 kategorii i cech opisujących każdą gminę. W ramach każdej kategorii analizowano od 24 do ponad 4000 cech. W wykonanych analizach dokonano pomiaru 42 wskaźników opisujących pozycję gminy Juchnowiec Kościelny i innych gmin.

W wykonanych analizach wzięto pod uwagę następujące kategorie:

- Finanse gmin
- Gospodarka komunalna
- Mieszkalnictwo
- Kultura i sztuka
- Podmioty gospodarcze
- Podział terytorialny
- Wychowanie przedszkolne
- Rynek pracy
- Szkolnictwo
- Stan środowiska naturalnego

Przy analizie danych w celu ich porównywalności dokonano sprowadzenia poszczególnych cech do wspólnego mianownika. Wspólny mianownik pozwolił na ich porównanie w przekroju 14 gmin, powiatu białostockiego, województwa podlaskiego i Polski.

Wskaźniki w odniesieniu do gmin zostały określone w oparciu o określenie miejsca danej gminy przy analizie danej cechy. Wartość najlepszą „1” przypisywano do najwyższego wskaźnika. Wartość najgorszą „14” przypisywaną do najniższego wskaźnika. Im wartość sumaryczna poszczególnych wskaźników jest niższa, tym gmina w wykonanych analizach wypada lepiej.

Wskaźniki dla gmin powiatu białostockiego, województwa podlaskiego, Polski również zostały sprowadzone do wspólnego mianownika. W analizach dokonano porównania danych między gminą Juchnowiec Kościelny a gminami powiatu białostockiego, województwa podlaskiego, Polski poprzez odniesienie uzyskanych wielkości. Przy porównywaniu danych stosowano wskaźnik procentowy, przy którym dane gminy Juchnowiec Kościelny były traktowane jako punkt odniesienia.

W celu dokonania pomiaru pozycji gminy Juchnowiec Kościelny i pozostałych gmin analizowane kategorie zostały pogrupowane w trzy wiązki:

- Infrastruktura techniczna
- Infrastruktura społeczna
- Infrastruktura gospodarcza

Zastosowanie tego układu wiązek odpowiada założeniom metodologicznym przyjętym przy opracowaniu strategii rozwoju.

II.5.1. Infrastruktura techniczna

Wiązka „infrastruktura techniczna” zawiera kategorie opisujące stan szeroko rozumianych elementów komunalnych technicznych, które wpływają na zabezpieczenie warunków życia mieszkańców analizowanych gmin. Do wiązki, „infrastruktura techniczna” zaliczono trzy kategorie:

- Gospodarka komunalna
- Podział terytorialny
- Stan środowiska naturalnego

W wykonanych analizach (w kategorii gospodarka komunalna) przy ocenie czynników ją opisujących, średnia ocena punktowa gminy Juchnowiec Kościelny wyniosła 2,43 punktu. W kategorii podział terytorialny średnia ocena punktowa wyniosła 7,33 i w kategorii stan środowiska naturalnego 4,40 punktu. Średnia ocena punktowa trzech analizowanych kategorii (w przypadku gminy Juchnowiec Kościelny) wyniosła 4,72 punktu. Wartość ta pozwoliła na zajęcie przez gminę Juchnowiec Kościelny drugiego miejsca w grupie 14 analizowanych gmin (tuż za gminą Choroszcz).

Tabela 48. Wiązka kategorii infrastruktura techniczna

Lp.	Wyszczególnienie	Gospodarka komunalna	Podział terytorialny	Stan środowiska naturalnego	Punkty	Miejsce
1	Juchnowiec Kościelny	2,43	7,33	4,40	4,72	2
2	Augustów gmina	9,29	7,33	8,40	8,34	11
3	Bielsk Podlaski gmina	9,29	10,67	7,60	9,19	12
4	Choroszcz	5,00	4,67	4,00	4,56	1
5	Dobrzyniewo Duże	4,00	5,67	7,60	5,76	5
6	Grajewo gmina	9,83	10,00	10,00	10,00	14
7	Hajnówka gmina	8,14	8,33	6,80	7,76	8
8	Łomża gmina	6,00	6,67	8,20	6,96	6
9	Piątница	6,43	8,33	9,20	7,99	10
10	Supraśl	3,71	6,00	4,80	4,84	4
11	Suwałki gmina	8,57	10,00	9,40	9,32	13
12	Turośń Kościelna	3,86	10,67	8,20	7,58	7
13	Wasilków	3,29	2,67	8,20	4,72	3
14	Zabłudów	8,86	6,67	8,20	7,91	9

II.5.2. Infrastruktura społeczna

Wiązka „infrastruktura społeczna” zawiera kategorie opisujące elementy środowiska społecznego, które wpływają na warunki życia mieszkańców analizowanych gmin. Do wiązki „infrastruktura społeczna” zaliczono cztery kategorie:

- Mieszkalnictwo
- Kultura i sztuka
- Wychowanie przedszkolne
- Szkolnictwo

W kategorii mieszkalnictwo (przy ocenie czynników ją opisujących) średnia ocena punktowa gminy Juchnowiec Kościelny wyniosła 6,83 punktu. W kategorii kultura i sztuka średnia ocena punktowa wyniosła 12,25, w kategorii wychowanie przedszkolne 3,00 punktu oraz w kategorii szkolnictwo 4,17 punktu. Średnia ocena punktowa czterech analizowanych kategorii w przypadku gminy Juchnowiec Kościelny wyniosła 6,56 punktu. Wartość ta pozwoliła na zajęcie przez gminę Juchnowiec Kościelny dziewiątego miejsca w grupie 14 analizowanych gmin.

Tabela 49. Wiązka kategorii infrastruktura społeczna

Lp.	Wyszczególnienie	Mieszkalnictwo	Kultura i sztuka	Wychowanie przedszkolne	Szkolnictwo	Punkty	Miejsce
1	Juchnowiec Kościelny	6,83	12,25	3,00	4,17	6,56	9
2	Augustów gmina	9,83	2,50	1,80	6,33	5,12	1
3	Bielsk Podlaski gmina	4,17	6,50	3,60	9,67	5,99	6
4	Choroszcz	10,50	9,00	2,20	5,67	6,84	10
5	Dobrzyniewo Duże	8,33	5,00	2,00	9,33	6,17	8
6	Grajewo gmina	11,83	10,75	5,40	4,83	8,20	14
7	Hajnówka gmina	4,50	8,25	4,80	12,50	7,51	13
8	Łomża gmina	9,00	2,75	4,00	7,00	5,69	4
9	Piątница	10,83	7,00	1,40	5,33	6,14	7
10	Supraśl	6,17	10,00	3,80	8,17	7,04	12
11	Suwałki gmina	6,83	6,00	2,40	12,67	6,98	11
12	Turośń Kościelna	5,67	8,25	2,60	7,17	5,92	5
13	Wasilków	6,83	10,00	1,20	4,33	5,59	3
14	Zabłudów	3,67	6,75	3,80	7,83	5,51	2

II.5.3. Infrastruktura gospodarcza

Wiązka „infrastruktura gospodarcza” zawiera kategorie opisujące stan gospodarczy gmin. Czynniki będące elementami tych kategorii wpływają na warunki życia mieszkańców analizowanych gmin. Do wiązki „infrastruktura gospodarcza” zaliczono trzy kategorie:

- Finanse gmin
- Podmioty gospodarcze
- Rynek pracy

W wykonanych analizach (w kategorii finanse gmin) przy ocenie czynników ją opisujących, średnia ocena punktowa gminy Juchnowiec Kościelny wyniosła 3,75 punktu. W kategorii podmioty gospodarcze średnia ocena punktowa wyniosła 6,25 i w kategorii rynek pracy wyniosła 3,00 punkty. Średnia ocena punktowa trzech kategorii analizowanych w przypadku gminy Juchnowiec Kościelny wyniosła 4,33 punktu. Wartość ta pozwoliła na zajęcie pierwszego miejsca w grupie 14 analizowanych gmin.

Tabela 50. Wiązka kategorii infrastruktura gospodarcza

Lp.	Wyszczególnienie	Finanse gmin	Podmioty gospodarcze	Rynek pracy	Punkty	Miejsce
1	Juchnowiec Kościelny	3,75	6,25	3,00	4,33	1
2	Augustów gmina	9,25	7,75	2,00	6,33	9
3	Bielsk Podlaski gmina	12,25	10,25	1,00	7,83	14
4	Choroszcz	6,75	7,25	3,00	5,67	7
5	Dobrzyniewo Duże	7,00	7,25	1,80	5,35	4
6	Grajewo gmina	7,50	8,25	3,80	6,52	10
7	Hajnówka gmina	6,00	8,50	2,40	5,63	6
8	Łomża gmina	9,25	10,50	2,20	7,32	12
9	Piątница	8,75	5,25	3,20	5,73	8
10	Supraśl	6,25	6,00	2,20	4,82	3
11	Suwałki gmina	5,25	4,50	3,40	4,38	2
12	Turośń Kościelna	10,25	7,50	4,40	7,38	13
13	Wasilków	9,25	7,75	4,40	7,13	11
14	Zabłudów	3,50	8,00	5,20	5,57	5

Podsumowując, wszystkie 10 kategorii i 42 czynniki poddane analizie można stwierdzić, że najlepiej spośród analizowanych gmin wypadła gmina Juchnowiec Kościelny. Gmina uzyskała łącznie 5,86 punktu. wyprzedzając gminę Supraśl (6,50 punktu), która uplasowała się na drugim miejscu.

Tabela 51. Uśredniona wartość punktowa wszystkich kategorii

Lp.	Wyszczególnienie	Punkty	Miejsce
1	Juchnowiec Kościelny	5,86	1
2	Augustów gmina	7,69	10
3	Bielsk Podlaski gmina	8,50	13
4	Choroszcz	6,76	4
5	Dobrzyniewo Duże	6,79	5
6	Grajewo gmina	9,76	14
7	Hajnówka gmina	8,21	11
8	Łomża gmina	7,62	8
9	Piątница	7,62	9
10	Supraśl	6,50	2
11	Suwałki gmina	8,24	12
12	Turośń Kościelna	7,52	7
13	Wasilków	6,55	3
14	Zabłudów	7,38	6

Porównując uzyskane przez gminę Juchnowiec Kościelny wartości do ogółu gmin powiatu białostockiego, można stwierdzić, że średnia wartość procentowa wszystkich wskaźników wyniosła 113,3%. W wiązce kategorii „infrastruktura techniczna” wyniosła ona 129,5%. W wiązce kategorii „infrastruktura społeczna” wyniosła ona 100,4% i w wiązce „infrastruktura gospodarcza” osiągnęła wartość 111,4%.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że gmina Juchnowiec Kościelny wypada powyżej przeciętnej powiatu białostockiego. Najlepszy wynik osiągnęła w infrastrukturze technicznej.

Zestawienia dokonano również w odniesieniu do województwa podlaskiego i Polski. Porównanie wskaźników gminy Juchnowiec Kościelny do wszystkich gmin w skali województwa podlaskiego wskazuje, że gmina Juchnowiec Kościelny korzystniej wypada w tych porównania jak przeciętna gmina wojewódzka podlaskiego. Gmina osiągnęła uśrednioną wartość 100,6% po przeanalizowaniu wszystkich wskaźników. W układzie gmin miejskich

osiągnęła wskaźnik ogólny 65,6% (poniżej średniej), w porównaniu do gmin miejsko-wiejskich osiągnęła wskaźnik 137,4% (powyżej średniej) i w porównaniu do gmin wiejskich województwa podlaskiego osiągnęła wskaźnik 210,8% (znacznie powyżej średniej).

W przypadku porównania gminy Juchnowiec Kościelny do ogółu gmin w Polsce, gmina uzyskała uśredniony wskaźnik ogólny 78,3% (poniżej średniej krajowej). W porównaniu do gmin miejskich osiągnęła wartość 77,1% (poniżej średniej) i w porównaniu do gmin miejsko-wiejskich osiągnęła wartość 89,8% (poniżej średniej krajowej). Jedynie w porównaniu do gmin wiejskich, gmina Juchnowiec Kościelny wypadła znacznie lepiej od średniej krajowej 116,4%.

Podsumowując można stwierdzić, że gmina Juchnowiec Kościelny wypada lepiej niż przeciętna gmina województwa podlaskiego i znacznie gorzej w porównaniu do przeciętnej gminy w Polsce.

Tabela 52. Uśredniony wskaźnik porównania procentowego gminy Juchnowiec Kościelny

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Infrastruktura techniczna	Infrastruktura społeczna	Infrastruktura gospodarcza
1	2	3	4	5	6
15	Powiat białostocki	113,3%	129,5%	100,4%	111,4%
16	Województwo ogółem	100,6%	124,4%	93,4%	80,5%
17	Województwo, gminy miejskie	65,6%	48,6%	80,6%	68,3%
18	Województwo, gminy miejsko-wiejskie	137,4%	209,0%	97,1%	107,5%
19	Województwo, gminy wiejskie	210,8%	364,5%	114,9%	149,4%
20	Polska ogół	78,3%	71,1%	93,1%	61,7%
21	Polska, gminy miejskie	77,1%	40,1%	84,6%	120,2%
22	Polska, gminy miejsko-wiejskie	89,8%	84,2%	93,0%	90,3%
23	Polska, gminy wiejskie	116,4%	128,1%	108,6%	101,3%

III Finanse

Prognozowanie dochodów budżetu gminy Juchnowiec Kościelny jest bardzo trudnym zadaniem. Dochody gminy są normowane przez różne szczegółowe regulacje prawne i finansowe. Zasadą generalną, która przyświeca większości rozwiązań finansowych przyjętych w państwach demokratycznych jest zapewnienie jednostkom samorządu terytorialnego jak największego udziału dochodów własnych w strukturze ogólnej dochodów. Funkcjonowanie różnego rodzaju subwencji i dotacji, które często są uznaniowo rozdzielane przez administrację rządową szczebla centralnego i wojewódzkiego oraz samorządową szczebla wojewódzkiego rodzi mechanizm rozwiązań klientelskich.

Brak stabilności rozwiązań ustawowych w dochodach jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli powoduje, że prognozowanie dochodów i wydatków w nadchodzących latach zawsze jest obarczone bardzo dużym prawdopodobieństwem błędu. Zmiany ustawowe wprowadzane w źródłach dochodów jednostek samorządu terytorialnego, które będą miały miejsce w okresie realizacji strategii rozwoju wpłyną modyfikująco na dochody samorządu terytorialnego.

III.1. Uwarunkowania

Zasoby będące w dyspozycji gminy decydują o jej sile i zakresie samorządności. Najważniejszym zasobem będącym w dyspozycji gminy są środki finansowe, które zgodnie z obiegowym powiedzeniem „rządzi ten, kto ma pieniądze”, potwierdzają wagę tego zasobu w realizowanych działaniach i warunkują pozycję samorządu w systemie administracji publicznej. Kompetencje organu samorządu terytorialnego w zakresie kształtowania dochodów są jednym z najważniejszych mierników samodzielności władz samorządowych.

Kształt i charakter rozwiązań prawnych determinuje pozycję samorządu terytorialnego w relacji z władzami centralnymi. Regulacje te wpływają na układ dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego. Jednostki samorządu terytorialnego wykonują zróżnicowane pod względem stopnia kompetencji i obligatoryjności zadania, dlatego też powinien być dostosowany do nich system dochodów, z uwzględnieniem uprawnień władz samorządowych do ich kształtowania. Wzajemne dopasowanie systemu dochodów i wydatków pozwala na pełną i racjonalną realizację zadań oraz na lepsze zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnych.

Źródła dochodów oraz struktura tych dochodów mają istotne znaczenie dla gospodarki i polityki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Posiadanie dochodów własnych, pewnych i wyraźnie określonych, co do kryteriów ich poboru zwiększa stopień samodzielności władz samorządowych. Ważny jest również poziom realizacji tych dochodów, zaś znaczny udział dochodów transferowych (dotacje, subwencje), opartych w dużej mierze na uznaniowości i ich redystrybucja przez centrum, ogranicza samodzielność finansową jednostek samorządu terytorialnego.

System dochodów jednostek samorządu terytorialnego w Polsce ma charakter mieszany. Gminy, powiaty, województwa samorządowe dysponują bowiem **dochodami własnymi**, a te wspierane są **dochodami transferowymi** występującymi w formie dotacji i subwencji (redystrybucja pionowa) oraz wpływami z tytułu **udziałów** jednostek samorządu terytorialnego **we wpływach stanowiących dochód budżetu państwa**. Ponadto, władze samorządowe mogą korzystać z **dochodów zwrotnych** (pożyczki, kredyty, obligacje - posiadanie przez samorząd terytorialny osobowości prawnej uprawnia do zaciągania zobowiązań w sferze dochodów zwrotnych). Ponadto, można wyróżnić jeszcze **dochody o charakterze uzupełniającym** i nieperiodycznym (np. darowizny, spadki, zapisy, kary, grzywny).

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego są dochodami i wydatkami sektora finansów publicznych, dlatego też tradycyjny ich podział (podobnie jak dochodów państwowych) wyróżnia **dochody bezzwrotne** i **dochody zwrotne**. Do pierwszej grupy należy zaliczyć wpływy z podatków, opłat, subwencji i dotacji, natomiast do drugiej (przychodów) zalicza się dochody w formie zaciągniętych pożyczek, kredytów oraz wyemitowanych obligacji. Można również wyodrębnić dochody **nieodpłatne** (np. podatki, darowizny, spadki, zapisy) i **odpłatne** (np. opłaty, wpływy z pożyczek, kredytów, obligacji). Ponadto, można je także podzielić na **przymusowe** (np. podatki, opłaty, kary, grzywny) i **dobrowolne** (np. spadki, zapisy, darowizny) oraz na **zasadnicze** (np. podatki, opłaty, subwencje, dotacje, udziały we wpływach z podatków centralnych) i **uboczne** (kary, grzywny, spadki, zapisy, darowizny).

Z punktu widzenia usytuowania źródeł dochodów, można je podzielić na **wewnętrzne** (np. podatki i opłaty z terenu jednostki samorządu terytorialnego) i **zewnętrzne**, czyli subwencje, dotacje, kredyty, pożyczki, obligacje.

Należy również wskazać na klasyfikację dochodów jako **dochodów własnych** i **pozostałych** dochodów. Kryterium ich podziału jest posiadanie tzw. władztwa podatkowego oraz posiadanie praw do własności określonych źródeł dochodów.

Według kryterium podmiotowego oraz miejsca wpływu dochodów, można wyróżnić **dochody budżetowe** gmin, powiatów, województw oraz **dochody innych jednostek** komunalnych, gminnych, powiatowych, wojewódzkich, posiadających osobowość prawną i własny majątek.

III 2. Analiza struktury dochodów i wydatków gminy

Wielkość i struktura dochodów gminy Juchnowiec Kościelny jest zdeterminowana przez przyjęte na poziomie centrum rozwiązań regulacyjne w zakresie dochodów budżetów gminnego. Źródła dochodów obecnie występujące mogą w czasie realizacji strategii rozwoju ulegać zmianie, a ich wzajemna relacja przybierać różne wielkości.

Budżet gminy Juchnowiec Kościelny na przestrzeni lat 2004-2008 cechował się zrównoważeniem wydatków i dochodów. Zadłużenie gminy na koniec 2008 roku wyniosło 944 552 zł i stanowiło 3,2% wszystkich dochodów i 3,4% dochodów własnych gminy. Poziom zadłużenia nie stanowi problemu dla finansów gminy. Zadłużenie w 2009 roku jest planowane na poziomie 1 236 900 zł, co może stanowić 3,6% wszystkich wydatków. Poziom zadłużenia w dalszym ciągu jest traktowany jako bezpieczny.

Tabela 53. Dochody i wydatki budżetu gminy (w %)

Wyszczególnienie	Lata					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dochody budżetu gminy ogółem	19 760 410	22 406 675	27 809 953	30 014 603	29 501 945	33 981 272
Wydatki budżetu gminy ogółem	18 195 418	23 719 081	27 442 486	29 880 323	31 992 058	39 875 882

Uwaga: dochody i wydatki na rok 2009 opierają się na budżecie projektowanym i mogą ulec zmianie po wykonaniu budżetu; dane za 2008 roku opierają się na budżecie realizowanym i mogą ulec zmianie po przedstawieniu wykonania.

Analizując dane struktury dochodów gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2004-2007, można stwierdzić systematyczny wzrost udziału dochodów własnych w strukturze dochodów z 48,8% do 51,1%.

Dokładna analiza struktury dochodów wskazuje na to, że największy udział w dochodach własnych stanowi podatek od nieruchomości i podatek od czynności cywilnoprawnych. Duży udział w dochodach gminy stanowi również udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych. Dynamika

przyrostu dochodów każdego roku jest wyższa od inflacji, co świadczy o realnym wzroście dochodów.

Systematycznie spada udział subwencji w strukturze dochodów budżetu gminy. Obecnie kształtuje się na poziomie ok. 29,5%. Wzrasta udział procentowy dotacji w strukturze budżetu gminy i obecnie wynosi on ok. 14% wszystkich dochodów.

Tabela 54. Struktura dochodów budżetu gminy w latach 2004-2007 (w zł)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Dochody ogółem	19 760 410,00	22 406 675,00	27 809 952,65	30 014 602,67
Dochody własne razem	9 640 600,00	10 316 097,00	13 763 450,79	15 341 262,11
podatek rolny	414 765,00	430 784,00	379 545,99	395 174,17
podatek od nieruchomości	4 663 688,00	4 679 768,00	5 105 655,79	5 177 849,39
podatek od środków transportowych	148 359,00	170 851,00	183 486,35	216 128,99
wpływy z innych lokalnych opłat	28 850,00	35 200,00	35 700,00	675,00
wpływy z opłaty skarbowej	47 227,00	58 930,00	62 624,50	73 979,50
podatek od czynności cywilnoprawnych	268 445,00	302 786,00	568 369,50	1 249 872,52
dochody z majątku	545 865,00	181 343,00	2 164 406,13	946 021,50
dochody z majątku - dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych JST	-	-	-	235 363,93
wpływy z usług	3 155,00	1 909,00	1 818,65	0
dochody podatkowe	-	5 732 037,00	6 575 334,28	7 706 736,08
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	2 651 800,00	3 569 482,00	4 113 194,72	5 663 513,52
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa; podatek dochodowy od osób fizycznych	2 498 686,00	3 394 324,00	3 837 933,00	5 263 977,00
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa; podatek dochodowy od osób prawnych	153 114,00	175 158,00	275 261,72	399 536,52
Subwencje razem	7 587 961,00	7 998 123,00	8 558 820,00	8 844 538,00
subwencja oświatowa	-	-	7 578 659,00	8 043 878,00
część wyrównawcza subwencji ogólnej	-	-	949 115,00	763 051,00
część równoważąca subwencji ogólnej	-	-	31 046,00	37 609,00
Dotacje ogółem	1 738 639,00	2 737 820,00	4 046 143,11	4 177 682,72
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej	-	-	3 321 103,77	3 431 910,20
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	-	-	725 039,34	745 772,52
dotacje otrzymane z funduszy celowych	461 000,00	616 563,00	460 171,00	1 117 135,42
dotacje celowe otrzymane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	36 000,00	38 000,00	138 000,00	269 164,78
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł ogółem	296 210,00	700 072,00	843 367,75	264 819,64

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
z budżetu UE	-	-	604 717,17	181 346,00
Inwestycyjne ogółem	-	-	581 534,87	260 861,25
Inwestycyjne z budżetu UE	-	-	344 634,91	177 596,00
Dochody na 1 mieszkańca	1 533,00	1 710,69	2 072,12	2 196,14

Dochody za 2001 roku opierają się na projekcie budżetu do realizacji i mogą ulec zmianie po wykonaniu budżetu.

Analizując proporcję wydatków budżetu gminy, można stwierdzić w ostatnich latach udział wydatków bieżących na poziomie ok. 70%, a inwestycyjnych na poziomie ok. 30% w budżecie. Średnio w latach 2004-2009 wydatki inwestycyjne stanowiły ok. 30% ogólnych wydatków.

Poważną pozycję w strukturze wydatków budżetu gminy stanowią wszelkiego typu świadczenia na rzecz osób fizycznych, na które przypada ok. 16% wszystkich wydatków. Świadczenia tego typu (średnio w województwie) wynoszą w gminach 9,9% wszystkich wydatków. Należy również wskazać na duży udział w strukturze budżetów jednostek samorządu terytorialnego wydatków na wynagrodzenia. Z pochodnymi stanowią one ok. 48% ogółu wydatków. W gminach (średnio) wynoszą one 45%, w powiatach 61%, w miastach na prawach powiatów 49% i w województwie 25%. Wydatki te w gminie Juchnowiec Kościelny stanowią dużo niższy udział (ok. 32%) w strukturze ponoszonych wydatków, co świadczy o racjonalnym zatrudnieniu i minimalizacji kosztów związanych z funkcjonowaniem administracji.

Tabela 55. Struktura wydatków budżetu gminy w latach 2004-2007 (w zł)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Wydatki z budżetu ogółem	18 195 418	23 719 081	27 442 486	29 880 323
dotacje ogółem	626 971,00	636 849,00	741 086,00	963 537,20
dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych	396 526,00	397 780,00	423 500,00	465 056,00
świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 319 217,00	3 397 853,00	4 555 389,21	4 808 982,14
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	10 568 821,00	11 132 333,00	12 430 421,31	14 117 913,92
wydatki bieżące jednostek budżetowych na wynagrodzenia	6 165 498,00	6 532 556,00	7 288 229,70	8 237 598,18
wydatki bieżące jednostek budżetowych pochodne od wynagrodzeń	-	-	-	1 615 681,47
wydatki bieżące jednostek budżetowych na zakup materiałów i usług	2 716 229,00	2 629 806,00	3 234 482,72	3 590 780,01
obsługa długu publicznego	-	-	-	35 921,61
wydatki majątkowe ogółem	4 645 598,00	8 501 691,00	9 669 121,56	9 923 686,66
wydatki majątkowe inwestycyjne	4 645 598,00	8 501 691,00	9 669 121,56	9 923 686,66
pozostałe wydatki	34 811,00	50 355,00	46 467,68	66 202,72
Wydatki na rolnictwo i łowiectwo	1 737 081,00	4 368 170,00	4 161 540,95	5 705 952,07
Wydatki na transport i łączność	1 796 284,00	3 287 600,00	4 692 250,34	2 736 081,49
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	1 063 027,00	1 006 775,00	1 679 465,25	1 895 398,24
Wydatki na gospodarkę mieszkaniową	80 760,00	263 237,00	173 808,40	145 352,47

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Wydatki na oświatę i wychowanie	8 656 420,00	8 568 753,00	9 125 459,69	10 429 628,08
Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	212 185,00	203 185,00	245 405,00	367 652,00
Wydatki na ochronę zdrowia	90 010,00	119 396,00	104 869,56	126 043,93
Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 985 369,00	2 968 979,00	4 212 878,20	4 668 199,35
Wydatki na kulturę fizyczną i sport	101 967,00	199 133,00	142 741,93	172 039,17
Wydatki na administrację publiczną	1 765 736,00	1 795 207,00	1 920 839,02	2 466 552,93
Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową	-	-	-	371 202,04
Wydatki na 1 mieszkańca	1 411,59	1 810,89	2 044,74	2 186,31

Dane za 2001 roku opierają się na projekcie budżetu do realizacji i mogą ulec zmianie po wykonaniu budżetu.

IV. Misja i cele strategii rozwoju

IV.1. Misja rozwoju

Sformułowana misja rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny jest swoistym zapisem kierunków przyszłej działalności Wójta Gminy i Rady Gminy. Wytycza ona kierunki rozwoju gminy, które mają sprzyjać przyspieszeniu rozwoju i zdobyciu przez gminę przewagi miejsca do inwestycji nad innymi gminami. Sformułowana misja rozwoju jest ściśle powiązana z przyjętymi celami strategicznymi.

W trakcie prac nad strategią rozwoju ustalono, że misja będzie nakierowana z jednej strony na przyspieszenie rozwoju gospodarczego, czyli na pozyskanie nowych inwestorów, a z drugiej strony na mieszkańców gminy, którym zapewni się możliwość poprawy poziomu życia i poczucia bezpieczeństwa. Misja rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny została sformułowana następująco:

Misja:

**GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY PRĘŻNYM OŚRODKIEM
HARMONIJNEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO I SPOŁECZNEGO
ZGODNEGO ZE ŚRODOWISKIEM NATURALNYM ORAZ
PRZYJAZNYM I BEZPIECZNYM MIEJSCEM ŻYCIA
MIESZKAŃCÓW**

Na podstawie tekstu misji przygotowano motto rozwoju gminy, które ma postać sloganu reklamowego i jest jej skróconą postacią zamieszczaną w przyszłości na materiałach i publikacjach promocyjnych.

Motto:

**GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY OŚRODKIEM
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

Na podstawie misji wyodrębniono cele strategiczne I rzędu, które wskazują kierunki rozwoju gminy w latach 2009-2025.

IV 2 Cele strategiczne I rzędu

W trakcie prac nad strategią rozwoju sformułowano cztery cele strategiczne I rzędu. Cele te oznaczono literami. Oznaczenia te nie spełniają funkcji hierarchizujących, a tylko funkcje porządkujące. Wszystkie cele są sobie równe pod względem wagi i znaczenia w opracowanej strategii rozwoju.

Cele strategiczne I rzędu:

**A. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY OŚRODKIEM ROZWOJU
GOSPODARCZEGO.**

B. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY PRZYJAZNA I BEZPIECZNA.

C. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY OBSZAREM HARMONIJNEGO ROZWOJU ZGODNEGO ZE ŚRODOWISKIEM NATURALNYM.**D. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY OŚRODKIEM ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO I AGROTURYSTYKI.**

Cel A obejmuje wszelkie działania władz gminy, które mają sprzyjać rozwojowi gospodarczemu. Cel ten wiąże się z szeroko rozumianą promocją gminy w kraju i za granicą, rozwojem instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa działających na terenie gminy. Zakłada on rozwój rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego na terenie gminy przetwarzającego produkty rolne między innymi z obszaru gminy. Założył on również dostosowanie zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego do potrzeb obecnych i przyszłych mieszkańców oraz inwestorów lokujących swoją działalność na terenie gminy.

Cel B ukierunkowuje działania w zakresie wzrostu bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwoju różnych form opieki społecznej. Koncentruje się one na działaniach mających zapewnić wzrost bezpieczeństwa publicznego i socjalnego poprzez poprawę współpracy i działalności instytucji odpowiedzialnych za te zagadnienia. Zakłada on również dużą aktywność władz związaną z rozwojem różnorodnych form opieki społecznej i rozwojem samoorganizacji mieszkańców w przeciwdziałaniu skutkom bezrobocia.

Cel C zakłada szeroko rozumiany rozwój harmonijny ze środowiskiem naturalnym infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb zbiorowych mieszkańców gminy i ochronie środowiska naturalnego. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna jest podstawowym czynnikiem decydującym o atrakcyjności inwestycyjnej gminy, przez co przyczynia się do stworzenia korzystnego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości. Ponadto rozwój infrastruktury technicznej determinuje poziom życia mieszkańców. Zakłada on dbałość o ochronę środowiska przyrodniczego i rozwój gospodarczy zgodny z wymogami ochrony tego środowiska.

Cel D, ostatni spośród sformułowanych celów, zakłada wykorzystanie naturalnych warunków występujących na terenie gminy do stymulowania rozwoju rolnictwa ekologicznego wytwarzającego na rynek lokalny i ponadlokalny produkty tradycyjne tzn. „zdrową żywność”, które mogą być wizytówką gminy. Zakłada on również rozwój agroturystyki w oparciu o walory środowiska przyrodniczego odwołującej się do lokalnych tradycji i kultury wielonarodowościowej.

IV 3 Cele strategiczne II rzędu

Konkretyzacja celów I rzędu nastąpiła w celach drugiego rzędu. W trakcie opracowywania strategii rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny ustalono 17 celów drugiego rzędu. Poniżej znajduje się ich lista. Podobnie jak w przypadku celów pierwszego rzędu, kolejność celów drugiego rzędu nie stanowi o wadze i znaczeniu celu przy realizacji strategii.

Każdy cel strategiczny pierwszego rzędu zawiera kilka celów strategicznych drugiego rzędu. W ramach rozwijania celów drugiego rzędu sformułowano 26 działań, które skonkretyzowały zapisy celów pierwszego i drugiego rzędu.

A. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY OŚRODKIEM ROZWOJU GOSPODARCZEGO.

1. Dostosowanie zapisów planów rozwoju, strategii, programów, planów zagospodarowania przestrzennego do obecnych i przyszłych potrzeb gminy i jej mieszkańców.

2. Wszechstronna promocja gminy.
3. Rozwój instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa.
4. Rozwój współpracy gminy z organizacjami i partnerami.
5. Dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb mieszkańców i rozwoju gospodarczego.
6. Współpraca z miastem Białystok w ramach Białostockiej Aglomeracji Miejskiej i gminami sąsiednimi.

B. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY PRZYJAZNA I BEZPIECZNA.

7. Rozwój sektora usług komunalnych.
8. Współpraca wszystkich instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców gminy.
9. Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego.
10. Doskonalenie form opieki medycznej i pomocy społecznej.
17. Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

C. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY OBSZAREM HARMONIJNEGO ROZWOJU ZGODNEGO ZE ŚRODOWISKIEM NATURALNYM.

11. Wsparcie inicjatyw mających na celu ochronę środowiska i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
12. Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę i sieci kanalizacji.
13. Dbłość o ład drogowy i bezpieczeństwo na drogach.
14. Likwidacja uciążliwych dla środowiska naturalnego źródeł zanieczyszczeń.

D. GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY OŚRODKIEM ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO I AGROTURYSTYKI.

15. Rozwój rekreacji, turystyki i agroturystyki.
16. Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego z uwzględnieniem produkcji ekologicznej.

Tak określone cele pierwszego i drugiego rzędu znalazły swoje przełożenie na zadania strategiczne realizujące zapisy celów. Sformułowane zadania strategiczne wychodzą naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom mieszkańców oraz stwarzają warunki do rozwoju gospodarczego i społecznego gminy.

V. Programy strategii rozwoju

W celu realizacji zawartych w strategii rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny celów strategicznych pierwszego rzędu (ogólnych) i celów strategicznych drugiego rzędu (szczegółowych) oraz zadań strategicznych sformułowano założenia kierunkowe pięciu programów strategicznych realizujących zapisy zawarte w strategii. W każdym spośród opracowanych programów, zgodnie z przyjętymi założeniami stosowanymi w Unii Europejskiej i Polsce, określono:

- nazwę programu,
- uzasadnienie konieczności realizacji programu,
- związki programu z działaniami realizowanymi na poziomie województwa i kraju,
- cel strategiczny I rzędu – ogólny,
- cel strategiczny II rzędu – szczegółowy,
- zadania strategiczne do realizacji w ramach programu z określeniem:
 - nazwy zadania,
 - opisu istniejącej sytuacji,
 - czasu realizacji,
 - nakładów finansowych,
 - instytucji, organizacji realizujących zadanie,
- mierniki realizacji programu,
- głównych beneficjentów realizowanego programu,
- związki z innymi programami,
- potencjalne źródła finansowania programu.

Realizacja tak określonych założeń kierunkowych programu będzie wymagała w praktyce opracowania szczegółowych projektów realizacyjnych (w ramach opracowanego programu) ważnych przy staraniu się o środki finansowe zapewniające realizację opracowanych projektów.

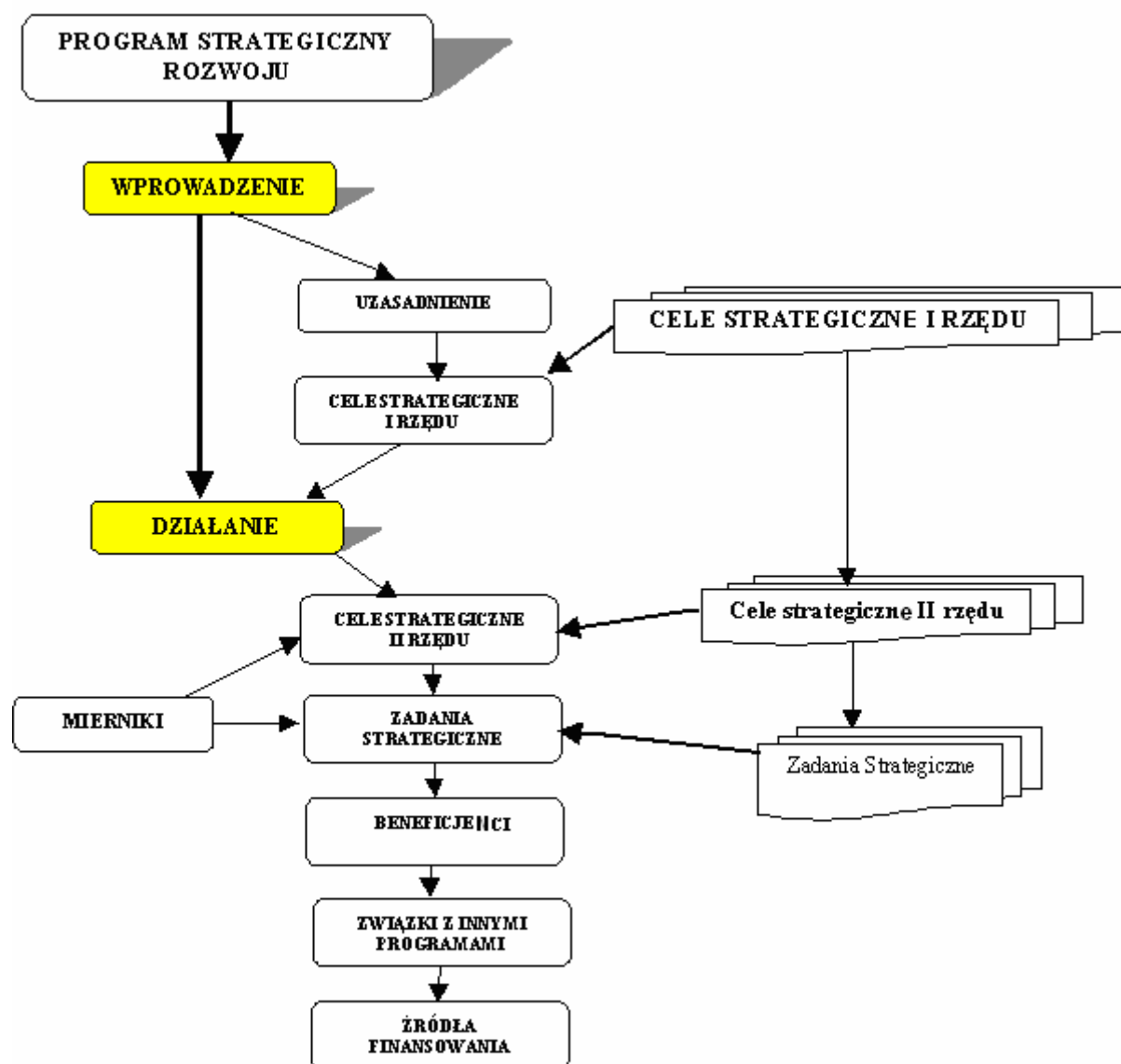
Zapisy opracowanej strategii rozwoju są również wyznacznikiem kierunków działań podejmowanych w innych programach i strategiach branżowych powstających na potrzeby gminy. Zapisy strategii rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny poprzez te dokumenty w nadchodzących latach będą rozwijane i doprecyzowane, a w sytuacjach głębokich zmian uwarunkowań realizacji zadań, zadania będą dostosowywane do nowych wyzwań.

Schemat 3

Strategiczny program rozwoju

Strategiczny program rozwojowy

V.1. Program rozwoju gospodarczego gminy.

Wprowadzenie

Uzasadnienie.

Funkcjonujące na obszarze gminy podmioty gospodarcze (poprzez prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą i zastosowane technologie) decydują o poziomie rozwoju gospodarczego gminy i są motorem rozwoju gminy. One, poprzez system podatków płaconych do budżetu państwa, w których gmina ma swój udział i poprzez podatki lokalne

przysparzają dochodów budżetowi gminy. Dochody te, poprzez budżet gminy, są dzielone na różne cele i zadania. Podmioty gospodarcze poprzez przetwarzanie lokalnych surowców i produktów powstających na terenie gminy oraz zatrudnienie mieszkańców gminy przyczyniają się do wzrostu zamożności społeczeństwa i zaspokojenia jego potrzeb.

Na terenie gminy dominują małe i średnie podmioty gospodarcze zajmujące się szeroko rozumianymi usługami i produkcją. Podmioty te w dużej części cechują się produkcją i świadczeniem usług na rynek lokalny i regionalny. Istnieje konieczność wspierania rozwoju małych i średnich firm, zwłaszcza w zakresie promocji prowadzonej działalności, marketingu produktów i usług oraz poszukiwania nowych rynków zbytu.

W 2007 roku, na terenie gminy, działalność gospodarczą prowadziło 1090 podmiotów gospodarczych. Podmioty gospodarcze należące do sektora prywatnego stanowiły 98,6% ogółu wszystkich podmiotów gospodarczych. Większość spośród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (80,0%). Podmioty zarejestrowane z terenu gminy Juchnowiec Kościelny stanowiły 12,4% ogólnej liczby podmiotów działających w skali powiatu białostockiego i 1,2% w skali województwa.

Funkcjonujące gospodarstwa rolne¹¹ na obszarze gminy cechują się dużym rozdrobnieniem; 16,7% gospodarstw (264) spośród 1 579 gospodarstw rolnych posiadało obszar do 1 ha, a 42,1% gospodarstw posiadało obszar od 1 do 5 ha. Gospodarstwa powyżej 15 ha stanowią 8,5% wszystkich gospodarstw. Taki stan nie sprzyja koncentracji produkcji i tworzeniu silnych grup producenckich. Na obszarze gminy występują przeciętne warunki glebowe do rozwoju produkcji roślinnej i zwierzęcej. Większość gleb ornych jest zaliczona do III i IV klasy. Gleby należące do III klasy stanowią 14%. Osiągane średnie plony są zbliżone do średniej wojewódzkiej i znacznie niższe od średnich plonów w kraju. Na terenie gminy notuje się rozwój produkcji mleka, produkcji ogrodniczej gruntowej oraz pod osłonami i sadowniczej.

Istnieje pilna konieczność rozwoju przemysłu rolno-spożywczego na obszarze gminy. Rozwijająca się produkcja rolna i warzywniczo-sadownicza wymaga przetworzenia. Sąsiedztwo dużego chłonnego rynku białostockiego i bliskość rynku warszawskiego powinny sprzyjać rozwojowi tego przemysłu. Rozwój przemysłu rolno-spożywczego musi się wiązać ze wzrostem konkurencyjności na rynku krajowym i międzynarodowym. Konieczna jest poprawa jakości i użyteczności wytwarzanych wyrobów. Należy dostosować procesy technologiczne i standardy do wymogów rynków zbytu i określonych norm.

W oparciu o grunty rolne na terenie gminy można rozwinąć uprawę roślin energetycznych na potrzeby powstającego przemysłu biopaliw. Istnieje możliwość uprawy roślin pod potrzeby produkcji biogazu i roślin wykorzystywanych na cele energetyczne do spalania w kotłowniach na paliwo stałe.

Walory środowiska naturalnego nieskażonego nadmierną działalnością gospodarczą człowieka, położenie na obszarze gminy Specjalnego Obszaru Ochronnego Natura 2000 o kodzie obszaru PLB 200007 i Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Narwi predestynują do rozwoju turystyki. Usługi turystyczne kwalifikowane i masowej turystyki stanowią szansę rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Budowa na terenie gminy południowej obwodnicy Białegostoku i drogi ekspresowej nr 19 Białystok-Lublin zmienia warunki rozwoju gospodarczego gminy. Powstanie wskazanych dróg ekspresowych i trzech węzłów (Węzeł Księżyno, Węzeł Hryniewiczze, Węzeł Kudrycze) umożliwi wyznaczenie w planach zagospodarowania przestrzennego terenów inwestycyjnych pod rozwój działalności gospodarczej. Budowa dróg zbiorczych w sąsiedztwie węzłów

¹¹ Gospodarstwo rolne posiada 1 ha ziemi i więcej

pozwole na sprawne skomunikowanie terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą z układem dróg o znaczeniu krajowym. W planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić zapis o przeznaczeniu terenów w sąsiedztwie pasów drogowych pod szeroko rozumianą działalność gospodarczą. Pasy przeznaczone pod działalność gospodarczą mogłyby mieć szerokość 300 m, liczoną od krawędzi pasa drogowego, z wyłączeniem pasa 100 m spod zabudowy trwałej leżącego w sąsiedztwie pasa drogowego. Szerokość pasa pod działalność gospodarczą w sąsiedztwie węzłów komunikacyjnych może być większa. Wyznaczenie w planach zagospodarowania przestrzennego terenów pod działalność gospodarczą położonych w sąsiedztwie ciągów drogowych wpłynie na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy. Tereny inwestycyjne w sąsiedztwie południowej obwodnicy Białegostoku mogłyby zajmować powierzchnię ok. 610 ha, a w sąsiedztwie drogi ekspresowej Białystok-Lublin ok. 340 ha. Tereny te byłyby sukcesywnie udostępniane pod inwestycje (w miarę potrzeb). Szacuje się, iż po ich całkowitym zagospodarowaniu mogłyby one przynieść wpływy jednorazowe w kwocie ok. 43 mln zł i wpływy roczne (cykliczne) do budżetu gminy w kwocie ok. 10 mln zł rocznie.

Gmina posiada również dogodne warunki do rozwoju działalności gospodarczej w miejscowościach w sąsiedztwie miasta Białystok. Lokowana tam działalność gospodarcza powinna się cechować niską uciążliwością dla mieszkańców i środowiska naturalnego. Dogodne warunki do rozwoju działalności gospodarczej występują w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 678 Białystok-Wysokie Mazowieckie, przy której obecnie jest już ulokowanych dużo podmiotów gospodarczych. Tereny w tej lokalizacji, po wybudowaniu południowej obwodnicy Białegostoku, zyskają dodatkowy impuls rozwojowy do lokalizacji przedsięwzięć gospodarczych.

Związki z innymi działaniami.

Zadania zawarte w tym programie są zbieżne z kierunkami rozwoju kraju określonymi przez rząd oraz z kierunkami rozwoju województwa podlaskiego określonymi w strategii rozwoju województwa podlaskiego. Wychodzą one naprzeciw programom pomocowym Unii Europejskiej i programom resortowym określonym przez rząd, a w szczególności naprzeciw:

- Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020.
- Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podlaskiego.
- Regionalnemu Programowi Operacyjnemu Województwa Podlaskiego.
- Programowi Rozwoju Polski Wschodniej.
- Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015.
- Programowi Operacyjnemu Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.
- Strategii rozwoju obszaru funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski.
- Programowi rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013.

Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw jest również kompatybilny z programami rządowymi dotyczącymi zwalczania bezrobocia.

Cele strategiczne I rzędu (ogólne).

- A. Gmina Juchnowiec Kościelny ośrodkiem rozwoju gospodarczego
- B. Gmina Juchnowiec Kościelny przyjazna i bezpieczna

Działanie

W ramach realizowanego programu przewidziano realizację 5 celów strategicznych II rzędu (szczegółowych) wraz z zadaniami strategicznymi.

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
Nr celu	Nazwa celu	Numer zadania	Nazwa zadania
7	Dziedzina		Współpraca gminy z organizacjami, gminami partnerskimi
4	Rozwój współpracy gminy z organizacjami i partnerami	A.4.133.7	Rozwijanie współpracy władz gminy z organizacjami samorządu gospodarczego
		A.4.136.7	Zorganizowanie związku przedsiębiorców na terenie gminy Juchnowiec Kościelny
		A.17.137.24	Budowa infrastruktury technicznej w terenie osiedla Kolonia Księżyno (działki 235/XX)
12	Dziedzina		Plany przestrzennego zagospodarowania i programy rozwojowe
1	Dostosowanie zapisów planów rozwoju, strategii, programów, planów zagospodarowania przestrzennego do obecnych i przyszłych potrzeb gminy i jej mieszkańców	A.1.190.12	Dokończenie opracowania planu zagospodarowania przestrzennego wsi Baranki
		A.1.192.12	Sporządzenie planu gospodarki gruntami komunalnymi.
		A.1.193.12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Horodniany, Księżyno, Ignatki
		A.1.195.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Hryniewiczze, ze wskazaniem lokalizacyjnym możliwości rozbudowy Zakładu Utylizacji Odpadów, którego integralną częścią będzie spalarnia odpadów komunalnych
		A.1.197.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Dolny
		A.1.198.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Górny
		A.1.199.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Kościelny
		A.1.200.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Lewickie Stacja
		A.1.201.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rumejki
		A.1.202.12	Sporządzenie planu miejscowego dla każdej z 46 wsi (oddzielnie) z określeniem maksymalnego zakresu zabudowy
		A.1.204.12	Wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą wzdłuż planowanej Południowej Obwodnicy Białegostoku
		A.1.205.12	Wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą wzdłuż przebudowywanej drogi krajowej nr 19 Białystok-Lublin po nowym śladzie. opracowanie planu miejscowego
		A.1.206.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego wsi Złotniki
16	Dziedzina		Informacja, promocja
2	Wszechstronna promocja gminy	A.2.227.16	Folder informacyjny o gminie
		A.2.229.16	Promocja wybranego produktu charakterystycznego dla gminy Juchnowiec Kościelny
		A.2.238.18	Przygotowanie cyklicznej oferty inwestycyjnej gminy
3	Rozwój instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa	A.3.239.18	Powołanie Towarzystwa Budownictwa
		A.3.240.18	Powołanie Rad Osiedli w miejscowości Kleosin
		A.3.241.18	Powołanie organizacji ekologicznej na terenie gminy Juchnowiec Kościelny
		A.3.242.18	Utworzenie giełdy rolno-towarowej

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
4	Rozwój współpracy gminy z organizacjami i partnerami	A.4.243.18	Doskonalenie działalności Rad Sołeckich
7	Rozwój sektora usług komunalnych	B.7.244.18	Wdrożenie procedur (na poziomie gminy) kompensacji przyrodniczych jako istotnego narzędzia wspomagającego rozwój społeczno-gospodarczy w obrębie obszarów oddziałujących na sieć Natura 2000
		B.7.246.18	Przygotowywanie miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych
		B.7.248.18	Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego
18	Dziedzina		Zarządzanie
2	Wszechstronna promocja gminy	A.2.238.18	Przygotowanie cyklicznej oferty inwestycyjnej gminy
3	Rozwój instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa	A.3.242.18	Utworzenie giełdy rolno-towarowej
7	Rozwój sektora usług komunalnych	B.7.246.18	Przygotowywanie miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych
26	Dziedzina		Targowisko
3	Rozwój instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa	A.3.295.26	Budowa targowiska w Rostołtach

Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego wsi Złotniki

Mierniki

Do monitorowania realizacji celów i zadań zawartych w tym programie zostaną wykorzystane następujące mierniki:

- Liczba gospodarstw agroturystycznych na 1000 gospodarstw.
- Liczba wydanych publikacji promocyjnych.
- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.
- Liczba nowo utworzonych miejsc pracy na 1000 mieszkańców.
- Wielkość produkcji rolnej i zwierzęcej w stosunku do wskaźników krajowych.

Związki z innymi programami

Program jest powiązany z programem rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej oraz z działaniami promocyjnymi. Wymagany będzie rozwój infrastruktury technicznej służącej prowadzeniu i rozwijaniu działalności gospodarczej. Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań w zakresie marketingu produktów rolnych powinno sprzyjać wzrostowi efektywności ekonomicznej produkcji rolnej i przetwórstwa artykułów rolnych. Powinno to również zwiększyć konkurencyjność produktów wytwarzanych przez lokalne podmioty gospodarcze.

Program ten będzie realizowany przy współpracy z agencjami i funduszami działającymi na obszarze województwa i kraju. Wykonanie programu wymaga również realizacji pozostałych programów i jest ściśle z nimi powiązana.

Beneficjenci.

W wyniku realizacji programu korzyści odniosą następujące podmioty:

- Podmioty gospodarcze.
- Grupy producentów.
- Rolnicy.
- Gmina Juchnowiec Kościelny.
- Mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny.

- Inwestorzy lokujący swoją działalność na terenie gminy.

Potencjalne źródła finansowania.

Cele i zadania programu będą finansowane przez:

- Budżet Gminy Juchnowiec Kościelny.
- Budżet państwa.
- Podmioty gospodarcze.
- Środki pomocowe programów Unii Europejskiej.

V.2. Program rozwoju infrastruktury technicznej i ochrony środowiska.

Wprowadzenie

Uzasadnienie.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej jest wskaźnikiem rozwoju cywilizacyjnego danego terenu. Niedorozwój infrastruktury technicznej powoduje, że dany teren, region jest traktowany jako niedorozwinięty i mało atrakcyjny do lokalizacji przedsięwzięć gospodarczych. Niedorozwój infrastruktury technicznej wywiera bardzo duży wpływ na rolnictwo i turystykę. Brak możliwości wykorzystania nowoczesnych urządzeń na skutek ograniczeń infrastrukturalnych powoduje, że prowadzona działalność staje się niemożliwa na skutek uwarunkowań technologicznych. Współczesna turystyka i rolnictwo muszą spełniać normy w zakresie ochrony środowiska. Niedorozwój infrastruktury technicznej (kanalizacja sanitarna, sieć elektroenergetyczna, sieć gazowa, dostęp do Internetu i telefonii stacjonarnej itp.) powoduje, że potencjalni inwestorzy na etapie analizy lokalizacji i opracowania biznesplanu, eliminują w pierwszej kolejności lokalizacje cechujące się niedorozwojem infrastruktury technicznej.

Gmina Juchnowiec Kościelny charakteryzuje się nierównomiernym przestrzennym rozwojem infrastruktury technicznej. Tereny w pobliżu Białegostoku (w strefie podmiejskiej) cechują się najlepszymi wskaźnikami uzbrojenia terenu. Im dalej od Białegostoku na południe gminy, tym poziom uzbrojenia terenu jest coraz słabszy. Południowe obszary gminy są pozbawione kanalizacji, sanitarnej cechują się niedorozwojem sieci elektroenergetycznej, sieci telefonicznej przewodowej, brakiem dostępu do Internetu, brakiem sieci gazowej, niedorozwojem sieci drogowej i transportu publicznego, co w ostatecznym rozrachunku powoduje, że niedorozwój infrastruktury technicznej skazuje ten obszar na degradację cywilizacyjną i chroniczny niedorozwój ekonomiczny przejawiający się migracją ludzi młodych w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków do zamieszkania. Sytuacja taka prowadzi do spolaryzowanego rozwoju gminy w układzie przestrzennym - biednego południa gminy i bogatej północnej części gminy.

W nadchodzących latach należy dążyć do jak najlepszego nasycenia infrastrukturą techniczną terenów w centrum gminy. Dozbrojenie tych terenów rozszerzy obszar rozwoju gospodarczego i terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe. Wzrost ilości terenów dobrze uzbrojonych w media komunalne wyzwoli i wzmocni mechanizmy rozwoju gospodarczego gminy.

Istnieje konieczność poprawy nawierzchni istniejących dróg i geometrii ich przebiegu. Towarzyszyć temu powinien rozwój linii autobusowych. Stan niedorozwoju dróg i transportu publicznego utrudnia rozwój gospodarczy gminy i powoduje brak zaspokojenia potrzeb społeczeństwa. Poziom rozwoju infrastruktury technicznej gminy wpływa na ocenę jej atrakcyjności inwestycyjnej. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego nie będzie możliwa

bez eliminacji uciążliwości, które mają swoje źródło w niewłaściwym gospodarowaniu odpadami, w niedostatecznej ochronie wód i powietrza atmosferycznego.

Realizacja zadań w ramach tego programu przyczyni się do rozwoju gospodarczego gminy i do zmniejszenia bezrobocia wśród jej mieszkańców. Realizacja programu przyczyni się również do rozwiązania problemów ochrony środowiska przyrodniczego, szczególnie w otulinie rzeki Narew. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i wzrost ilości oczyszczanych ścieków w nowoczesnej oczyszczalni spowoduje poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Budowa zbiorników wodnych powinna poprawić ogólny bilans wodny na terenie gminy i przyczynić się do rozwoju rekreacji na jej terenie. Towarzyszyć tej inwestycji powinna konserwacja urządzeń melioracyjnych, szczególnie na użytkach zielonych. Utylizacja odpadów, poprzez ich właściwe zagospodarowanie, zmniejszy zanieczyszczenie powierzchni ziemi i wód podziemnych oraz przyczyni się do objęcia wszystkich gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych zorganizowanymi formami usuwania śmieci. Modernizacja kotłowni i lokalnych systemów grzewczych gospodarstw domowych poprzez przejście na gaz, olej opałowy, odnawialne źródła energii powinna przyczynić się do zmniejszenia zanieczyszczeń pyłowych. Istnieje możliwość gazyfikacji terenów gminy w ramach rozbudowy sieci gazowej.

Położenie na terenie gminy Specjalnego Obszaru Ochronnego Natura 2000 nakłada na władze gminy obowiązek prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju mającego na uwadze zachowanie cennych przyrodniczo walorów środowiska naturalnego. Działania realizowane w ostatnich latach w zakresie rozbudowy kanalizacji sanitarnej oraz wybudowanie oczyszczalni ścieków wychodzą naprzeciw wymogom ochrony środowiska naturalnego.

Realizacja zadań powinna przyczynić się do rozwoju gospodarczego gminy i podniesienia standardu życia jej mieszkańców.

Związki z innymi działaniami.

Zadania określone w ramach programu rozwoju infrastruktury technicznej i ochrony środowiska są zbieżne z założeniami rozwoju kraju i województwa podlaskiego oraz wytycznymi programów pomocowych i restrukturyzacyjnych Unii Europejskiej, a w szczególności:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego.
- Program Rozwoju Polski Wschodniej.
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015.
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020.
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podlaskiego.
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Cele strategiczne I rzędu (ogólne).

- A. Gmina Juchnowiec Kościelny ośrodkiem rozwoju gospodarczego
- B. Gmina Juchnowiec Kościelny przyjazna i bezpieczna
- C. Gmina Juchnowiec Kościelny obszarem harmonijnego rozwoju zgodnego ze środowiskiem naturalnym

Działanie

W ramach realizowanego programu przewidziano realizację 6 celów strategicznych II rzędu (szczegółowych) wraz z zadaniami strategicznymi.

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
Nr celu	Nazwa celu	Numer zadania	Nazwa zadania
3	Dziedzina		Drogi, chodniki
13	Dbałość o stan dróg, chodników i bezpieczeństwo na drogach	C.13.18.3	Położenie asfaltu od wsi Baranki do wsi Zimnochy
		C.13.19.3	Remont drogi od wsi Baranki do wsi Bogdanki poprzez położenie nowego dywanika asfaltowego
		C.13.20.3	Wybudowanie nowej drogi do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Hryniewiczach omijających miejscowość Hryniewicze
		C.13.21.3	Droga Bogdanki - Rostołty
		C.13.22.3	Zwiększenie płynności ruchu na drogach, szczególnie w obrębie obszarów zabudowanych.
		C.13.23.3	Budowa chodnika we wsi Czerewki - Kożany
		C.13.24.3	Budowa drogi gminnej Hermanówka Kol Lewickie
		C.13.25.3	Drogi gminne w Hryniewiczach
		C.13.26.3	Droga na Frampol (Kol. Horodniany Duże) oraz dojazd do posesji nr 19 i do basenu p. pożarowego
		C.13.27.3	Przebudowa skrzyżowania w Hołówkach Dużych przy szkole
		C.13.28.3	Modernizacja skrzyżowania Horodniany - Białystok
		C.13.29.3	Budowa ulic w Horodnianach
		C.13.30.3	Nowa droga w Hryniewiczach
		C.13.31.3	Chodnik we wsi Hryniewicze
		C.13.32.3	Wykonanie drogi w Hryniewiczach
		C.13.33.3	Budowa drogi powiatowej Hryniewicze - Olmonty
		C.13.34.3	Chodnik w kierunku ośrodka zdrowia oraz boiska sportowego w Juchnowcu Dolnym
		C.13.35.3	Utwardzenie drogi gminnej w kierunku lecznicy zwierząt w Juchnowcu Dolnym
		C.13.36.3	Oświetlenie ulicy Juchnowiec Dolny Kolonia
		C.13.37.3	Położenie chodnika w miejscowości Juchnowiec Dolny Kolonia
		C.13.38.3	Oczyszczenie pasa drogowego
		C.13.39.3	Przebudowa skrzyżowania przy Placu Królowej Rodzin
		C.13.40.3	Budowa ulic: Rumiankowa, Słonecznikowa w Juchnowcu Kościelnym
		C.13.41.3	Budowa drogi Rumejki - droga powiatowa 1483B
		C.13.42.3	Przebudowa skrzyżowania ulic Zdrojowej i Tuwima w Kleosinie
		C.13.43.3	Budowa pętli autobusowej Kraszewskiego
		C.13.44.3	Projekt budowy ulicy Jana Pawła II w Kleosinie
		C.13.45.3	Projekt drogi Horodniany - ul Norwida, Kleosin
		C.13.46.3	Remonty nawierzchni ulic w Kleosinie
		C.13.47.3	Budowa nowej drogi Białystok kierunek Wysokie Mazowieckie z bezpiecznymi skrzyżowaniami
		C.13.48.3	Budowa obwodnicy Księżyna
		C.13.49.3	Droga Kol. Lewickie - Hermanówka - projekt
		C.13.50.3	Chodnik Kolonia Koplany
		C.13.51.3	Wykonanie chodnika we wsi Koplany

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
		C.13.52.3	Budowa ulic w Księżynie: Witosa, Wąska, Południowa, Leśna i Krucza
		C.13.53.3	Przebudowa ulicy Alberta w Księżynie - projekt
		C.13.54.3	Drogi gminne Księżyno Kolonia
		C.13.55.3	Droga Księżyno - Horodniany - Kleosin - Białystok
		C.13.56.3	Projekt przebudowy drogi powiatowej na odcinku Księżyno -Kolonia Koplany
		C.13.57.3	Budowa chodnika we wsi Czerewki - Kożany
		C.13.58.3	Poprawienie drogi gminnej
		C.13.59.3	Budowa chodnika Ogrodniczki
		C.13.60.3	Chodniki i parkingi w drogach wsi: Ogrodniczki, Rumejki, Wólka. Biele, Klewinowo, Hołówki Duże, Hołówki Małe, przystanek PKS Horodniany
		C.13.61.3	Budowa dróg dojazdowych
		C.13.62.3	Wykonanie drogi Olmonty
		C.13.63.3	Rozbudowa drogi gminnej Olmonty-Stanisławowo
		C.13.64.3	Budowa drogi gminnej a) Rostołty - Złotniki, b) Rostołty - Bogdanki
		C.13.65.3	Remont drogi Rostołty - Hołówki Małe
		C.13.66.3	Droga gminna we wsi Rumejki - oświetlenie
		C.13.67.3	Remonty nawierzchni dróg i budowa chodników we wsi Rumejki
		C.13.68.3	Droga Solniczki - Nasz Dom
		C.13.69.3	Chodnik: Solniczki, Niewolnica Nargilewska
		C.13.70.3	Przebudowa drogi gminnej Stanisławowo-Halickie
		C.13.71.3	Budowa wraz z przebudową drogi powiatowej nr 1484B
		C.13.72.3	Budowa drogi i chodników Szerenosy
		C.13.73.3	Budowa ulic w Śródlęsiu (Jarzębinowa, Sosnowa, Leszczynowa)
		C.13.74.3	Budowa dróg zbiorczych wzdłuż drogi krajowej Białystok-Lublin (droga nr 19), która będzie przebiegała po nowym śladzie przez teren gminy do przenoszenia ruchu lokalnego i do terenów przemysłowych
		C.13.75.3	Budowa dróg zbiorczych wzdłuż Południowej Obwodnicy Białegostoku do przenoszenia ruchu lokalnego i do terenów przemysłowych
		C.13.76.3	Utwardzenie i wyasfaltowanie drogi powiatowej Tyczówka - Rzepniki
		C.13.77.3	Parking wokół cmentarza w Tyczówce
		C.13.78.3	Wykonanie parkingów (od strony cmentarza i domu parafialnego) przy kościele w Tyczówce
		C.13.79.3	Budowa drogi Wojszki - Stanisławowo
		C.13.80.3	Droga gminna Wojszki - Ryboły utwardzenie
		C.13.81.3	Remont drogi Pańki-Juchnowiec
		C.13.82.3	Uzbrojenie działek gminnych w Wojszkach oraz budowa drogi tzn. „Szlak bociani”
		C.13.83.3	Budowa chodnika Wólka
		C.13.84.3	Oświetlenie uliczne Wólka
		C.13.85.3	Droga Wólka - Juchnowiec Dolny
		C.13.86.3	Budowa chodnika i oświetlenia do Juchnowca Dolnego
		C.13.87.3	Budowa ekranów akustycznych przy drodze wojewódzkiej Białystok-Wysokie Mazowieckie w miejscowościach o ponadnormatywnym natężeniu hałasu.

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
		C.13.88.3	Remont dróg polnych
		C.13.332.3	Budowa drogi Zajązki-Wojszki i Zajązki-Kożany
5	Dziedzina		Siec gazowa, energetyczna
5	Dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb mieszkańców i rozwoju gospodarczego	A.5.111.5	Budowa oświetlenia ulicznego gminy
		A.5.112.5	Budowa zintegrowanej gminnej sieci komputerowej
		A.5.113.5	Budowa oświetlenia ulicznego energooszczędnego oraz jego modernizacja
		A.5.114.5	Rozbudowa sieci elektroenergetycznej na terenie gminy
		A.5.115.5	Wykonanie oświetlenia ulicznego w Hołówkach Dużych
		A.5.116.5	Oświetlenie placu szkolnego w Juchnowcu Górnym
		A.5.117.5	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego
		A.5.118.5	Oświetlenie bloku Kolonia Kopłany
		A.5.119.5	Wykonanie gazociągu
		A.5.120.5	Montaż oświetlenia
		A.5.121.5	Budowa Zakładu Gazowniczego produkującego biogaz
		A.5.122.5	Gazociąg
13	Dbłość o stan dróg, chodników i bezpieczeństwo na drogach	A.13.123.5	Modernizacja oświetlenia wzdłuż drogi powiatowej nr 1485B'
6	Dziedzina		Śmieci, wysypiska odpadów
14	Likwidacja uciążliwych dla środowiska naturalnego źródeł zanieczyszczeń	A.5.125.6	Rozbudowa Zakładu Utylizacji Odpadów w Hryniewiczach połączona z budową spalarni odpadów komunalnych
		C.14.126.6	Zmniejszanie ilości wytwarzanych odpadów u źródła, odzysk surowców wtórnych
		C.14.127.6	Sukcesywna wymiana pokryć dachowych azbestowych
		C.14.128.6	Nałożenie na właścicieli i zarządców nieruchomości obowiązku zawierania umów na wywóz nieczystości
		C.14.129.6	Zapobieganie powstawaniu „dzikich” nie urządzonych wysypisk wiejskich, m.in. poprzez ewidencjonowanie, monitorowanie ich lokalizacji oraz bieżącą ich likwidację
		C.14.130.6	Uporządkowanie gospodarki odpadami w indywidualnych gospodarstwach (segregowanie, kompostownie komunalne).
		C.14.131.6	Zorganizowanie punktów zbiórki odpadów innych niż komunalne
		C.14.132.6	Zorganizowanie zbiórki odpadów foliowych dla rolników (sianokiszonka, worki)
15	Dziedzina		Ścieżki rowerowe
13	Dbłość o stan dróg, chodników i bezpieczeństwo na drogach	C.13.222.15	Sukcesywna realizacja elementów układu dróg rowerowych
		C.13.223.15	Ścieżka rowerowa z Białegostoku do Juchnowca
		C.13.224.15	Budowa ciągu pieszo - rowerowego
		C.13.225.15	Budowa ścieżki rowerowej
		C.13.226.15	Budowa świetlicy wiejskiej
23	Dziedzina		Odnawialne źródła energii
5	Dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb mieszkańców i rozwoju gospodarczego	A.5.266.23	Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki
		A.5.267.23	Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych na terenach rolnych
		A.5.268.23	Dofinansowanie budowy instalacji służących do

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
			wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych
		A.5.269.23	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii
		A.5.270.23	Kolektory słoneczne i pompa ciepła w domu rekolekcyjnym w Hermanówce
		A.5.271.23	Wybudowanie elektrowni wiatrowej
25	Dziedzina		Ochrona przyrody
11	Wspomaganie inicjatyw mających na celu ochronę środowiska i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	C.11.288.25	Organizacja akcji: „Dni Ziemi” i "Sprzątanie Świata”
		C.11.289.25	Inicjowanie działań w gminie zmierzających do renaturalizacji doliny rzeki Narew, w tym szczególnie obszarów wodno-błotnych i naturalnej retencji wód
		C.11.290.25	Natura 2000 - promocja gminy (miejsca gniazdowania + natura siedliskowa)
		C.11.291.25	Zachowanie korytarzy ekologicznych i powiązań przyrodniczych na terenie gminy
14	Likwidacja uciążliwych dla środowiska naturalnego źródeł zanieczyszczeń	C.14.292.25	Rekultywacja terenów zdegradowanych powyrobiskowych
		C.14.293.25	Przyspieszenie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej poprzez dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków
		C.14.294.25	Przyspieszenie wymiany poprzez dofinansowanie pokryć dachowych pokrytych wyrobami azbestowymi
22	Dziedzina		Wodociągi i ujęcia wody
5	Dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb mieszkańców i rozwoju gospodarczego	A.5.262.22	Hydranty konserwacja
12	Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę i kanalizacji	C.12.263.22	Wspieranie działań zmierzających do zmniejszenia zużycia wody i podniesienia efektywności wykorzystania energii w gospodarce komunalnej
		C.12.264.22	Racjonalne korzystanie z zasobów wód podziemnych zapewniające równowagę pomiędzy poborem i zasilaniem, ograniczanie zużycia wód podziemnych do celów innych niż socjalno-bytowe
11	Dziedzina		Kanalizacja
12	Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę i kanalizacji	C.12.158.11	Kanalizacja sanitarna Biele, Złotniki, Rostolty
		C.12.159.11	Likwidacja zbiorników przydomowych (szamb) w miejscowościach, które posiadają system zbiorowej kanalizacji sanitarnej
		C.12.160.11	Likwidacja nieszczelnych przydomowych zbiorników bezodpływowych. Dopłata 2 500 zł do likwidowanego zbiornika (pokrycie kosztów podłączenia)
		C.12.161.11	Unieszkodliwianie nieczystości płynnych (ścieków) z obszarów nie posiadających sieci kanalizacyjnej poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach, a następnie wywożenie do punktu zlewnego oczyszczalni w Juchnowcu Kościelnym
		C.12.162.11	Sukcesywne przyłączanie miejscowości położonych w centrum gminy do oczyszczalni ścieków w Juchnowcu (20 miejscowości, 3378 mieszkańców, 37% mieszkańców w strefie kanalizacji sanitarnej)
		C.12.163.11	Kanalizacja wsi Hermanówka
		C.12.164.11	Kanalizacja wsi Hołówki Małe, Hołówki Duże, Simuny
		C.12.165.11	Kanalizacja sanitarna Janowicze

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
		C.12.166.11	Doprowadzenie kanalizacji do Juchnowca Dolnego Kolonii
		C.12.167.11	Kanalizacja wsi Kolonia Koplany
		C.12.168.11	Wykonanie kanalizacji we wsi Koplany
		C.12.169.11	Kanalizacja sanitarna Koplany, Koplany Kol., Brończany, Lewickie, Lewickie Kolonia
		C.12.170.11	Kanalizacja sanitarna Księżyno Kol., Ignatki Kol. oraz wodociąg
		C.12.171.11	Wodociągi i kanalizacja w działkach gminnych kolonia Księżyno
		C.12.172.11	Kanalizacja, drogi, oświetlenie, chodniki
		C.12.173.11	Skanalizowanie południowej części gminy poprzez budowę sieci kanalizacyjnej i podłączenie jej do oczyszczalni ścieków w Czerewkach oraz poprzez budowę „małych” oczyszczalni ścieków w formie stacji kontenerowych lub oczyszczalni trzcinowych (10 miejscowości, 971 mieszkańców, 100% mieszkańców poza systemem kanalizacji sanitarnej) lata 2009-2018
		C.12.174.11	Systematyczne przyłączanie miejscowości położonych w północnej części gminy do systemu kanalizacyjnego miasta Białystok (16 miejscowości, 9401 mieszkańców, 88% mieszkańców w strefie kanalizacji sanitarnej)
		C.12.175.11	Budowa kanalizacji ściekowej i burzowej we wsi Rostoły
		C.12.176.11	Kanalizacja sanitarna Stanisławowo, Solniczki, Niewodnica Nargilewska + kolonie
		C.12.177.11	Budowa kanalizacji sanitarnej Szerenosy
		C.12.178.11	Kanalizacja wsi i oczyszczalnia ekologiczna we wsi Tyczówka
		C.12.179.11	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków we wsi Wojszki
		C.12.180.11	Kanalizacja wsi Złotniki
		C.12.181.11	Kanalizacja wsi Złotniki
		C.12.182.11	Kanalizacja wsi Złotniki
14	Likwidacja uciążliwych dla środowiska naturalnego zanieczyszczeń	C.14.183.11	Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę zwierząt.
		C.14.184.11	Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w zabudowie kolonijnej i w miejscach, gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nie uzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej - 3500 zł dofinansowanie na jeden budynek mieszkalny
		C.14.185.11	Projekt kanalizacji sanitarnej w Hernanówce
		C.14.186.11	Oczyszczalnia ekologiczna Domu Rekolekcyjnego w Hryniewiczach
		C.14.188.11	Poprawa sprawności oczyszczania ścieków w oczyszczalni gminnej w Juchnowcu Górnym zwiększone usuwanie związków biogenych
		C.14.189.11	Oczyszczalnia i kanalizacja w Wojszkach

Mierniki

Do monitorowania realizacji celów i zadań zawartych w tym programie zostaną wykorzystane następujące mierniki:

- Procent gospodarstw domowych korzystających z wodociągów.

- Procent gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji sanitarnej.
- Odsetek oczyszczonych ścieków w oczyszczalni.
- Procent gospodarstw domowych posiadających umowy na wywóz śmieci ze firmami specjalistycznymi,
- Odsetek gospodarstw nie podłączonych do kanalizacji sanitarnej, posiadających oczyszczalnie ekologiczne.
- Procent dróg o utwardzonej nawierzchni.
- Procent gospodarstw domowych korzystających z gazu.
- Liczba kilometrów sieci ciepłowniczej.
- Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg.

Związki z innymi programami

Program jest powiązany z innymi programami realizującymi rozwój infrastruktury technicznej. Jej rozwój wpłynie na rozwój gospodarczy gminy, na powstanie nowych miejsc pracy, na restrukturyzację gospodarczą obszarów wiejskich i powstanie nowych miejsc pracy poza rolnictwem. Realizacja programu wymaga realizacji pozostałych programów i jest ściśle z nimi powiązana.

Beneficjenci.

W wyniku realizacji programu korzyści odniosą następujące podmioty:

- Gmina Juchnowiec Kościelny.
- Mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny.
- Organizacje i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy Juchnowiec Kościelny.
- Podmioty gospodarcze (gólnie).

Potencjalne źródła finansowania.

Cele i zadania programu będą finansowane przez:

- Budżet Gminy Juchnowiec Kościelny.
- Budżet państwa.
- Podmioty gospodarcze.
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- Wojewódzki, Powiatowy i Gminny Fundusz ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- Fundacja EKO FUNDUSZ.
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego.

V.3. Program rozwoju infrastruktury społecznej.

Uzasadnienie.

Wprowadzenie

Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny jest niemożliwa bez właściwego zabezpieczenia funkcjonowania instytucji należących do sfery socjalnej. Jakość świadczonych przez nie usług decyduje m.in. o zdrowotności społeczeństwa, długości życia, poziomie posiadanego wykształcenia, zachowaniu wartości kulturalnych występujących wśród mieszkańców gminy itp. Tylko w społeczeństwie zdrowym, żyjącym w

poczuciu bezpieczeństwa, jest możliwe wprowadzanie zmian społecznych i gospodarczych stymulujących rozwój gminy.

Zaspokojenie potrzeb zbiorowych i indywidualnych mieszkańców przyczynia się do zwiększenia ich aktywności, rozwoju postaw przedsiębiorczości oraz wzrostu innowacyjności. Praktyka krajów wysoko rozwiniętych pokazuje, że wysoka jakość życia mieszkańców przyczynia się do pozytywnej oceny swojego miejsca zamieszkania.

Działalność Ośrodka Kultury wpływa na wzrost aktywności społecznej i promocję gminy. Inicjatywy podejmowane przez ośrodek popularyzują dokonania mieszkańców gminy w zakresie szeroko rozumianej kultury. Sieć świetlic wiejskich na terenie gminy pełni rolę miejsc spotkań mieszkańców i rozwoju różnych form twórczości artystycznej.

Szkoły na terenie gminy cechują się prowadzeniem działalności nakierowanej na wychowanie młodego pokolenia w duchu patriotyzmu i tradycji. Aktywność wychowawcza szkół przekłada się na zdania, które znalazły się w strategii rozwoju.

Działalność jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie gminy podnosi stan bezpieczeństwa mieszkańców gminy. Jednostki OSP z terenu gminy, realizując swoje zadania, zabezpieczają potrzeby mieszkańców gminy w zakresie szeroko rozumianego ratownictwa.

Działający na terenie gminy GOPS realizuje grupę zadań związanych z pomocą bezpośrednią i pośrednią dla mieszkańców znajdujących się w trudniejszej sytuacji materialnej. GOSP poprzez swoją działalność realizuje misję gminy, cele strategiczne i cele operacyjne, których zapisy znalazły się poniżej.

Misją gminy w zakresie polityki społecznej jest:

zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałanie i zapobieganie negatywnym skutkom problemów społecznych, oraz przywrócenie wiary w zasoby ludzkie poprzez zahamowanie procesu pauperyzacji społeczności lokalnej, zapewnienie kompleksowej i fachowej opieki społecznej, tworzenie równych szans rozwoju, zapewnienie redystrybucji dochodu na rzecz grup upośledzonych oraz prowadzenie prorodzinnej polityki społecznej.

Cele strategiczne:

- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno- gospodarczego gminy.
- Podniesienie poziomu życia mieszkańców gminy.
- Zapewnienie mieszkańców gminy bezpieczeństwa socjalnego.
- Zapewnienie równego dostępu do gminnych dóbr i usług, szczególnie dla grup upośledzonych poprzez tworzenie równych szans rozwoju.
- Prowadzenie prorodzinnej polityki społecznej.
- Prowadzenie efektywnego dialogu społecznego z partnerami działającymi w sferze polityki społecznej, opartego na koordynacji działań, obustronnym przepływie informacji oraz na wzajemnym zaufaniu wśród partnerów.

Cele operacyjne:

- Prowadzenie aktywnej polityki gminy w sferze gospodarczo - społecznej.
- Promowanie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości.
- Tworzenie warunków sprzyjających profilaktyce i ochronie zdrowia oraz propagowanie zdrowego stylu życia.
- Stworzenie kompleksowego systemu pomocy społecznej.
- Stworzenie kompleksowego systemu opieki nad osobami niepełnosprawnymi.
- Stworzenie kompleksowego systemu opieki nad osobami starszymi, przewlekłe chorymi.
- Stworzenie kompleksowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

- Zapobieganie nałogom i negatywnym skutkom z nimi związanymi, w tym patologii społecznych.
- Tworzenie warunków do współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Stworzenie spójnego systemu informacyjnego dotyczącego polityki społecznej w gminie.

Związki z innymi działaniami.

Zadania i cele przyjęte w tym programie są zbieżne z celami przyjętymi w kraju i województwie podlaskim. Cele i zadania wychodzą naprzeciw programom pomocowym i restrukturyzacyjnym Unii Europejskiej i innym programom, a w szczególności należy wymienić:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego.
- Program Rozwoju Polski Wschodniej.
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015.
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020.
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

Cele strategiczne I rzędu (ogólne).

B. Gmina Juchnowiec Kościelny przyjazna i bezpieczna

Działanie

W ramach realizowanego programu przewidziano realizację 6 celów strategicznych II rzędu wraz z zadaniami.

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
Nr celu	Nazwa celu	Numer zadania	Nazwa zadania
1	Dziedzina		Świetlice, kluby, dom kultury
9	Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego	B.9.1.1	Założenie w SP Bogdanki świetlicy środowiskowej
		B.9.2.1	Remont i modernizacja Domu Rekolekcyjnego jako "Chrześcijańskiego Centrum Młodzieżowego"
		B.9.3.1	Remont świetlicy wiejskiej w Hołówkach Małych
		B.9.4.1	Zakup baraku na świetlicę w Hryniewiczach
		B.9.5.1	Projekt rozbudowy Urzędu Gminy - adaptacja budynku Ośrodka Kultury
		B.9.6.1	Rozbudowa Biblioteki w Juchnowcu Kościelnym
		B.9.7.1	Dom Kultury w Kleosinie
		B.9.8.1	Remont świetlicy w Kleosinie
		B.9.9.1	Budowa świetlicy wiejskiej – klubu Księżyno Kolonia
		B.9.10.1	Świetlica wiejska Lewickie Stacja
		B.9.11.1	Remont świetlic w Rostołtach, Janowiczach, Olmontach, Hermanówce
		B.9.12.1	Remont klubu rolnika w Rumejkach
		B.9.13.1	Zorganizowanie Centrum Kultury w południowej części gminy Juchnowiec Kościelny w SP Bogdanki
		B.9.14.1	Modernizacja świetlicy środowiskowej
		B.9.15.1	Remont świetlicy w Wojszkach
7	Rozwój sektora usług komunalnych	B.7.311.1	Pokonajmy bariery
2	Dziedzina		Zabytki
9	Rozwój oświaty i kultury oraz	B.9.16.2	

Remont, odbudowa zabytkowych nagrobków na

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
	ochrona dziedzictwa kulturowego		ementarzu w Juchnowcu
		B.9.17.2	Renowacja krzyży (szt. 2) we wsi Stanisławowo
		B.9.296.2	Remont otoczenia kościoła w Juchnowcu Kościelnym
		B.9.297.2	Remont elewacji kościoła w Juchnowcu Kościelnym
		B.9.298.2	Renowacja ogrodzenia kościoła połączona z budową (od strony południowej) połowego ołtarza z utwardzonym placem.
		B.9.299.2	Remont zabytkowej dzwonnicy kościelnej.
4	Dziedzina		Oświata
9	Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego	B.9.89.4	Remont budynku poszkolnego w Bielach wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku
		B.9.90.4	Remont budynków na działce szkolnej w Bogdankach
		B.9.91.4	Opracowanie programu edukacji dla zrównoważonego rozwoju w gminie Juchnowiec Kościelny.
		B.9.92.4	Udostępnienie bazy lokalowej w szkołach dla dzieci, młodzieży i dorosłych w celu organizacji imprez i zajęć pozalekcyjnych
		B.9.93.4	Zmiana pokrycia dachowego na szkole w Hołówkach Dużych
		B.9.94.4	Dostosowanie sprzętu do poziomu rozwoju technologii informacyjnej w szkołach
		B.9.95.4	Generalny remont głównego budynku szkoły Juchnowiec Górny
		B.9.96.4	Kapitałna modernizacja kuchni szkolnej Juchnowiec Górny
		B.9.97.4	Modernizacja placu szkolnego Juchnowiec Górny
		B.9.98.4	Naprawa ogrodzenia placu szkolnego
		B.9.99.4	Projekt Hali Sportowej przy ZS w Juchnowcu Górnym
		B.9.100.4	Rozszerzenie oferty edukacyjnej szkoły w Juchnowcu Górnym
		B.9.101.4	Stworzenie miejsca oczekiwania uczniów na dowóz do domu -ZS Juchnowiec Górny
		B.9.102.4	Stworzenie pracowni językowych
		B.9.103.4	Rozbudowa przedszkola w Kleosinie
		B.9.104.4	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły i budowa pływalni w Kleosinie
		B.9.105.4	Zorganizowanie placu zabaw dla dzieci w Księżynie Kolonii
		B.9.106.4	Zakup oprogramowania do komputerowego wspomagania zarządzania szkołą
		B.9.301.4	Rozbudowa świetlicy środowiskowej w Księżynie.
		B.9.302.4	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły podstawowej poprzez wyposażenie placu zabaw dla dzieci najmłodszych w odpowiedni sprzęt.
		B.9.303.4	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły podstawowej poprzez budowę parkingu samochodowego.
		B.9.304.4	Rozbudowa sali gimnastycznej o możliwość wykorzystania pomieszczeń na górze.
		B.9.305.4	Modernizacja budynku szkolnego – wymiana oświetlenia w starej części szkoły, malowanie ścian i remont posadzki.
		B.9.306.4	Ogrodzenia terenu szkoły SP 15
		B.9.307.4	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy SP w Księżynie
		B.9.314.4	Utworzenie przedszkola w Księżynie
		B.9.315.4	Utworzenie przedszkola z oddziałem żłobkowym w Juchnowcu Górnym

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
11	Doskonalenie form opieki medycznej i pomocy społecznej	B.11.107.4	Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zrównoważonej konsumpcji i kształtowania pożądanych proekologicznych jej wzorców
		B.11.108.4	Prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz udziału społeczeństwa w ochronie i kształtowaniu środowiska
7	Dziedzina		Współpraca gminy z organizacjami, gminami partnerskimi
10	Doskonalenie form opieki medycznej i pomocy społecznej	B.7.313.7	Utworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej
		B.10.326.7	Utworzenie Klub Integracji Społecznej (KIS).
10	Dziedzina		Straż pożarna , policja
8	Współpraca wszystkich instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców gminy	B.8.149.10	Wdrożenie programu współpracy mieszkańców z policją
		B.8.150.10	Tworzenie warunków do poprawy funkcjonowania jednostek ochotniczej straży pożarnej w gminie poprzez budowę bazy, doposażenie w sprzęt i stworzenie zintegrowanej bazy informacyjnej o infrastrukturze technicznej
		B.8.151.10	Remont remizy strażackiej w Hermanówce
		B.8.152.10	OSP Hołówki Duże - remont
		B.8.153.10	OSP Juchnowiec Dolny
		B.8.154.10	Samochód strażacki do OSP Koplany
		B.8.156.10	Dobudowa garażu dla OSP i modernizacja obiektu
		B.8.157.10	OSP Złotniki - projekt rozbudowy
13	Dziedzina		Sport
9	Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego	B.9.209.13	Boisko piłki nożnej i siatkowej w Domu Rekolekcyjnym w Hryniewiczach
		B.9.210.13	Budowa boiska sportowego w Ignatkach oraz koncepcja WOKIS
		B.9.211.13	Budowa stadionu lekkoatletycznego Juchnowiec Górny
		B.9.212.13	Budowa boiska w ramach programu Orlik w Kleosinie
		B.9.213.13	Projekt pływalni w Kleosinie
		B.9.214.13	Boisko i świetlica
		B.9.215.13	Boisko sportowe i świetlica wiejska
		B.9.216.13	Boisko
15	Rozwój rekreacji, turystyki i agroturystyki	B.15.217.13	Centrum Sportu i Rekreacji w Ignatkach Osiedlu
14	Dziedzina		Profilaktyka uzależnień, służba zdrowia, opieka społeczna
9	Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego	B.9.218.14	Realizacja programu edukacyjnego przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
10	Doskonalenie form opieki medycznej i pomocy społecznej	B.10.219.14	Ośłona rodzin o najniższych dochodach przez pomoc społeczną i organizacje pozarządowe
		B.10.220.14	Stworzenie klubu "AA"
		B.10.221.14	Stworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej
		B.10.308.14	Urząd dostępny
		B.10.309.14	Utworzenie dziennego środowiskowego Domu Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych.
		B.10.316.14	Utworzenie Centrum Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Księżynie i w Juchnowcu
		B.10.317.14	Utworzenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych, samotnych, rodziców, bezrobotnych przy GOPS.
		B.10.318.14	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych poprzez utworzenie warsztatów terapii zajęciowej lub

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
			zakładu pracy chronionej
		B.10.319.14	Utworzenie Centrum Wolontariatu przy GOPS
		B.10.320.14	Utworzenie Punktu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub utworzenie Dziennego Ośrodka Wsparcia osób Niepełnosprawnych.
		B.10.321.14	Utworzenie Punktu pomocy ofiarom i sprawcom przemocy.
		B.10.322.14	Aktywizacja osób bezrobotnych
		B.10.323.14	Utworzenie punktu wydawania posiłków.
		B.10.324.14	Utworzenie punktu specjalistycznego poradnictwa socjalnego
		B.10.325.14	Utworzenie Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej
		B.10.327.14	Animacja środowisk lokalnych
		B.10.328.14	Opracowanie programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi
		B.10.329.14	Opracowanie programu redukcji bezrobocia na terenie gminy.
		B.10.331.14	Remont budynku GOPS w gminie Juchnowiec Kościelny
20	Dziedzina		Kultura, imprezy
9	Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego	B.9.257.20	Budowa centrum informacyjno – szkoleniowego oraz obsługi kwalifikowanej turystyki
		B.9.258.20	Album widoków Ziemi Juchnowieckiej
		B.9.259.20	Wirtualna galeria twórczości artystów plastyków i rzemieślników z terenu gminy Juchnowiec Kościelny
21	Dziedzina		Monitoring, nadzór
8	Współpraca wszystkich instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców gminy	B.8.260.21	Wprowadzenie nadzoru miejsc szczególnie niebezpiecznych poprzez system kamer
		B.8.261.21	Monitoring Kleosina
19	Dziedzina		Transport publiczny
10	Doskonalenie form opieki medycznej i pomocy społecznej	B.10.330.19	Komunikacja gminna
23	Dziedzina		Odnawialne źródła energii
9	Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego	B.9.300.23	Instalacja w budynku Szkoły Podstawowej w Księżynie kolektorów słonecznych na dachu i pompy ciepłej.
16	Dziedzina		Informacja promocja
7	Rozwój sektora usług komunalnych	B.7.312.16	Utworzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego
		B.7.310.16	Udrożnienie systemu obiegu informacji
18	Dziedzina		Zarządzanie
7	Rozwój sektora usług komunalnych	B.7.309.18	Biuro obsługi interesantów w Urzędzie Gminy

Mierniki.

Do monitorowania realizacji celów i zadań zawartych w tym programie zostaną wykorzystane następujące mierniki:

- Średnia długość życia.
- Ocena poziomu usług medycznych.
- Liczba imprez sportowych i kulturalnych organizowanych w gminie.
- Uczestnictwo w imprezach mieszkańców,
- Poczucie bezpieczeństwa.
- Poziom wykształcenia.

Związki z innymi programami

Program rozwoju infrastruktury społecznej jest powiązany z innymi realizowanymi programami. Promocja programu wpływa na stymulowanie rozwoju gospodarczego gminy i na powstanie nowych miejsc pracy oraz na ograniczenie zjawisk bezrobocia i ubóstwa. Wprowadzenie programu przeciwdziała także skutkom alkoholizmu, narkomani i podnosi poziom świadomości mieszkańców związany z uzależnieniami. Jego realizacja wymaga realizacji pozostałych programów i jest ściśle z nimi powiązana.

Beneficjenci.

W wyniku realizacji programu korzyści odniosą następujące podmioty:

- Gmina Juchnowiec Kościelny
- Turyści,
- Mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny.
- Organizacje i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy Juchnowiec Kościelny.

Potencjalne źródła finansowania.

Cele i zadania programu będą finansowane przez:

- Budżet Gminy Juchnowiec Kościelny.
- Organizacje i podmioty gospodarcze.
- Budżet państwa.
- Fundację Kultury Polskiej.
- Fundację Batorego.
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- Program Operacyjny Kapitał Ludzkie na lata 2007-2013.
- Norweski Mechanizm Finansowy.

V.4. Program rozwoju budownictwa mieszkaniowego

Uzasadnienie.

Wprowadzenie

Obecnie na terenie gminy znajduje się 4860 mieszkań posiadających różne formy własności. Dostępne zasoby mieszkaniowe, w porównaniu do potrzeb mieszkaniowych, są niewystarczające. Szacuje się, iż obecnie w gminie jest odczuwany deficyt mieszkań w ilości 570 lokali. Deficyt ten jest zaniżony i nie uwzględnia potrzeb związanych z funkcjonowaniem uczelni wyższych i powstających zakładów pracy na terenie gminy. Realne potrzeby mieszkaniowe mogą się kształtować na poziomie ok. 1300 lokali. Według wskaźników norm racjonalnej gospodarki mieszkaniami, w gminie powinno być minimum 400 mieszkań na 1000 osób. Obecnie wskaźnik ten wynosi 279 mieszkań na 1000 mieszkańców. Przy analizie tego wskaźnika należy mieć na uwadze również fakt, iż gmina jest ośrodkiem akademickim, co zwiększa dodatkowo popyt na mieszkania. Gmina posiada na swoim terenie Wydział Zarządzania Politechniki Białostockiej w Kleosinie, na którym studiuje ok., 2 tys. studentów oraz jest zatrudnione liczne grono kadry, które również posiada nie zaspokojone potrzeby mieszkaniowe.

Na terenie gminy Juchnowiec Kościelny jest odnotowywany deficyt mieszkań komunalnych i socjalnych, które gmina powinna zabezpieczyć dla rodzin, którym takie lokale przysługują. Obecnie zasoby mieszkaniowe gminy liczą 27 mieszkań, z których 19 mieszkań

jest wynajmowanych. Powierzchnia wynajętych lokali wynosi 770,59 m². Według wskaźników, gmina posiada 1,4 mieszkania na 1000 mieszkańców, co powoduje, że ilość ta jest wysoce niezadowalająca. Ocenia się, iż gmina powinna posiadać w swoich zasobach ok. 500 mieszkań, tak, aby osiągnąć wskaźnik 40 mieszkań na 1000 mieszkańców. Mieszkania, które znajdują się w zasobie gminy posiadają bardzo niski standard i często są wyposażone jedynie w wodę i energię elektryczną.

Tabela 56. Mieszkania będące w zasobie gminy

Lokalizacja budynku	Powierzchnia użytkowa (m ²)	
	budynku	mieszkań
Budynek po byłej szkole w Bielach	220	70,00
		47,30
Budynek po byłej szkole w Hołówkach Dużych	130	28,90
		18,20
		40,40
Budynek po byłej szkole w Olmontach	220	31,20
		51,20
		19,17
		34,00
Budynek w Księżynie 5 baraków	200	40,00
		40,00
		40,00
		40,00
		40,00
Budynek w Kol. Księżyno barak	147	38,30
		40,95
		62,80
Budynek murowany w Kol. Księżyno	39,47	35,52
Budynek murowany w Kol. Księżyno	37,37	33,53
Budynek po byłej szkole w Lewickich	162	51,10
Budynek Szkoły Podstawowej w Bogdankach	419	41,10
Budynek po posterunku policji	134	30,67
		30,09
		30,59
		27,78

Zródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Juchnowiec Kościelny na dzień 20.09.2008

Na terenie gminy jest odnotowywany znaczny deficyt mieszkań komunalnych, które byłyby wynajmowane rodzinom, których nie jest stać na zakup mieszkań własnościowych. Wielkość średnich dochodów gospodarstw domowych na terenie gminy jest taka, iż duże grono mieszkańców gminy kwalifikowałoby się do zamieszkania w zasobie mieszkań komunalnych. Ocenia się, iż do zamieszkania w tego typu mieszkaniach kwalifikuje się ok. 600 rodzin.

Gmina Juchnowiec Kościelny posiada tereny pod rozwój budownictwa mieszkaniowego. Obecnie dokonuje się intensywny rozwój budownictwa, zwłaszcza jednorodzinne w północnej części gminy graniczącej z miastem Białystok. Wszystkie wsie znajdujące się w strefie podmiejskiej (obecnie intensywnie zabudowywane) posiadają dogodne warunki do dogęszczenia zabudowy poprzez zabudowę terenów niezabudowanych. W opracowywanych planach zagospodarowania przestrzennego należy założyć dogęszczenie terenu już zabudowanego tak, aby docelowo stworzyć jeden system zabudowy ciągłej jednorodzinnej wzdłuż ulic. W miarę potrzeby należy wyznaczyć w tych miejscowościach dodatkowe ulice odchodzące od głównych ulic, poszerzając w ten sposób obszar

przeznaczony pod zabudowę. Szacuje się, iż na 1 ha może być wybudowanych 8 budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących. Przy wyznaczaniu działek budowlanych należy dążyć do tego, aby nie były one zbyt małe. Powierzchnia działki pod budynki jednorodzinne wolnostojące nie powinna być mniejsza jak 600m². Optymalnie działka budowlana pod tego typu budynki powinna liczyć 1000 m² i więcej w zależności od ukształtowania terenu. Przy wyznaczaniu działek pod budynki wolnostojące jednorodzinne należy mieć na uwadze, iż działka nie powinna być węższa niż 20 m. Powierzchnia działek pod budowę budynków mieszkalnych (bliźniaków i szeregówek) może być mniejsza, co może zapewnić bardziej intensywne jej wykorzystanie. Bardziej intensywne zabudowanie miejscowości i likwidacja wolnych przestrzeni wpłynie na obniżenie kosztów uzbrojenia terenu ponoszonych przez gminę i obniży koszty eksploatacji infrastruktury technicznej liniowej będące w zarządzie gminy i innych podmiotów świadczących usługi komunalne.

We wschodniej części gminy (graniczącej z gminą Zabłudów) jest planowany przebieg po nowym śladzie drogi ekspresowej nr 19 Białystok-Lublin. W związku z planowaną inwestycją należy ograniczyć czasowo rozwój budownictwa mieszkaniowego na tych terenach do czasu wyznaczenia ostatecznego przebiegu nowej trasy drogi ekspresowej. Realizacja drogi ekspresowej wpłynie na zmianę uwarunkowań przestrzennych. Wzdłuż drogi (po jednej i drugiej stronie) należy wprowadzić zakaz zabudowy mieszkaniowej w pasie 300 metrowym od krawędzi pasa drogowego. Planowany pas drogowy ma posiadać szerokość od 100 do 120 m w zależności od miejsca przebiegu. Łączna szerokość pasa objęta zakazem zabudowy mieszkaniowej może wynieść od 700 m do 720 m.

Spod budownictwa mieszkaniowego powinien być wyłączony również teren wzdłuż planowanej południowej obwodnicy Białegostoku, która ma przebiegać przez teren gminy. Ostateczny zasięg ograniczeń rozwoju budownictwa powinien być określony po wyznaczeniu trasy przebiegu południowej obwodnicy Białegostoku. Wzdłuż planowanej obwodnicy należy wyznaczyć pasy 300 m po obu stronach pasa drogowego, w których będzie obowiązywał zakaz rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Łączna szerokość pasa wyłączonego spod budownictwa mieszkaniowego może wynieść od 700 do 720 m w zależności od terenu. W okolicach węzłów komunikacyjnych pas ten może być szerszy. Na terenie gminy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie w zależności od wariantu przebiegu obwodnicy są planowane trzy węzły komunikacyjne: Węzeł Księżyno, Węzeł Hryniewiczze, Węzeł Kudrycze, w których teren wyłączony spod budownictwa mieszkaniowego może być większy.

W miejscowości Kleosin i jej okolicy istnieje możliwość zabudowy wielorodzinnej blokowej. Budowa tego typu budynków powinna prowadzić do powstawania osiedli tworzących spójną całość pod względem funkcjonalnym. Powstające osiedla powinny (na etapie projektowania) mieć uzyskany dostęp do infrastruktury technicznej. Projektowane osiedla powinny uwzględniać istniejące warunki przestrzenne i się do nich dostosowywać.

Dogodne warunki do rozwoju budownictwa mieszkaniowego posiada centrum gminy obejmujące następujące miejscowości: Juchnowiec Kościelny, Juchnowiec Górny, Juchnowiec Dolny, Ogrodniczki. Wskazany teren (po wybudowaniu południowej obwodnicy Białegostoku) stanie się łatwo osiągalny komunikacyjnie, co zwiększy jego atrakcyjność inwestycyjną. W obszarze tym istnieje duży kompleks gruntów będący we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnej w Suwałkach, który sąsiaduje z terenem, którego właścicielem jest gmina (Zespół Szkół Juchnowiec Górny, baza transportowa). Na terenie kompleksu gruntów będących we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnej w Suwałkach planowane są inwestycje komunalne. Należy przeprowadzić komunalizację wskazanego terenu na cele publiczne. Na wskazanym terenie istnieje możliwość ulokowania osiedla mieszkaniowego wielorodzinnego komunalnego. Mogłoby ono powstać na obszarze 62 ha, uwzględniając uwarunkowania przestrzenne.

Przy wjeździe do miejscowości Juchnowiec Kościelny od strony Białegostoku przy drodze o numerze 1483B powiatowej po prawej i lewej stronie istnieją dogodne tereny do lokacji osiedli mieszkaniowych bloków wielorodzinnych. Po prawej stronie jest możliwość lokacji osiedla mieszkaniowego bloków wielorodzinnych na powierzchni 10 ha, a po lewej stronie osiedla mieszkaniowego bloków wielorodzinnych na powierzchni 12 ha. W tabeli poniżej dokonano zestawienia podstawowych parametrów wskazanych lokalizacji.

Tabela 57. Tereny pod budownictwo wielorodzinne komunalne

Wyszczególnienie	Jednostka	Osiedle 1	Osiedle 2	Osiedle 3
Lokalizacja :		Juchnowiec Kościelny	Juchnowiec Górny	Juchnowiec Kościelny
Powierzchnia:	ha	10	62	12
Minimalna liczba mieszkań:	szt.	300	1860	360
Optymalna liczba mieszkań:	szt.	1000	6200	1200
Minimalna liczba mieszkańców:	osób	1000	6200	1200
Optymalna liczba mieszkańców:	osób	3000	18600	3600
Minimalny szacunkowy koszt:	mln zł	76	1 563	90
Optymalny szacunkowy koszt:	mln zł	210	3 906	232

Zródło: Obliczenia własne

Na podstawie dokonanych obliczeń szacunkowych (w tabeli powyżej) można stwierdzić, że wskazane trzy lokalizacje posiadają łączną chłonność terenu pozwalającą na budowę od 2 500 do 8 400 mieszkań, w których może zamieszkać od 8 400 do 24 200 osób. Przy podejmowaniu decyzji w zakresie wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego należy w pierwszej kolejności dążyć do komunalizacji terenu będącego we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnej w Suwałkach i budowy na tym terenie osiedla komunalnego.

Wskazane centrum gminy w rozszerzonym kształcie obejmujące następujące miejscowości: Juchnowiec Kościelny, Juchnowiec Górny, Juchnowiec Dolny, Ogrodniczki, Lewickie Stacja, Romejki posiada tereny pod rozwój budownictwa jednorodzinnego wolnostojącego. W opracowaniach planistycznych należy wyznaczyć tereny pod ten typ budownictwa w taki sposób, aby nie kolidowało to z rozwojem budownictwa wielorodzinnego.

W południowej części gminy jest możliwy rozwój budownictwa zagrodowego związanego z prowadzoną działalnością rolniczą i rozwojem agroturystyki. Na wskazanym terenie możliwy jest również rozwój budownictwa rekreacyjnego w postaci domów letniskowych. Teren ten nie powinien podlegać intensywniej zabudowie mieszkaniowej.

Gmina dążąc do ograniczenia deficytu mieszkań komunalnych i socjalnych, powinna zagospodarować posiadane budynki poszkolne wydzielając w nich mieszkania socjalne.

Związki z innymi działaniami.

Cele i zadania przyjęte w tym programie wpisują się w cele przyjęte w kraju i województwie podlaskim. Wskazane cele i zadania wychodzą naprzeciw programom pomocowym Unii Europejskiej i programom resortowym określonym przez rząd, a w szczególności poprzez:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego.
- Program Rozwoju Polski Wschodniej.
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015.
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020.
- Regionalną Strategię Innowacji Województwa Podlaskiego.

- Ustawa o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych.
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Juchnowiec Kościelny.
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Cele strategiczne I rzędu (ogólne).

A. Gmina Juchnowiec Kościelny Ośrodkiem rozwoju gospodarczego

B. Gmina Juchnowiec Kościelny przyjazna i bezpieczna

C. Gmina Juchnowiec Kościelny obszarem harmonijnego rozwoju zgodnego ze środowiskiem naturalnym

Działanie

W ramach realizowanego programu przewidziano realizację 7 celów strategicznych II rzędu wraz z zadaniami.

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
Nr	Nazwa celu	Numer zadania	Nazwa zadania
24	Dziedzina		Budownictwo mieszkaniowe
1	Dostosowanie zapisów planów rozwoju, strategii, programów, planów zagospodarowania przestrzennego do obecnych i przyszłych potrzeb gminy i jej mieszkańców	A.1.272.24	Porządkowanie przestrzeni zabudowanej
11	Wspomaganie inicjatyw mających na celu ochronę środowiska i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	C.11.273.24	Harmonizacja obiektów architektonicznych z otoczeniem
17	Rozwój budownictwa mieszkaniowego	B.17.274.24	Promocja efektywności energetycznej w budownictwie mieszkaniowym: wielo- i jednorodzinny
		B.17.275.24	Nabywanie gruntów niezbędnych do realizacji samorządowych inwestycji z odpowiednim wyprzedzeniem
		B.17.276.24	Wykup nieruchomości gruntowych
		B.17.277.24	Kontynuacja prac w zakresie termoizolacji budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych
		B.17.278.24	Likwidacja barier architektonicznych w mieście dla osób niepełnosprawnych
		B.17.279.24	Kompleks mieszkalny dla osób starszych
		B.17.280.24	Komunalizacja terenów, które znajdują się w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych w Suwałkach we wsi Juchnowiec Górny
		B.17.281.24	Przygotowanie terenów pod budownictwo wielorodzinne (62 ha) we wsi Juchnowiec Kościelny (przy wjeździe do wsi od strony Białegostoku) w zakresie uzbrojenia terenu w podstawową infrastrukturę techniczną pozwalających na budowę od 1860 do 6200 mieszkań
		B.17.282.24	Realizacja osiedla mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego „Osiedle Juchnowiec Centrum”

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
		B.17.283.24	Przygotowanie terenów pod budownictwo wielorodzinne (10 ha) we wsi Juchnowiec Kościelny (przy wjeździe do wsi od strony Białegostoku) w zakresie uzbrojenia terenu w podstawową infrastrukturę techniczną pozwalających na budowę od 300 do 1000 mieszkań
		B.17.284.24	Realizacja osiedla mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego „Osiedle Juchnowiec Północ”
		B.17.285.24	Wykup działek rolnych od dotychczasowych właścicieli na cele budownictwa wielorodzinnego Juchnowiec Kościelny
		B.17.286.24	Realizacja mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych
		B.17.287.24	Projekt przebudowy budynku poszkolnego w Wojszkach na mieszkania socjalne
12	Dziedzina		Plany przestrzennego zagospodarowania i programy rozwojowe
1	Dostosowanie zapisów planów rozwoju, strategii, programów, planów zagospodarowania przestrzennego do obecnych i przyszłych potrzeb gminy i jej mieszkańców	A.1.190.12	Dokończenie opracowania planu zagospodarowania przestrzennego wsi Baranki
		A.1.191.12	Opracowanie programu remontów, modernizacji i renowacji budynków stanowiących zasoby gminne pod kątem poprawy stanu technicznego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz obniżenia kosztów eksploatacji
		A.1.192.12	Sporządzenie planu gospodarki gruntami komunalnymi.
		A.1.193.12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Horodniany, Księżyno, Ignatki
		A.1.194.12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
		A.1.195.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Hryniewiczze, ze wskazaniem lokalizacyjnym możliwości rozbudowy Zakładu Utylizacji Odpadów, którego integralną częścią będzie spalarnia odpadów komunalnych.
		A.1.196.12	Dokumentacja na budowę nowej siedziby Urzędu Gminy
		A.1.197.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Dolny
		A.1.198.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Górny
		A.1.199.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Kościelny
		A.1.200.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Lewickie Stacja
		A.1.201.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rumejki
		A.1.202.12	Sporządzenie planu miejscowego dla każdej z 46 wsi (oddzielnie) z określeniem maksymalnego zakresu zabudowy
		A.1.203.12	Centra handlowe
		A.1.204.12	Wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą wzdłuż planowanej Południowej Obwodnicy Białegostoku
		A.1.205.12	Wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą wzdłuż przebudowywanej drogi krajowej nr 19 Białystok-Lublin po nowym śladzie. opracowanie planu miejscowego

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
		A.1.206.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego wsi Złotniki
11	Wspomaganie inicjatyw mających na celu ochronę środowiska i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	C.11.207.12	Budowa kanalizacji deszczowej wraz z przebudową dróg
		C.11.208.12	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z budową dróg w pasach drogowych
17	Dziedzina		Zanieczyszczenie powietrza
1		A.1.231.17	Zakaz rozwoju budownictwa mieszkaniowego w pobliżu napowietrznych linii elektrycznych wysokiego napięcia
14	Likwidacja uciążliwych dla środowiska naturalnego zanieczyszczeń	A.14.232.17	Eliminacja (z obszarów zamieszkałych) źródeł hałasu o ponadnormatywnym natężeniu poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianę technologii i urządzeń
		A.14.233.17	Opracowanie mapy akustycznej i programu naprawczego w zakresie ochrony przed hałasem
		A.14.234.17	Przestrzeganie zasady strefowania hałasu w planowaniu przestrzennym na terenie gminy
		A.14.235.17	Uruchomienie systemu monitorowania jakości powietrza
		A.14.236.17	Likwidacja odorów pochodzących z transportu i składowiska odpadów w Hryniewiczach
19	Dziedzina		Transport publiczny
7	Rozwój sektora usług komunalnych	B.7.251.19	Utworzenie przedsiębiorstwa gminnej komunikacji autobusowej
		B.7.252.19	Przedłużenie linii komunikacji miejskiej nr 10
		B.7.253.19	Przedłużenie linii komunikacyjnej nr 3
		B.7.254.19	Modernizacja stacji kolejowej w miejscowości Lewickie Stacja
		B.7.255.19	Komunikacja miejska do wsi Stanisławowo
13	Dbłość o ład drogowy i bezpieczeństwo na drogach	C.13.256.19	Wyznaczenie w gminie tras bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych i utrzymanie ich w odpowiednim stanie technicznym
18	Dziedzina		Zarządzanie
3	Rozwój instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa	A.3.239.18	Powołanie Towarzystwa Budownictwa

Mierniki.

Do monitorowania realizacji celów i zadań zawartych w tym programie zostaną wykorzystane następujące mierniki:

- Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców gminy.
- Liczba mieszkań komunalnych na 1000 mieszkańców gminy.
- Liczba mieszkań socjalnych na 1000 mieszkańców gminy.
- Liczba mieszkań chronionych na 1000 mieszkańców gminy,
- Liczba izb mieszkalnych na 1 osobę.
- Odsetek mieszkań wyposażonych w gaz sieciowy, ciepłą wodę, centralne ogrzewanie, posiadających dostęp do Internetu, podłączonych do kanalizacji sanitarnej, posiadających wodę z wodociągu.

Związki z innymi programami

Program rozwoju infrastruktury społecznej jest powiązany z innymi realizowanymi programami. Promocja programu wpływa na stymulowanie rozwoju gospodarczego gminy i na powstanie nowych miejsc pracy oraz na ograniczenie zjawisk bezrobocia i ubóstwa. Wprowadzenie programu przeciwdziała także skutkom bezrobocia i podnosi poziom świadczonych usług. Jego realizacja wymaga realizacji pozostałych programów i jest ściśle z nimi powiązana.

Beneficjenci.

W wyniku realizacji programu korzyści odniosą następujące podmioty:

- Gmina Juchnowiec Kościelny.
- Mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny.
- Organizacje i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy Juchnowiec Kościelny.

Potencjalne źródła finansowania.

Cele i zadania programu będą finansowane przez:

- Budżet Gminy Juchnowiec Kościelny.
- Organizacje i podmioty gospodarcze.
- Budżet państwa.
- Zainteresowane osoby fizyczne.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego.
- Krajowy Fundusz Mieszkalnictwa.

V.5. Program współpracy i promocji oraz zarządzania realizowaną strategią gminy.

Uzasadnienie.

Wprowadzenie

Praktyka wdrożenia opracowanej strategii rozwoju i realizacji zapisów znajdujących się w niej na poziomie gminy pokazuje, że istnieje konieczność powołania odpowiedniej struktury organizacyjnej, która zajęłaby się koordynacją realizowanych zadań strategicznych. Taka struktura jest wskazana przy koordynacji współpracy różnych podmiotów i środowisk na obszarze gminy. Jednostka taka zajęłaby się koordynacją realizowanych programów i zadań, monitorowaniem ich realizacji oraz zmian zachodzących na obszarze gminy. Powołana jednostka zajęłaby się również koordynacją współpracy przy realizacji Strategii Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny z innymi gminami powiatu białostockiego oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Ważnym zagadnieniem w procesie realizacji strategii rozwoju jest promocja przyjętych celów strategicznych i zadań strategicznych w ramach realizowanych programów. Promocja pozwala na dotarcie z informacją do mieszkańców gminy i innych osób spoza gminy (fizycznych i prawnych) zainteresowanych problemami gminy. Promocja pozwoli na dotarcie z ofertą do potencjalnych inwestorów spoza gminy, którzy mogą zlokalizować swoją działalność gospodarczą na terenie gminy, tworząc w ten sposób nowe miejsca pracy i przysparzając dochodów do kasy gminy.

Związki z innymi działaniami.

Zadania określone w tym programie są zbieżne z rozwiązaniami przyjętymi w kraju i województwie podlaskim. Cele i zadania wychodzą naprzeciw programom pomocowym Unii Europejskiej i innym programom, a w szczególności następującym:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego.
- Program Rozwoju Polski Wschodniej.
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015.
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020.
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Cele strategiczne I rzędu (ogólne).

A. Gmina Juchnowiec Kościelny Ośrodkiem rozwoju gospodarczego

B. Gmina Juchnowiec Kościelny przyjazna i bezpieczna

Działanie

W ramach realizowanego programu przewidziano realizację 3 celów strategicznych II rzędu (szczegółowych) wraz z zadaniami strategicznymi.

Cel strategiczny II rzędu (szczegółowy)		Zadania strategiczne	
Nr celu	Nazwa celu	Numer zadania	Nazwa zadania
18	Dziedzina		Zarządzanie
1	Dostosowanie zapisów planów rozwoju, strategii, programów, planów zagospodarowania przestrzennego do obecnych i przyszłych potrzeb gminy i jej mieszkańców	A.1.237.18	Utworzenie jednego miejskiego ośrodka administracyjnego ze wsi Juchnowiec Kościelny, Juchnowiec Dolny, Juchnowiec Górny, Rumejki, Lewickie Stacja
3	Rozwój instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa	A.3.240.18	Powołanie Rad Osiedli w miejscowości Kleosin
		A.3.241.18	Powołanie organizacji ekologicznej na terenie gminy Juchnowiec Kościelny
4	Rozwój współpracy gminy z organizacjami i partnerami	A.4.243.18	Doskonalenie działalności Rad Sołeckich
7	Rozwój sektora usług komunalnych	B.7.244.18	Wdrożenie procedur (na poziomie gminy) kompensacji przyrodniczych jako istotnego narzędzia wspomagającego rozwój społeczno-gospodarczy w obrębie obszarów oddziałujących na sieć Natura 2000
		B.7.245.18	Wdrożenie systemu ułatwiającego dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie w oparciu o nowoczesne technologie na poziomie gminy
		B.7.247.18	Utworzenie Straży Gminnej
		B.7.248.18	Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego
		B.7.249.18	Budowa nowej siedziby Urzędu Gminy
8	Współpraca wszystkich instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców gminy	B.8.250.18	Utrzymanie w sprawności organizacyjnej i operacyjnej gminnego centrum kryzysowego
7	Dziedzina		Współpraca gminy z organizacjami, gminami partnerskimi
4	Rozwój współpracy gminy z organizacjami i partnerami	A.4.134.7	Współpraca z organizacjami pozarządowymi.
		A.4.135.7	Rozwój współpracy gminy Juchnowiec Kościelny z gminami partnerskimi zagranicznymi

6	Współpraca z miastem Białystok w ramach Białostockiej Aglomeracji Miejskiej i gminami sąsiednimi	A.6.138.7	Nawiązanie współpracy (w ramach aglomeracji) z miastem Białystok
16	Dziedzina		Informacja, promocja
2	Wszechstronna promocja gminy	A.2.228.16	Tablica informacyjna „granica gminy”

Mierniki.

Do monitorowania realizacji celów i zadań zawartych w tym programie zostaną wykorzystane następujące mierniki:

- Liczba publikacji poświęconych gminie.
- Liczba targów, wystaw, w których promowano gminę.
- Liczba zawartych kontraktów i podpisanych umów.
- Liczba wydanych materiałów reklamowych,
- Liczba podmiotów gospodarczych promowanych na targach i wystawach.

Związki z innymi programami

Program jest powiązany z innymi programami realizowanymi poprzez wspólny moduł promocji gminy i realizacji opracowanej strategii rozwoju. Promocja towarzysząca realizacji strategii wpływa na rozwój gospodarczy gminy, na powstanie nowych miejsc pracy, na restrukturyzację gospodarczą obszarów wiejskich i powstanie nowych miejsc pracy poza rolnictwem. Realizacja programu wymaga realizacji pozostałych programów i jest ściśle z nimi powiązana.

Beneficjenci.

W wyniku realizacji programu korzyści odniosą następujące podmioty:

- Gmina Juchnowiec Kościelny.
- Mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny.
- Organizacje i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy Juchnowiec Kościelny.

Potencjalne źródła finansowania.

Cele i zadania programu będą finansowane przez:

- Budżet Gminy Juchnowiec Kościelny.
- Organizacje i podmioty gospodarcze.
- Budżet państwa.
- Zainteresowane osoby fizyczne.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego.

VI Warianty strategii

Planowanie kierunków rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny zawsze jest obarczone bardzo dużą niepewnością i ryzykiem popełnienia błędu. Wiąże się to z dużą ilością zmiennych niezależnych od gminy. U podstaw opracowanej strategii rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny leży założenie, że za pomocą zastosowanych narzędzi analitycznych da się prognozować zarysowo zachodzące zmiany w otoczeniu gminy i wychodzić im naprzeciw. Proces ten opiera się na prognozowanej wizji przyszłych wydarzeń i został zanalizowany metodą zdyskontowanych strumieni przepływów pieniężnych. Bez wykonania tego typu działań planistyczno-prognostycznych nie może być w praktyce mowy o racjonalnym zarządzaniu rozwojem i wychodzeniu naprzeciw nadchodzącym wyzwaniom niesionym przez zmienną rzeczywistość.

Okres objęty strategią rozwoju (2009-2025) cechuje się zmiennymi w czasie czynnikami rozwojowymi, możliwymi obecnie do zasygnalizowania. Czynniki te będą oddziaływały z różną siłą w różnych latach, co wpłynie na zmianę warunków realizacji opracowanej strategii rozwoju.

VI.1 Periodyzacja okresów rozwojowych

Przy wariantowaniu „Strategii rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny” dokonano podziału lat 2009-2025 na dwa podokresy. **Pierwszy podokres obejmuje lata 2009-2015** i pokrywa się z okresem perspektywy 2007-2013 + 2 wydatkowania środków unijnych (obecnie realizowanym w Polsce). W tym podokresie na wewnętrzną sytuację gminy Juchnowiec Kościelny będzie oddziaływało szereg czynników, w tym szczególnie rozwijający się światowy kryzys gospodarczy, którego skutki są odczuwane obecnie w Polsce. Recesja gospodarcza wywołana wymienionym kryzysem będzie dawała o sobie znać w najbliższych latach spowolnieniem rozwoju gospodarczego. Proces spowolnienia będzie szczególnie niekorzystnie odczuwany w krajach wysokorozwiniętych uzależnionych od wymiany handlowej w większym stopniu niż Polska. Procesy recesji dotkną w dużym zakresie kraje, w których rolnictwo odgrywa ważną rolę w gospodarce. Można oczekiwać, że kryzys światowy wywrze duży wpływ na sytuację gospodarczą gminy Juchnowiec Kościelny. Narastający kryzys będzie miał swoje przełożenie na spadek realnych dochodów budżetu gminy. Znajdzie to swoje odzwierciedlenie w spadku wydatków na cele inwestycyjne.

Pierwszy podokres stwarza duże możliwości ubiegania się o unijne środki pomocowe na realizację inwestycji przez gminę będących w gestii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, Wojewody Podlaskiego i ministerstw zarządzających rządowymi programami operacyjnymi.

Wsparcie środkami unijnymi realizowanych zadań strategii rozwoju może pozwolić na przyspieszenie realizacji zadań w czasie i na wzmocnienie impulsów rozwojowych. Realizacja powyższych zadań będzie możliwa przy wykorzystaniu środków unijnych, pod warunkiem przygotowania projektów inwestycyjnych i złożenia przygotowanych wniosków o dofinansowanie projektów.

Obszary rozwojowe, wspierane środkami unijnymi, zostały określone na poziomie województwa w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego. Zadania znajdujące się w strategii rozwoju (w dużej ilości) kwalifikują się do wsparcia tymi środkami. Ponadto gmina będzie miała możliwość uzyskania wsparcia swoich projektów z Programu Operacyjnego Rozwój Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i programów operacyjnych, takich jak Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, Program Operacyjny Innowacyjna

Gospodarka na lata 2007-2013, Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013.

W tym podokresie nastąpi także skumulowanie się reform inicjowanych przez władze centralne, zmierzających do dostosowania polskiego prawa, przepisów, jak i norm do regulacji obowiązujących na obszarze Unii Europejskiej.

Podokres ten będzie czasem rozwoju infrastruktury technicznej, zwłaszcza związanej z ochroną środowiska naturalnego. Przełoży się to na zadania realizowane na terenie gminy związane z rozwojem sieci kanalizacji sanitarnej, sieci drogowej, zagospodarowaniem odpadów komunalnych. Realizacja zadań w tych obszarach musi dokonywać się jak najszybciej tak, aby likwidować istniejące zapóźnienia. Prawdopodobnie w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej obejmującej lata 2014-2019 nie będzie już tyle środków finansowych przeznaczonych na zadania związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczaniem ścieków.

Podokres ten może się również charakteryzować deficytem budżetowym stale występującym, z którego będzie się pokrywało zwiększone wydatki związane z realizowanymi inwestycjami. Owocować to będzie zwiększonymi kosztami obsługi tego deficytu i spadkiem nakładów inwestycyjnych w gminach na inwestycje, które nie są współfinansowane środkami unijnymi.

Drugi podokres obejmuje lata 2016-2025. Drugi podokres realizacyjny strategii rozwoju obejmuje lata na obecnym etapie trudne do określenia pod względem dominujących trendów rozwojowych. Można przyjąć (podobnie jak w pierwszym okresie), że środki finansowe w ramach realizowanych polityk wspólnotowych będą nadal odgrywać dużą rolę we wpieraniu rozwoju na poziomie gminy.

W tym podokresie realizowana będzie nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej obejmująca lata 2014-2019. W tej chwili są prowadzone na poziomie struktur administracyjnych Unii Europejskiej prace związane z określeniem priorytetów rozwojowych w nowym okresie finansowym. Prawdopodobnie będą preferowane zamiary prorozwojowe koncentrujące się na wpieraniu nowoczesnych technologicznie (zaawansowanych) przedsięwzięć gospodarczych, które będą w stanie dać produkty nowoczesne, energooszczędne, konkurencyjne na rynku światowym.

Drugi podokres realizacji strategii rozwoju (prawdopodobnie) położy duży nacisk na działania prośrodowiskowe zmierzające do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Rozwój gospodarczy i zaspokajanie potrzeb bytowych ludności w większym stopniu niż dotychczas będą się odbywać w oparciu o odnawialne źródła energii przyjazne dla środowiska naturalnego.

W okresie tym można oczekiwać stabilizacji sytuacji politycznej i gospodarczej na obszarze Unii Europejskiej. Prawdopodobnie będzie następował dalszy proces integracji europejskiej owocujący wzmocnieniem znaczenia instytucji unijnych, takich jak Parlament Europejski, Komisja Europejska. Wzrośnie również rola regionów (małych ojczyzn) w realizowanej polityce unii na poziomie, których będzie realizowana polityka wyrównywania szans rozwojowych. Można oczekiwać we wspólnotowej polityce gospodarczej wsparcia sektorów przemysłu nowoczesnych technologii opartych na wiedzy i zdolnych do konkurencji globalnej. Może to owocować transferem dużych środków finansowych do regionów dobrze rozwiniętych gospodarczo, które uzyskają dodatkowe impulsy rozwojowe. Prawdopodobnie nastąpi przyspieszony rozwój gospodarczy obszarów znajdujących się w tzn. bumerangu rozciągającym się od północnych Włoch poprzez obszary Francusko - Niemieckie rozciągające się od Paryża po Berlin i po południowe obszary Wielkiej Brytanii oraz Irlandii.

Gmina Juchnowiec Kościelny, poprzez realizację strategii rozwoju w pierwszym okresie, powinna stworzyć warunki do przyciągnięcia na swój teren podmiotów

gospodarczych, które prowadziłyby działalność w obszarze nowych zielonych technologii. Rozwój podmiotów gospodarczych zielonych technologii stworzy możliwość dodatkowych dochodów dla gospodarstw rolnych z terenu gminy, co zaowocuje powstaniem nowych miejsc pracy.

Wyodrębnienie tych dwóch podokresów w strategii rozwoju wiąże się również z koniecznością zastosowania różnych narzędzi w zakresie stymulowania rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny i odpowiednio dobranych do określonych celów zadań realizacyjnych.

VI.2 Scenariusze rozwoju

Scenariusze są powszechnie stosowanym w planowaniu strategicznym sposobem prezentacji możliwej przyszłości. Ich celem jest wybór wariantu polityki rozwojowej, jej celów i priorytetów. Scenariusze opisują zwykle sytuacje skrajne, które w rzeczywistości nie pojawiają się. Dzięki zwięzłości i zrozumiałości zapisu, scenariusze umożliwiają szeroki udział społeczny w wyborze celów i priorytetów rozwoju.

Scenariusze rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny można określić za pośrednictwem pola potencjalnego rozwoju. Sformułowane w opracowanej strategii scenariusze koncentrują się na zjawiskach i procesach, które wyznaczają kierunki i poziom rozwoju. Procesy i zjawiska występujące w okresie realizacji strategii rozwoju można podzielić na trzy grupy czynników:

grupa I - obejmuje wpływ na przemiany strukturalne gospodarki gminy i na zmianę układu przestrzennego czynników rozwojowych.

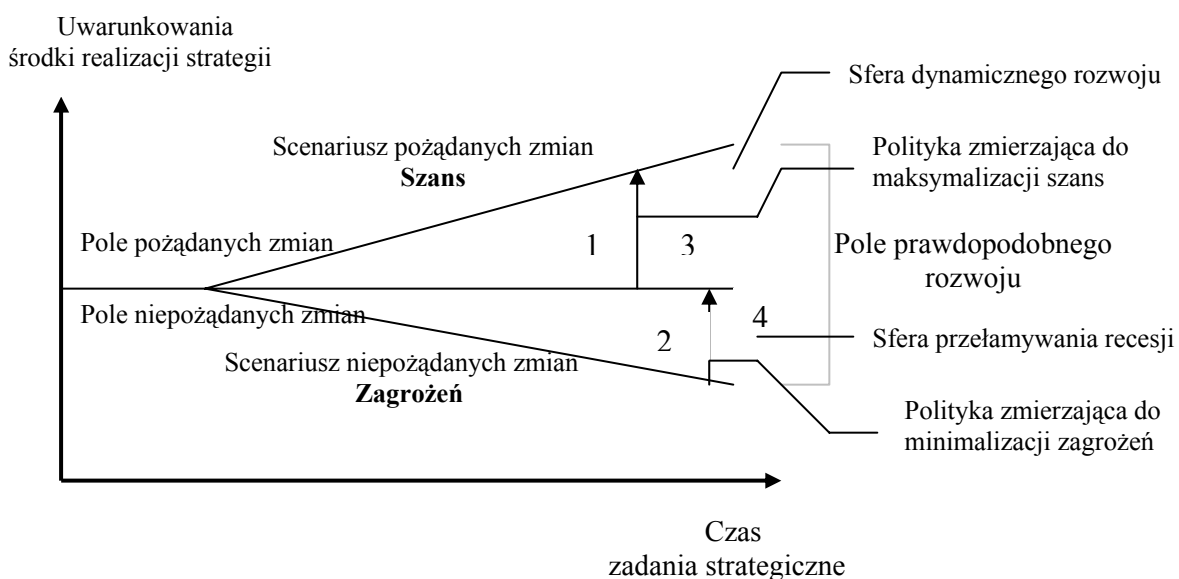
grupa II - obejmuje wpływ na występowanie różnego rodzaju ograniczeń i powstanie barier rozwojowych będących pochodnymi warunków np. środowiska przyrodniczego, zasobów naturalnych, warunków klimatycznych, istniejącej infrastruktury technicznej.

grupa III - obejmuje wpływ na poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców np. mieszkaniowych, oświatowych, zdrowotnych itp.

Określenia potencjalnych kierunków rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny dokonano na podstawie krańcowo od siebie różnych scenariuszy rozwoju, które wyznaczyły pole potencjalnego rozwoju gminy.

Schemat 4

Pole rozwoju

Pole potencjalnego rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny, określone scenariuszem pożądanym i niepożądanym zmian, wyznacza przestrzeń, w której obrębie jest możliwy rozwój gminy i sformułowanie wariantów strategii rozwoju.

Scenariusz niepożądanych zmian analizuje potencjalnie możliwe do wystąpienia niekorzystne warunki rozwoju w otoczeniu zewnętrznym gminy Juchnowiec Kościelny jak i w uwarunkowaniach wewnętrznych funkcjonowania gminy. Scenariusz wyznacza potencjalne punkty na polu rozwoju, po których przekroczeniu mogą już wystąpić zjawiska i procesy recesyjne. Tworzą one linię scenariusza niepożądanych zmian. Wskazuje on również na konsekwencje odnotowywanych niekorzystnych tendencji rozwojowych i możliwości ich nasilenia w czasie, co może rzutować na wystąpienie niepożądanego rozwoju sytuacji. Scenariusz ten ma charakter ostrzegawczy, sygnalizuje możliwość:

- niezrealizowania podstawowych potrzeb społecznych i gospodarczych, co grozi powstaniem sytuacji konfliktowych;
- nasileniem się procesów dekapitalizacji istniejącego majątku w wyniku kryzysu;
- wzrostem zanieczyszczenia środowiska naturalnego;
- spadkiem ilości świadczonych usług w sferze społecznej;
- nadmierną emigracją ludzi młodych z terenu gminy;
- brakiem przygotowanych terenów pod inwestycje, co zaowocuje spadkiem potencjału gospodarczego.

Scenariusz niepożądanych zmian koncentruje się na działaniach zmierzających jedynie do utrzymania istniejącego poziomu rozwoju gminy oraz poziomu zainwestowania (przy działaniach eliminujących dominujące zagrożenia i bariery). Następuje spadek atrakcyjności lokalizacyjnej gminy dla kapitału inwestycyjnego, utrwalając tym samym niekorzystne układy funkcjonalno-przestrzenne, które prowadzą do kryzysu funkcjonowania gminy i do obniżenia poziomu życia mieszkańców.

Scenariusz pożądanym zmian nawiązuje do możliwości wystąpienia korzystnych zmian w uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych, które będą wykorzystywały istniejące w gminie czynniki wzrostu i rozwoju. Zakłada się w nim prowadzenie przez władze gminy polityki kreującej dobre warunki i klimat dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy. Scenariusz ten zakłada przyspieszenie rozwoju we wszystkich sferach. Szczególny nacisk kładzie się na rozwój gospodarczy zwiększający dochody własne gminy. Zakłada on również wystąpienie korzystnych zjawisk i procesów w uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych. Ma on charakter inspirujący, dynamizujący i stymulujący. Na jego podstawie rysują się warianty przyszłego rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny. Scenariusz ten uwzględnia i przewiduje:

- zaspokojenie potrzeb społecznych, na co najmniej dotychczasowym poziomie, z możliwością jego podwyższenia w przyszłości;
- rozwój urządzeń infrastruktury technicznej i systemów zapewniających optymalną sprawność ich funkcjonowania oraz jak najwyższą jakość świadczonych usług;
- maksymalne wykorzystanie walorów położenia i zasobów gminy oraz istniejących rezerw terenowych do stymulowania zmian przestrzennych i kreowania rozwoju.

Scenariusz pożądanym zmian prowadzi do stymulowania rozwoju w wyniku wzrostu atrakcyjności lokalizacyjnej gminy Juchnowiec Kościelny dla kapitału, co spowoduje rozwój gospodarczy gminy i wzrost poziomu życia mieszkańców. Posłuży on również do sformułowania wariantów strategii rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny.

W polu rozwoju (tak określonym) występuje linia obszaru przełamywania recesji, po której przekroczeniu rozwój wkracza w obszar przyspieszonego rozwoju, a fazą kulminacyjną

jest dynamiczny rozwój obejmujący obszar pola rozwoju znajdujący się w sąsiedztwie scenariusza pożądanых zmian.

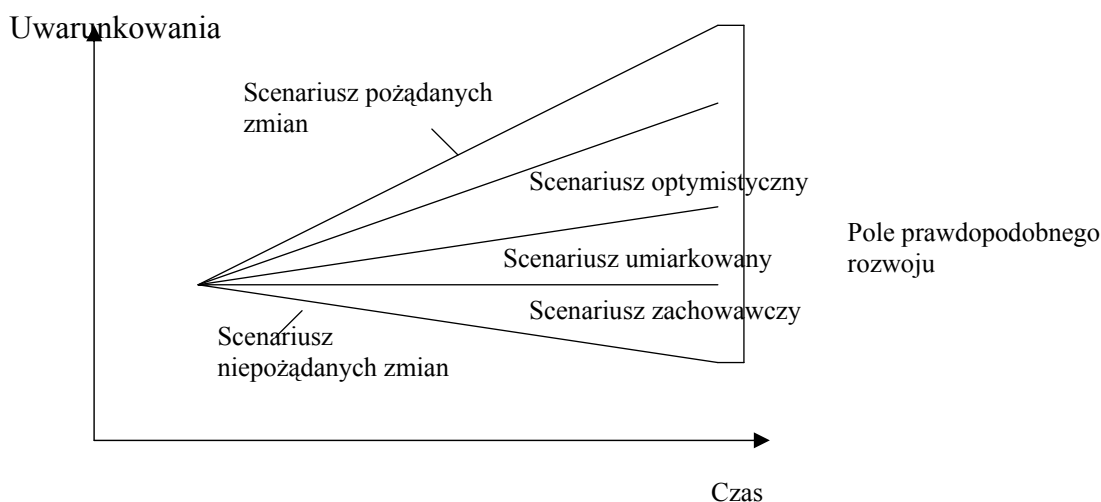
Formułując scenariusze rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny, oparto się na wynikach dokonanej diagnozy stanu istniejącego, badaniach ankietowych mieszkańców gminy oraz na analizie możliwości rozwoju. Wykonana analiza SWOT określiła szanse i zagrożenia rozwojowe gminy.

Dwa brzegowe scenariusze pożądanых i niepożądanых zmian należy traktować jako możliwe teoretycznie do wystąpienia, ale mało prawdopodobne do zaistnienia w praktyce. W obszarze znajdującym się wewnątrz pola wyznaczonego przez te dwa scenariusze znajdują się trzy scenariusze, które mogą potencjalnie zaistnieć w okresie realizacji strategii rozwoju. Możliwe do zaistnienia scenariusze różnią się między sobą dynamiką procesów rozwojowych i różnym czasem osiągnięcia zakładanych w strategii rozwoju rezultatów. W opracowanej strategii sformułowano trzy scenariusze rozwoju:

- scenariusz optymistyczny – dynamicznego rozwoju (I),
- scenariusz umiarkowany – zrównoważonego rozwoju (II),
- scenariusz zachowawczy – minimalnego rozwoju (III).

Schemat 5

Scenariusze rozwoju

Scenariusz optymistyczny (I)

W pierwszym prezentowanym scenariuszu strategii rozwoju wskazuje się na możliwość przyspieszenia rozwoju dzięki wystąpieniu bardzo sprzyjających warunków rozwojowych zewnętrznych i wewnętrznych. Zakłada on wystąpienie - w ciągu całego okresu realizacji strategii - sprzyjających czynników rozwoju w kraju. Również sytuacja międzynarodowa będzie sprzyjała realizacji strategii rozwoju. Założono, że międzynarodowa sytuacja gospodarcza będzie sprzyjała ożywieniu wzajemnej wymiany między poszczególnymi państwami. Ożywienie międzynarodowej wymiany gospodarczej powinno sprzyjać przyspieszeniu rozwoju ekonomicznego i społecznego.

W tym scenariuszu założono stabilizację sytuacji politycznej i gospodarczej na Wschodzie Europy. Przyjęto także założenie, że sytuacja u naszych wschodnich sąsiadów: Białorusi, Rosji i Ukrainy będzie ewaluowała w kierunku rozwiązań demokratycznych i gospodarki wolnorynkowej. Taki rozwój sytuacji może oddziaływać ożywczo na rozwój

wzajemnej wymiany gospodarczej i kulturalno-oświatowej między Gminą Juchnowiec Kościelny a partnerami na Wschodzie.

Przyjęto realizację zakrojonych na szeroką skalę działań zmierzających do ochrony środowiska naturalnego i redukcji skutków ujemnego oddziaływania gospodarki na środowisko naturalne, między innymi dzięki stosowaniu mało uciążliwych technologii produkcji i ograniczeniu zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego odpadami bytowymi. Działania proekologiczne będą się znajdowały w centrum polityki realizowanej przez władze gminy. Będą one wspierane środkami finansowymi, asygnowanymi na ten cel przez Unię Europejską i budżet państwa, w ramach programów operacyjnych. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa powinien sprzyjać wspieraniu działań służących ochronie środowiska przyrodniczego, inicjowanych przez władze gminy, zgodnych z interesem społecznym.

Założono również rozwój przemysłu rolno-spożywczego opierającego się na lokalnych naturalnych produktach, konkurującego jakością swoich wyrobów na rynku europejskim. Dominującym motorem rozwoju gminy będą małe i średnie przedsiębiorstwa.

Przyjęto również założenie, że wzrost gospodarczy będzie oscylował wokół 4% -6% w kraju. Taki wzrost gospodarczy wiąże się również z koniecznością akumulacji wewnętrznej na poziomie około 30% PKB. Ten poziom powinien zabezpieczyć środki finansowe na inwestycje w gospodarce i spowodować potaniecie kredytów dla pożyczających. Z wykonanych analiz wynika, że przy wzroście 3,2% powstają w Polsce nowe miejsca pracy przy wzroście znacznie niższym odnotowuje się spadek ilości miejsc pracy. W USA, dla przykładu, nowe miejsca pracy powstają już przy wzroście 0,5% PKB w skali roku.

Scenariusz umiarkowany (II)

Scenariusz umiarkowany jest wypadkową scenariusza rozwoju optymistycznego i zachowawczego. Zakłada on występowanie w gospodarce światowej systematycznie po sobie występujących cykli wzrostu i stagnacji. Cykle te będą się nawzajem przeplatać, a ich wypadkowa da w rezultacie stały trend wzrostu gospodarki światowej. W tym scenariuszu założono również umacnianie się gospodarki wolnorynkowej i demokracji jako wartości dominującej w stylu sprawowania władzy.

Gospodarka Polski w tym scenariuszu może rozwijać się w tempie około 2%-4% w skali roku, średnioroczna inflacja w tym scenariuszu może ustabilizować się na poziomie 5%. Bezrobocie na terenie gminy może utrzymać się na poziomie około 9%. Może nastąpić wzrost dochodów nominalnych ludności i oscylować wokół 1,5% w skali roku.

W scenariuszu tym zakłada się dalsze pogłębienie działań prowadzących do zmniejszenia ujemnego oddziaływania człowieka na środowisko przyrodnicze poprzez stosowanie mało uciążliwych technologii produkcji i ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego odpadami bytowymi. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa powinien sprzyjać wspieraniu działań służących ochronie środowiska przyrodniczego zgodnych z interesem społecznym.

Scenariusz umiarkowany zakłada stały wzrost gospodarczy w okresie realizacji strategii rozwoju z małymi podokresami stagnacji gospodarczej. Utrzymanie stałego trendu rozwoju gospodarki zaowocuje systematycznym rozwojem. Podobnie jak w wariantcie wcześniejszym, motorem rozwoju gospodarczego będą małe i średnie przedsiębiorstwa tworzące większość miejsc pracy i przynoszące największe dochody do budżetu gminy.

Scenariusz zachowawczy (III)

Scenariusz zachowawczy zakłada możliwość wystąpienia destabilizacji sytuacji politycznej i gospodarczej na Wschodzie Europy. Taka możliwość istnieje również w Rosji i

na Ukrainie. Destabilizacja sytuacji politycznej i gospodarczej może w pewnych okresach realizacji strategii rozwoju działać osłabiająco na wzajemne stosunki gospodarcze, kulturalne i polityczne. Może to znajdować swoje reperkusje w spadku wzajemnej wymiany handlowej między partnerami gospodarczymi z terenu gminy i ze wskazanych państw. Przykładem tego może wzrost stopy bezrobocia i spadku dochodów budżetu gminy. Destabilizacja sytuacji może owocować również wzrostem napięcia między Rosją i NATO.

Oslabienie tempa rozwoju gospodarczego będzie znajdowało swoje odzwierciedlenie w spadku dynamiki przyrostu dochodów własnych gminy. Rozwój gospodarczy na poziomie od 0% do 2% w skali roku, jaki może wystąpić w tym scenariuszu, jest niewystarczający do odrobienia zapóźnień, występujących między Polską a państwami rozwiniętej Unii Europejskiej. Takie tempo rozwoju może tylko pogłębić istniejące dysproporcje rozwojowe i powodować, że obszar Polski będzie traktowany jako teren cechujący się dużym ryzykiem inwestycji, ze względu na liczne konflikty społeczne powstające na tle sytuacji gospodarczej.

Destabilizująco w tym scenariuszu może również oddziaływać wzrost zadłużenia wewnętrznego i zewnętrznego budżetu państwa. Narastanie zadłużenia (połączone z ujemnym bilansem w handlu zagranicznym) może powodować osłabienie tempa rozwoju gospodarki.

W sferze społecznej może wystąpić obniżenie dostępności do świadczeń medycznych (w wyniku wzrostu kosztów procedur medycznych), co będzie owocowało obniżeniem zdrowotności społeczeństwa. Zjawiska gospodarcze będą pogłębiały proces ubożenia społeczeństwa, co wpłynie na wzrost zapotrzebowania na różnego rodzaju formy pomocy społecznej. Będzie również (w tym scenariuszu) odnotowywana duża emigracja zarobkowa osób młodych do państw Europy Zachodniej i USA. Trudna sytuacja gospodarcza znajdzie również swoje odzwierciedlenie we wzroście ilości osób korzystających z pomocy społecznej, wzroście ilości przestępstw i zjawisk patologii społecznej, w tym narkomani i alkoholizmu.

W gospodarce dadzą o sobie znać zjawiska recesji. W okresach przejściowych może nastąpić spadek ilości zatrudnionych, bez powstania nowych miejsc pracy w innych działach gospodarki. Niska opłacalność działalności gospodarczej i duże koszty pracy będą powodować rozwój gospodarki drugiego obiegu. Miejsca pracy, które powstaną, będą się charakteryzowały zapotrzebowaniem na pracowników o niskich kwalifikacjach. Mogą być to miejsca pracy sezonowej np. w budownictwie. Wystąpi upadek przemysłów dotychczas funkcjonujących (np. spożywczego, drzewnego), w wyniku braku opłacalności ich działalności.

W uwarunkowaniach wewnętrznych założono minimalny rozwój małych i średnich przedsiębiorstw będący pochodną powolnego rozwoju gospodarczego kraju. Można również założyć niedorozwój lokalnego przemysłu rolno-spożywczego, który nie będzie w stanie zagospodarować wszystkich wyprodukowanych towarów. Część produktów rolnych będzie w postaci nieprzetworzonej wywożona do innych regionów Polski, bądź zagranicę. Wystąpią również trudności w zagospodarowaniu terenów przygotowanych pod działalność gospodarczą. Zainteresowanie inwestorów zewnętrznych lokowaniem swoich zakładów na terenie gminy będzie umiarkowane.

Scenariusz zachowawczy jest projekcją, która mogłaby zaistnieć tylko przy bardzo dużym, niekorzystnym splocie różnych czynników regresu występujących w Polsce. Jest to mało prawdopodobne, niemniej trzeba mieć te czynniki na uwadze przy formułowaniu scenariuszy rozwoju. Wszystkie te czynniki zostały wyartykułowane w analizie SWOT (jako działające ujemnie na rozwój gminy Juchnowiec Kościelny) podczas realizacji strategii rozwoju.

VI.3 Zadania strategii rozwoju

W wyniku prac prowadzonych przy opracowaniu strategii rozwoju, zostało zgłoszonych do realizacji 332 zadania, na łączną kwotę szacunkową 2 431 370 tys. zł. Spośród zgłoszonych zadań, 199 zostało określone jako zadania inwestycyjne, a 132 - jako zadania nieinwestycyjne. Spośród zgłoszonych zadań najwięcej zadań do realizacji przypisano Wójtowi Gminy (256 zadań), 18 zadań przypisano właścicielom nieruchomości; 14 zadań przypisano administracji rządowej różnego szczebla; po 9 zadań przypisano Prezydentowi Miasta Białystok i Staroście Powiatu Białostockiego; 3 zadania przypisano Marszałkowi Województwa Podlaskiego, 12 zadań przypisano GOPS i 14 zadań przypisano innym podmiotom.

Nakłady finansowe zostały określone dla 141 zadań. Wartość szacunkowa nakładów została obliczona na 2 431 370 171 zł, w tym wkład gminy został oszacowany na 179 963 567 zł. Największe nakłady na zadania mają pochodzić ze źródeł określonych jako inne (2 160 176 500 zł), pod, którymi kryją się zadania realizowane na terenie gminy przez podmioty inne jak gmina. Najwięcej zadań strategii rozwoju będzie realizowanych w latach 2009-2013 który pokrywa się z obecnie realizowanym okresem finansowym Unii Europejskiej.

Tabela 58. Zadania strategii rozwoju

Wyszczególnienie	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwania dotacja	Wkład gminy	Inne źródła
Wartość	2 431 370 171	7 144 250	87 370 854	179 963 567	2 160 176 500
Procent	100,0%	0,29%	3,59%	7,40%	88,85%

Uwaga: tylko w 141 zadaniach określono nakłady finansowe

Tabela 59. Nakłady na zadania strategii rozwoju celami II rzędu

Lp.	Cel II rzędu	Liczba zadań	Nakłady
1	1. Dostosowanie zapisów planów rozwoju, strategii, programów, planów zagospodarowania przestrzennego do obecnych i przyszłych potrzeb gminy i jej mieszkańców.	21	10 189 000
2	2. Wszechstronna promocja gminy.	4	5 000
3	3. Rozwój instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa.	5	152 000
4	4. Rozwój współpracy gminy z organizacjami i partnerami.	5	85 000
5	5. Dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb mieszkańców i rozwoju gospodarczego.	20	489 870 000
6	6. Współpraca z miastem Białystok w ramach Białostockiej Aglomeracji Miejskiej i gminami sąsiednimi.	1	0
7	7. Rozwój sektora usług komunalnych.	16	12 168 567
8	8. Współpraca wszystkich instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców gminy.	12	1 980 000
9	9. Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego.	61	35 718 000
10	10. Doskonalenie form opieki medycznej i społecznej.	21	40 000
11	11. Wspomaganie inicjatyw mających na celu ochronę środowiska i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.	12	297 500
12	12. Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę i sieci kanalizacji.	27	117 693 810
13	13. Dbłość o ład drogowy i bezpieczeństwo na drogach.	80	31 516 294
14	14. Likwidacja uciążliwych dla środowiska naturalnego źródeł zanieczyszczeń.	23	6 320 000
15	15. Rozwój rekreacji, turystyki i agroturystyki.	7	5 570 000
16	16. Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego z uwzględnieniem produkcji ekologicznej.	1	0

Lp.	Cel II rzędu	Liczba zadań	Nakłady
17	17. Rozwój budownictwa mieszkaniowego.	15	1 719 765 000

Tabela 60 Nakłady na zadania strategii rozwoju dziedzinami

Lp.	Dziedzina	Liczba zadań	Nakłady
1	Świetlice, kluby, domy kultury	16	4 271 000
2	Zabytki	6	3 597 000
3	Drogi, chodniki	72	31 516 294
4	Oświata	31	13 482 500
5	Siec gazowa, energetyczna	14	8 400 000
6	Śmieci, wysypiska odpadów (eternit)	8	480 680 000
7	Współpraca gminy z organizacjami, gminami partnerskimi	7	85 000
8	Rolnictwo, leśnictwo	5	b.d.
9	Turystyka, rekreacja	4	3 770 000
10	Straż pożarna, policja	8	1 220 000
11	Kanalizacja	32	123 128 810
12	Plany przestrzennego zagospodarowania i programy rozwojowe	19	9 460 000
13	Sport	9	3 710 000
14	Profilaktyka uzależnień, służba zdrowia, opieka społeczna	20	12 540 000
15	Ścieżki rowerowe	5	b.d.
16	Informacja, promocja	6	20 000
17	Zanieczyszczenie powietrza (hałas, odory)	6	170 000
18	Zarządzanie	15	7 055 567
19	Transport publiczny, miejski	7	5 300 000
20	Kultura imprezy	3	35 000
21	Monitoring, nadzór	2	710 000
22	Wodociągi i ujęcia wody	3	35 000
23	Odnawialne źródła energii	7	2 115 000
24	Budownictwo mieszkaniowe	17	1 719 799 000
25	Ochrona przyrody	8	270 000
26	Targowisko	1	100 000

W tabeli poniżej pogrupowano zadania strategii w kładzie celów II rzędu i dziedzin, których dotyczą. Jedna dziedzina może być przyporządkowana do kilku celów II rzędu, w zależności od charakteru zadań, jakie są w niej zawarte

Tabela 61 Zadania strategii rozwoju dziedzinami i celami II rzędu

Lp.	Dziedzina	Cel strategiczny II rzędu																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Świetlice, kluby, dom kultury																	
2	Zabytki																	
3	Drogi, chodniki																	
4	Oświata																	
5	Siec gazowa, energetyczna																	
6	Śmieci, wysypiska odpadów (eternit)																	
7	Współpraca gminy z organizacjami, gminami partnerskimi																	
8	Rolnictwo, leśnictwo																	
9	Turystyka, rekreacja																	
10	Straż pożarna,																	

Lp.	Dziedzina	Cel strategiczny II rzędu																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	policja																	
11	Kanalizacja																	
12	Plany przestrzennego zagospodarowania i programy rozwojowe																	
13	Sport																	
14	Profilaktyka uzależnień, służba zdrowia, opieka społeczna																	
15	Ścieżki rowerowe																	
16	Informacja, promocja																	
17	Zanieczyszczenie powietrza (hałas, odory)																	
18	Zarządzanie																	
19	Transport publiczny, miejski																	
20	Kultura imprezy																	
21	Monitoring, nadzór																	
22	Wodociągi i ujęcia wody																	
23	Odnawialne źródła energii																	
24	Budownictwo mieszkaniowe																	
25	Ochrona przyrody																	
26	Targowisko																	

Cele strategiczne II rzędu

1. Dostosowanie zapisów planów rozwoju, strategii, programów, planów zagospodarowania przestrzennego do obecnych i przyszłych potrzeb gminy i jej mieszkańców.
2. Wszechstronna promocja gminy.
3. Rozwój instytucji z otoczenia biznesu i rolnictwa.
4. Rozwój współpracy gminy z organizacjami i partnerami.
5. Dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb mieszkańców i rozwoju gospodarczego.
6. Współpraca z miastem Białystok w ramach Białostockiej Aglomeracji Miejskiej i gminami sąsiednimi
7. Rozwój sektora usług komunalnych
8. Współpraca wszystkich instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców gminy
9. Rozwój oświaty i kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego
10. Doskonalenie form opieki medycznej i pomocy społecznej
11. Wspomaganie inicjatyw mających na celu ochronę środowiska i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
12. Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę i kanalizacji
13. Dbłość o stan dróg, chodników i bezpieczeństwo na drogach
14. Likwidacja uciążliwych dla środowiska naturalnego źródeł zanieczyszczeń
15. Rozwój rekreacji, turystyki i agroturystyki
16. Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego z uwzględnieniem produkcji ekologicznej
17. Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Spośród zgłoszonych zadań strategii rozwoju najwięcej (132 zadania) zostało zaliczonych do celu strategicznego I rzędu C (Gmina Juchnowiec Kościelny obszarem harmonijnego rozwoju zgodnego ze środowiskiem naturalnym). Nakłady na te zadania oszacowano na kwotę łączną 155 530 tys. zł. Na drugim miejscu wskazano na cel B (Gmina Juchnowiec Kościelny przyjazna i bezpieczna) ujęto w nim 129 zadania na łączną kwotę 1 770 599 tys. zł. Na trzecim miejscu wskazano na 64 zadań zaliczonych do celu strategicznego pierwszego rzędu A (Gmina Juchnowiec Kościelny ośrodkiem rozwoju gospodarczego) na łączną kwotę

(szacunkową) 501 tys. zł. Na ostatnim miejscu wskazano na cel strategiczny D (Gmina Juchnowiec Kościelny ośrodkiem rolnictwa ekologicznego i agroturystyki), w którym znalazło się 6 zadań na sumę 3 770 tys. zł.

Tabela 62. Zadania strategii rozwoju w układzie celów I rzędu

Cel strategiczny	Liczba zadań	Nakłady
A. Gmina Juchnowiec Kościelny ośrodkiem rozwoju gospodarczego	64	500 471 000
B. Gmina Juchnowiec Kościelny przyjazna i bezpieczna	96	1 758 094 067
C. Gmina Juchnowiec Kościelny obszarem harmonijnego rozwoju zgodnego ze środowiskiem naturalnym	132	155 530 104
D. Gmina Juchnowiec Kościelny ośrodkiem rolnictwa ekologicznego i agroturystyki	6	3 770 000

Analizowane zadania były podstawą do wykonania wariantowania strategii rozwoju, a ich realizacja, rozłożona w latach, będzie decydowała o powodzeniu planowanych przedsięwzięć. Kwoty zgłoszonych do realizacji zadań zostały określone w cenach bieżących i w trakcie realizacji strategii rozwoju będą ulegały zmianie.

VI.4 Warianty strategii rozwoju

Cechą charakterystyczną przeznaczoną do realizacji strategii rozwoju jest wariantowy zapis działań. Na Wójcie Gminy Juchnowiec Kościelny będzie spoczywał obowiązek realizacji strategii rozwoju i wdrożenia procedur zarządzania strategicznego. Podstawą do sformułowania wariantów strategii rozwoju były oczekiwania społeczeństwa i środowisk gospodarczych przedstawione w toku prac nad strategią i we wcześniej zrealizowanych badaniach ankietowych mieszkańców gminy. Zainteresowani wypowiedzieli się w ten sposób na szereg tematów istotnych przy opracowaniu strategii rozwoju. Oczekiwania lokalnych liderów biorących udział w opracowaniu strategii rozwoju znalazły swoje przełożenie na zadania i programy.

Warianty strategii rozwoju są wypadkową zadań zgłoszonych i oczekiwań przełożonych na scenariusze rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny. Sprzeczne preferencje różnych środowisk, co do wagi zadań, z poszczególnych dziedzin powodują, że zaproponowane warianty strategii rozwoju są wypadkową oczekiwań i preferencji z jednej strony, a możliwościami finansowymi i rzeczowymi posiadanymi przez gminę z drugiej strony.

Przy formułowaniu wariantów strategii brano pod uwagę następujące czynniki:

- oczekiwania i preferencje mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny i podmiotów gospodarczych działających na jej terenie,
- stosunek do otoczenia prezentowany przez władze gminy i mieszkańców przejawiający się otwartością i gotowością do przyjmowania i podejmowania nowych inicjatyw,
- hierarchizacja sformułowanych zadań w obrębie poszczególnych celów i dziedzin,
- wielkość dostępnych środków finansowych własnych i zewnętrznych na realizację przyjętych zadań, determinujących możliwości ich realizacji.

Tak określone kryteria pozwoliły na sformułowanie wariantów strategii rozwoju z punktu widzenia kierunków, priorytetów i tempa rozwoju gminy jako całego organizmu oraz poszczególnych sfer funkcjonalnych. Wszystkie spośród opracowanych wariantów dążą do minimalizacji zagrożeń i maksymalizacji szans rozwojowych.

W proponowanych wariantach rozwoju występuje grupa wspólnych (dla nich wszystkich) działań władz gminy, które winny zmierzać do:

- niedopuszczenia do regresu w rozwoju gminy tzn. spadku poziomu życia mieszkańców, rozmiarów produkcji i szeroko rozumianych usług, pogorszenia się stanu środowiska

naturalnego i stanu bezpieczeństwa publicznego oraz obniżenia jakości świadczonych usług społecznych i w obszarze infrastruktury technicznej,

- utrzymania obecnego poziomu i rozwoju funkcji ogólnogminnych centrum administracyjnego gminy oraz świadczonych przez gminę na swoim terenie usług.

Warianty strategii rozwoju, aby spełniały swoje zadania, muszą być utrzymane na odpowiednim poziomie ogólności. Wskazują przy tym wiodące kierunki rozwoju i proponują rozstrzygnięcia kierunkowe.

Tworząc warianty strategii rozwoju, opracowano pole wariantów, na którym określono dziewięć możliwych do realizacji wariantów strategii rozwoju, w zależności od przyjętego scenariusza rozwoju i określonych preferencji w zakresie zarządzania sprawami gminy. Możliwość realizacji części spośród zarysowanych wariantów strategii rozwoju jest tylko teoretyczna. Brak jest uzasadnień merytorycznych do ich realizacji.

Tabela 63. Warianty strategii rozwoju.

Wariant strategii			Scenariusz		
			Optymistyczny	Umiarkowany	Zachowawczy
			I	II	III
Model zarządzania	Ofensywny	A	Optymistyczny ofensywnego rozwoju (I A)	Umiarkowany ofensywnego rozwoju (II A)	Zachowawczy ofensywnego rozwoju (III A)
	Zrównoważony	B	Optymistyczny zrównoważonego rozwoju (I B)	Umiarkowany zrównoważonego rozwoju (II B)	Zachowawczy zrównoważonego rozwoju (III B)
	Defensywny	C	Optymistyczny defensywnego rozwoju (I C)	Umiarkowany defensywnego rozwoju (II C)	Zachowawczy defensywnego rozwoju (III C)

W wyniku analizy dziewięciu sformułowanych wariantów strategii rozwoju do realizacji rekomendowano wariant **umiarkowany zrównoważonego rozwoju**. Przy sprzyjających warunkach, jakie mogą wystąpić w otoczeniu gminy, może zaistnieć możliwość przejścia do realizacji wariantu **optymistycznego zrównoważonego rozwoju**. Wariant **optymistycznego zrównoważonego rozwoju** zakłada wystąpienie tak sprzyjających warunków rozwojowych i taki poziom dopływu środków finansowych, który pozwoli na realizację większości (zadań zgłoszonych poprzez programy) w okresie realizacji strategii rozwoju. Wariant **umiarkowanego zrównoważonego rozwoju** zakłada realizację (poprzez programy) takich zadań, które będą stymulować rozwój gminy Juchnowiec Kościelny. Trudności w pozyskiwaniu środków finansowych mogą owocować przesunięciem w czasie realizacji niektórych zadań, szczególnie inwestycyjnych. Przy realizacji tego wariantu będzie występowało koncentrowanie się na zadaniach, które mogą przynieść najbardziej pożądane przez społeczeństwo efekty.

Rekomendowany wariant zakłada skoncentrowanie się na zadaniach, które mogą sprzyjać uzyskaniu przez gminę przewagi miejsca do lokalizacji inwestycji i stworzenia w ten sposób (w przyszłości) czynnika zachęcającego do umiejscawiania przedsięwzięć gospodarczych na terenie gminy Juchnowiec Kościelny. Koncentracja na zadaniach inwestycyjnych o charakterze prorozwojowym ze sfery infrastruktury technicznej -z jednej strony- i na zadaniach zmierzających do podniesienia wykształcenia społeczeństwa poprzez dostarczenie mu odpowiedniej wiedzy, należących do sfery infrastruktury społecznej-z drugiej strony - powinna sprzyjać kumulowaniu czynników rozwojowych na terenie gminy. Wykorzystanie potencjału endogenicznego i oparcie na nim przyszłego rozwoju gminy w korelacji z układem przestrzennym będącym w sąsiedztwie Białegostoku powinno sprzyjać

rozwojowi przemysłu rolno-spożywczego bazującego na naturalnych surowcach wytwarzanych w otoczeniu rolniczym. Rozwój produkcji w oparciu o lokalne zasoby może być czynnikiem stymulującym rozwój innych dziedzin działalności gospodarczej, powodując tym samym wzrost gospodarczy notowany na terenie gminy.

Przy formułowaniu wariantu umiarkowanego zrównoważonego rozwoju przyjęto zasadę dostosowania zadań do dochodów i wydatków liczby zadań znajdujących się w programach w procesie zarządzania strategicznego. Przy formułowaniu zadań strategii rozwoju określono orientacyjne koszty ich realizacji w cenach obecnych (z roku 2008).

W tabeli na końcu opracowania dokonano zestawienia zadań zawartych w strategii rozwoju do realizacji w poszczególnych latach. Przyjęta hierarchizacja kładzie nacisk w pierwszym okresie realizacji strategii rozwoju (2009-2015) na zadania tworzące warunki do rozwoju gospodarczego i wyrównujące dotychczasowe dysproporcje w rozwoju mediów komunalnych. Zadania te preferują również minimalizację ujemnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze w wyniku prowadzonej przez człowieka działalności gospodarczej i zaspokajania potrzeb bytowych mieszkańców gminy.

Władze gminy Juchnowiec Kościelny, podobnie jak innych gmin w Polsce, stanęły przed koniecznością poszukiwania własnych rozwiązań stymulujących przyspieszenie rozwoju gospodarczego swojego terenu. Występujący obecnie kryzys gospodarczy (na świecie i w Polsce) wymaga podjęcia działań dostosowujących się do tych procesów i poszukiwania w nich miejsca dla rozwoju własnej gminy. Zachodzące zmiany są w dużej mierze inicjowane przez dynamiczny postęp naukowo-techniczny, globalizację¹² zachodzących procesów i postępującą integrację regionów i ich gospodarek w ramach gospodarki światowej. Przynoszą nowe wyzwania i decydują o konkurencyjnej przewadze gospodarki danego regionu, kraju. Charakterystyczną cechą zachodzących zmian będzie wykorzystywanie wiedzy jako podstawowego zasobu produkcyjnego – obok surowców, kapitału i pracy.

W wariantcie tym położono (z jednej strony) nacisk na realizację zadań związanych z szeroko rozumianym wsparciem dla środowisk gospodarczych. Polegają one na udziale przedstawicieli gminy i środowisk gospodarczych w różnego rodzaju targach i wystawach krajowych i zagranicznych, promujących lokalne podmioty gospodarcze. Z drugiej strony założono wspieranie działań transferujących nowe technologie i rozwiązania do praktyki działalności gospodarczej. Założono również, w ramach programu infrastruktury technicznej, realizację zadań polegających na budowie szeregu dróg o dużym znaczeniu komunikacyjnym oraz rozbudowę elementów infrastruktury technicznej służącej rozwojowi działalności gospodarczej. Przewidziano również przyjęcie nowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy wyznaczającego nowe tereny pod rozwój działalności gospodarczej i budownictwa mieszkaniowego.

Realizacja tego wariantu strategii rozwoju powinna zaowocować przyspieszeniem rozwoju gminy i skumulowaniem środków i czynników wzrostu w dziedzinach cechujących się najwyższą dynamiką rozwojową. Rekomendowany wariant umożliwia, w sprzyjających warunkach, przejście przez władze gminy w toku realizacji strategii rozwoju do innego wariantu. Opracowana strategia i rekomendowany wariant umożliwi maksymalizację efektów rozwojowych przy minimalizacji kosztów społecznych zachodzących zmian gospodarczych i społecznych.

¹² Tendencja zacieśniania się powiązań społecznych, ekonomicznych, ekologicznych w skali światowej. Oznacza włączenie do strategii rozwoju regionu uwarunkowań zewnętrznych o wymiarze światowym.

VII Zestawienie zadań strategii rozwoju

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.9.1.1	Założenie w SP Bogdanki świetlicy środowiskowej	Zorganizowanie w budynku szkoły zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w dni wolne od nauki w szkole (sobota niedziela)	Bogdanki	2009	2025	306 000		153 000	153 000		Wójt Gminy
B.9.2.1	Remont i modernizacja Domu Rekolekcyjnego jako "Chrześcijańskiego Centrum Młodzieżowego"	Poprawa warunków bytowo-mieszkalnych osobom przyjeżdżającym na rekolekcje, spotkania. Remont pokoi mieszkalnych, kaplicy, łazienek. Remont elewacji. Remont i wyposażenie Sali konferencyjnej. Budowa chodników i parkingów.	Hermanówka	2009	2013	1 000 000	100 000	550 000	300 000	50 000	Wspólnota "Kairos" Ewa Gierajko
B.9.3.1	Remont świetlicy wiejskiej w Hołówkach Małych	Wymiana drzwi, wyposażenie - stoliki, krzesła. Zmiana pokrycia dachu i otynkowanie	Hołówki Małe	2010	2011	10 000		5 000	5 000		Wójt Gminy
B.9.4.1	Zakup baraku na świetlicę w Hryniewiczach	Miejsce spotkań - zaplecze socjalne	Hryniewicze	2009	2009	35 000			35 000		Wójt Gminy
B.9.5.1	Projekt rozbudowy Urzędu Gminy - adaptacja budynku Ośrodka Kultury	Rozbudowa budynku Ośrodka Kultury	Juchnowiec Kościelny	2009	2009	50 000			50 000		Wójt Gminy
B.9.6.1	Rozbudowa Biblioteki w Juchnowcu Kościelnym	Rozbudowa budynku w którym mieści się biblioteka i Ośrodek Kultury poprzez dobudowanie nowego skrzydła	Juchnowiec Kościelny	2010	2014	b.d.					Wójt Gminy
B.9.7.1	Dom Kultury w Kleosinie	Miejsce spotkań dla mieszkańców i miłego spędzania czasu, wykorzystywane do organizacji: prelekcji, wystaw, koncertów,	Kleosin	2010	2013	2 000 000			2 000 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		wieczorków poezji zajęć kół zainteresowań									
B.9.8.1	Remont świetlicy w Kleosinie	Poprawa stanu technicznego budynków	Kleosin	2009	2009	30 000			30 000		Wójt Gminy
B.9.9.1	Budowa świetlicy wiejskiej – klubu Księżyno Kolonia	Zakup terenu i materiałów budowlanych, budowa i wykończenie oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt	Księżyno Kolonia	2010	2013	b.d.					Wójt Gminy
B.9.10.1	Świetlica wiejska Lewickie Stacja	Wykup mieszkania - pustostanu kolejowego i adaptacja go na świetlicę	Lewickie Stacja	2009	2012	200 000		100 000	100 000		Wójt Gminy
B.9.11.1	Remont świetlic w Rostołtach, Janowiczach, Olmontach, Hermanówce	Poprawa stanu technicznego budynków	Rostołty, Janowicze, Olmonty, Hermanówka	2009	2009	200 000			200 000		Wójt Gminy
B.9.12.1	Remont klubu rolnika w Rumejkach	Remont budynku i budowa boiska	Rumejki	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy
B.9.13.1	Zorganizowanie Centrum Kultury w południowej części gminy Juchnowiec Kościelny w SP Bogdanki	Zorganizowanie atrakcyjnych zajęć edukacyjnych (komputerowych) dla okolicznych mieszkańców np. Założenie domu parafialnego, zespołu ludowego	SP Bogdanki	2009	2025	90 000		45 000	45 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.9.14.1	Modernizacja świetlicy środowiskowej	Modernizacja i wyposażenie wszystkich świetlic na terenie gminy Juchnowiec Kościelny	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2009	2015						Wójt Gminy
B.9.15.1	Remont świetlicy w Wojszkach	Wyremontować świetlicę wiejską i stworzyć w niej centrum ekologii	Wojszki	2008	2010	350 000			350 000		Wójt Gminy
B.9.16.2	Remont, odbudowa zabytkowych nagrobków na cmentarzu w Juchnowcu	Inwentaryzacja, stworzenie dokumentacji historycznej, remont, renowacja starych nagrobków zabytkowych, żeliwnych, aktywizacja społeczności lokalnej	Juchnowiec cmentarz parafialny	2010	2015	b.d.					Opiekunowie, rodziny, parafia
B.9.17.2	Renowacja krzyży (szt. 2) we wsi Stanisławowo	Ocementowanie krzyży, wymiana ogrodzenia, wyłożenie terenu wokół kostką, zagospodarowanie zieleni wokół krzyża	Stanisławowo	2009	2010	20 000	2 000	8 000	2 000	8 000	Parafia
C.13.18.3	Położenie asfaltu od wsi Baranki do wsi Zimnochy	Położenie nawierzchni asfaltowej na drodze Baranki w kierunku Zimnoch (do początku tej miejscowości)	Baranki	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.19.3	Remont drogi od wsi Baranki do wsi Bogdanki poprzez położenie nowego dywanika asfaltowego	Położenie asfaltu od budynku szkoły	Baranki, Bogdanki	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.20.3	Wybudowanie nowej drogi do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Hryniewiczach omijających miejscowość Hryniewiczze		Białystok Hryniewiczze	2012	2013	3 000 000		3 000 000			Prezydent Miasta Białegostoku, Spółka Komunalna Lech
C.13.21.3	Droga Bogdanki - Rostoły	Wykonanie nawierzchni asfaltowej na drodze Bogdanki - Rostoły. Jest to najkrótsza trasa dojazdowa mieszkańców Rostoł do kościoła, ośrodka zdrowia	Bogdanki, Rostoły	2009	2010	550 000			550 000		Wójt Gminy
C.13.22.3	Zwiększenie płynności ruchu na drogach, szczególnie w obrębie obszarów zabudowanych.		Cała gmina	2009	2025	b. d.					Wójt Gminy, Powiatowy Zarząd Dróg w Białymstoku
C.13.23.3	Budowa chodnika we wsi Czerewki - Kożany	Zadania polega na wykonaniu chodników w/w miejscowościach	Czerewki Kożany	2010	2010	300 000		270 000	30 000		Starosta powiatu białostockiego
C.13.24.3	Budowa drogi gminnej Hermanówka Kol. Lewickie	Utwardzenie drogi Hermanówka – Kol. Lewickie. Naprawa dróg gminnych	Hermanówka	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.25.3	Drogi gminne w Hryniewiczach		Heyniewiczze	2008	2010	301 960			301 960		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.26.3	Droga na Frampol (Kol. Horodniany Duże) oraz dojazd do posesji nr 19 i do basenu p. pożarowego	Wytyczenie i wykonanie drogi do w/w miejsc. Mieszkańcy dojeżdżają drogą piaskową, która przebiega przez prywatne działki. Drogi te w okresie jesienno-wiosennym w znacznym stopniu są nieprzejezdne	Hołówki Duże, Hołówki Duże - Frampol	2009	2011	b.d.					Wójt Gminy
C.13.27.3	Przebudowa skrzyżowania w Hołówkach Dużych przy szkole	Należy przebudować skrzyżowanie tak, aby duże zestawy samochodowe miały możliwość skrętu od strony Juchnowca do Czaczek. Jest wąska, ciasna i nawierzchnia asfaltowa łamie się na brzegach	Hołówki Duże	2010	2012	b.d.					Starosta powiatu białostockiego
C.13.28.3	Modernizacja skrzyżowania Horodniany - Białystok	Jest bardzo ciężko włączyć się do ruchu wyjeżdżając z wsi Horodniany. Należy przy budowie szosy z Kleosina do mostu w Horodnianeach rozbudować to skrzyżowanie	Horodniany	2010	2012	b.d.					Starosta powiatu białostockiego
C.13.29.3	Budowa ulic w Horodnianeach	Wybudowania drogi asfaltowej z uzbrojeniem łączącej Horodniany z ul Norwida w Kleosinie	Horodniany	2009	2010	500 000	50 000		450 000		Wójt Gminy
C.13.30.3	Nowa droga w Hryniewiczach	Wykonanie projektu i nawierzchni drogi w Hryniewiczach nr działki 77/3	Hryniewiczze	2008	2010	b.d.					Prezydent Białegostoku

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.31.3	Chodnik we wsi Hryniewicze	Ułożenie i wykonanie: krawężników + chodników po obu stronach drogi powiatowej Białystok - Juchnowiec pomiędzy znakami określającymi wież Hryniewicze.	Hryniewicze	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.13.32.3	Wykonanie drogi w Hryniewiczach	Wykonanie projektu i nawierzchni drogi w Hryniewiczach nr działki 77/7	Hryniewicze	2008	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.33.3	Budowa drogi powiatowej Hryniewicze - Olmonty	Położenia nawierzchni asfaltowej	Hryniewicze - Olmonty	2008	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.34.3	Chodnik w kierunku ośrodka zdrowia oraz boiska sportowego w Juchnowcu Dolnym	Zadanie ma polegać na położeniu chodnika celem poprawy bezpieczeństwa na tej drodze	Juchnowiec Dolny	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.35.3	Utwardzenie drogi gminnej w kierunku lecznicy zwierząt w Juchnowcu Dolnym	Zadanie polega na polaniu asfaltu na tej drodze	Juchnowiec Dolny	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.36.3	Oświetlenie ulicy Juchnowiec Dolny Kolonia	Instalacja energio oszczędnego oświetlenia w miejscowości	Juchnowiec Dolny Kolonia			b.d.					Wójt Gminy
C.13.37.3	Położenie chodnika w miejscowości Juchnowiec Dolny Kolonia	Ułożenie i wykonanie: krawężników + chodników po obu stronach drogi	Juchnowiec Dolny Kolonia			b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.38.3	Oczyszczenie pasa drogowego	Wycięcie wszystkich krzaków w pasie drogowym na odcinku Juchnowiec Górny - Wojszki	Juchnowiec Górny, Wólka, Biele, Złotniki, Tyczówka, Wojszki	2009	2010	b.d.					Starosta powiatu białostockiego
C.13.39.3	Przebudowa skrzyżowania przy Placu Królowej Rodzin	Przebudowa skrzyżowania na bezpieczne dla ruchu samochodowego i pieszych	Juchnowiec Kościelny	2010	2010	b.d.					Starosta powiatu białostockiego
C.13.40.3	Budowa ulic: Rumiankowa, Słonecznikowa w Juchnowcu Kościelnym	Budowa utwardzonych dróg z niezbędną infrastrukturą	Juchnowiec Kościelny	2009	2009	1 096 826			1 096 826		Wójt Gminy
C.13.41.3	Budowa drogi Rumejki - droga powiatowa 1483B	Remont nawierzchni i budowa utwardzonych poboczy z wyodrębnieniem chodnika. Chodnik jest tylko wyodrębnioną linią poprzez drogi	Juchnowiec Rumejki	2009	2012	b.d.					Wójt Gminy
C.13.42.3	Przebudowa skrzyżowania ulic Zdrojowej i Tuwima w Kleosinie	Przebudowa skrzyżowania mająca na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i ruchu pieszego (droga dzieci do szkoły)	Kleosin	2009	2009	100 000			100 000		Starosta powiatu białostockiego
C.13.43.3	Budowa pętli autobusowej Kraszewskiego	Końcowy przystanek autobusów miejskich przy ulicy Kraszewskiego z linii nr 2, 16, 26, 27	Kleosin	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.44.3	Projekt budowy ulicy Jana Pawa II w Kleosinie		Kleosin	2009	2009	90 000			90 000		Wójt Gminy
C.13.45.3	Projekt drogi Horodniany - ul Norwida, Kleosin		Kleosin	2009	2009	30 000			30 000		Wójt Gminy
C.13.46.3	Remonty nawierzchni ulic w Kleosinie	Remonty nawierzchni ulic w kolejności ich budowy	Kleosin	2020	2025	6 000 000			6 000 000		Wójt Gminy
C.13.47.3	Budowa nowej drogi Białystok kierunek Wysokie Mazowieckie z bezpiecznymi skrzyżowaniami	Polega na zbudowaniu obwodnicy Księżyna która prowadzi od Białegostoku - Kleosin - Księżyno - Ignatki	Kleosin, Księżyno	2010	2014	b.d.					Wójt Gminy
C.13.48.3	Budowa obwodnicy Księżyna	Ze względu na zatłoczenie obecnej szosy konieczne jest poszerzenie drogi wojewódzkiej Białystok - Wysokie Mazowieckie z ominięciem Księżyna	Kleosin, Księżyno Kolonias Ignatki	2010	2015	b.d.					Wójt Gminy
C.13.49.3	Droga Kol. Lewickie - Hermanówka - projekt		kol Lewickie, Hermanówka	2009	2009	25 000			25 000		Wójt Gminy
C.13.50.3	Chodnik Kolonia Koplany	W dalszej kolejności budowa chodnika w naszej miejscowości z dołączeniem do chodnika prowadzącego do szkoły w Księżynie	Kolonias Koplany			b.d.					Wójt Gminy
C.13.51.3	Wykonanie chodnika we wsi Koplany	Budowa chodnika przez wieś	Koplany	2009	2012	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.52.3	Budowa ulic w Księżynie: Witosza, Wąska, Południowa, Leśna i Krucza		Księżyno	2009	2010	2 670 148			2 670 148		Wójt Gminy
C.13.53.3	Przebudowa ulicy Alberta w Księżynie - projekt		Księżyno	2009	2012	2 465 400			2 465 400		Wójt Gminy
C.13.54.3	Drogi gminne Księżyno Kolonia	Poszerzenie pasa jezdni do 5,5 m, chodnika po jednej stronie ulicy, odpływ (wzdłuż drogi) wód opadowych	Księżyno Kol	2009	2011	408 400			408 400		Wójt Gminy
C.13.55.3	Droga Księżyno - Horodniany - Kleosin - Białystok	Budowa drogi lokalnego ruchu stanowiącej połączenie ww. miejscowości z Białymstokiem, będącej alternatywą dla drogi wojewódzkiej nr 57B	Księżyno, Horodniany, Kleosin	2010	2012	3 000 000		2 100 000	900 000		Wójt Gminy
C.13.56.3	Projekt przebudowy drogi powiatowej na odcinku Księżyno - Kolonia Koplany		Księżyno, Koplany	2009	2011	1 632 000			1 632 000		Wójt Gminy
C.13.57.3	Budowa chodnika we wsi Czerewki - Kożany	Wybudowanie po obu stronach drogi powiatowej chodnika w miejscowości Lewickie Stacja	Lewickie Stacja	2009	2009	200 000		100 000	100 000		Wójt Gminy
C.13.58.3	Poprawienie drogi gminnej	Zebranie starej nawierzchni (głina) i usypanie , utwardzenie nowej i ułożenie asfaltu	Niewodnica Mogilewska	2011	2011	b.d.					Wójt Gminy
C.13.59.3	Budowa chodnika Ogrodniczki	Bezpieczeństwo mieszkańców i dzieci uczęszczających do szkoły	Ogrodniczki	2009	2009	80 000			80 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.60.3	Chodniki i parkingi w drogach wsi: Ogrodniczki, Rumejki, Wólka. Biele, Klewinowo, Hołówki Duże, Hołówki Małe, przystanek PKS Horodniany	Położenie chodników w wsiach, poprawa bezpieczeństwa	Ogrodniczki, Rumejki, Wólka, Biele, Klewinowo, Hołówki Duże, Hołówki Małe	2008	2012	1 300 000			1 300 000		Wójt Gminy
C.13.61.3	Budowa dróg dojazdowych	Obniżenie i utwardzenie dróg dojazdowych we wsi Olmonty do nowo wybudowanych domów	Olmonty	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.13.62.3	Wykonanie drogi Olmonty	Wykonanie nawierzchni bitumicznej na drodze powiatowej Hryniewiczze - Olmonty, Olmonty - Stanisławowo	Olmonty	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.63.3	Rozbudowa drogi gminnej Olmonty-Stanisławowo	Utwardzenie drogi poprzez położenie dywanika asfaltu	Olmonty, Stanisławowo	2009	2012	2 196 360			2 196 360		Wójt Gminy
C.13.64.3	Budowa drogi gminnej a) Rostoły - Złotniki, b) Rostoły - Bogdanki	a) wykonanie utwardzenia drogi bitumiczną masą, b) wykonanie projektu drogi, utwardzenia bitumiczną masą	Rostoły	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.13.65.3	Remont drogi Rostoły - Hołówki Małe	Polega na wykonaniu utwardzonej powierzchni drogi, tak, aby mijaly się pojazdy bez zjazdu na pobocze	Rostoły - Hołówki Małe	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		(położenie nowej warstwy asfaltu)									
C.13.66.3	Droga gminna we wsi Rumejki - oświetlenie	Utwardzeniu i założeniu lamp na istniejących słupach	Rumejki	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.13.67.3	Remonty nawierzchni dróg i budowa chodników we wsi Rumejki	Droga powiatowa nr 1494b na odcinku Rumejki - Juchnowiec	Rumejki	2010	2012	b.d.					Wójt Gminy
C.13.68.3	Droga Solniczki - Nasz Dom	Utwardzenie drogi poprzez położenie dywanika asfaltu	Solniczki	2008	2011	185 000			185 000		Wójt Gminy
C.13.69.3	Chodnik: Solniczki, Niewolnica Nargilewska	Wybudowanie chodnika od przystanku autobusowego między wsiami Solniczki a Niewodnica Nargilewska do obydwu wsi	Solniczki, Niewodnica Nargilewska	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.70.3	Przebudowa drogi gminnej Stanisławowo-Halickie	Budowa i utwardzenie (nawierzchnia asfaltowa) drogi gminnej na odcinku Stanisławowo w kierunku Halickie	Stanisławowo, Halickie	2009	2011	953 200			953 200		Wójt Gminy
C.13.71.3	Budowa wraz z przebudową drogi powiatowej nr 1484B	Poszerzenie budowa, zmiana nawierzchni asfaltu na odcinku Stanisławowo - Solniczki - Krupniki - Wojszki + dokumentacja	Stanisławowo, Solniczki, Krupniki, Wojszki	2011	2015	b.d.					Wójt Gminy
C.13.72.3	Budowa drogi i chodników Szerenosy	Budowa dróg wraz z chodnikami we wsi Szerenosy	Szerenosy	2008	2009	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.73.3	Budowa ulic w Śródliesiu (Jarzębinowa, Sosnowa, Leszczynowa)	Utwierdzenie drogi poprzez położenie dywanika asfaltu	Śródlésie	2008	2012	1 452 000			1 452 000		Wójt Gminy
C.13.74.3	Budowa dróg zbiorczych wzdłuż drogi krajowej Białystok-Lublin (droga nr 19), która będzie przebiegała po nowym śladzie przez teren gminy do przenoszenia ruchu lokalnego i do terenów przemysłowych	Udostępnienie terenów pod działalność gospodarczą wzdłuż drogi krajowej Białystok-Lublin	Teren przebiegu obwodnicy	1012	2016	b.d.					Dyrekcja Generalna Dróg Krajowych
C.13.75.3	Budowa dróg zbiorczych wzdłuż Południowej Obwodnicy Białegostoku do przenoszenia ruchu lokalnego i do terenów przemysłowych	Udostępnienie terenów pod działalność gospodarczą wzdłuż Południowej Obwodnicy Białegostoku	Teren przebiegu obwodnicy	1012	2016	b.d.					Dyrekcja Generalna Dróg Krajowych
C.13.76.3	Utwierdzenie i wyasfaltowanie drogi powiatowej Tyczówka - Rzepniki	Wysypanie powstałego koryta żwiru i położenie asfaltu	Tyczówka	2010	2012	2 500 000		500 000	1 000 000	1 000 000	Starosta powiatu białostockiego
C.13.77.3	Parking wokół cmentarza w Tyczówce	Wykonanie parkingu przy cmentarzu parafialnym w Tyczówce	Tyczówka	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.78.3	Wykonanie parkingów (od strony cmentarza i domu parafialnego) przy	Wykonanie parkingów przy kościele w Tyczówce	Tyczówka (kościół) - Bogdanki	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	kościół w Tyczówce										
C.13.79.3	Budowa drogi Wojszki - Stanisławowo	Poszerzenie drogi powiatowej Wojszki Stanisławowo	Wojszki	2009		b.d.					Wójt Gminy
C.13.80.3	Droga gminna Wojszki - Ryboły utwardzenie	Utwardzenie drogi z Wojszek do Ryboł	Wojszki			b.d.					Wójt Gminy
C.13.81.3	Remont drogi Pańki-Juchnowiec	Poszerzenie oraz położenie asfaltu na odcinku Pańki-Juchnowiec	Wojszki	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.82.3	Uzbrojenie działek gminnych w Wojszkach oraz budowa drogi tzn. „Szlak bociani”	Doprowadzenie drogi i kanalizacji do domków letniskowych w Wojszkach oraz wybudowanie drogi "Szlak bociani"	Wojszki			450 000					Wójt Gminy
C.13.83.3	Budowa chodnika Wólka	Wybudowanie chodnika we wsi Wólka	Wólka	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.13.84.3	Oświetlenie uliczne Wólka	Modernizacja oświetlenia ulicznego we wsi Wólka	Wólka	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.13.85.3	Droga Wólka - Juchnowiec Dolny	Poszerzenie drogi Wólka - Juchnowiec z 8 m do 12 m. Położenie nowej nawierzchni, Wykonanie chodnika	Wólka - Juchnowiec	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.13.86.3	Budowa chodnika i oświetlenia do Juchnowca Dolnego	Wykonanie chodnika i oświetlenia do Juchnowca Dolnego ze wsi Wólka	Wólka - Juchnowiec Dolny	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.13.87.3	Budowa ekranów akustycznych przy drodze wojewódzkiej Białystok-Wysokie Mazowieckie w miejscowościach o ponadnormatywnym natężeniu hałasu.		Wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 679	2012	2013	b.d.					Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Białymstoku
C.13.88.3	Remont dróg polnych	Równanie i nawiezienie żwiru, żużlu, względnie innych materiałów ponieważ istniejące drogi nie były remontowane	Złotniki	2009	2011	30 000			30 000		Wójt Gminy
B.9.89.4	Remont budynku poszkolnego w Bielach wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku	Poprawa stanu technicznego zasobu gminnego	Biele	2009	2009	100 000			100 000		Wójt Gminy
B.9.90.4	Remont budynków na działce szkolnej w Bogdankach	Remont budynku gospodarczego przy byłej szkole w Barankach. Zrobienie szamba	Bogdanki	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
B.9.91.4	Opracowanie programu edukacji dla zrównoważonego rozwoju w gminie Juchnowiec Kościelny.	Wykonanie programu poprzez jego zamówienie	Cała gmina	2011	2011	20 000			20 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.9.92.4	Udostępnienie bazy lokalowej w szkołach dla dzieci, młodzieży i dorosłych w celu organizacji imprez i zajęć pozalekcyjnych	Istotną sprawą w obecnej sytuacji jest zapewnienie mieszkańcom gminy atrakcyjnych i tanich form spędzania czasu wolnego. Chodzi tu przede wszystkim o dzieci i młodzież oraz seniorów. Podstawowym problemem jest brak bazy lokalowej. Aby rozwiązać ten problem należałoby udostępnić społeczności lokalnej szkoły, kluby osiedlowe, świetlice, które pracują tylko w określonych godzinach	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
B.9.93.4	Zmiana pokrycia dachowego na szkole w Hołówkach Dużych	Należy wymienić obecne eternitowe pokrycie szkoły na blachę, co rozwiąże problem azbestu oraz przedłuży żywotność budynku	Hołówki Duże	2012	2013	b.d.					Wójt Gminy
B.9.94.4	Dostosowanie sprzętu do poziomu rozwoju technologii informacyjnej w szkołach	Wymiana sprzętu komputerowego co 5 lat i aktualizacja oprogramowania w pracowniach komputerowych. Szkolenia dla nauczycieli	Juchnowiec Górny	2010	2025	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.9.95.4	Generalny remont głównego budynku szkoły Juchnowiec Górny	Wymiana instalacji elektrycznej na zgodną z obowiązującymi normami, pionów kanalizacyjnych, rur centralnego ogrzewania, wykonanie kącików czystości, drewnianych poręczy na klatkach schodowych oraz listew odbojowych na klatkach schodowych i korytarzach, malowanie ścian.	Juchnowiec Górny	2009	2011	b.d.					Wójt Gminy
B.9.96.4	Kapitałna modernizacja kuchni szkolnej Juchnowiec Górny	Dostosowanie 27-letniej kuchni szkolnej do obowiązujących wymogów sanitarnych i HACCP, całkowity remont (posadzki, ściany, wentylacja), wymiana zużytego sprzętu	Juchnowiec Górny	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
B.9.97.4	Modernizacja placu szkolnego Juchnowiec Górny	Naprawa chodników z gruntownym utwardzeniem podłoża, likwidacja eternitu na zadaszeniu wiaty, remont głównych schodów wejściowych (poręcze) i zejścia do szatni	Juchnowiec Górny	2010	2012	b.d.					Wójt Gminy
B.9.98.4	Naprawa ogrodzenia placu szkolnego	Wykonanie nowego estetycznego ogrodzenia od frontu (z zainstalowaniem bram wjazdowych), naprawa pozostałego	Juchnowiec Górny	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		ogrodzenia (wymiana siatki i niektórych słupków lub inny trwały rodzaj ogrodzenia)									
B.9.99.4	Projekt Hali Sportowej przy ZS w Juchnowcu Górnym		Juchnowiec Górny	2009	2009	35 000			35 000		Wójt Gminy
B.9.100.4	Rozszerzenie oferty edukacyjnej szkoły w Juchnowcu Górnym	Zorganizowanie codziennych zajęć w różnych sekcjach do godz. 17, zatrudnienie odpowiednich specjalistów, szkolenia dla nauczycieli, przygotowanie pracowni	Juchnowiec Górny	2009	2012	b.d.					Wójt Gminy
B.9.101.4	Stworzenie miejsca oczekiwania uczniów na dowóz do domu - ZS w Juchnowcu Górnym	Wykonanie bezpiecznego miejsca oczekiwania uczniów na autobusy szkolne (estetycznego, zadaszzonego, utwardzonego i z ławeczkami)	Juchnowiec Górny	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
B.9.102.4	Stworzenie pracowni językowych	Zakupienie sprzętu, remont i wyposażenie pomieszczeń, przeszkolenie nauczycieli	Juchnowiec Górny	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
B.9.103.4	Rozbudowa przedszkola w Kleosinie	Dobudowa dodatkowego budynku zwiększającego ilość sal przedszkolnych w Kleosinie, budowa na terenie obecnego przedszkola	Kleosin	2010	2011	1 200 000		600 000	600 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.9.104.4	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły i budowa pływalni w Kleosinie	Budowa basenu	Kleosin	2009	2012	12 000 000		2 400 000	9 600 000		Wójt Gminy
B.9.105.4	Zorganizowanie placu zabaw dla dzieci w Księżynie Kolonii	Plac zabaw - zakup huśtawek, piaskownicy oraz innych urządzeń i elementów	Księżyno Kolonia	2008	2010	b.d.					Wójt Gminy
B.9.106.4	Zakup oprogramowania do komputerowego wspomagania zarządzania szkołą	Zakup profesjonalnego oprogramowania do zarządzania szkołą, pozwalającego na wymianę danych, szkolenia pracowników, zapewnienie aktualizacji i wymiany sprzętu komputerowego	Szkoły cała gmina	2009	2011	b.d.					Wójt Gminy
B.11.107.4	Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zrównoważonej konsumpcji i kształtowania pożądanego proekologicznego jej wzorców	Kształtowanie postaw prośrodowiskowych	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Administracja rządowa, Wójt Gminy
B.11.108.4	Prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz udziału społeczeństwa w ochronie i kształtowaniu środowiska	Cykl spotkań, konkursów, filmów	Cała gmina	2009	2025	127 500			127 500		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.13.109.4	Oświetlenie odcinka drogi od Tyczówki do Bogdanek i położenie chodnika	Zamontowanie słupów i lamp oświetleniowych oraz wykonanie chodników	Tyczówka (kościół) - Bogdanki	2009	2010						Wójt Gminy
B.15.110.4	Ścieżka przyrodnicza "Mały bocian"	Budowa szlaku turystycznego wzdłuż brzegu Narwi, częściowo po terenie bagien (ścieżka utwardzona) - kładka budowa wież widokowych, budowa tablic informacyjnych	północna granica gminy	2010	2014	b.d.					Wójt Gminy
A.5.111.5	Budowa oświetlenia ulicznego gminy	Modernizacja oświetlenia, instalacja punktów oświetleniowych w miejscach tego wymagających	Cała gmina	2008	2010	400 000			400 000		Wójt Gminy
A.5.112.5	Budowa zintegrowanej gminnej sieci komputerowej	W ramach projektu e_podlasie realizowanego przez Urząd Marszałkowski wybudować szkieletową sieć światłowodową na terenie gminy i w każdej miejscowości zainstalować nadajniki dookólne umożliwiające pokrycie całej miejscowości Internetem radiowym	Cała gmina	2012	2013	600 000			600 000		Wójt Gminy
A.5.113.5	Budowa oświetlenia ulicznego energooszczędnego oraz jego modernizacja	Modernizacja oświetlenia, instalacja systemów ekologicznych oświetlenia	Cała gmina	2009	2025	1 900 000			1 900 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.5.114.5	Rozbudowa sieci elektroenergetycznej na terenie gminy	Istnieje potrzeba dostosowania sieci do potrzeb rozwijającej się gminy. Uzbrojenie terenów pod rozwój budownictwa na terenie gminy	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Zakład Energetyczny Białystok Teren, Wójt Gminy
A.5.115.5	Wykonanie oświetlenia ulicznego w Hołówkach Dużych	Należy wykonać oświetlenie uliczne od szkoły do końca miejscowości	Hołówki Duże	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
A.5.116.5	Oświetlenie placu szkolnego w Juchnowcu Górnym	Całkowita modernizacja oświetlenia, zlikwidowanie starych, zepsutych latarni, wykonanie nowego, racjonalnego planu oświetlenia i jego realizacja	Juchnowiec Górny	2009	2011	b.d.					Wójt Gminy
A.5.117.5	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego	Wymiana opraw latarni ulicznych na energooszczędne, budowa oświetlenia na ul. Klonowej, Rumiankowej, Słonecznikowej, Jaśminowej, Brzozowej	Juchnowiec Kościelny	2011	2011	b.d.					Wójt Gminy
A.5.118.5	Oświetlenie bloku Kolonia Koplany	Doprowadzenie linii oświetleniowej do bloku, gdyż w okolicy tego budynku nie ma żadnego oświetlenia	Kolonia Koplany			b.d.					Wójt Gminy
A.5.119.5	Wykonanie gazociągu	Przedłużenie nitki gazociągu do wsi Koplany	Koplany	2009	2012	b.d.					Gazownia Białystok

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.5.120.5	Montaż oświetlenia	Montaż oświetlenia wzdłuż pasa drogi gminnej na odcinku Stanisławowo - Olmonty	Stanisławowo	2010	2010	b.d.					Wójt Gminy
A.5.121.5	Budowa Zakładu Gazowniczego produkującego biogaz	Poprzez budowę Zakładu Gazowniczego na terenie gminy powstanie możliwość rozwoju upraw roślinnych, z których będzie wytwarzany biogaz. Stworzy to możliwość dodatkowych dochodów dla rolników.	Teren oczyszczalni Juchnowiec Górny	2014	2016	1 500 000		1 200 000	300 000		Inwestor, Wójt Gminy
A.5.122.5	Gazociąg	Doprowadzenie gazu do wsi	Wojszki	2010	2012	4 000 000					Gazownia Białystok
A.13.123.5	Modernizacja oświetlenia wzdłuż drogi powiatowej nr 1485B`	Wymiana słupów oświetleniowych oraz wymiana lamp oświetleniowych na każdym słupie	Stanisławowo	2009	2010	b.d.					Starosta powiatu białostockiego
A.14.124.5	Wprowadzanie nośników energooszczędnych (gazu ziemnego i płynnego, oleju opałowego, energii elektrycznej) o mniejszej uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w obrębie chronionego krajobrazu rzeki Narew i leśnego pasa ochronnego	Wzrost wykorzystania proekologicznych nośników energii		2009	2025	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	miasta Białegostoku										
A.5.125.6	Rozbudowa Zakładu Utylizacji Odpadów w Hryniewiczach połączona z budową spalarni odpadów komunalnych	Zastosowanie technologii zagospodarowania odpadów bardziej przyjaznej dla środowiska	Hryniewicze	2010	2014	480 000 000				480 000 000	Prezydent Miasta Białegostoku
C.14.126.6	Zmniejszanie ilości wytwarzanych odpadów u źródła, odzysk surowców wtórnych	Lepsze wykorzystanie energii i surowców	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Mieszkańcy gminy, Wójt gminy,
C.14.127.6	Sukcesywna wymiana pokryć dachowych azbestowych	Wymian dachów pokrytych azbestem	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Właściele nieruchomości
C.14.128.6	Nałożenie na właścicieli i zarządców nieruchomości obowiązku zawierania umów na wywóz nieczystości	Duża liczba gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych pozostaje poza zorganizowanym systemem gromadzenia i wywozu śmieci z ich posesji. W dotychczasowej sytuacji prawnej	Cała gmina	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		właściciele i zarządcy nieruchomości zobowiązani są jedynie do wyposażenia jej w urządzenia słupce do gromadzenia odpadów, nie mają jednak obowiązku zawierania umów na ich wywóz. Taki stan sprzyja tworzeniu się dzikich wysypisk śmieci									
C.14.129.6	Zapobieganie powstawaniu „dzikich” nie urządzonych wysypisk wiejskich, m.in. poprzez ewidencjonowanie, monitorowanie ich lokalizacji oraz bieżącą ich likwidację	Likwidacja składowisk śmieci	Cała gmina	2009	2025	680 000			680 000		Wójt Gminy
C.14.130.6	Uporządkowanie gospodarki odpadami w indywidualnych gospodarstwach (segregowanie, kompostownie komunalne).	Uporządkowanie gospodarki odpadami w indywidualnych gospodarstwach (segregowanie, kompostownie komunalne).	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2009	2025	b.d.					Właściciele posesji, Wójt Gminy
C.14.131.6	Zorganizowanie punktów zbiórki odpadów innych niż komunalne	Zorganizowanie punktów zbiórki odpadów innych niż komunalne	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.14.132.6	Zorganizowanie zbiórki odpadów foliowych dla rolników (sianokiszonka, worki)	Zorganizowanie zbiórki odpadów foliowych dla rolników (sianokiszonka, worki)	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2008	2025	b.d.					Wójt Gminy
A.4.133.7	Rozwijanie współpracy władz gminy z organizacjami samorządu gospodarczego	Samorządy gospodarcze skupiające przedsiębiorców z terenu gminy powinny spełniać rolę doradczą dla Rady Gminy i Wójta Gminy. Samorządy gospodarcze poprzez swoją działalność powinny aktywizować przedsiębiorców	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
A.4.134.7	Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	Rozwój form współpracy przy aktywizacji społeczeństwa	Cała gmina	2009	2025	85 000			85 000		Wójt Gminy
A.4.135.7	Rozwój współpracy gminy Juchnowiec Kościelny z gminami partnerskimi zagranicznymi	Wymian doświadczenia rozwój dwustronnych kontaktów, rozwój współpracy kulturalnej, sportowej i wymiany młodzieży	Cały okres	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
A.4.136.7	Zorganizowanie związku przedsiębiorców na terenie gminy Juchnowiec Kościelny	Zorganizowanie związku przedsiębiorców na terenie gminy Juchnowiec Kościelny	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2009	2025	b.d.					Podmioty gospodarcze

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.17.137.24	Budowa infrastruktury technicznej w terenie osiedla Kolonia Księżyno (działki 235/XX)	Uzbrojenie terenów pod budownictwo zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego	Kolonia Księżyno obręb działek 235/XX	2010	2025	1 000 000	300 000		700 000		Wójt Gminy Społeczny Komitet Budowy Infrastruktury
A.6.138.7	Nawiązanie współpracy (w ramach aglomeracji) z miastem Białystok	Nawiązanie współpracy w ramach aglomeracji z miastem Białystok.		2008	2025	b.d.					Wójt Gminy
C.11.139.8	Promocja stosowania dobrych praktyk rolniczych jako instrumentu ochrony gleb, upowszechnianie kierunków produkcji rolnej zapewniających zrównoważone ich wykorzystanie (rolnictwo ekologiczne, programy rolno-środowiskowe)	Zastosowanie technologii zapobiegających szkodom przyrodniczym	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
C.11.140.8	Promowanie praktyk rolniczych zmniejszających emisję gazów cieplarnianych	Zastosowanie technologii ograniczających emisję gazów cieplarnianych	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
C.11.141.8	Wspieranie podejmowanych działań, zwłaszcza w sektorze rolnym i leśnym,	Zastosowanie technologii ograniczających emisję gazów cieplarnianych		2009	2025	b.d.					Administracja rządowa

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery										
D.15.142.8	Realizacja programu małej retencji polegająca na budowie zbiorników wodnych w Ignatkach (pow. 13 ha, V - 75 tys m ³), w Lewickich (pow. 1,9 ha V – 11 tys. m ³), w Koplanach (pow. 6,0 ha, V – 18 tys. m ³), Wólce (pow. 68,0 ha, V – 6 tys. m ³). Dodatkową funkcją tych zbiorników będzie funkcja: gospodarcza, ekologiczna i turystyczno – rekreacyjna	Poprawa retencji wody na terenie gminy	Lewickie, Koplany, Wólka, Ignatki	2012	2015	b.d.					Wójt Gminy, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku
D.16.143.8	Rozwój upraw energetycznych zgodnych z wymaganiami ochrony różnorodności biologicznej;	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Administracja rządowa
C.13.144.3	Wykonanie nawierzchni drogi w Hryniewiczach	Wykonanie projektu drogi w Hryniewiczach numer działki 165. Wykonanie nawierzchni drogi	Hryniewiczze	2008	2010	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
D.15.145.9	Rozwój turystyki i rekreacji, w tym rozwój systemu ścieżek przyrodniczo edukacyjnych i rowerowych	Tworzenie bazy do wypoczynku i aktywnej turystyki	Cała gmina	2009	2025	170 000			170 000		Wójt Gminy
D.15.146.9	Budowa terenów rekreacyjnych	Utworzenie miejsca na ogniska z wiatami. Ścieżką dydaktyczną	Kleosin	2012	2013	100 000			100 000		Wójt Gminy
D.15.147.9	Stworzenie centrum jazdy konnej i rekreacyjnej na terenie Ignatek	Stworzenie centrum jazdy konnej i rekreacyjnej na terenie Ignatek	Osiedle Ignatki	2012	2014						Właściciel stadniny
D.15.148.9	Przystosowanie istniejącego ośrodka wypoczynkowego w Wojszkach nad rzeką Narew pod potrzeby "Gminnego Centrum Edukacyjno-Ekologiczno-Turystycznego"	Przystosowanie istniejącego ośrodka wypoczynkowego w Wojszkach nad rzeką Narew pod potrzeby "Gminnego Centrum Edukacyjno-Ekologiczno-Turystycznego"	Wojszki	2011	2013	3 500 000			3 500 000		Wójt Gminy
B.8.149.10	Wdrożenie programu współpracy mieszkańców z policją	Istnieje pilna potrzeba rozwoju różnych form współpracy mieszkańców z policją	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Komisariat Policji, Wójt Gminy
B.8.150.10	Tworzenie warunków do poprawy funkcjonowania jednostek ochotniczej straży pożarnej w gminie poprzez budowę bazy, doposażenie w sprzęt i stworzenie	Odpowiednie wyposażenie Straty Pożarnej jest niezbędne do prowadzenia skutecznych działań ratowniczych. Konieczne jest zminimalizowanie czasu dojazdu wozu	Cała gmina	2012	2025	700 000			700 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	zintegrowanej bazy informacyjnej o infrastrukturze technicznej	strażackiego do pożaru. Dla przykładu, drewniany budynek pali się 15 minut. W przypadku awarii niezwykle ważne jest, aby służby prowadzące akcję ratunkową dysponowały kompletną informacją o uzbrojeniu technicznym terenu i obiektów									
B.8.151.10	Remont remizy strażackiej w Hermanówce	Wykonanie ogrodzenia placu, wymiana pokrycia dachu, wymiana drzwi wejściowych, orynnowanie, wymiana instalacji elektrycznej	Hermanówka	2009	2009						Wójt Gminy
B.8.152.10	OSP Hołówki Duże - remont	Remont, rozbudowa obiektu	Hołówki Duże	2009	2009	300 000		100 000	200 000		Wójt Gminy
B.8.153.10	OSP Juchnowiec Dolny	Remont, rozbudowa obiektu	Juchnowiec Dolny	2009	2009	60 000			60 000		Wójt Gminy
B.8.154.10	Samochód strażacki do OSP Koplany		Koplany	2009	2009	70 000			70 000		Wójt Gminy
B.8.156.10	Dobudowa garażu dla OSP i modernizacja obiektu	Dobudowa garażu do istniejącego budynku w obecnym garażu po modernizacji utworzyć salę przygotowania posiłków i sanitariaty	Złotniki	2008	2010	60 000	5 000	15 000	35 000	5 000	Wójt Gminy
B.8.157.10	OSP Złotniki - projekt rozbudowy	Remont, rozbudowa obiektu	Złotniki	2009	2009	30 000			30 000		Wójt Gminy
C.12.158.11	Kanalizacja sanitarna Biele, Złotniki, Rostoły	Ograniczenie zanieczyszczenia wód gruntowych	Biele, Złotniki, Rostoły	2008	2012	10 093 161		3 200 000	6 893 161		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.12.159.11	Likwidacja zbiorników przydomowych (szamb) w miejscowościach, które posiadają system zbiorowej kanalizacji sanitarnej	Uchwalenie prawa miejscowego o przyłączaniu się gospodarstw domowych do kanalizacji w miejscowościach posiadających kanalizację zbiorczą	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Właściciele
C.12.160.11	Likwidacja nieszczelnych przydomowych zbiorników bezodpływowych. Dopłata 2 500 zł do likwidowanego zbiornika (pokrycie kosztów podłączenia)	Środki przydzielane w kolejności zgłoszeń i posiadanych możliwości	Cała gmina	2009	2025	850 000			850 000		Właściciele, Wójt Gminy
C.12.161.11	Unieszkodliwianie nieczystości płynnych (ścieków) z obszarów nie posiadających sieci kanalizacyjnej poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach, a następnie wywożenie do punktu zlewnego oczyszczalni w Juchnowcu Kościelnym	Zagospodarowanie ścieków powstających w gospodarstwach domowych	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.12.162.11	Sukcesywne przyłączanie miejscowości położonych w centrum gminy do oczyszczalni ścieków w Juchnowcu (20 miejscowości, 3378 mieszkańców, 37% mieszkańców w strefie kanalizacji sanitarnej)	Realizacja kanalizacji sukcesywnie	Centrum gminy	2009	2022	47 500 000		32 500 000	15 000 000		Wójt Gminy
C.12.163.11	Kanalizacja wsi Hermanówka	Doprowadzenie kanalizacji do wsi	Hermanówka	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.12.164.11	Kanalizacja wsi Hołówki Małe, Hołówki Duże, Simuny	Budowa instalacji odprowadzającej ścieki	Hołówki Małe, Hołówki Duże	2009	2013	b.d.					Wójt Gminy
C.12.165.11	Kanalizacja sanitarna Janowicze	Ograniczenie zanieczyszczenia wód gruntowych	Janowicze	2009	2011	1 720 000			1 720 000		Wójt Gminy
C.12.166.11	Doprowadzenie kanalizacji do Juchnowca Dolnego Kolonii	Podłączenie do kanalizacji sanitarnej wszystkich domów	Juchnowiec Dolny Kolonia								Wójt Gminy
C.12.167.11	Kanalizacja wsi Kolonia Koplany	Budowa linii kanalizacyjnej, na która jest wykonany projekt	Kolonia Koplany	2008	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.12.168.11	Wykonanie kanalizacji we wsi Koplany	Budowa kanalizacji sanitarnej	Koplany	2009	2012						Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.12.169.11	Kanalizacja sanitarna Koplany, Koplany Kol., Brończany, Lewickie, Lewickie Kolonia	Realizacja inwestycji polegająca na budowie kanalizacji sanitarnej	Koplany, Koplany Kol, Brończany, Lewickie	2008	2011	6 900 000			6 900 000		Wójt Gminy
C.12.170.11	Kanalizacja sanitarna Księżyno Kol., Ignatki Kol. oraz wodociąg	Realizacja inwestycji polegająca na budowie kanalizacji sanitarnej	Księżyno Kol., Ignatki Kol.	2009	2012	809 292			809 292		Wójt Gminy
C.12.171.11	Wodociągi i kanalizacja w działkach gminnych kolonia Księżyno	Realizacja inwestycji polegająca na budowie kanalizacji sanitarnej	Księżyno Kolonia	2008	2012	603 535			603 535		Wójt Gminy
C.12.172.11	Kanalizacja, drogi, oświetlenie, chodniki	Odptyw ścieków, naprawa dróg gminnych, lampy oświetleniowe na każdym słupie, chodniki z obu stron we wsi chodnik od wsi do firmy CHM	Lewickie	2009	2011	b.d.					Wójt Gminy
C.12.173.11	Skanalizowanie południowej części gminy poprzez budowę sieci kanalizacyjnej i podłączenie jej do oczyszczalni ścieków w Czerewkach oraz poprzez budowę „małych” oczyszczalni ścieków w formie stacji kontenerowych lub oczyszczalni trzcinowych (10	Realizacja kanalizacji sukcesywnie	Południowa część gminy	2009	2018	13 500 000		10 000 000	3 500 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	miejscowości, 971 mieszkańców, 100% mieszkańców poza systemem kanalizacji sanitarnej) lata 2009-2018										
C.12.174.11	Systematyczne przyłączanie miejscowości położonych w północnej części gminy do systemu kanalizacyjnego miasta Białystok (16 miejscowości, 9401 mieszkańców, 88% mieszkańców w strefie kanalizacji sanitarnej)	Realizacja kanalizacji sukcesywnie	Północna część gminy	2009	2017	28 200 000		19 200 000	9 000 000		Wójt Gminy, Wodociągi Białostockie
C.12.175.11	Budowa kanalizacji ściekowej i burzowej we wsi Rostoły	Budowa kanalizacji ściekowej oraz burzowej we wsi Rostoły	Rostoły	2008	2010						Wójt Gminy
C.12.176.11	Kanalizacja sanitarna Stanisławowo, Solniczki, Niewodnica Nargilewska +	Wykonanie kanalizacji	Stanisławowo, Solniczki, Niewodnica Narg	2008	2011	4 782 822			4 782 822		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	kolonie										
C.12.177.11	Budowa kanalizacji sanitarnej Szerenosy	Budowa kanalizacji sanitarnej	Szerenosy			b.d.					Wójt Gminy
C.12.178.11	Kanalizacja wsi i oczyszczalnia ekologiczna we wsi Tyczówka	Wykonać kanalizację całej wsi wraz z oczyszczalnią ekologiczną	Tyczówka	2011	2013	1 000 000		700 000	300 000		Wójt Gminy
C.12.179.11	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków we wsi Wojszki	Wybudowanie oczyszczalni ekologicznej we wsi oraz kolektora kanalizacyjnego doprowadzającego ścieki do oczyszczalni	Wojszki	2008	2010	1 700 000	50 000	850 000	800 000		Wójt Gminy
C.12.180.11	Kanalizacja wsi Złotniki	Doprowadzenie kanalizacji do poszczególnych domów	Złotniki	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.12.181.11	Kanalizacja wsi Złotniki 2	W ramach programu inwestycyjnego kanalizacja 3 wsi Biele, Złotniki, Rostoły	Złotniki	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.12.182.11	Kanalizacji wsi Złotniki 3	Podłączenie kanalizacji do domów i naprawa ulicy w wsi	Złotniki	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.14.183.11	Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych	Ochrona wód powierzchniowych i środowiska naturalnego	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	prowadzących hodowlę zwierząt.										
C.14.184.11	Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w zabudowie kolonijnej i w miejscach, gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nie uzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej - 3500 zł dofinansowanie na jeden budynek mieszkalny	Realizacja oczyszczalni w zabudowie kolonijnej	Cała gmina	2009	2025	1 190 000		590 000	600 000		Wójt Gminy
C.14.185.11	Projekt kanalizacji sanitarnej w Hernanówce	Przygotowanie dokumentacji technicznej pod inwestycję	Hermanówka	2009	2012	1 850 000			1 850 000		Wójt Gminy
C.14.186.11	Oczyszczalnia ekologiczna Domu Rekolekcyjnego w Hryniewiczach	Wykonanie projektu, zamontowanie oczyszczalni. Zakup odpowiednich urządzeń. Prace związane z realizacją projektu oczyszczalni ekologicznej domu Rekolekcyjnego w Hryniewiczach	Hermanówka	2010	2010	130 000	13 000	58 500	52 000	6 500	Wspólnota "Kairos" Ewa Gierajko

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.14.187.11	Systematyczny monitoring wód odciekowych ze składowiska odpadów w Hryniewiczach	Pomiar jakości wody w bezpośrednim sąsiedztwie składowiska	Hryniewicze	2009	2025	b.d.					Prezydent Miasta Białegostoku, Spółka Komunalna Lech
C.14.188.11	Poprawa sprawności oczyszczania ścieków w oczyszczalni gminnej w Juchnowcu Górnym zwiększone usuwanie związków biogenych	Odprowadzane ścieki będą mniej zanieczyszczać środowisko naturalne	Juchnowiec Górny	2011	2013	b.d.					Wójt Gminy
C.14.189.11	Oczyszczalnia i kanalizacja w Wojszkach		Wojszki	2008	2011	2 300 000			2 300 000		Wójt Gminy
A.1.190.12	Dokończenie opracowania planu zagospodarowania przestrzennego wsi Baranki	zakończyć opracowanie rozpoczętego planu zagospodarowania przestrzennego	Baranki	2008	2009	b.d.					Wójt Gminy
A.1.191.12	Opracowanie programu remontów, modernizacji i renowacji budynków stanowiących zasoby gminne pod kątem poprawy stanu technicznego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz obniżenia kosztów eksploatacji	Istnieje konieczność modernizacji istniejących zasobów budowlanych gminy i dostosowania ich do nowych funkcji	Cała gmina	2010	2010	10 000			10 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.1.192.12	Sporządzenie planu gospodarki gruntami komunalnymi.	Gospodarka gruntami gminnymi nie została ujęta w ramy szczegółowego planu. Należy sporządzić plan taki, w którym uwzględni się przeznaczenie terenu w planie zagospodarowania oraz szczegółowe rozdysponowanie w poszczególnych latach. Plan taki również musi przewidywać odpowiednie promowanie terenów przeznaczonych do zbywania na odpowiednie cele	Cała gmina	2009	2009	20 000			20 000		Wójt Gminy
A.1.193.12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Horodniany, Księżyno, Ignatki	Sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości	Horodniany, Księżyno, Ignatki	2009	2011	2 000 000			2 000 000		Wójt Gminy
A.1.194.12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Opracowanie i wdrożenie w życie planu zagospodarowania przestrzennego m Hryniewicze. Obręb geodezyjny Hryniewicze, Olmonty.	Hryniewicze	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.1.195.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Hryniewicze, ze wskazaniem lokalizacyjnym możliwości rozbudowy Zakładu Utylizacji Odpadów, którego integralną częścią będzie spalarnia odpadów komunalnych	Opracowanie dokumentacji planistycznej pod rozwój Zakładu Utylizacji Odpadów	Hryniewicze	2009	2010	400 000			50 000	350 000	Wójt Gminy
A.1.196.12	Dokumentacja na budowę nowej siedziby Urzędu Gminy	Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę nowej siedziby Urzędu Gminy	Juchnowiec Górny	2010	2011	500 000			500 000		Wójt Gminy
A.1.197.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Dolny	Uporządkowanie przestrzenne miejscowości wyznaczenie terenów pod rozwój budownictwa wielorodzinnego, pod działalność gospodarczą, pod budownictwo jednorodzinne	Juchnowiec Kościelny	2010	2011	300 000			300 000		Wójt Gminy
A.1.198.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Górny	Uporządkowanie przestrzenne miejscowości wyznaczenie terenów pod rozwój budownictwa wielorodzinnego, pod działalność gospodarczą, pod	Juchnowiec Kościelny	2009	2010	300 000			300 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		budownictwo jednorodzinne									
A.1.199.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Juchnowiec Kościelny	Uporządkowanie przestrzenne miejscowości wyznaczenie terenów pod rozwój budownictwa wielorodzinnego, pod działalność gospodarczą, pod budownictwo jednorodzinne	Juchnowiec Kościelny	2009	2010	300 000			300 000		Wójt Gminy
A.1.200.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Lewickie Stacja	Uporządkowanie przestrzenne miejscowości wyznaczenie terenów pod rozwój budownictwa wielorodzinnego, pod działalność gospodarczą, pod budownictwo jednorodzinne	Juchnowiec Kościelny	2009	2010	300 000			300 000		Wójt Gminy
A.1.201.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rumejki	Uporządkowanie przestrzenne miejscowości wyznaczenie terenów pod rozwój budownictwa wielorodzinnego, pod działalność gospodarczą, pod budownictwo jednorodzinne	Juchnowiec Kościelny	2010	2011	300 000			300 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.1.202.12	Sporządzenie planu miejscowego dla każdej z 46 wsi (oddzielnie) z określeniem maksymalnego zakresu zabudowy	1. Dla każdej wsi opracowuje się koncepcję rozwoju i zagospodarowania, 2. określa się maksymalny terenów inwestycyjnych do 2015 roku, 2. określa się zagospodarowanie w infrastrukturę, 4. określa się aktywizację gospodarczą i kulturalną mieszkańców	Każda wieś na terenie gminy sukcesywnie, po 4-6 wsi rocznie	2008	2021	5 000 000		2 000 000	2 500 000	500 000	Wójt Gminy
A.1.203.12	Centra handlowe	Wyznaczenie terenów pod lokalizację wielko powierzchniowych obiektów handlowych wzdłuż Południowej Obwodnicy Białegostoku	Teren przebiegu obwodnicy	1014	2020	b.d.					Inwestorzy zainteresowani, Wójt Gminy
A.1.204.12	Wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą wzdłuż planowanej Południowej Obwodnicy Białegostoku	Po obu stronach drogi wyznaczyć pas szerokości 500 m pod rozwój działalności gospodarczej	Teren przebiegu obwodnicy	2010	2012	b.d.					Wójt Gminy
A.1.205.12	Wyznaczenie terenów pod działalność gospodarczą wzdłuż przebudowywanej drogi krajowej nr 19 Białystok-Lublin po nowym śladzie. opracowanie planu miejscowego	Po obu stronach drogi wyznaczyć pas szerokości 300 m pod rozwój działalności gospodarczej	Teren przebiegu obwodnicy	2010	2012	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.1.206.12	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego wsi Złotniki	Wieś Złotniki traci swój charakter rolniczy. Brak młodych rolników, ziemię dzierżawią rolnicy ze wsi Biele, Rostoły. Duże zainteresowanie terenami budowlanymi domki jednorodzinne, można zarezerwować teren pod budownictwo przemysłowe 7 ha w jednym kawałku przy drodze Juchnowiec - Wojszki	Złotniki	2010	2010	30 000			30 000		Wójt Gminy
C.11.207.12	Budowa kanalizacji deszczowej wraz z przebudową dróg	Realizacja inwestycji polegająca na budowie kanalizacji sanitarnej	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
C.11.208.12	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z budową dróg w pasach drogowych	Realizacja inwestycji polegająca na budowie kanalizacji sanitarnej	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
B.9.209.13	Boisko piłki nożnej i siatkowej w Domu Rekolekcyjnym w Hryniewiczach	1. Wykonanie projektu zagospodarowania terenu wokół Domu Rekolekcyjnego, 2. Wybudowanie boiska do piłki nożnej 3. Wybudowanie boiska do piłki siatkowej, 4. Wyposażenie terenu w odpowiedni sprzęt np. Place zabaw dla dzieci, wysadzenie roślinności według projektu	Hermanówka	2011	2012	500 000	50 000	250 000	175 000	25 000	Wspólnota "Kairos" Ewa Gierajko
B.9.210.13	Budowa boiska sportowego w Ignatkach oraz koncepcja WOKIS	Budowa obiektu sportowego wielofunkcyjnego	Ignatki	2009	2009	55 000			55 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.9.211.13	Budowa stadionu lekkoatletycznego Juchnowiec Górny	Wykonanie boisk ze sztuczną, bezpieczną nawierzchnią, wykonanie bieżni, skoczni w dal, skoczni wzwyż oraz rzutni	Juchnowiec Górny	2012	2015	b.d.					Wójt Gminy
B.9.212.13	Budowa boiska w ramach programu Orlik w Kleosinie	Budowa boiska w ramach programu Orlik	Kleosin	2009	2010	1 050 000		700 000	350 000		Wójt Gminy
B.9.213.13	Projekt pływalni w Kleosinie		Kleosin	2009	2009	300 000			300 000		Wójt Gminy
B.9.214.13	Boisko i świetlica	Budowa świetlicy i boiska wiejskiego na terenie naszej wsi, pozyskanie działki od Urzędu Gminy	Kolonia Koplany			b.d.					Wójt Gminy
B.9.215.13	Boisko sportowe i świetlica wiejska	Wyposażyć świetlicę i zapewnić opiekę	Olmonty	2009	2009	5 000			5 000		Wójt Gminy
B.9.216.13	Boisko	Wybudowanie boiska dla młodzieży	Wólka	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
B.15.217.13	Centrum Sportu i Rekreacji w Ignatkach Osiedlu	Budowa obiektu sportowego wielofunkcyjnego	Ignatki Osiedle	2008	2012	1 800 000			1 800 000		Wójt Gminy
B.9.218.14	Realizacja programu edukacyjnego przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.	Przeprowadzenie akcji profilaktycznej powinno poprawić świadomość społeczną zagrożeń powodowanych przez alkoholizm, narkomanię i wskazać instytucje służące pomocą w rozwiązywaniu tych problemów	Cała gmina	2009	2025	12 500 000			12 500 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.10.219.14	Ośłona rodzin o najniższych dochodach przez pomoc społeczną i organizacje pozarządowe	Wprowadzenie gospodarki rynkowej w Polsce doprowadziło do znacznego rozwarstwienia społeczeństwa, a tym samym powstania dużej grupy społecznej o bardzo niskich dochodach. Oprócz tego w gminie jest notowane duże bezrobocie. W związku z powyższymi procesami istnieje duża grupa osób, rodzin, które nie posiadają odpowiednich środków do życia	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
B.10.220.14	Stworzenie klubu "AA"	W klubie organizowanoby spotkania terapeutyczne alkoholików oraz dorosłych dzieci alkoholików, a także dzieci w wieku ponadgimnazjalnym	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2009	2014	b.d.					Wójt Gminy
B.10.221.14	Stworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej	Ośrodek spełniałby rolę schroniska dla osób w trudnej sytuacji rodzinnej np. ofiar przemocy, ofiar alkoholizmu	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2009	2014	b.d.					Powiat białostocki
C.13.222.15	Sukcesywna realizacja elementów układu dróg rowerowych	Poprawa bezpieczeństwa ruchu rowerowego oraz propagowanie roweru jako środka transportu i	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		rekreacji									
C.13.223.15	Ścieżka rowerowa z Białegostoku do Juchnowca	Wybudowanie ścieżki rowerowej od granic miasta Białystok do Juchnowca	Droga Białystok - Juchnowiec	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.224.15	Budowa ciągu pieszo - rowerowego	Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Stanisławowo - Solniczki - Niewodnica Nargielewska	Stanisławowo	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
C.13.225.15	Budowa ścieżki rowerowej	Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Niewodnica Nargilewaka - Wojszki - Juchnowiec Kościelny - Hryniewiczze - Olmonty - Stanisławowo + dokumentacja	Stanisławowo	2013	2021	b.d.					Wójt Gminy
C.13.226.15	Budowa świetlicy wiejskiej	Obiekt jest potrzebny do organizowania zebrań wioskowych, nabożeństw majowych, różańcowych i do spotkań integracyjnych. Budowa niedużej świetlicy wioskowej o wymiarach 10/6 m	Wólka	2009	2010	b.d.					Wójt Gminy
A.2.227.16	Folder informacyjny o gminie	Wydawanie cyklicznie folderów informacyjnych o gminie	Juchnowiec	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
A.2.228.16	Tablica informacyjna „granica gminy”	Ustawienie tablicy informacyjnej o rozpoczęciu granicy gminy Juchnowiec	Stanisławowo	2010	2010	5 000			5 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Kościelny przy wjeździe do wsi Stanisławowo									
A.2.229.16	Promocja wybranego produktu charakterystycznego dla gminy Juchnowiec Kościelny	Promocja wybranego produktu charakterystycznego dla gminy Juchnowiec Kościelny		2008	2025	b.d.					Wójt Gminy
B.8.230.16	Uruchomienie systemu informowania mieszkańców gminy o poważnych awariach i edukacja w tym zakresie, zwłaszcza wzdłuż drogi wojewódzkiej Białystok-Wysokie Mazowieckie oraz drogi krajowej nr 19 Białystok-Lublin i linii kolejowej Białystok-Bielsk Podlaski	Koordinacja działań z służbami spoza gminy	Cała gmina	2014	2014	15 000			15 000		Wójt Gminy, Administracja rządowa
A.1.231.17	Zakaz rozwoju budownictwa mieszkaniowego w pobliżu napowietrznych linii elektrycznych wysokiego napięcia	Przygotowanie odpowiednich map z naniesionymi liniami wysokiego napięcia i strefami ochronnymi	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
A.14.232.17	Eliminacja (z obszarów zamieszkałych) źródeł hałasu o ponadnormatywnym natężeniu poprzez zabezpieczenia	Opracowania bazy danych o lokalnych źródłach hałasu	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	techniczne lub zmianę technologii i urządzeń										
A.14.233.17	Opracowanie mapy akustycznej i programu naprawczego w zakresie ochrony przed hałasem	Zamówienie opracowania specjalistycznego	Cała gmina	2012	2012	45 000					Wójt Gminy
A.14.234.17	Przestrzeganie zasady strefowania hałasu w planowaniu przestrzennym na terenie gminy	Opracowania bazy danych o lokalnych źródłach hałasu	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
A.14.235.17	Uruchomienie systemu monitorowania jakości powietrza	Włączenie się działań realizowanych przez wyspecjalizowane służby	Cała gmina	2009	2025	125 000	125 000				Wójt Gminy
A.14.236.17	Likwidacja odorów pochodzących z transportu i składowiska odpadów w Hryniewiczach	Egzekwowanie przepisów związanych z transportem śmieci	Hryniewicze	2009	2025	b.d.					Prezydent Miasta Białegostoku
A.1.237.18	Utworzenie jednego miejskiego ośrodka administracyjnego ze wsi Juchnowiec Kościelny, Juchnowiec Dolny, Juchnowiec Górny, Rumejki, Lewickie Stacja	Rozwijające się centrum administracyjne i wzrost ilości mieszkańców zamieszkujących 5 wsi tworzących centrum gminy pozwoli na utworzenie jednej miejscowości	Centrum gminy	2020	2024	100 000			100 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Juchnowiec i uzyskanie przez nią praw miejskich									
A.2.238.18	Przygotowanie cyklicznej oferty inwestycyjnej gminy	Przygotowanie wspólnie katalogu inwestycyjnego aktualizowanego co roku.	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Zainteresowane podmioty, Wójt Gminy
A.3.239.18	Powołanie Towarzystwa Budownictwa	Powołanie organizacji, która będzie realizowała projekt związany z rozwojem budownictwa mieszkaniowego na obszarze gminy Juchnowiec Kościelny	Cała gmina	2010	2010	50 000			50 000		Wójt Gminy
A.3.240.18	Powołanie Rad Osiedli w miejscowości Kleosin	Duża liczba mieszkańców powoduje, że istnieje konieczność powołania przedstawicielstwa mieszkańców w formie rad osiedli	Kleosin	2009	2009	2 000			2 000		Wójt Gminy
A.3.241.18	Powołanie organizacji ekologicznej na terenie gminy Juchnowiec Kościelny	Powołanie organizacji ekologicznej na terenie gminy Juchnowiec Kościelny	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2008	2025	b.d.					Spółeczność gminna
A.3.242.18	Utworzenie giełdy rolno-towarowej	Utworzenie giełdy rolno-towarowej	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2012	2012	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.4.243.18	Doskonalenie działalności Rad Sołeckich	Istnieje potrzeba aktywizacji działalności Rad Sołeckich i doskonalenia form przedstawicielskich	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
B.7.244.18	Wdrożenie procedur (na poziomie gminy) kompensacji przyrodniczych jako istotnego narzędzia wspomagającego rozwój społeczno-gospodarczy w obrębie obszarów oddziałujących na sieć Natura 2000	Narzędzie stymulowania rozwoju gospodarczego	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Administracja rządowa
B.7.245.18	Wdrożenie systemu ułatwiającego dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie w oparciu o nowoczesne technologie na poziomie gminy	Uruchomienie systemów baz danych na stronie internetowej Urzędu Gminy	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Urząd Marszałkowski
B.7.246.18	Przygotowywanie miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych	Część prac porządkowych, modernizacyjnych można wykonać z pomocą osób zatrudnionych do tego typu prac	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
B.7.247.18	Utworzenie Straży Gminnej	Powołanie Straży Gminnej w celu poprawy bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy	Cała gmina	2015	2016	400 000			400 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.7.248.18	Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego	Rozwój systemu w oparciu o Internet	Cała gmina	2009	2009	468 567		113 604	354 963		Wójt Gminy
B.7.249.18	Budowa nowej siedziby Urzędu Gminy	Na terenie bazy transportowej wybudować budynek administracyjny wraz z parkingami, który będzie pełnił rolę nowej siedziby Urzędu Gminy	Juchnowiec Górny	2012	2014	6 000 000			6 000 000		Wójt Gminy
B.8.250.18	Utrzymanie w sprawności organizacyjnej i operacyjnej gminnego centrum kryzysowego	Ograniczenie zagrożeń lokalnych	Cała gmina			35 000					Wójt Gminy
B.7.251.19	Utworzenie przedsiębiorstwa gminnej komunikacji autobusowej	Rozwijająca się gmina i jej centrum administracyjne Juchnowiec będzie wymagała sprawnej komunikacji publicznej autobusowej wewnątrz gminy i zewnętrznej	Cała gmina	2018	2020	5 000 000		3 000 000	2 000 000		Wójt Gminy
B.7.252.19	Przedłużenie linii komunikacji miejskiej nr 10	Przedłużenie linii komunikacji miejskiej nr 10 z Księżyna do Centrum Handlowego w Ignatkach	Ignatki	2009	2009	b.d.					Prezydent Białegostoku
B.7.253.19	Przedłużenie linii komunikacyjnej nr 3	Przedłużenie linii komunikacji miejskiej nr 3 przez Kleosin do pętli w Ignatkach Osiedlu	Ignatki Osiedle, Kleosin	2010	2010	b.d.					Prezydent Białegostoku

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.7.254.19	Modernizacja stacji kolejowej w miejscowości Lewickie Stacja	Odnowienie budynku stacji kolejowej, uporządkowanie terenu, wykonanie dróg dojazdowych asfaltowych i chodników	Lewickie Stacja	2012	2013	300 000				300 000	PKP Spółka Przewozy Regionalne
B.7.255.19	Komunikacja miejska do wsi Stanisławowo	Połączenie komunikacyjne wsi Stanisławowo (docelowo Solniczki, Niewodnica Narg) z miastem Białystok	Stanisławowo - Białystok	2009	2025	b.d.					Prezydent Białegostoku
C.13.256.19	Wyznaczenie w gminie tras bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych i utrzymanie ich w odpowiednim stanie technicznym	Przez teren gminy przebiega linia kolejowa i drogi (wojewódzka, krajowa) po, których odbywa się transport substancji niebezpiecznych	Korytarze dróg i linii kolejowej	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy
B.9.257.20	Budowa centrum informacyjno – szkoleniowego oraz obsługi kwalifikowanej turystyki	Budowa obiektu z zadaniami szkoleniowymi zapleczem turystycznym (pokoje noclegowe, wypożyczalnia sprzętu) Baza do wypadów na tereny ościenne	Juchnowiec	2010	2012	b.d.					Wójt Gminy
B.9.258.20	Album widoków Ziemi Juchnowieckiej	Przygotowanie i wydanie "Albumu widoków Ziemi Juchnowieckiej" najciekawszych miejsc, bliskich pamięci historycznej mieszkańców, świadczącego o	Juchnowiec Kościelny	2009	2009	20 000	10 000		1 000	9 000	Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		współobecności różnych narodów i kultur. Nawiązanie do tradycji napoleońskich (1807-1883) które pozostawił wspaniały dokument kresów									
B.9.259.20	Wirtualna galeria twórczości artystów plastyków i rzemieślników z terenu gminy Juchnowiec Kościelny	Przygotowanie i realizacja wirtualnej galerii prezentującej prace malarzy, rzeźbiarzy, fotografików oraz wyroby rękodzieła artystycznego na stronie internetowej Gminy Juchnowiec Kościelny	Juchnowiec Kościelny	2009	2010	15 000	5 000		2 000	8 000	Wójt Gminy
B.8.260.21	Wprowadzenie nadzoru miejsc szczególnie niebezpiecznych poprzez system kamer	Instalacja na terenie gminy systemu kamer monitorujących wpłynie na poprawę bezpieczeństwa publicznego. Stworzenie jednego systemu zintegrowanego gminnego wspólnie z podmiotami gospodarczymi i mieszkańcami powinno pozwolić na wzrost wykrywalności osób popełniających przestępstwa	Cała gmina	2012	2025	210 000			210 000		Wójt Gminy, Policja
B.8.261.21	Monitoring Kleosina	Montaż 10 obrotowych kamer w najbardziej niebezpiecznych miejscach połączonych	Kleosin	2010	2012	500 000			500 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		z Komendą Miejską Policji									
A.5.262.22	Hydranty konserwacja	Naprawa instalacji hydrantowej: wymiana złączek, naprawa zasów, doszczelnienie i odwodnienie zaworów	Teren całej gminy a w szczególności te miejscowości gdzie nie ma OSP, oraz zbiorników p.poż	2009	2009	b.d.					Wójt Gminy
C.12.263.22	Wspieranie działań zmierzających do zmniejszenia zużycia wody i podniesienia efektywności wykorzystania energii w gospodarce komunalnej	Instalacja nowoczesnych rozwiązań technicznych	Cała gmina	2009	2015	35 000			35 000		Wójt Gminy
C.12.264.22	Racjonalne korzystanie z zasobów wód podziemnych zapewniające równowagę pomiędzy poborem i zasilaniem, ograniczanie zużycia wód podziemnych do celów innych niż socjalno-bytowe	Racjonalne wykorzystanie zasobów wody	Cała gmina	2009	2025	b. d.					Wójt Gminy, Właściciele ujęć wody

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.1.265.23	Dopłaty do zmiany sposobu ogrzewania na proekologiczny	Uruchomienie na poziomie gminy systemu zachęt	Cała gmina	2009	2025	595 000	595 000				Wójt Gminy
A.5.266.23	Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki	Wdrożenie nowych technologii	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Administracja rządowa
A.5.267.23	Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych na terenach rolnych	Wdrożenie nowych technologii	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Administracja rządowa, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
A.5.268.23	Dofinansowanie budowy instalacji służących do wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych	Wsparcie finansowe inwestorów	Cała gmina	2009	2025	170 000	170000				Administracja rządowa, Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A.5.269.23	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	System szkoleń, spotkań wystaw zebrań z mieszkańcami	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Organizacje pozarządowe, Wójt Gminy
A.5.270.23	Kolektory słoneczne i pompa ciepła w domu rekolekcyjnym w Hermanówce	1. Wykonanie projektów zamontowania kolektorów i pompy ciepła, 2 Zakup urządzeń, 3 Zamontowanie kolektorów słonecznych i pomp ciepła	Hermanówka	2010	2011	300 000	30 000	165 000	90 000	15 000	Wspólnota "Kairos" Ewa Gierjko
A.5.271.23	Wybudowanie elektrowni wiatrowej	Na terenie zakładu wybudować wiatrak (elektrownia wiatrowa) i zasilać w energię elektryczną kilka sąsiednich zakładów	Ignatkki	2010	2011	1 000 000	300 000	700 000			Antoni Wierciński
A.1.272.24	Porządkowanie przestrzeni zabudowanej	Poprzez opracowanie planów miejscowych doprowadzić do sukcesywnego dogęszczenia zabudowy i likwidacji przerw tworząc w ten sposób kompleksy zabudowy zwartej miejscowości	Cała gmina	2009	2025	34 000			34 000		Wójt Gminy
C.11.273.24	Harmonizacja obiektów architektonicznych z otoczeniem	Istnieje konieczność ograniczenia zachwaszczania krajobrazu przez obiekty budowlane niezgodne z miejscową	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		tradycją									
B.17.274.24	Promocja efektywności energetycznej w budownictwie mieszkaniowym: wielo- i jednorodzinny	Realizacja zaleceń rządowych	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Administracja rządowa
B.17.275.24	Nabywanie gruntów niezbędnych do realizacji samorządowych inwestycji z odpowiednim wyprzedzeniem	Nabywanie gruntów na cele inwestycyjne jest zadaniem trudnym i zbyt wydłużającym się w czasie. Dlatego też odbywać się to musi z odpowiednim wyprzedzeniem	Cała gmina	2010	2025	1 600 000			1 600 000		Wójt Gminy
B.17.276.24	Wykup nieruchomości gruntowych	Pozyskanie terenów pod inwestycje	Cała gmina	2007	2011	400 000			400 000		Wójt Gminy
B.17.277.24	Kontynuacja prac w zakresie termoizolacji budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych	Poprawa stanu technicznego budynków	Cała gmina	2009	2025	680 000	680 000				Wójt Gminy, właściciele budynków, Spółdzielnie Mieszkaniowe

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.17.278.24	Likwidacja barier architektonicznych w mieście dla osób niepełnosprawnych	Istniejące bariery architektoniczne na terenie gminy utrudniają poruszanie się osobom niepełnosprawnym i uniemożliwiają korzystanie z obiektów powszechnego użytku	Cała gmina	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy, właściciele budynków, Spółdzielnia Mieszkaniowa
B.17.279.24	Kompleks mieszkalny dla osób starszych	Wyznaczyć na realizowanych osiedlach bloki które stworzą kompleks mieszkaniowy dla osób starszych wraz z odpowiednią opieką medyczną dyżurującą i zapleczem medycznym	Juchnowiec Górny	2015	2025	17 600 000			17 600 000		Towarzystwo Budownictwa
B.17.280.24	Komunalizacja terenów, które znajdują się w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych w Suwałkach we wsi Juchnowiec Górny	Przejęcie przez gminę kompleksu terenów rolnych położonych w pobliżu szkolny podstawowej i gimnazjum w Juchnowcu Górnym. Na terenie tym obecnie znajduje się tuczarnia trzody chlewnej uciążliwa poprzez swoją działalność dla mieszkańców miejscowości Juchnowiec	Juchnowiec Górny	2009	2010	50 000			50 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.17.281.24	Przygotowanie terenów pod budownictwo wielorodzinne (62 ha) we wsi Juchnowiec Kościelny (przy wjeździe do wsi od strony Białegostoku) w zakresie uzbrojenia terenu w podstawową infrastrukturę techniczną pozwalających na budowę od 1860 do 6200 mieszkań	Podział terenu na kwartały budowlane z wytyczonymi drogami i terenami usługowo-handlowymi. Uzbrojenie terenu w media komunalne; woda, kanalizacja sanitarna, kanalizacja deszczowa, sieci ciepłownicze, sieci elektryczne, sieci telefoniczne i internetowe	Juchnowiec Górny	2011	2015	60 000 000			2 000 000	58 000 000	Wójt Gminy
B.17.282.24	Realizacja osiedla mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego „Osiedle Juchnowiec Centrum”	Na przejętym terenie po skomunalizowanym PGR wyznaczyć obszar 62 ha pod budownictwo wielorodzinne	Juchnowiec Górny	2013	2025	1 500 000 000				1 500 000 000	Wójt Gminy
B.17.283.24	Przygotowanie terenów pod budownictwo wielorodzinne (10 ha) we wsi Juchnowiec Kościelny (przy wjeździe do wsi od strony Białegostoku) w zakresie uzbrojenia terenu w podstawową infrastrukturę techniczną pozwalających na budowę od 300 do	Podział terenu na kwartały budowlane z wytyczonymi drogami i terenami usługowo-handlowymi. Uzbrojenie terenu w media komunalne; woda, kanalizacja sanitarna, kanalizacja deszczowa, sieci ciepłownicze, sieci elektryczne, sieci telefoniczne i internetowe	Juchnowiec Kościelny	2012	2014	10 000 000			1 000 000	9 000 000	Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1000 mieszkań										
B.17.284.24	Realizacja osiedla mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego „Osiedle Juchnowiec Północ”	Budowa bloków mieszkalnych wielorodzinnych w których może znaleźć się od 300 do 1000 mieszkań w zależności od przyjętych rozwiązań projektowych	Juchnowiec Kościelny	2013	2023	110 000 000				110 000 000	Wójt Gminy
B.17.285.24	Wykup działek rolnych od dotychczasowych właścicieli na cele budownictwa wielorodzinnego Juchnowiec Kościelny	Pozyskanie terenu pod realizację osiedla mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego	Juchnowiec Kościelny	2010	2011	800 000			800 000		Wójt Gminy
B.17.286.24	Realizacja mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych	W kompleksach realizowanych osiedli mieszkaniowych wielorodzinnych wyznaczyć mieszkania socjalne i chronione dla rodzin oczekujących na tego typu mieszkania	Juchnowiec Kościelny, Juchnowiec Górny	2015	2025	17 600 000			17 600 000		Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.17.287.24	Projekt przebudowy budynku poszkolnego w Wojszkach na mieszkania socjalne	Zagospodarowanie budynku	Wojszki	2009	2009	35 000			35 000		Wójt Gminy
C.11.288.25	Organizacja akcji: „Dni Ziemi” i „Sprzątanie Świata”	Organizacja akcji przez gminę i jej zabezpieczenie	Cała gmina	2009	2025	170 000			170 000		Wójt Gminy
C.11.289.25	Inicjowanie działań w gminie zmierzających do renaturalizacji doliny rzeki Narew, w tym szczególnie obszarów wodno-błotnych i naturalnej retencji wód	Renaturalizacja środowiska przyrodniczego	Południowa część gminy	2009	2025	b.d.					Wójt Gminy, Wojewódzki, Gminny Fundusz Ochrony Środowiska
C.11.290.25	Natura 2000 - promocją gminy (miejsca gniazdowania + natura siedliskowa)	Natura 2000 - promocją gminy (miejsca gniazdowania + natura siedliskowa)	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2008	2025	b.d.					Wójt Gminy
C.11.291.25	Zachowanie korytarzy ekologicznych i powiązań przyrodniczych na terenie gminy	Zachowanie korytarzy ekologicznych i powiązań przyrodniczych na terenie gminy	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2008	2025	b.d.					Wójt Gminy
C.14.292.25	Rekultywacja terenów zdegradowanych powyrobiskowych	Na terenie gminy istnieją miejsca, które wymagają rekultywacji po wydobyciu kopalin przez właścicieli tych terenów	Okolice miejscowości Ignatki i innych miejsc eksploatacji	2009	2025	b.d.					Właściciele, Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C.14.293.25	Przyspieszenie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej poprzez dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	Przyspieszenie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej poprzez dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2009	2025	b.d.					Właściciele posesji
C.14.294.25	Przyspieszenie wymiany poprzez dofinansowanie pokryć dachowych pokrytych wyrobami azbestowymi	Przyspieszenie wymiany poprzez dofinansowanie pokryć dachowych pokrytych wyrobami azbestowymi	Teren gminy Juchnowiec Kościelny	2009	2025	b.d.					Właściciele posesji
A.3.295.26	Budowa targowiska w Rostołtach	Przygotowanie odpowiedniego placu	Biele	2009	2009	100 000			100 000		Wójt Gminy
B.9.296.2	Remont otoczenia kościoła w Juchnowcu Kościelnym	Remont terenu wokół kościoła polegający na obniżeniu o ok.. 0,5 m wysokości chodników tak, aby fundamenty ścian kościoła znalazły się ponad gruntem	Juchnowiec Kościelny	2009	2010	577 000	144 250	432 750			Parafia w Juchnowcu Kościelnym
B.9.297.2	Remont elewacji kościoła w Juchnowcu Kościelnym	Remont elewacji kościoła poprzez skucie i naprawę tynków zewnętrznych i wewnętrznych połączony z odprowadzeniem wód opadowych spływających z dachu poza wzgórze kościelne oraz wykonanie drenażu i odwodnienia terenu. Osuszenie ścian	Juchnowiec Kościelny	2010	2012	1 800 000	450 000	1 350 000			Parafia w Juchnowcu Kościelnym

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		kościół.									
B.9.298.2	Renowacja ogrodzenia kościoła połączona z budową (od strony południowej) połowego ołtarza z utwardzonym placem.	Należy dokonać uzupełnienia ubytków w murze okalającym teren kościoła i wzmocnić go konstrukcyjnie tak, aby zahamować proces pochylania się. Od strony południowej należy wybudować ołtarz wraz z placem utwardzonym.	Juchnowiec Kościelny	2013	2015	800 000	200 000			600 000	Parafia w Juchnowcu Kościelnym
B.9.299.2	Remont zabytkowej dzwonnicy kościelnej.	Remont będzie polegał na osuszeniu budynku i odwodnieniu.	Juchnowiec Kościelny	2011	2013	400 000	100 000			300 000	Parafia w Juchnowcu Kościelnym
B.9.300.23	Instalacja w budynku Szkoły Podstawowej w Księżynie kolektorów słonecznych na dachu i pompy ciepłej.	Poprzez instalację nowoczesnych systemów istnieje możliwość pozyskania energii ciepłej z źródeł odnawialnych	Księżyno	2010	2013	500 00	125 000	375 000	125 000		Wójt Gminy
B.9.301.4	Rozbudowa świetlicy środowiskowej w Księżynie.	Poprawa warunków lokalowych	Księżyno	2010	2012	b.d.					Wójt Gminy
B.9.302.4	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły podstawowej poprzez wyposażenie placu zabaw dla dzieci najmłodszych w odpowiedni sprzęt.	Wyposażenie placu zabaw w urządzenia posiadające atest dostosowane do potrzeb dzieci w klasach zerowych i 1-3.	Księżyno	2010	2012	b.d.					Wójt Gminy
B.9.303.4	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły podstawowej	Istnieje konieczność wykonania parkingu utwardzonego do	Księżyno	2010	2012	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	poprzez budowę parkingu samochodowego.	postoiu samochodów osobowych i autobusów dowożących dzieci do szkoły.									
B.9.304.4	Rozbudowa sali gimnastycznej o możliwość wykorzystania pomieszczeń na górze.	Istnieje możliwość uzyskania dodatkowych pomieszczeń na górze przy Sali gimnastycznej przeznaczonych na prowadzenia zajęć specjalistycznych np. sala rehabilitacji ruchowej.	Księżyno	2010	2014	b.d.					Wójt Gminy
B.9.305.4	Modernizacja budynku szkolnego – wymiana oświetlenia w starej części szkoły, malowanie ścian i remont posadzki.	Remont budynku połączony z modernizacją systemu oświetleniowego i poprawą estetyki pomieszczeń do nauki.	Księżyno	2010	2014	b.d.					Wójt Gminy
B.9.306.4	Ogrodzenia terenu szkoły SP 15	Wykonanie ogrodzenia terenu szkoły, które zabezpieczy teren przed dewastacją wyposażenia na nim się znajdującego oraz budynku.	Księżyno	2010	2014	b.d.					Wójt Gminy
B.9.307.4	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy SP w Księżynie	Wykonanie kompleksu boisk wielofunkcyjnych do gier zespołowych i uprawiania lekkoatletyki.	Księżyno	2010	2014	b.d.					Wójt Gminy
B.10.308.14	Urząd dostępny	Likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Gminy w Juchnowcu	Juchnowiec Kościelny	2010	2025	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Kościelnym (podjazdy, winda) i innych budynkach publicznych, których gmina jest właścicielem.									
B.10.309.14	Utworzenie dziennego środowiskowego Domu Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych.	Zadanie polegać na wybudowaniu/remontie budynku, w którym spotykać się będą mogły osoby starsze i niepełnosprawne celem integracji ze społecznością lokalną gminy,	Kleosin lub Księżyno	2010	2020	b.d.					Wójt Gminy
B.7.309.18	Biuro obsługi interesantów w Urzędzie Gminy	Organizacja Biura Obsługi Interesantów na dole w budynku tak aby w jednym miejscu można było załatwić wszystkie sprawy	Juchnowiec Kościelny	2010	2013	b.d.					Wójt Gminy
B.7.310.16	Udrożnienie systemu obiegu informacji	Poprawa obiegu informacji wewnątrz urzędu i na zewnątrz urzędu.	Juchnowiec Kościelny	2010	2013	b.d.					Wójt Gminy
B.7.311.1	Pokonajmy bariery	Aktywizacja dzieci i osób starszych (niepełnosprawnych) w środowisku wiejskim poprzez utworzenie świetlicy w której będą prowadzone zajęcia kół zainteresowań, wypożyczalnia książek, organizowane spotkania i pogadanki.	Księżyno ul Alberta 2	2010	2020	b.d.					GOPS w Juchnowcu Kościelnym
B.7.312.16	Utworzenie punktu konsultacyjno-	Punkt na służyć informacją osobom	Księżyno ul Alberta 2	2010	2020	b.d.					GOPS w Juchnowcu

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	informacyjnego	niepełnosprawnym i bezrobotnym oraz pozostałym z terenu gminy.									Kościelnym
B.7.313.7	Utworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej	Zatrudnienie ok. 30 osób z terenu gminy potrzebujących tego typu formy wsparcia.	Księżyno ul Alberta 2	2010	2020	b.d.					GOPS
B.9.314.4	Utworzenie przedszkola w Księżynie	Pomoc rodzicom w zapewnieniu opieki nad dziećmi w wieku od 2 do 6 lat.	Księżyno	2010	2015	b.d.					Wójt Gminy
B.9.315.4	Utworzenie przedszkola z oddziałem żłobkowym w Juchnowcu Górnym	Pomoc rodzicom w zapewnieniu opieki nad dziećmi w wieku żłobkowym i przedszkolnym.	Juchnowiec Górny ul. Szkolna 5	2010	2025	b.d.					Wójt Gminy
B.10.316.14	Utworzenie Centrum Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Księżynie i w Juchnowcu	Utworzenie świetlicy dla młodzieży, zapewnienie alternatywnych form spędzania wolnego czasu ma wzór programu pomocy społecznej Pt „Wychowawca podwórkowy” realizowanego w Białymstoku	Księżyno, Juchnowiec	2010	2020	b.d.					GOPS
B.10.317.14	Utworzenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych, samotnych, rodziców, bezrobotnych przy GOPS.	Działania będą prowadzone w ramach pracy socjalnej przez pracowników GOPS.	Księżyno ul Alberta 2	2009	2025	b.d.					GOPS
B.10.318.14	Aktywizacja zawodowa osób	Pomoc osobom potrzebującym	Księżyno ul Alberta 2	2011	2020	b.d.					Wójt Gminy

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	niepełnosprawnych poprzez utworzenie warsztatów terapii zajęciowej lub zakładu pracy chronionej										
B.10.319.14	Utworzenie Centrum Wolontariatu przy GOPS	Aktywizacja osób na rzecz pomocy dla innych	Księżyno ul Alberta 2	2010	2020	b.d.					GOPS
B.10.320.14	Utworzenie Punktu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub utworzenie Dziennego Ośrodka Wsparcia osób Niepełnosprawnych.	Pomoc osobom niepełnosprawnym	Księżyno ul Alberta 2	2010	2020	b.d.					GOPS
B.10.321.14	Utworzenie Punktu pomocy ofiarom i sprawcom przemocy.	Terapia przeciwdziałania przemocy, prowadzenia Zespołów Interdyscyplinarnych, współpraca z ośrodkami udzielającymi wsparcia i terapii w/w osobom	Księżyno ul Alberta 2	2010	2020	b.d.					GOPS
B.10.322.14	Aktywizacja osób bezrobotnych	Szkolenia osób bezrobotnych, organizacja prac dorywczych społecznie użytecznych.	Księżyno ul Alberta 2	2010	2025	b.d.					GOPS
B.10.323.14	Utworzenie punktu wydawania posiłków.	Realizacja programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dla osób starszych, niepełnosprawnych i uzależnionych od alkoholu. Dostarczanie	Księżyno ul Alberta 2	2011	2020	b.d.					GOPS

Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		posiłków do domów.									
B.10.324.14	Utworzenie punktu specjalistycznego poradnictwa socjalnego	Prowadzenie terapii i mediacji rodzinnych	Księżyno ul Alberta 2	2010	2020	b.d.					GOPS
B.10.325.14	Utworzenie Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej	Dom obejmowałby swoją działalność obszar gminy	Księżyno ul Alberta 2	2011	2025	3 600 000.	3 600 000		3 600 000		GOPS
B.10.326.7	Utworzenie Klub Integracji Społecznej (KIS).	Podejmowania działań prospołecznych.	Kleosin	2010	2011	b.d.					Towarzystwo Walki z Kalectwem
B.10.327.14	Animacja środowisk lokalnych	Inicjowanie działań zwiększających aktywność mieszkańców gminy w tym szczególnie osób niepełnosprawnych i ich rodzin	Kleosin	2010	2025	b.d.					Towarzystwo Walki z Kalectwem
B.10.328.14	Opracowanie programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi	Aktywizacja organizacji pozarządowych.	Cała gmina	2010	2011	20 000	20 000	20 000			Wójt Gminy
B.10.329.14	Opracowanie programu redukcji bezrobocia na terenie gminy.	Stymulowanie działań prozatrudnieniowych. Utworzenie portalu Internetowego osób poszukujących pracy i zatrudniających.	Cała gmina	2010	2011	20 000	20 000	20 000			Wójt Gminy
B.10.330.19	Komunikacja gminna	Rozwój komunikacji publicznej na terenie gmin tak aby wszystkie miejscowości były z sobą skomunikowane.	Cała gmina	2010	2016	b.d.					Wójt Gminy
B.10.331.14	Remont budynku GOPS w gminie Juchnowiec	Zadanie polegać ma remoncie budynku w Księżynie, będącego	Księżyno	2010	2020	b.d.					Wójt Gminy, GOPS

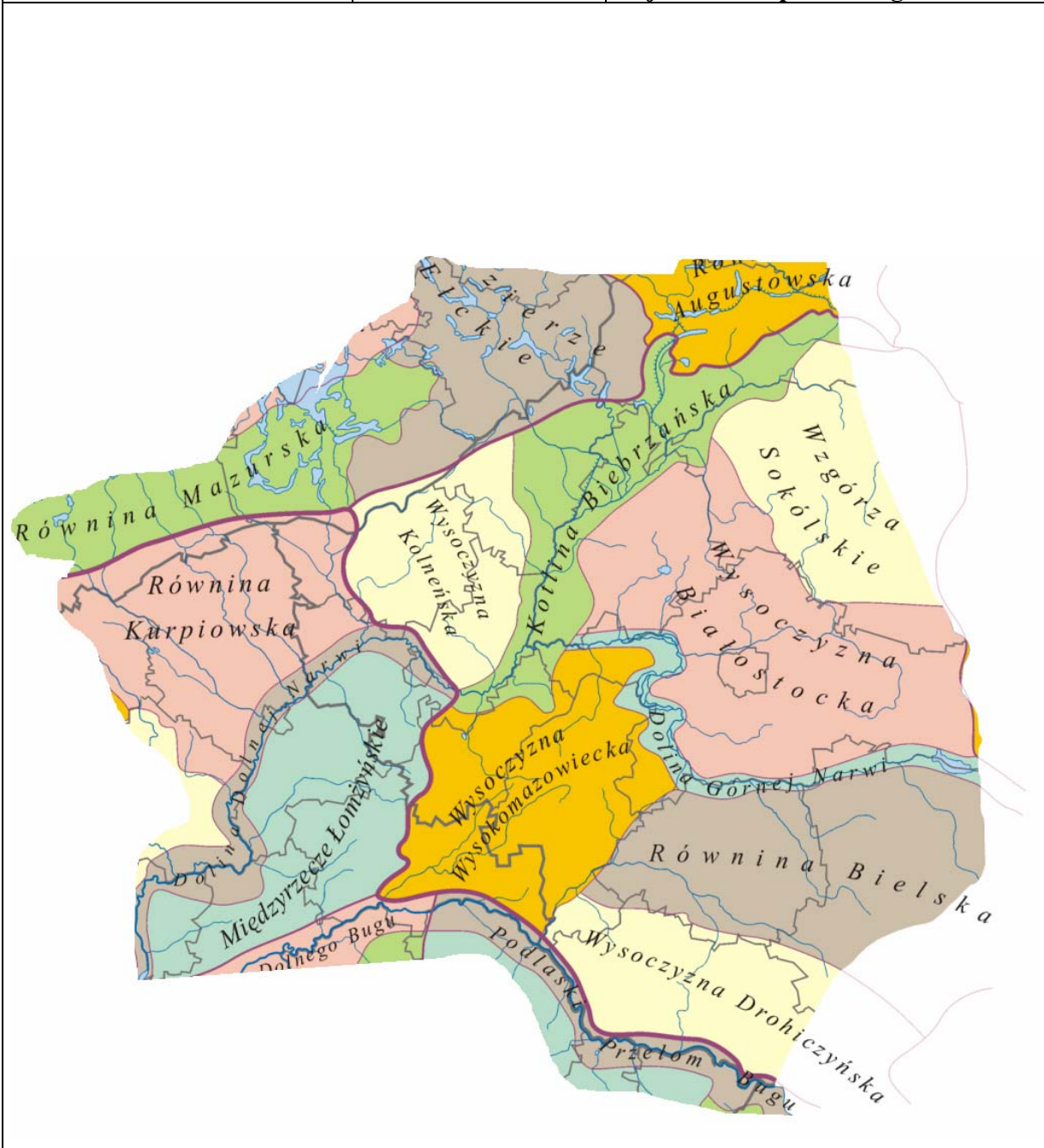

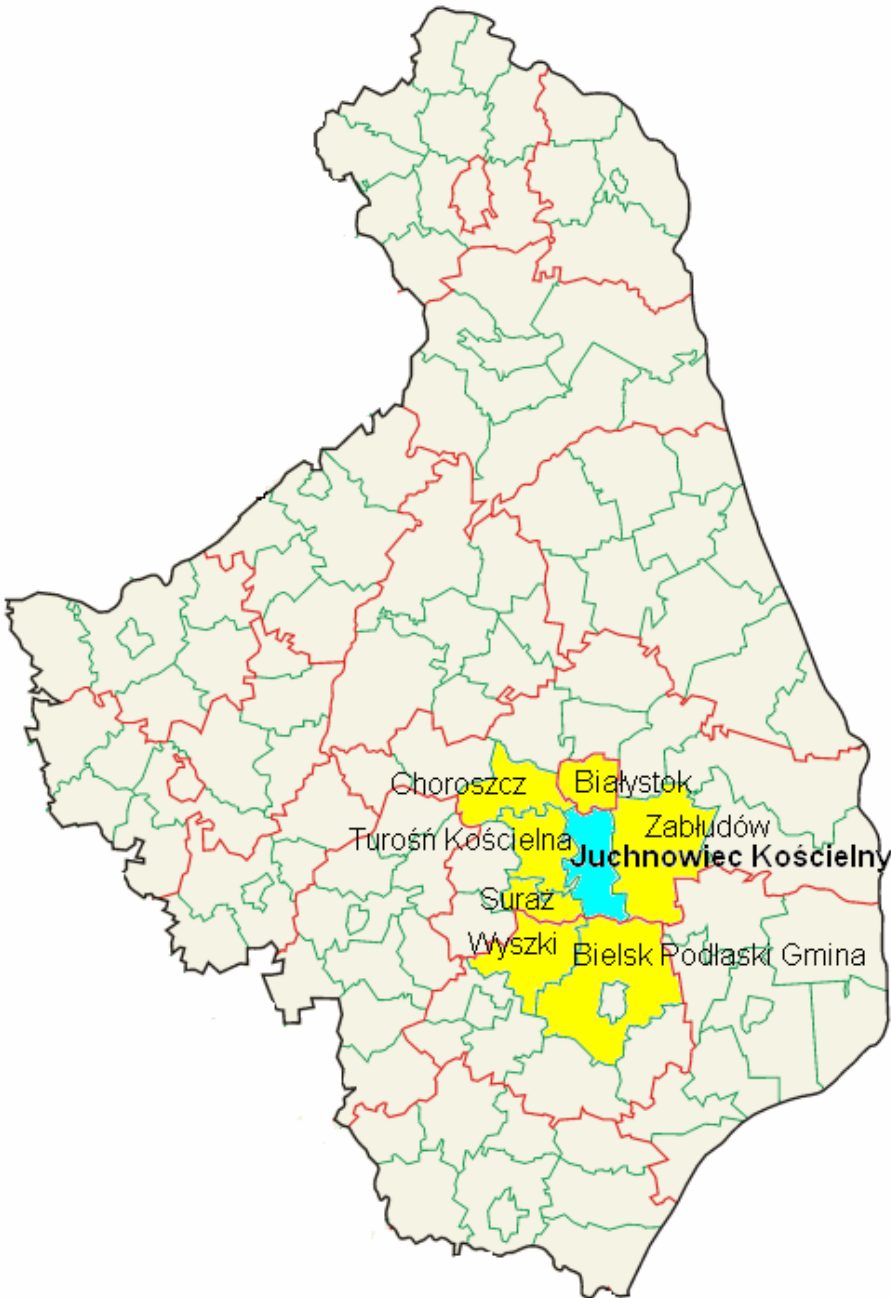
Numer zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Miejscowość	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Wartość szacunkowa całkowita	Wkład własny	Oczekiwana dotacja	Wkład gminy	Inne źródła	Realizujący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kościelny	siedzibą GOPS, oraz adaptacji pomieszczeń na strychu na potrzeby archiwum									
C.13.332.3	Budowa drogi Zajączki-Wojszki i Zajączki-Kożany	Poprawa skomunikowania miejscowości	Zajączki	2015	2017	b.d.					Wójt Gminy

VIII Mapy

<p>Gmina Juchnowiec Kościelny</p>	<p>Mapa 1</p>	<p>Gmina Juchnowiec Kościelny w układzie przestrzennym Europy Wschodniej</p>
<p>The map illustrates the geographical context of Gmina Juchnowiec Kościelny within Eastern Europe. A central point represents Juchnowiec Kościelny, with lines radiating to various major cities and their distances in kilometers:</p> <ul style="list-style-type: none"> Olsztyn: 192 km Warszawa: 154 km Kraków: 393 km Lublin: 208 km Białystok: 78 km Grodno: 215 km Vilnius: 215 km Brest: 118 km L'viv: 358 km <p>Other cities shown on the map include: Kaliningrad, Cernjahovsk, Kaunas, Marijampole, Alytus, Suwalki, Elk, Lida, Baranovic, Slonim, Olsztyn, Białystok, Lomża, Ostrołęka, Ciechanów, Legionowo, Płock, Włocławek, Kutno, Pruszków, Warszawa, Siedlce, Białopodlaska, Kobryn, Brest, Lublin, Cielm, Zamość, L'viv, Przemyśl, Rzeszów, Mielec, Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Ostrowiec Świętokrzyski, Kielce, Radom, Tomaszów Mazowiecki, Łódź, Pabianice, Zgierz, Lowicz, Piotrków Trybunalski, Belchatów, Radomsko, Częstochowa, Zawiercie, Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec, Katowice, Jaworzno, Tychy, Izisław Śląski, Strzembie-Zdrój, Bielsko-Biala, Nowy Sacz, Tarnów, and Tarnobrzeg.</p>		
<p>Wykonał Jarosław Danowski Strategia Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2009-2025</p>		

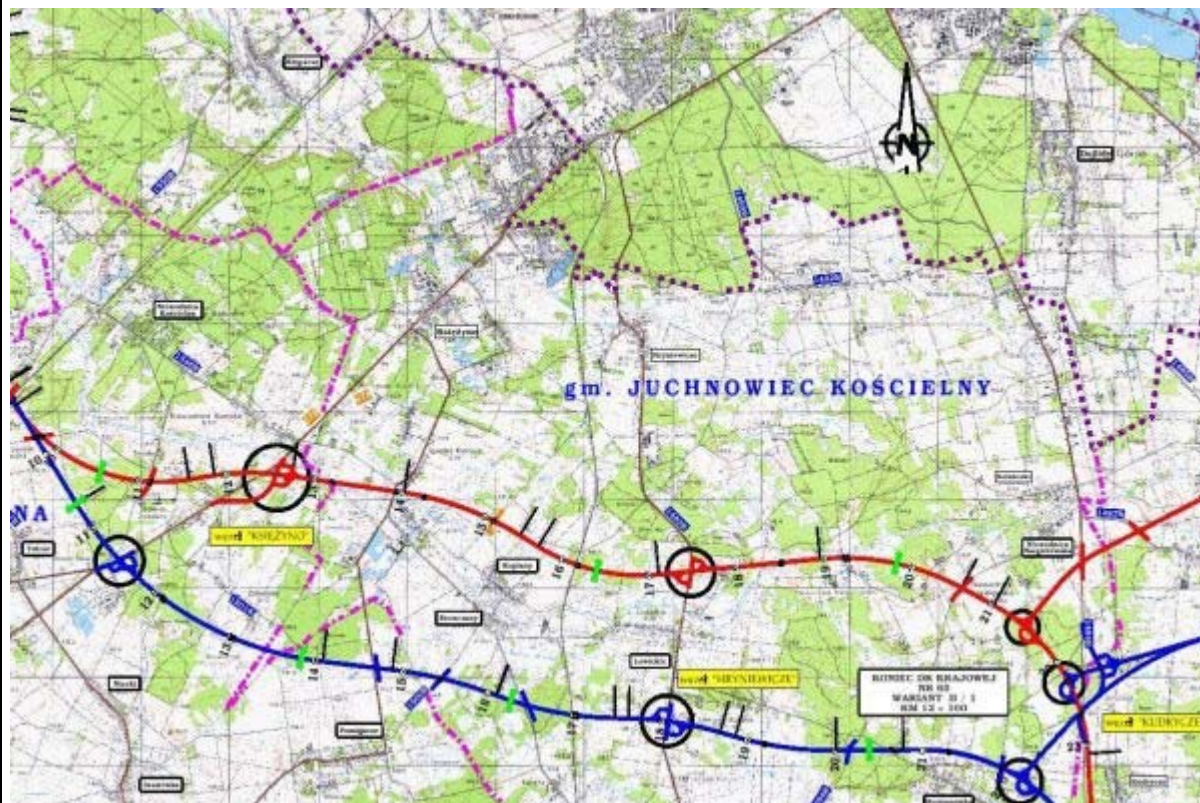

Gmina Juchnowiec Kościelny	Mapa 2	Mapa mezoregionów fizycznogeograficznych województwa podlaskiego
		
Źródło: Opracowano na podstawie podziału Polski na mezoregiony J. Kondrackiego		
Wykonał Jarosław Danowski	Strategia Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2009-2025	

Gmina Juchnowiec Kościelny	Mapa 3	Gmina Juchnowiec Kościelny w układzie administracyjnym powiatu białostockiego i województwa podlaskiego
		
Wykonał Jarosław Danowski		Strategia Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2009-2025

Gmina Juchnowiec Kościelny	Mapa 4	Planowany przebieg południowej obwodnicy Białegostoku w ciągu drogi krajowej S19 na terenie gminy Juchnowiec Kościelny
----------------------------	--------	--

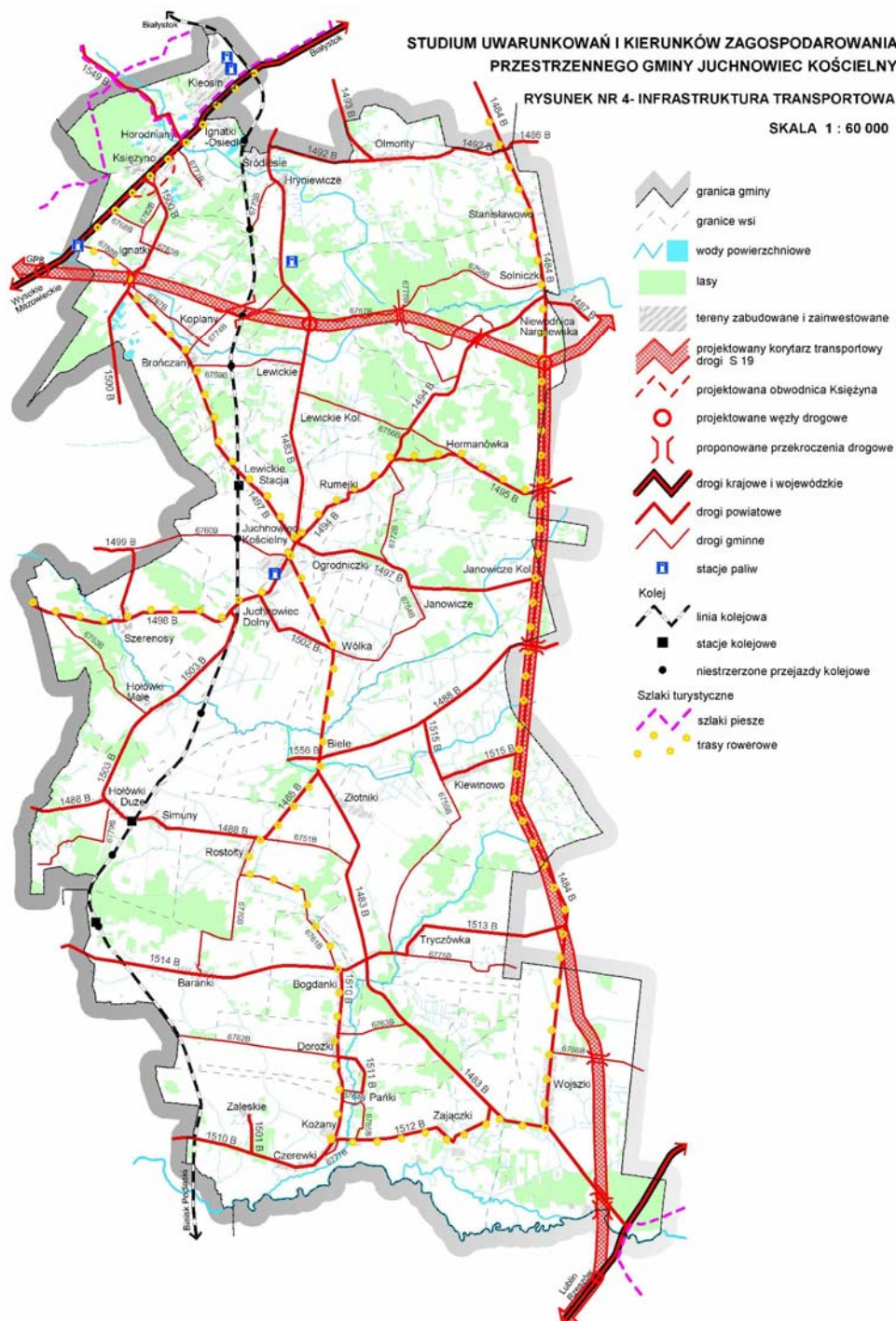

Źródło: Koncepcja przygotowana przez biura projektowe Transprojekt z Gdańska na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad

Gmina Juchnowiec
Kościelny

Mapa 5

Koncepcja przebiegu drogi S19 po
nowym śladzie na terenie gminy
Juchnowiec Kościelny

Źródło; Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Juchnowiec Kościelny

Wykonał Jarosław Danowski

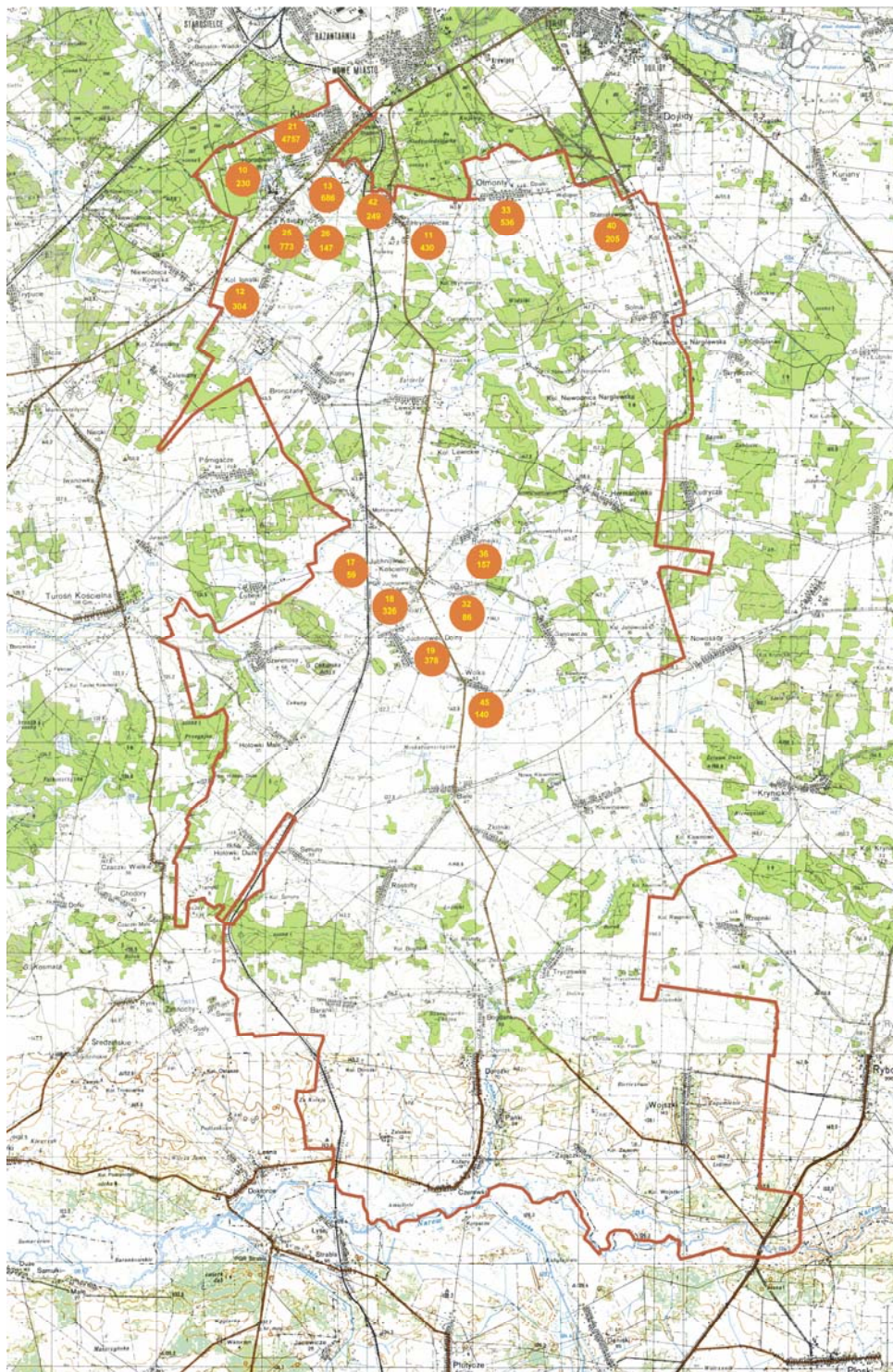
Strategia Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2009-2025

**Gmina Juchnowiec
Kościelny**

Mapa 6

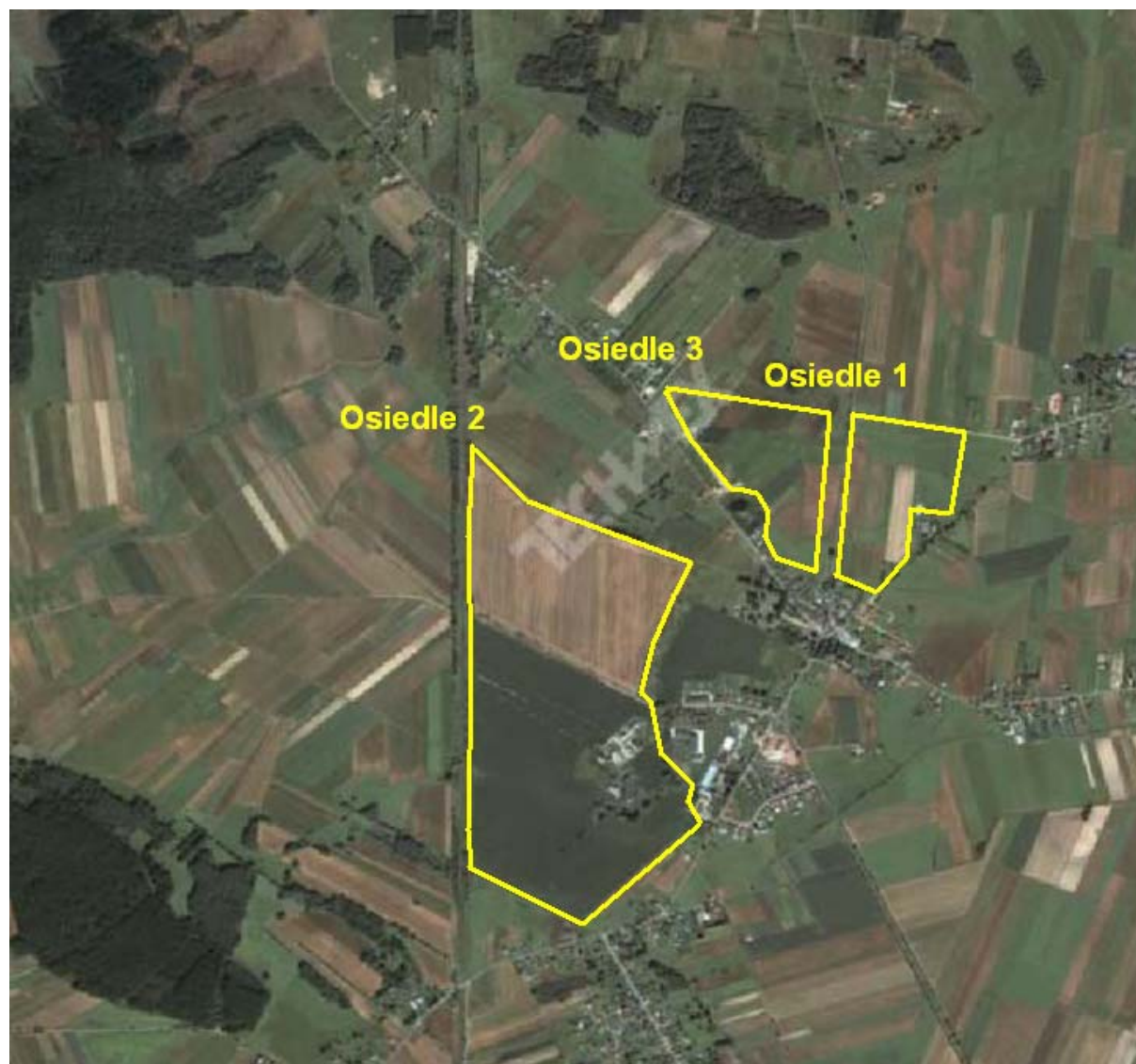
Skanalizowane miejscowości

Wykonał Jarosław Danowski

Strategia Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2009-2025

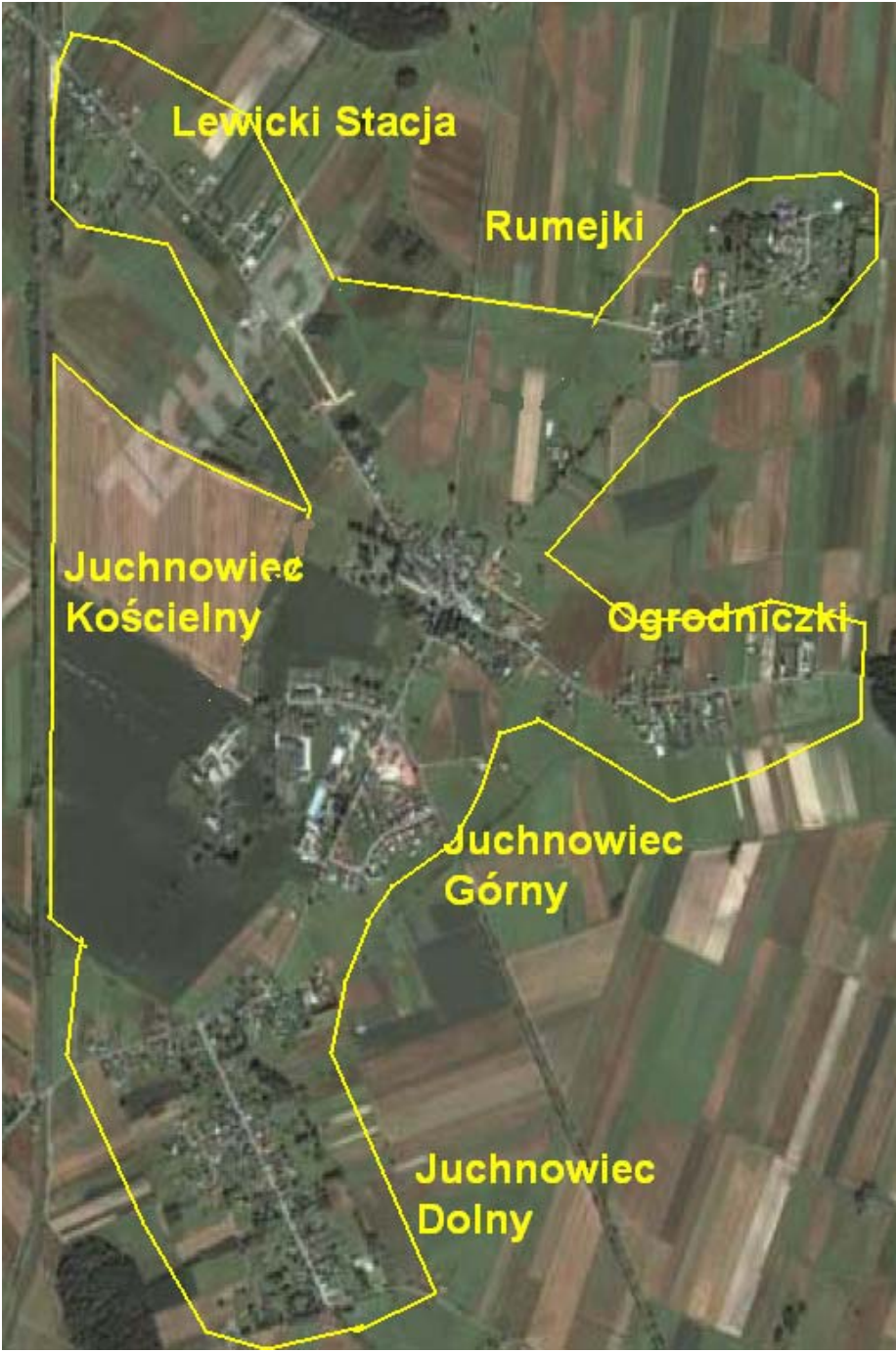
Gmina Juchnowiec Kościelny	Mapa 7	Tereny pod planowane budownictwo komunalne w Juchnowcu Kościelnym i Juchnowcu Górnym
-----------------------------------	---------------	---

Wyszczególnienie	Jednostka	Osiedle 1	Osiedle 2	Osiedle 3
Lokalizacja :		Juchnowiec Kościelny	Juchnowiec Gómy	Juchnowiec Kościelny
Powierzchnia:	ha	10	62	12
Minimalna liczba mieszkań:	szt.	300	1860	360
Optymalna liczba mieszkań:	szt.	1000	6200	1200
Minimalna liczba mieszkańców:	osób	1000	6200	1200
Optymalna liczba mieszkańców:	osób	3000	18600	3600
Minimalny szacunkowy koszt:	mln zł	76	1 563	90
Optymalny szacunkowy koszt:	mln zł	210	3 906	232

Gmina Juchnowiec Kościelny	Mapa 8	Centrum rozwojowe Juchnowiec etap I
		
Wykonał Jarosław Danowski	Strategia Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2009-2025	

Gmina Juchnowiec Kościelny	Mapa 9	Centrum rozwojowe Juchnowiec etap II
		
Wykonał Jarosław Danowski	Strategia Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2009-2025	